AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Beytullah YAVUZ

MİLLİ KÜTÜPHANE ADNAN ÖTÜKEN KOLEKSİYONU: 06 HK 984'TE KAYITLI MECMŪʿA-I EŞʿĀR (VR. 1-135)(İNCELEME-METİN)

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Beytullah YAVUZ

MİLLİ KÜTÜPHANE ADNAN ÖTÜKEN KOLEKSİYONU: 06 HK 984'TE KAYITLI MECMŪʿA-I EŞʿĀR (VR. 1-135)(İNCELEME-METİN)

Danışman
Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

Akdeniz Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Beytullah YAVUZ 'un bu çalışması, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan	: Doç. Dr. Selami TURAN	(İmza)
Üye (Danışmanı)	: Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK	(İmza)
Üye	: Doç. Dr. Şevkiye Kazan NAS	(İmza)

Tez Başlığı: Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu: 06 HK 984'te Kayıtlı Mecmūʿa-ı Eşʿār (Vr. 1-135)(İnceleme-Metin)"

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 02/10/2018

Mezuniyet Tarihi : 29/11/2018

(İmza)

Prof. Dr. İhsan BULUT

Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu: 06 HK 984’te Kayıtlı Mecmūʿa-ı Eşʿār (Vr. 1-135)(İnceleme-Metin)” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımca yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Beytullah YAVUZ

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORİJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	**Beytullah YAVUZ**
Öğrenci Numarası	**20145242005**
Enstitü Ana Bilim Dalı	**Türk Dili ve Edebiyatı**
Programı	**Tezli Yüksek Lisans**
Programın Türü	**(x) Tezli Yüksek Lisans ( ) Doktora ( ) Tezsiz Yüksek Lisans**
Danışmanının Unvanı, Adı-Soyadı	**Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK**
Tez Başlığı	**Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu: 06 HK 984'te Kayıtlı Mecmūʿa-ı Eşʿār (Vr. 1-135)(İnceleme-Metin)"**
Turnitin Ödev Numarası	**1014382656**

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 342 sayfalık kısmına ilişkin olarak,02/10/2018 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 14

alıntılar dahil % 14 'dir.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(x) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;
Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

( ) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımca yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

02/10/2018

(imza)
Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK

İ Ç İ N D E K İ L E R

TABLOLAR LİSTESİ ..... **ii**
ÇEVİRİYAZI ALFABESİ ..... **iii**
KISALTMALAR LİSTESİ ..... **iv**
ÖZET ..... **v**
SUMMARY ..... **vi**
ÖNSÖZ ..... **vii**
GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM
06 Hk 984 NUMARALI MECMŪ'A-İ EŞ'ĀR'IN İNCELEMESİ

1.1. Nüsha Tavsifi 4
1.2. Mecmûada Bulunan Şâirler 5
1.3. Mecmûada Karşılaşılan Sorunlar 58
1.4. Metnin Latin Alfabesine Aktarımında İzlenen Yol 58

İKİNCİ BÖLÜM
METİN

SONUÇ **326**
KAYNAKÇA **327**
ÖZGEÇMİŞ **329**

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1 Şâirleri, Nazım Şekillerini, Şiir Numaralarını Gösteren Dizin 5
Tablo 1.2 Şâirler ve Nazım Şekilleri Dizini 48
Tablo 1.3 Lā-edrī Şiirlerinin Nazım Şekillerini Gösteren Dizin 53
Tablo 1.4 Kullanılan Vezinleri ve Kullanım Adetlerini Gösteren Çizelge 54
Tablo 1.5 Şâirlerin Bulundukları Yüzyıllar ve Şiir Sayıları 55

ÇEVİRİYAZI ALFABESİ

ا	A, a, Ā, ā, E, e
آ	Ā, ā, A, a
ء	’, -ı, -i, -yı, -yi
ب	B, b
پ	P, p
ت	T, t
ث	S̱,s̱
ج	C, c
چ	Ç, ç
ح	Ḥ,ḥ
خ	H̱,ẖ
د	D, d
ذ	Ẕ,ẕ
ر	R, r
ز	Z, z
ژ	J, j
س	S, s
ش	Ṣ, ṣ
ص	Ṣ,ṣ
ض	Ż, ż, Ē, ē
ط	Ṭ,ṭ
ظ	Ẓ,ẓ
ع	‘
غ	Ġ, ġ
ف	F, f
ق	Ḳ,ḳ
ك	K, k, G, g, ŋ
ل	L, l
م	M, m
ن	N, n
و	V, v, U, u, Ü, ü, O, o, Ö, ö, ū, ō
ه	H, h, A, a, E, e
ى	Y, y, I, ı, İ, i, Ī,ī

KISALTMALAR LİSTESİ

[ ]	: Düzenleme, ekleme veya tamir yapılan kısım
(?)	: Anlamlandırılamayan / tereddütlü ifade
[…]	: Okunamayan ifade
Milli Kütüphane 984	: M.K 984
Kaside	: K.
Musammat	: Ms.
Murabba	: Mr.
Muhammes	: Muh.
Müseddes	: Müs.
Gazel	: G.
Müfred	: Müf.
Bakınız	: Bk.
Cilt	: C.
Sayfa	: s.

ÖZET

Hazırlanan bu çalışma Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu 06 Hk 984 kayıt numarası ile sabit, 135 varaktan ibaret olan Mecmûʿa-ı Eşʿâr'ın içerisinde bulunan şiirlerin incelenmesini kapsamaktadır. Mecmûʿanın istinsah edildiği tarihi ve müstensihi hakkında bilgi bulunmamaktadır. Mecmûʿa içerisinde bulunan şiirlerin büyük bir kısmı 16. ve 17. yüzyıl devrinin şâirlerine aittir. Bununla beraber mecmûʿa içerisinde az da olsa 15. ve 18. yüzyıllara ait şâirler de yer almaktadır. Şâirlerin olduğu dönemler göz önünde bulundurulduğunda mecmûʿanın 18. yüzyılın başlarında istinsah edildiği söylenilebilir. Mecmûʿa içerisinde toplam 94 farklı şâire ait 537 şiir bulunmaktadır. Mecmûʿa, barındırmış olduğu gazel, kaside, kıta, muamma, musammat, şarkı, türkü, ilahi vb. nazım biçimleri ile tipik bir antoloji özelliği göstermektedir.

Metin hazırlanırken dîvânına erişilebilen şâirlerin dîvânları göz önünde bulundurulmuş, mecmûʿa içerisinde olmayan kısımlar farkları yahut eksiklikleri ile beraber detaylandırılarak dipnot ile ortaya çıkarılmıştır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde mecmûʿa nın edebiyatımızdaki yeri ve önemi kısaca anlatılmıştır. Birinci bölüm tezimize konu olan ilgili mecmûʿanın tavsif edilmesi ile içerisinde yer alan şâirlerin, şiirlerin ve vezinlerin tablolar halinde belirtilmesinden ibarettir. İkinci bölüm ise mecmûʿanın transkripsiyon harflerinin kullanılarak latin alfabesine aktarılmasından oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mecmūʿa, Şiir Mecmûʿası, Mecmūʿa-i Eşʿār, Klasik Türk Edebiyatı.

SUMMARY

NATIONAL LIBRARY ADNAN OTUKEN COLLECTION 06 HK 984 REGISTRATION NUMBER MECMUA-I EŞ'AR .(P. 1-135) (EXAMINATION – TEXT)

This study covers the examination of the poems that includes Mecmûʿa-i Eşʿâr which consists of 135 fixed pages in the National Library Adnan Ötüken Collection 06 Hk 984 registration number. There is no information about the writer and the date is writen to the magazine. Many of poems in the magazine belong to the poets in the 16th and 17th century. Also, there are some poets who belong to the 15th and 18th century. When it is considered those terms about poets, it is said that the magazine was written in the early of 18th century. The magazine consists of 537 poems which belong to 94 different poets. The magazine, shows feature a kind of anthology that consists of "gazel, kaside, kıta, muamma, musammat, song, balad, ilahi" etc with "nazım" types.

When the magazine is getting prepared, divan poems (which is reached to the divan) is considered. And the parts out of the magazine are found out with the postscript by detailing the differences or lacks.

The study occurs in three chapters. In the introduction parts, it is told that the place of our literature and signifiance of the magazine. The first part consists of, by describing the magazine which is about our thesis, defining with charts of poems, poets and rythms. The second part consists of transfering to the latin alphabet by using the transcription letters of the magazine.

Keywords: Magazine, Poem Magazine, Mecmūʿa-i Eşʿār, Classical Turkish Literature.

ÖNSÖZ

Klasik Türk şiiri sahip olduğu ciddî kaynaklar vesilesiyle her devirde ilgileri üzerinde toplamayı başaran, araştırmacılar için sürekli çalışılması gereken bir alan olarak görülmüştür. Mecmûʿa, bilinen dîvân şâirlerinin çoğunun dîvânlarının ortaya çıkarılması ile beraber araştırmacılar için geniş bir kaynak olmuştur. Mecmûʿalar daha çok şâirlerin dîvânlarına girmemiş şiirlerinin derlenmesi ve dîvânı olmayan şâirlerin şiirlerinin bir araya getirilmesiyle meydana gelir. Mecmûʿa, bu antoloji özelliği sayende birçok dîvâna katkı yapmakta ve tezkirelerde adı dahi geçmeyen şâirleri gün yüzüne çıkarmaktadır. Mecmûʿa türünün ilki 15. yüzyılın başlarında Ömer Bin Mezîd tarafından hazırlanan *Mecmû'atü'n-nezâ'ir* 'dir.

Bu çalışmada Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu 06 Hk 984 numarası ile kayıtlı olan Mecmûʿa-ı Eşʿâr'ın incelemesi yapılmıştır. Mecmûʿa, içerisinde çokça barındırdığı halk şiirine ait biçim ve unsurlar ile cönk özelliği de taşımaktadır. Şiirlerin tertip edilmesinde herhangi bir sıra yahut herhangi bir kural dikkate alınmamıştır. Mecmûʿa içerisinde zaman zaman yazı stilleri ve harf tasarrufları değişiklik göstermektedir. Bu da mecmûʿanın uzun bir zaman içerisinde, farklı kişiler tarafından oluşturulduğunu göstermektedir. Mecmûʿa içerisinde 94 farklı şâire ait olduğu tespit edilen 296 gazel, 13 türkü, 12 koşma, 7 müseddes, 6 şarkı, 4 muhammes, 3 tahmis, 3 ilâhi, 2 dîvân, 2 semâî, 1 kasîde ve 1 musammat bulunmaktadır. Üzerinde herhangi bir başlık yahut mahlas bulunmayan 128 ferd, 15 türkü, 15 kıt'a, 7 mâni, 2 gazel, 2 şarkı, 2 semâî, 1 murabbâ, 1 muammâ yer almaktadır.

İncelememiz üç ana bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında Türk edebiyatında mecmûʿanın önemi terim ve şekil yönünden kısaca anlatılmaya çalışılmış, mecmûʿa geleneğinin süreçlerine değinilmiştir. Birinci bölümde ise çalışmamıza konu olan mecmûʿanın tanıtımı yapılmıştır. Mecmûʿa içerisinde bulunan şâirlerin kullandıkları nazım biçimleri ve ölçüleri tablo ile gösterilmiştir. Tespit edilen şâirlerin şiir numaralandırmaları yapılırken bulundukları yüzyıllar da verilmiştir. Mecmûʿada bulunan şiirlerin ölçüleri kullanım sıklıkları ile beraber tablo ile gösterilmiştir. İkinci bölümde metin çeviri yazı ile aktarılmıştır. Tahminen 300 yıllık olan mecmûʿanın özellikle orta varaklarının epey tahrip olduğu görülmüştür. Buna bağlı olarak okunamayan kısımlar tâmir edilmeye çalışılmış fakat kimi mısralar yine de okunabilmiş değildir.

Çalışmanın başından sonuna kadar her zaman bana destek olan, ilgi ve alakasını benden esirgemeyen, değerli vaktini benim için üşenmeden harcayan, kendisinden sürekli istifade etmeye çalıştığım Ar. Gör. Büşra ÇELİK'e, destek ve yardımlarından ötürü tez

danışmanım değerli hocam Doç. Dr. Furkan ÖZTÜRK'e, sıkıntılı anlarımda hep yanımda olan, manevi desteklerini her zaman yanımda hissetiğim sevgili aileme teşekkür ediyorum.

Beytullah YAVUZ

Antalya, 2018

GİRİŞ

MECMUALAR HAKKINDA GENEL BİLGİ

A. Terim Olarak Mecmûʿa

Klasik Türk Edebiyatı için başvuru kaynaklarından biri de içerisinde birden fazla şâirin eserlerinden örnekleri barındıran mecmûʿalardır. Mecmûʿa, Klasik edebiyatımız döneminde, içinde seçme şiirler ve yazıların yer aldığı, elle yazılmış bir nevi defterlere verilen isimdir (Karataş, 2004: 86). Mecmûʿa, Arapça kökenli olup dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak (Uzun, 2003: 265) demek olan c-m-a (cemʿ) kelimesinden gelmektedir. Mecmuʿ kelimesinin müennesi olan mecmûʿa, toplanmış, bir araya getirilmiş, anlamında kullanılmaktadır. Terim anlamı ise, defter, türlü konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap, şiir defteri anlamlarına gelecek şekilde kullanılmıştır (Kut, 1986: 170). Sözlüklerde de hemen hemen birbirine benzer anlamlarla açıklanmıştır. Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan toplanarak bir araya getirilmiş kitap, dergi olarak tanımlanan mecmûʿa bu özellikleri ile devrinin birçok özelliğini de içerisinde bulundurmaktadır. Mecmûʿalar, merak edilerek toplanmış güzel yazılardan mürekkep zengin bir içerikten oluşur (Özön, 1997: 497). Günümüzde, mecmûʿa kelimesini karşılarken ihtiva ettiği unsurlar ve işlevlerini de göz önünde bulundurarak dergi ifadesini kullanırız. Bu tabir özellikle Tanzimat edebiyatı döneminde ve sonrasında kullanılmaya başlanmıştır (Uslu, 2007: 225) (Mecmûʿa -i Fünûn, Mecmûʿa -i Ebuzziyâ, Mecmûʿa -i Asar…).

Mecmûʿa, onlarca yazar ve şâire ait türlü şekil ve boyutlardan oluşan eserleri içerisinde barındırabilirler. Mecmûʿalarda müstensihler veya dîvân mürettipleri tarafından herhangi bir şâirin unutulan bir beytinin, gazelinin, kasidesinin yahut farklı türden bir eserinin gün ışığına çıkartıldığını görebiliriz. Mecmûʿalar, içerisinde barındırdıkları zengin bilgi ve kültür birikimi ile klasik şiirin yüzyıllara yayılmış ihtişâmını tasvîr edebilecek canlı tanıklardır.

B. Şekil ve İçerik Olarak Mecmûʿa

Mecmûʿa, müstensihlerinin yetenekleri ve şiire olan hâkimiyetleri ölçüsünde devrinin zevklerini yansıtmaktadır. “Eski harflerle yazılmışlardır. Şekil yönünden bir defterden ibarettir. Bir çeşit antoloji niteliğindedirler. Çoğunlukla yazarları ve yazdıkları tarih belli değildir. Derleme yoluyla meydana getirilen mecmûʿalar tamamen derlemecinin zevkine bağlıdır. Bu bakımdan çok düzgün ve tertipli mecmûʿlar yanında düzensiz mecmûʿalar da vardır. Eserleri yazıya geçmiş şâir ve yazarlardan yapılan seçmelerin yer aldığı mecmûʿlar

bulunduğu gibi, adları bilindiği halde henüz ele geçmemiş bazı önemli eserlerin asılları veya kopyalarını içeren önemli mecmûʿlar da vardır .” (Pala, 2004: 300).

Mecmûʿlar tek bir konuda (şiir mecmûʿları, nazire mecmûʿaları, resmî yazışma mecmûʿları, fetva mecmûʿları, hat mecmûʿaları) olabileceği gibi, içinde gazel, kaside, mesnevi, şehrengiz, sâkinâme, biyografi, risâle, münşeat, fetva, hadis ve fıkralar gibi birçok tür bulunan mecmûʿlar da vardır (Uslu, 2007: 225). Bununla beraber fıkıh, kelâm gibi dînî ilimler; musikî, hat gibi sanat dalları üzerine derleme yapılmış çeşitli mecmûʿlar da bulunmaktadır (Pala, 2010: 300).

Mecmûʿların hem şekil ve biçim olarak farklılık göstermesi hem de içerik ve özellik bakımında çeşitlilik göstermesi mecmûʿanın tasnifini zorunlu kılar. Klasik Türk Edebiyatı için ciddî bir kaynak olan mecmûʿlar kendi aralarında şöyle ayrılabilir:

- Nazîre mecmûʿları,
- Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiir mecmûʿaları,
- Türlü konulardaki risâlelerin bir araya getirilmesi meydana gelen mecmûʿalar,
- Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmûʿalar,
- Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmûʿalar (Levend, 2014: 166).

Geçen süre içinde çalışılan mecmûʿa sayısı artmış ve yeniden bir tasnif yapma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu çalışma da şu şekilde yapılmıştır;

- Cilt ve Tertip hususiyetleri Bakımından (Cönkler, Mecmûʿa lar)
- Şekil Bakımından (Manzum, mensur, karışık)
- Dil Bakımından (Arapça, Farsça, Türkçe)
- Muhteva Bakımından (Din, edviye, hezel, musiki vb)
- Şahısların Tertip Ettiği veya Şahıslar İçin Tertip Edilen Mecmûʿa lar (Kılıç, 2012).

Yapılan çalışmalar mecmûʿaların tek ve kesin olarak tasnifinin mümkün olmadığını göstermesi açısından önem arz etmektedir. Tasniflerden de anlaşılacağı üzere mecmûʿalar tarihî ve edebî metinler için başvurulması gereken ciddî bir kaynaktır.

C. Mecmûʿaların Önemi

Mecmûʿalar, içerisinde barındırdığı malzemelerle edebî ve tarihî metinlere katkı sağlamaktadır. Şöyle ki, kaynaklarda adı geçmemiş, hatalı geçmiş veya unutulmuş şâirlerin şiirlerine mecmûʿalarda rastlama ihtimali her zaman olduğu gibi bilinen şâirlerin de bilinmeyen kimi şiirlerine mecmûʿalar vasıtasıyla ulaşılabilmektedir (Köksal, 2012: 411). Hâdî'nin Saray Şehrengizi, Behiştî'nin Vize Şehrengizi vs. mecmûʿalardan hareketle gün yüzüne çıkarılmış eserlerdir (Aydemir, 2007: 123). Mecmûʿaları değerli kılan diğer bir özellik de devrin şâiri hakkında dîvâna bakılmaksızın edebî yönü hakkında ipuçları vermesidir. Mecmûʿalarda pek bilinmeyen veya çok kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen uyak tipleri, farklı bend yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıpları vb. örneklerle de karşılaşabiliriz (Köksal, 2012: 411). Mecmûʿaların tamamen kişisel yollarla derlenmesi, şekil ve biçim farklılıklarının olması dönemin şiir zevk ve beğenisine de ayna tutmaktadır. Bazen mecmûʿalarda şâirlerin hayatlarıyla ilgili başka yerlerde geçmeyen önemli sayılan bilgilere de rastlayabilmekteyiz. (Köksal, 2012: 411). Özellikle, mecmûʿanın derkenarına yazılanlar bize yeni bir bilgi verebilir Müstensihin tasarrufuna göre bazen burada ne zaman öldüğü bilinmeyen bir şâirin ölüm yılı vb. gibi bilgiler derkenara yazılabilmektedir.

Mecmûʿalar, Klasik Türk Edebiyatı için önemli bir yere sahiptir. İçerisinde söz konusu edebiyata ait birçok manzumeler bulunmaktadır. Mecmûʿalarda yer alan şiirlerin bir kısmı başka şâirlerin şiirlerine nazîre olarak yazılan şiirlerden oluşabilir. Edebiyatımızın önemli bir sahası olan nazîrecilik geleneği hakkında en iyi verileri sunan kaynaklardan biri de mecmûʿalardır. Mecmûʿalar belirli estetik kaygılarla, çeşitli beğeni ölçütleriyle ve belirli bir seçim süreci sonunda oluşturulur.

Dîvân tertibi şâir için bir idealdir. Bu iş tek hamlede ilham eseri olarak bir telifte bulunmaya benzemez. Her şiir önce dost meclislerinde, hâmi çevrelerinde okunur ve böylece şiir mecmûʿalarına geçer (Tolasa, 2002: 269).

BİRİNCİ BÖLÜM
MİLLİ KÜTÜPHANE 984 NUMARALI MECMŪ'A- EŞ'ĀR'IN İNCELENMESİ

1.1. Nüsha Tavsifi

Millî Kütüphanede 06 Hk 984 arşiv numarası ve 1246 dvd numarası ile Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi Koleksiyonu içerisinde kayıtlı olan mecmûʿa-ı eşʿârın özellikleri şu şekilde belirtilebilir: Türkçe tâlik yazıyla, 224x125-165x85 mm. boyutunda, satırları değişik şekilde, çift sütunlu 134 yapraktan oluşmaktadır. Abadî ve suyolu filigranlı kağıt türü kullanılmıştır. Çaharkuşe meşin, desenli kağıt kaplı mukavva ciltli, çift kırmızı cetvelli, 98. yaprakta Mahmud Avni isimli dört mühür basılıdır. Aralarda müfredler, kıt'alar ve birkaç muamma ile mani metni bulunmaktadır.

İstinsah tarihi ve müstensih hakkında bilgi bulunamayan mecmûʿanın, içerisinde bulunan çoğu şiirin 16 ve 17. yüzyıl şâirlerine ait olduğu saptanmıştır. Mecmûʿanın tertip edildiği tarihin 17. yüzyıl sonları veya 18. yüzyıl başlarında olduğu düşünülmektedir.

Mecmûʿada bulunan şiirlerin sıralaması esnasında herhangi bir düzen olmadığı görülmüştür. Kimi zaman aynı şâirin şiirleri ard arda verilmesi rağmen bu durum bir istikrarlı bir şekilde devam etmemektedir. Müstensih tarafından mecmûʿa içerisine alınan çoğu şiir ilgili şâirin berceste derecesindeki şiirleridir. Mahlaslar ve nazım biçimlerinin isimlendirildiği başlıklar yazılırken kırmızı mürekkep kullanılmıştır. Ara bölmelerde bulunan şiirler 'ferd, kıt'a, rubâ'î gibi başlıklarla belirtilmiştir. Bazı şiirlerde ise hem başlık hem de mahlas olmadığı tespit edilmiştir.

Başı: Hilālüŋ üzre egdür tācuŋı şāhāne māhāne
O bir çifte ḳılıçdur çal anı īrāne mīrāne

Sonu: Hemān şol māle beŋzer vuṣlat-ı yār
Çoġalduḳca adam olur ṭamaʿkār

Mecmûʿada karışık olarak 94 şâir bulunmaktadır. Bunlar 296 gazel, 128 ferd, 15 kıt'a, 28 türkü, 12 koşma, 8 şarkı, 7 mâni, 7 müseddes, 4 muhammes, 3 ilâhi, 3 semâî, 3 tahmis, 2 dîvân, 1 murabbâ, 1 kasîde, 1 muammâ, 1 musammatdan ibarettir.

Kimi yerlerde müstensih tarafından bir şâirin aynı şiirine iki defa yer verdiği görülmüştür. Bu durum söz konusu şiirin müstensih tarafından beğenildiğini göstermekle

beraber sehven tekrara düşülmesi ile de gerçekleşmiş olabilir. Bu durum mürettibin ilgisi, beğenisi ve edebi zevki gibi farklı konulardaki bilgi birikimini ortaya çıkarmaktadır.

1.2. Mecmûʿada Bulunan Şâirler

Mecmûʿada farklı yüzyıllarda eser vermiş 94 şâir bulunmaktadır. Mecmûʿa içerisinde 14 farklı nazım biçiminin kullanıldığı toplamda 537 şiir yer almaktadır. Mecmûʿa sahip olduğu bu şâir kadrosu ile araştırmacılar için dikkate değer özellikler taşımaktadır.

Ayrıca mecmûa içerisinde kime ait olduğu tespit edilemeyen şiirler bulunmaktadır. Bunlar da metinde "Lā-edrī" olarak isimlendirilmiştir.

Tablo 1.1 Şâirleri, Nazım Şekillerini, Vezinleri Gösteren Çizelge

Şiir Numarası	Şâiri	Nazım Şekli	Şiirin Vezni	Veznin Bahri	Şâirin Divanında Varlığı
1	Ṣāʿib-i Rūmī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
2	ʿUlvī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
3	Nevʻī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
4	Bāḳī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
5	Āzerī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
6	Ḫāverī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
7	Raḥmī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
8	Ḫayālī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
9	Nādirī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
10	Ḥāletī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok

11	Ḳabūlī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
12	Ḫayālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
13	Ḫayālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
14	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
15	Ḫusrev	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
16	Şemʿī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
17	Nevʿī	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Yok
18	Tālibī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
19	Bālī	Şarḳı	Hece Vezni	-	Yok
20	Lā-edrī[1]	Ma‘nī	Hece Vezni	-	Yok
21	Lā-edrī	Ma‘nī	Hece Vezni	-	Yok
22	Lā-edrī	Ma‘nī	Hece Vezni	-	Yok
23	Lā-edrī	Ma‘nī	Hece Vezni	-	Yok
24	Lā-edrī	Ma‘nī	Hece Vezni	-	Yok
25	Lā-edrī	Ma‘nī	Hece Vezni	-	Yok
26	Lā-edrī	Ma‘nī	Hece Vezni	-	Yok

[1] Lā-edrī: Kim tarafından yazıldığı tespit edilemeyen şiirler bundan sonra bu şekilde adlandırılacaktır.

27	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
28	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
29	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Yok
30	Ḥayretī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
31	Ḫayālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
32	Lāmi‘ī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
33	Sürūrī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
34	Lā-edrī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
35	Lā-edrī	Muamma	Hece Vezni	-	Yok
36	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
37	Sabrī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
38	Bālī	Şarḳı	Hece Vezni	-	Yok

39	Bālī	Şarkı	Hece Vezni	-	Yok
40	ʿUlvī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
41	Lā-edrī	Semāʻī	Hece Vezni	-	Yok
42	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
43	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
44	Ḳara ʿĀlī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
45	Kātibī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
46	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
47	Gevherī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
48	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
49	Kātib ʿOṯmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
50	Kātib ʿOṯmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
51	Kātib ʿOṯmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
52	Kātib ʿOṯmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
53	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Var
54	Dervīş ʿAlī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
55	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Var

56	Gevherī	Dīvān	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
57	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Var
58	Gevherī	Dīvān	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
59	Mecnūnī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
60	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Var
61	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
62	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
63	Ḥasan	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
64	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
65	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Var
66	Lā-edrī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün	Remel	Yok
67	Lā-edrī	Şarḳı	Hece Vezni	-	Yok
68	Yazıcı Muṣṭafa	Şarḳı	Hece Vezni	-	Yok
69	Lā-edrī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok

70	Lā-edrī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
71	Lā-edrī	İlāhi	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
72	Kātibī	İlāhi	Hece Vezni	-	Yok
73	Nef‘ī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
74	Karac’oġlan	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
75	Lā-edrī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
76	‘Ulvī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
77	Behiştī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
78	Lā-edrī	Türkü	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
79	Şehrī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
80	Ṣāmī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
81	Hilālī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var

82	Hilālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
83	Hilālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
84	Ṣāmī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘īlün	Muzāri	Yok
85	Şehīdī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
86	Şehīdī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
87	Mecnūnī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
88	Lā-edrī	İlāhi	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
89	Cevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
90	Kātib ʿOṯmān	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
91	Kānī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
92	Ālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
93	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün feūlün	Hezec	Var
94	Rıżā	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
95	Seydī	Şarḳı	Hece Vezni	-	Yok
96	Lā-edrī	Semā‘ī	Hece Vezni	-	Yok

97	Şemsī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
98	Maʿlūmī	Şarḳı	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
99	Maʿlūmī	Şarḳı	Hece Vezni	-	Yok
100	Saʿdī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
101	Ḳuloġlu	Semā‘ī	Hece Vezni	-	Yok
102	Ḳuloġlu	Semā‘ī	Hece Vezni	-	Yok
103	Lā-edrī	Şarḳı	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
104	Lā-edrī	Taḫmīs	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
105	Maḥbūbī	Ḳaside	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
106	Emrī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
107	Baḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
108	Veysī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
109	Nādirī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var

110	Ḥāletī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
111	Maḳālī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
112	Maḳālī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
113	Ẕātī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
114	Yaḥyā	Ġazel	Me‘fūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
115	Veysī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
116	Ḫayālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
117	Ḳabūlī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
118	Ḳabūlī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
119	Ḳabūlī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
120	Yaḥyā Bey	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Var
121	Ḫayālī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var

122	Ḥayretī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
123	Nevʿī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
124	Ḳabūlī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
125	Ḳabūlī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Var
126	Ḫāverī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
127	Raḥmī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
128	Helākī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
129	Nādirī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
130	Ḥāletī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
131	Yaḥyā	Ġazel	Mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün	Hezec	Var
132	Veysī	Müseddes	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
133	Veysī	Muḫammes	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok

134	Veysī	Muḫammes	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
135	Veysī	Muḫammes	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
136	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe’ilün	Müctes	Var
137	Siḥrī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
138	Bāḳī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
139	Āzerī	Taḫmīs	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
140	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
141	Meylī	Muḫammes	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
142	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
143	Cenābī	Taḫmīs	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
144	Bāḳī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
145	Fiġānī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var

146	ʿUlvī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
147	Lā-edrī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
148	Lā-edrī	Ferd	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
149	Lā-edrī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
150	Lā-edrī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
151	Lā-edrī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
152	Lā-edrī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
153	Lā-edrī	Ferd	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Yok
154	Lā-edrī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
155	Fużūlī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
156	Lā-edrī	Ferd	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
157	Lā-edrī	Ferd	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Yok

158	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
159	Ḳabūlī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
160	Ḫusrev	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
161	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
162	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
163	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
164	Fużūlī	Ḳıṭʿa	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
165	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
166	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
167	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
168	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
169	Şemsī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var

170	Yaḥyā	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
171	Nevʿī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
172	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
173	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Yok
174	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
175	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
176	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzārī	Yok
177	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
178	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
179	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
180	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
181	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok

182	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
183	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
184	Ḳıyāsī	Müseddes	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
185	Ḳıyāsī	Müseddes	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
186	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
187	Bāḳī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
188	Ẕātī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
189	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
190	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
191	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
192	Ḥayretī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
193	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok

194	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
195	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
196	Fużūlī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
197	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
198	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
199	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
200	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
201	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
202	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
203	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
204	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
205	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok

206	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
207	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
208	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
209	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
210	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
211	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
212	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
213	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
214	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
215	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
216	Kemāl Paşa-zāde	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Yok
217	Ẕātī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var

218	Ẕātī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlün mef‘ūlü mefā‘īlün	Hezec	Var
219	Şemsī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
220	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
221	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe’ilün	Müctes	Yok
222	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘īlün	Muzāri	Yok
223	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
224	Lā-edrī	Murabbaʿ	Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe’ilün	Müctes	Yok
225	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
226	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü fā‘ilātün mef‘ūlü fā‘ilātün	Muzāri	Yok
227	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
228	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Yok
229	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok

230	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Yok
231	Lā-edrī	Ferd	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
232	Lā-edrī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
233	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
234	Lā-edrī	Ferd	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
235	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Mefāʻīlün mefāʻīlün feʻūlün	Hezec	Yok
236	Lā-edrī	Ferd	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Yok
237	Lā-edrī	Ferd	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
238	Lā-edrī	Ferd	Mefʻūlü mefāʻīlün mefʻūlü mefāʻīlün	Hezec	Yok
239	Lā-edrī	Ferd	Mefāʻilün feʻilātün mefāʻilün feʻilün	Müctes	Yok
240	Lā-edrī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
241	Lā-edrī	Ferd	Mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün	Hezec	Yok

242	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
243	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
244	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
245	Kemāl Paşa-zāde	Müseddes	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
246	Kemāl Paşa-zāde	Ḳıṭʿa	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Yok
247	Maḳālī	Taḫmīs	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
248	Cinānī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
249	Ḳabūlī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
250	Ḫayālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
251	Vechī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
252	Emrī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātün mef‘ūlü fā‘ilātün	Muzāri	Var
253	Fevrī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok

254	Ẕātī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
255	Nevʿī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
256	ʿUlvī	Muṣammaṭ	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
257	Ẕātī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
258	Sāʿī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Yok
259	Necātī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
260	Ṣunʿī	Ġazel	Mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün	Hezec	Var
261	Ḫayālī	Ġazel	Feʻilātün mefāʻilün feʻilün	Ḫafīf	Var
262	ʿUbeydī	Ġazel	Feʻilātün mefāʻilün feʻilün	Ḫafīf	Var
263	Necātī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Var
264	Şemʿī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
265	Fiġānī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Var

266	Cāmiī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
267	Ḳabūlī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
268	Ḳabūlī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
269	Bāḳī	Ġazel	Fe‘ūlün fe‘ūlün fe‘ūlün fe‘ūl	Mütekārib	Var
270	Ḳabūlī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
271	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
272	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Var
273	ʿUlvī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
274	Bāḳī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
275	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Var
276	Bāḳī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
277	Kāmī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok

278	Bāḳī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
279	Bāḳī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
280	ʿUlvī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
281	Necātī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
282	Fevrī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlün mef‘ūlü mefā‘īlün	Hezec	Yok
283	Necātī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
284	Sırrī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
285	Raḥmī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
286	Ḫayālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
287	Ḫayālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
288	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
289	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var

290	Bāḳī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
291	Veysī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
292	Veysī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
293	Nihālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
294	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
295	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
296	Bāḳī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
297	Ẕātī	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Yok
298	ʿUlvī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
299	Veysī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
300	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe’ilün	Müctes	Var
301	Bāḳī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var

302	Veysī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
303	Sırrī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
304	Ḫayālī	Ġazel	Mefāʼilün feʻilātün mefāʼilün feʻilün	Müctes	Var
305	Emrī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
306	Bāḳī	Ġazel	Mefāʼilün feʻilātün mefāʼilün feʻilün	Müctes	Var
307	ʿUlvī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
308	ʿUlvī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
309	Celāl	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
310	Behiştī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
311	ʿUlvī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
312	Mānī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
313	Ḳabūlī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var

314	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
315	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
316	ʿUlvī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
317	ʿĀlī	Ġazel	Mefā’ilün fe‘ilātün mefā’ilün fe‘ilün	Müctes	Yok
318	Fevrī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
319	Ḫayālī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
320	Ḥilālī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
321	Ẕātī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
322	Helākī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
323	Ḫayālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
324	Ḫayālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
325	Emrī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var

326	Ḫayālī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
327	Ḳabūlī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
328	Rūḥī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
329	Rūḥī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
330	Ẕātī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
331	Yaḥyā	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
332	Tīġī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
333	Ḳabūlī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Var
334	İsḥaḳ	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
335	ʿUlvī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
336	Ferd	Ġazel	Mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün	Hezec	Var
337	Nābī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok

338	ʿUlvī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
339	Ḫayālī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Yok
340	ʿUlvī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
341	Uṣūlī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
342	ʿUlvī	Ġazel	Mefāʻilün fe’ilātün mefāʻilün fe’ilün	Müctes	Var
343	Raḥmī	Ġazel	Mefāʻilün fe’ilātün mefāʻilün fe’ilün	Müctes	Var
344	Emrī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātün mefʻūlü fāʻilātün	Muzāri	Var
345	Bāḳī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
346	Şemʻī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātün mefʻūlü fāʻilātün	Muzāri	Var
347	Şemʻī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
348	Nevʿī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
349	Şemʻī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Var

350	Bāḳī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
351	ʿUlvī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
352	Liḳāyī	Ġazel	Feʻilātün mefāʻilün feʻilün	Ḫafīf	Yok
353	Ḫusrev	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
354	Şemʻī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
355	Nevʿī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
356	Ḥudāyī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
357	Maḳālī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Yok
358	Bāḳī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Var
359	ʿAṭāyī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
360	Maḳālī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
361	Veysī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var

362	Maḳālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
363	Miṣālī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
364	Yaḥyā	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
365	Ḳabūlī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
366	ʿUlvī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
367	Lā-edrī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
368	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
369	Cevherī	Ġazel	Hece Vezni	-	Yok
370	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Yok
371	Rūḥī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
372	Ḫayālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
373	Ḳabūlī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var

374	Bāḳī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
375	Behiştī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
376	Maḳālī	Taḫmīs	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
377	Ḳabūlī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
378	Raḥmī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
379	Riyāżī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
380	Muḥibbī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Var
381	Uṣūlī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
382	Uṣūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
383	Uṣūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
384	Lā-edrī	Koşma	Hece Vezni	-	Yok
385	Bāḳī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var

386	ʿİlmī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
387	Āzerī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok
388	Ferd	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
389	Rūḥī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
390	Fevrī	Ġazel	Mefʻūlü mefāʻīlün mefʻūlü mefāʻīlün	Hezec	Yok
391	Yaḥyā	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
392	Tīġī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
393	Şemʿī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
394	Şemʿī	Ġazel	Mefʻūlü fāʻilātün mefʻūlü fāʻilātün	Muzāri	Var
395	Bezmī	Taḫmīs	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
396	Bāḳī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
397	Necātī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var

398	Ẕātī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
399	Şemʿī	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Var
400	Yaḥyā	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
401	Yaḥyā	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
402	Yaḥyā	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var
403	Yaḥyā	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
404	Ḥāletī	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Var
405	Ḳabūlī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
406	Ḳabūlī	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Var
407	Ḥayretī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
408	Miṣālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
409	Ḫayālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var

410	Mānī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
411	Merdümī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
412	ʿAṭāyī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
413	ʿAṭāyī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
414	Ḫayālī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
415	Yaḥyā Bey	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
416	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
417	Hādī	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Yok
418	Ḫayālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
419	Behiştī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
420	Ḳabūlī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
421	Āhī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Var

422	Maḳālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
423	Veysī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
424	Nāmī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
425	Veysī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
426	Maḳālī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
427	Meylī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
428	Ḫayālī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
429	Ḳabūlī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
430	Ḳabūlī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
431	Bāḳī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
432	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
433	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok

434	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
435	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
436	Ālī	Müseddes	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
437	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
438	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
439	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
440	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
441	Bāḳī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
442	Āzerī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
443	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
444	Ḳabūlī	Müseddes	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
445	Rūḥī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok

446	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Var
447	ʿAṭāyi	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
448	Yaḥyā	Ġazel	Mefā’ilün fe‘ilātün mefā’ilün fe‘ilün	Müctes	Var
449	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
450	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
451	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
452	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
453	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
454	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
455	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
456	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
457	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
458	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
459	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Ḫafīf	Yok

460	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
461	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
462	Lā-edrī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
463	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
464	Lā-edrī	Ferd	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Yok
465	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Hece Vezni	-	Yok
466	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Hece Vezni	-	Yok
467	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Yok
468	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
469	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
470	Ḳabūlī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
471	Nevʿī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
472	Ḳabūlī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok

473	ʿUbeydī	Ġazel	Feʻilātün mefāʻilün feʻilün	Ḫafīf	Var
474	Ḫayālī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
475	Bāḳī	Ġazel	Mefūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün	Muzāri	Var
476	Ḫayālī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
477	Āzerī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
478	ʿUbeydī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
479	ʿİlmī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
480	Bāḳī	Ġazel	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Var
481	Āzerī	Müseddes	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
482	Āzerī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
483	ʿUlvī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Var
484	Maḳālī	Ġazel	Mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün	Hezec	Yok

485	Ḫayālī	Ġazel	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Var
486	Bāḳī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
487	ʿUlvī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
488	Bāḳī	Ġazel	Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün	Recez	Var
489	Maḳālī	Ġazel	Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün	Recez	Yok
490	Fiġānī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	Var
491	Ṣıdḳī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
492	ʿİlmī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
493	ʿİlmī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
494	Nevāʿī	Ġazel	Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	Yok
495	Bāḳī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var
496	Ḥayretī	Ġazel	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Var

497	Emrī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Var
498	Nevʿī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
499	Bāḳī	Ġazel	Mef‘ūlü mefā‘īlün mef‘ūlü mefā‘īlün	Hezec	Var
500	Bāḳī	Ġazel	Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün	Recez	Var
501	Ḳabūlī	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Var
502	Ḫaṭṭī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
503	Fehīmī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
504	ʿAṭāyi	Ġazel	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
505	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
506	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
507	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
508	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok

509	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
510	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
511	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
512	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
513	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok
514	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
515	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
516	Lā-edrī	Ferd	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
517	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Yok
518	Āzerī	Ġazel	Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	Yok
519	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	Yok
520	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	Yok

521	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
522	Lā-edrī	Ḳıṭʿa	Feʻilātün mefāʻilün feʻilün	Ḫafīf	Yok
523	Şöhretī	Ġazel	Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün	Hezec	Yok
524	Fużūlī	Ġazel	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Var
525	Lā-edrī	Türkü	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
526	Dervīş ʿAlī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
527	Gevherī	Koşma	Hece Vezni	-	Var
528	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
529	Lā-edrī	Türkü	Hece Vezni	-	Yok
530	Hāşimī	Türkü	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
531	Hāşimī	Türkü	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
532	Hāşimī	Türkü	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
533	Hāşimī	Türkü	Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün	Remel	Yok
534	Lā-edrī	Ferd	Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün	Remel	Yok

535	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
536	Lā-edrī	Ferd	Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	Yok
537	Lā-edrī	Ferd	Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	Yok

Tablo 1.2 Şâirler ve Nazım Şekillerini Gösteren Çizelge

Nazım Şekli / Şâir	Şiir Numarası										
	Ferd	Ḳıṭ‘a	Koşma	Murabba‘	Müseddes	Muḫammes	Taḫmīs	Semā‘ī	Türkü	Şarḳı	Ġazel
Āhī											420
Ālī					435						91,316
‘Aṭāyi											412,446,503
Āzerī					480		138				5,386,441,476,481,517
Bāḳī											4,135,137,143,167,185,186,268,271,273,274,275,77,278,287,289,293,294,295,300,305,344,349,357,373,384,395,415,430,440,442,474,479,485,487,494,498,499
Bālī										19, 38	39
Behiştī											76,309,374,418
Bezmī							394				
Cāmiī											265

Cenābī							142				
Celāl											308
Cevherī			88								368
Cinānī											247
Dervīş ʿAlī									53, 525		
Emrī											105,251,304,324, 343,496
Fehīmī											502
Fevrī											252,281,317,389
Fiġānī											144,264,489
Fużūlī	195	163									154,523
Gevherī			52, 54, 56, 59, 60, 61, 64, 526						46		
Hādī											416
Ḥāletī											10,109,129,403
Ḥasan			62								
Hāşimī									528 529 530 531		
Ḫātemī						386					
Ḫaṭṭī											501
Ḫāverī											6,125
Ḫayālī											8,12,13,31,115,120,249, 260,285,286, 303,318,322, 323,325,338, 371,408,413,

											417,427,473, 475,484
Ḥayretī											30,121,191,406
Helākī											127,321
Ḥilālī											319
Ḫusrev											15,159,352
Ḥüdāyī											355
İlāhī											
ʿİlmī											385,478,491,492
İsḥaḳ											333
Ḳabūlī					443						11,14,92,116,117, 118,123,124,158, 248,266,267,269, 270,288,299,312, 313,314,326,332, 364,372,376,404, 405,419,428,429, 445,469,471,500
Kāmī											276
Kānī									90		
Karac'oġlan			73								
Kātib ʿOṯmān									48 49 50 51 89		
Kātibī			71						44		
Kemāl Paşa-zāde	215	245			244						
Ḳıyāsī					183 184						
Ḳuloġlu											
Lāmiʿī											32
Liḳāyī											351
Maḥbūbī											

Maḳālī							246				110,356,359,361,421 ,425,483,488
Maʿlūmī										97 98	
Mānī											311,409
Merdūmī											410
Mecnūnī									58		86
Meylī						140					426
Miṣālī											
Muḥibbī											379,407
Nābī	336										
Nādirī											9,108,128
Nāmī											423
Necātī											258,262,280, 282,396
Nefʿī											72
Nev‘ī											17,122,170,254, 347,354,470,497
Nevāʿī											493
Nihālī											292
Raḥmī											7,126,284, 342,377
Rıżā									93		
Riyāżī											378
Rūḥī											327,328, 370,388, 444
Sabrī											37
Saʿdī											99
Ṣāʿib-i Rūmī											1
Sāʿī											257
Ṣāmī											79,83
Seydī										94	
Ṣıdḳī											490
Sırrī											283,302

Siḥrī											136
Ṣunʿī											259
Sürūrī											33
Şehīdī											84,85
Şemʿī											16,263,345,346,348, 353,392,393,398
Şemsī											96,168,218
Şöhretī											522
Talibī											18
Tīġī											331,391
ʿUbeydī											261,472,477
ʿUlvī											2,40,75,145,272,279, 297,306,307,310,315 ,334,337,339,341, 350,365,482,486
Uṣūlī											340,380,381,382
Vechī											245
Veysī					131	132 133 134					107,114,290,291,298 ,301, 360,422,424
Yaḥyā											113,130,169,330,363 ,390,99,400,401,402, 447
Yaḥyā Bey											119,414
Yazıcı Muṣṭafa										67	
Ẕātī											112,187,216,217,253 ,256,296,320,329, 397

Mecmûʿa içerisinde en çok şiiri bulunan şâir 38 adet şiir ile Bāḳīdir. 34 adet şiiri bulunan Ḳabūlī ise mecmûʿada en çok şiiri yer alan ikinci şâirdir.

Tablo 1.3 Lā-edrī Şiirlerin Nazım Biçimleri ve Şiir Numaraları

Şarkı	Türkü	Semāʿī	Koşma	Ḳıṭʿa	Murabbaʿ	Muammā	Maʿnī	Ferd	Ġazel
66,102	42,43,45, 47,63,65, 68,69,70, 74,77,87, 524,527	95	83	228,229, 232,234, 243,464, 465,466, 467,518, 519,520, 521,	23	5	20,21,22, 23,24,25, 26	27,28,29,34,36, 139,141,146,147, 148,149,150,151, 152,153,155,156, 157,160,161,162, 164,165,166,171, 172,173,174,175, 176,177,178,179, 180,181,182,188, 189,190,192,193, 194,196,197,198, 199,200,201,202, 203,204,205,206, 207,208,209,210, 211,212,213,214, 219,220,221,222, 224,225,226,227, 230,231,233,235, 236,237,238,239, 240,241,242,369, 431,432,433,434, 436,437,438,439, 448,449,450,451, 452,453,454,455, 456,457,458,459, 460,462,463,468, 504,505,506,507, 508,509,510,511, 512,513,514,515, 516,532,533,534, 535	66,461

Lā-edrī şiirleri arasında en çok tercih edilen nazım şekli 122 adet ile ferd olmuştur. Tercih edilen diğer nazım şekli ise 14 adet ile türkü olarak görülmektedir.

Tablo 1.4 Şiirlerin Vezin Durumlarını ve Kullanım Adetlerini Gösteren Çizelge

Vezin	Bahir	Adet
Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	159
Mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün	Hezec	109
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	67
Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	20
Mef‘ūlü fā‘ilātü mefā‘īlü fā‘ilün	Muzāri	16
Fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün	Ḫafīf	15
Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün	Hezec	10
Mef‘ūlü fā'ilātün mef‘ūlü fā'ilātün	Muzāri	6
Mefā‘ilün fe’ilātün mefā‘ilün fe’ilün	Müctes	6
Mef‘ūlü mefā‘īlün mef‘ūlü mefā‘īlün	Hezec	5
Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün	Remel	3
Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün	Hezec	3
Müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün müstef’ilün	Recez	3
Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün	Remel	1

Mecmûʿa içerisinde en çok kullanılan vezin remel bahrinde *Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün* olarak tespit edilmiştir. Remel bahrinde bulunan bu vezin ile yazılmış 159 adet şiir bulunmaktadır.

Tablo 1.5 Şâirlerin Bulundukları Yüzyıllar ve Şiir Sayıları

Sıra	Şâir	Şâirin Yaşadığı Yüzyıl	Şiir Sayısı
1	Āhī	XVI	1
2	Ālī	XVI	3
3	ʿAṭāyi	XVI- XVII	3
4	Āzerī	XVI	8
5	Bāḳī	XVI	38
6	Bālī	XVI	3
7	Behiştī	XVI	4
8	Bezmī	XVII	1
9	Cāmiī	XVI	1
10	Celāl	XVI	1
11	Cevherī	XVI	1
12	Cinānī	XVI	2
13	Dervīş ʿAlī	XVII	1
14	Emrī	XVI	6
15	Fehīmī	XVII	1
16	Fevrī	XV	4
17	Fiġānī	XVI	3
18	Fużūlī	XVI	2
19	Gevherī	XVI-XVII	11
20	Hādī	XVII	1
21	Ḥāletī	XVII	4
22	Ḥasan	XVII	1
23	Hāşimī	XVII	4
24	Ḫātemī	XVI	1
25	Ḫaṭṭī	XVIII	1
26	Ḫāverī	XVI- XVII	2
27	Ḫayālī	XVI	24
28	Ḥayretī	XVI	4
29	Siḥrī	XVI	1
30	Helākī	XVI	2
31	Ḥilālī	XVI	1
32	Ḫusrev	XVI	3
33	Ḥudāyī	XVI	1

34	İlāhī	XVI	1
35	ʿİlmī	XVII	4
36	İsḥaḳ	XVI	1
37	Ḳabūlī	XVI	34
38	Kāmī	XVI	1
39	Kānī	XVIII	1
40	Karac'oġlan	XVII	1
41	Kātib ʿOṯmān	XVII	5
42	Kātibī	XVII	1
43	Kemāl Paşa-zāde	XVI	3
44	Ḳıyāsī	XVI	1
45	Ḳuloġlu	XVII	2
46	Lāmiʿī	XVI	1
47	Liḳāyī	XV	1
48	Maḥbūbī	?	1
49	Maḳālī	XVI	9
50	Maʿlūmī	?	2
51	Mānī	XVI	3
52	Mecnūnī	XVIII	2
53	Merdümī	XVI	1
54	Meylī	XVI	1
55	Miṣālī	XVI	2
56	Muḥibbī	XVI	1
57	Nābī	XVII	1
58	Nādirī	XVI- XVII	3
59	Nāmī	XVII	1
60	Necātī	XV- XVI	5
61	Nefʿī	XVII	1
62	Nev'ī	XVI	8
63	Nevāʿī	XV	1
64	Nihālī	XVI	1
65	Raḥmī	XVI	6
66	Rıżā	XVIII	1
67	Riyāżī	XVI	1
68	Rūḥī	XVI	5
69	Sabrī	XVII	1

70	Saʿdī	XVII	1
71	Sāʿī	XVI	1
72	Ṣāʿib-i Rūmī	XVI	1
73	Seydī	XVI	1
74	Ṣıdḳī	XVII	1
75	Sırrī	XVII	2
76	Siḥrī	XVI	1
77	Sāmī	XVIII	2
78	Ṣunʿī	XVI	1
79	Sürūrī	XVI	1
80	Şehīdī	XVII	2
81	Şemsī	XVI	3
82	Şemʿī	XVI	5
83	Şöhretī	XVI	1
84	Talibī	XVIII	1
85	Tīġī	XVII	2
86	ʿUbeydī	XVI	3
87	ʿUlvī	XVI	21
88	Uṣūlī	XVI	4
89	Vechī	XVI	1
90	Veysī	XVII	10
91	Yaḥyā	XVII	11
92	Yaḥyā Bey	XVI	2
93	Yazıcı Muṣṭafa	XVII	1
94	Ẕātī	XVI	10

1.3. Mecmûʿada Karşılaşılan Sorunlar

Müstensih tarafından herhangi bir sebebe bağlı olmadan kimi şiirlerin şâirleri belirtilmemiştir. Mecmûʿada yer alan ve muhammes başlığı taşıyan şiirler aslında tahmistir. Muhammes beş dizelik bentler halinde yazılan bir nazım şeklidir. Kelime anlamı beşleme olan tahmis ise bir şâirin kendine ait yahut başka bir şâirin gazelinin her bir beytinin üstüne üç adet dize eklemesiyle oluşur. Mecmûʿada bu şekilde yer alan başlıklar değiştirilmemiş, aynıyla yer verilmiştir.

Mecmûʿa içerisinde yer alan şiirlerde kimi zaman tutarsız ifadelere rastlanılmıştır. Anlamlandırılamayan ifadeler parantez (?) içerisinde ayrıca belirtilmiştir. Bu durum şiirlerde vezin aksaklığını da beraberinde getirmiştir.

Mecmûʿa içerisinde birçok varakta mürekkep lekesi olmasından dolayı okunamayan kısımlar bulunmaktadır. Okunamayan bu kısımlar köşeli parantez […] içerisinde belirtilmiştir.

Müstensih tarafından herhangi bir sebebe bağlı olmadan bazı kelimelerin yazılışının farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Müstensihin bu kendine has üslup ve imlâ tasarrufu mecmûʿa içerisinde bazen anlam ve vezin karışıklığına neden olmuştur. Bu durumda gerekli görülen yerler tâmir edilmeye çalışılmıştır.

1.4. Metnin Latin Alfabesine Aktarımında İzlenen Yol

Tezimize kaynaklık eden mecmûʿa içerisinde kullanılan imlâ özellikleri bir tutarlılık göstermemektedir. Bunun temel sebebi mecmûʿanın tek bir elden çıkmayıp farklı kişiler tarafından derlenmiş olmasıdır. Metni derleyen derlemecilerin bilgi, kültür ve eğitim düzeyleri başta olmak üzere birçok sebep yüzünden imlâ kullanımında birlik olmadığı düşünülmüştür. 15-18. yüzyılllardan şâirlerin bulunması da farklı imla kullanımını zarurî hale getirmiştir. Biz metin aktarımında daha çok 17. yüzyıl imlâ özelliklerini tercih ettik.

Değişik imlâ özelliklerini taşıyan yüzyıllar mecmûʿanın ortak bir imlâya sahip olmasına engel olmuş, metin içerisinde bir tutarsızlığa sebebiyet vermiştir.

Bu sayılan sebeplerden ötürü metnin imlâ özelliği açısından ortak bir özellik göstermesi güç olmuştur. Metnin oluşturulması ve belirli imlâ özelliklerinin metin boyunca tutarlı olmasına dikkat ettiğimiz çalışmamız, temel sözlüklerin yanı sıra, İsmail ÜNVER tarafından kaleme alınan metin çalışmaları ile ilgili makaleden yararlanılarak ortaya çıkarılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM
METİN

1.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Hilālüŋ üzre egdür tācuŋı şāhāne māhāne
O bir çifte ḳılıçdur çal anı īrāne mīrāne

2. ʿİẕārında siyāh kākül yed-i beyżāda ejderdür
Ṭılısm-ı genc-i ḥüsnüŋ ʿarż ḳıl yārāne mārāne

3. Biraz ceyş-i Ḥabeşdür ḫāli Hindū-yı ḥarāmīler
Boġazdan çıḳdı at ṣaldı hemān gerdāne merdāne

4. Süleymān Şehi [ṣan] ḥüsnüŋ cemālüŋ ʿazline cānā
Ruḫuŋ leşker çeküp ḫaṭṭuŋ aŋa zūrāne mūrāne

5. O şūḫuŋ vaṣf-ı ḥüsninde ġazel tanżīrine **Ṣāʻib**
Hemān başın açup girdi göŋül şeydāne meydāne

2.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Destin öpmek istedüm meclisde yār el virmedi
Ḳaldum ayaḳda dirīġā rūzgār el virmedi

2. Deyr içinde bir ṣanem gördüm el itdüm naḳşına
İstedüm zünnār-ı ʿışḳın ol nigār el virmedi

3. Düşkin oldum al elüm luṭf ile didüm nā-geh-ān
Ata çignetdi beni ol şeh-süvār el virmedi

4. Ḳāmet-i bālā-yı yāre irmedi gitdi elüm
Sāyeveş ḫāk oldum ol ḳadd-i çenār el virmedi

---

2. MK. 984: 3ᵃ; ʿUlvī: *Dīvān:* G:728.
ʿ**Ulvī.**
2a el itdüm: alındum *Dīvān*.

5. Çıḳmadı baḥr-i felāketden kenāra fülk-i dil
ʿ**Ulvi**yā ʿummānda ḳaldum rūzgār el virmedi

3.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ʿIşḳdur şemʿ-i ruḫ-ı dil-beri tābān idici
Mihrdür meşʿale-yi mihri fürūzān idici

2. Baġrumı ḫūn idüben ʿışḳumı gül-gūn itdüŋ
Yiter itdüŋ bize bu rengi behey ḳan idici

3. Yüri hey vaʿde idüp soŋra peşīmān olıcı
Yüri hey ʿahdini peymānını yalan idici

4. Gün gibi kendüsi her ḫār ile hem-ṣoḥbet olup
ʿĀşıḳuŋ kārını bülbül gibi efġān idici

5. Kim durur dirseŋ o fettān-ı cihān ey **Nevʿī**
Dostın iŋledici düşmeni ḫandāŋ idici

4.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Zaḫm-ı dilden ḳan aḳar bu çeşm-i giryān bī-ḫaber
Ġarḳa virdi ʿālemi bir ḳaṭre ʿummān bī-ḫaber

2. Yār-i bī-pervā celālī gibi ḥaṭ ḳaldurdı baş
Memleketde fitne peydā oldı sulṭān bī-ḫaber

3. Muttaṣıl atar dile peyveste müjgān oḳların
Cāna geçdi zaḫm-ı tīr-i ġamze cānān bī-ḫaber

---

3. MK. 984: 3ª; Nevʿī: *Dīvān*: G. 486.
Nevʿī.
3a hey: ey *Dīvān*.
3b hey: ey *Dīvān*.
3b peymānını: peymānım *Dīvān*.
4a gün: gül *Dīvān*.
5b iŋledici: aġladıcı *Dīvān*.

4. MK. 984: 3ª.
Bāḳī.
Bu gazel Bāḳī *Dīvān*ı'nda bulunmamaktadır.

4. Mest olup uyurken öpmiş laʿl-i dil-dārı raḳīb
Ehremenler aldılar mühri Süleymān bī-ḫaber

5. İtlerüŋle her gice ġavġāda **Bāḳī** çākerüŋ
Ḫˇāb-ı ġafletde yatur aġyār u nādān bī-ḫaber

5.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yıl geçer gelmez meh-i nā-mihribānumdan ḫaber
Ay olur virmez felek mihr-i cihānumdan ḫaber

2. Çıḳdı nālem göklere bildüm teraḥḥum eylemez
Virdi āhum ol hümā-yı lā-mekānumdan ḫaber

3. ʿĀşıḳ itmiş ṭaṭlu dillerle işitdüm düşmeni
Ey ṣabā bilmez misin şīrīn-zebānumdan ḫaber

4. Aġız açmış ger ṣorarlarsa lebüŋ bizden yaŋa
Nāz ile dirsin ki alınmaz dehānumdan ḫaber

5. Gitdi ārāmum beni terk eyleyelden ol perī
Āzerī bilmez misin ārām-ı cānumdan ḫaber

6.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Seni gözler dü çeşm-i ḫūn-feşānum niçe demlerle
Gel ey nūr-ı baṣar merdümlük it demler ḳademlerle

2. Ḳad ü zülf ü dehānuŋ ḥasreti lām eyledi ḳaddüm
Ḫudā bilür benüm ṣaġ olacaġum bu elemlerle

---

5. MK. 984: 3[b].
Āzerī.

6. MK. 984: 3[b]; Ḫāverī: *Dīvānçe*: G. 33.
Ḫāverī.
1a gözler: görmez *Dīvānçe.*
2b olacaġumı: olacaġum *Dīvānçe.*
3a kim: bu kelime *Dīvānçe'*de bulunmamaktadır. Vezin aksamaktadır.
4a ḳadd [ü] zülfüŋle: zülf ḳadüŋle *Dīvānçe.*
4a idem: idüp *Dīvānçe.*

3. ʿAceb kim nice yazıldı başuma bu ḳara yazular
Benüm ḫod mihnet ü derdüm yazılmaya ḳalemlerle

4. Hevā-yı ḳadd [ü] zülfüŋle ölürsem āh idem cānā
Mezārumdan ṭuram maḥşerde ʿAbbāsī ʿalemlerle

5. Nice zünnār-ı ʿışḳa **Ḫāverī** bel baġlamasun kim
Der-i dīvār-ı deyr-i dil pür olmuşdur ṣanemlerle

7.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Beni zülfüŋle ḳaddüŋ öldürürse derd[ü] ġamlarla
Mezārum hep müzeyyen ola ʿAbbāsī ʿalemlerle

2. Ḳad [ü] zülf [ü] dehānı ḥasreti ol bī-vefā yāruŋ
Helāk itse ʿaceb midür beni her dem elemlerle

3. Teraḥḥum eylemez ādemlük idüp ol perī-peyker
Raḳīb-i dīvi gerçi yād ider luṭf u keremlerle

4. Ḳara yazılu dil şol deŋlü inler künc-i ġam içre
Ṣıġışmaz defter ü dīvāna yazılsa ḳalemlerle

5. İşitme ṭaʿn-ı aġyārı felek deyrinde ey **Raḥmī**
Bugün ʿīş it cihān içre semen-sīmā ṣanemlerle

8.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ayaḳ başmış ki ḳanum döke ol ḫūnī sitemlerle
Yine baḫtum baŋa yüz ṭutdı demlerle ḳademlerle

---

7. MK. 984: 4ª; Raḥmī**:** *Dīvān*: G. 172.
Raḥmī.
3a teraḥḥum: baŋa raḥm *Dīvān*.
4a ġam: ʿışḳ *Dīvān*.
5a felek deyrinde: felekden ilme *Dīvān*.
5b bugün: yüri *Dīvān*.

8. MK. 984: 4ª.
Ḫayālī.
Bu gazel Ḫayālī *Dīvānı*'nda bulunmamaktadır.

2. Eliyle zülfin ol meh kim ruḫında pīç pīç eyler
Berāt-ı ḥüsnine ṭuġrā çeker gūyā ḳalemlerle

3. Ḫaṭuŋla baş ḳoşup zülfüŋ gelüp ey Yūsuf-ı ṣānī
Göŋül mülkine sulṭān oldı ʿAbbāsī ʿalemlerle

4. Musaḫḫar itmege ḫalḳı yazup Esmā-yı Ḥüsnādan
Pür itmiş muṣḥaf-ı ḥüsnin o meh müşgīn raḳamlarla

5. Çekilür āhlar dem dem dögilür sīneler güm güm
Işıḳlar gibi ʿāşıḳlar yürür ṭabl u ʿalemlerle

6. **Ḫayālī** ḫūb-rūlarla helāk it cān u dil deyrin
Büṭān-ı Çīndürür ṣanur gören naḳşın ṣanemlerle

9.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ġam-ı ʿışḳuŋla feryād eylesem mestānedür dirler
Ḳızarsa aġlamaḳdan gözlerüm dīvānedür dirler

2. Görenler murġ-ı cānı āteş-i ʿışḳuŋla sulṭānum
Bu bir şem-ʿi cemāle per yaḳan pervānedür dirler

3. Gözüm ḳaldı ḫaṭuŋda ṣaff-ı müjgān-ı dem-ālūdı
Görenler rīşe-yi sebz üzre zerrīn şānedür dirler

4. Şikār olsa n’ola murġ-ı ṣafā gülzār-ı bezm içre
Aŋa devr-i ḳadeḥ dām u ḥabābı dānedür dirler

5. Ne deŋlü tīşe ursaŋ anda genc-i ʿışḳ olur peydā
Derūnın **Nādirī**nüŋ bir ʿaceb vīrānedür dirler

2a ruḫında: rūḫında. İmla gereği değiştirilmiştir.

9. MK. 984:4[b]; Nādirī: *Dīvān*: G: 37.

Nādirī.

1a mestānedür: dīvānedür *Dīvān*.

1b dīvānedür: mestānedür *Dīvān*.

3a dem-ālūdı: dem-ālūdum *Dīvān*.

3b zerrīn: laʿlin *Dīvān*.

5b derūnın: derūnı *Dīvān*.

10.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Mīve-yi vaṣlına yāruŋ ṭamaʿ-ı ḫām itme
Ey göŋül olmayacaḳ nesneye iḳdām itme

2. Ser fedā itmedür encām-ı maḥabbet çünkim
ʿĀşıḳ-ı ṣādıḳ iseŋ fikr-i ser-encām itme

3. İşigüŋden dil-ārāma ḳomam dir imişsin
Kerem eyle meded iy şūḫ dile ārām itme

4. O tenūra ṭuṭalum māʾil imişsin ṣūfī
Ḫalḳa-yı ẕikri anuŋ ṣaydı içün dām itme

5. Zen-i dünyā ile merdāne diril **Ḥāleti**yā
Eger ölseŋ de aŋa kend'özini rām itme

11.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Bir gedā himmeti yigdür baŋa begden aġadan
Ḳurṭarurdı hele bizi bir pāre daġdaġadan

2. Tīr-i dil-dūzı ciger delse ʿaceb mi çaġadaḳ
Gelür ol māhveşüŋ ḳaşı kemānı çaġadan

3. Bir ʿaceb sūḫteye būse ʿaṭā eyle didüm
Ḳāle ḫuẕ min keremī ḳultu metā ḳāle ġadan

4. Keşf içün ṣūfi ḥicābıyla keşef gibi gelür
Başını ḫırḳasına çekmegi gördi baġadan

---

10. MK. 984: 4[b].
Ḥāletī.
Bu gazel Ḥāletī *Dīvānı*'nda bulunmamaktadır.

11. MK. 984: 5[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G.317.
Ḳabūlī.
1b vezin aksamaktadır.
3a ʿaceb sūḫteye: ʿarab şūḫına *Dīvān*.
4a ḥicābıyla keşef gibi gelür: keşef gibi ḥicāb ile yürür *Dīvān*.
4b gördi: görmiş *Dīvān*.
5a zāhidüŋ ṭaʿnı: vāʿiẓüŋ ḳavli *Dīvān*.
5b daġdaġa-yı ḳurbaġadan: laḳlaḳa-yı ḳurbaġadan *Dīvān*.

5. Zāhidüŋ ṭaʿnı **Ḳabūlī** bizi taġyīr idemez
Āb-ı pāke ne żarar daġdaġa-yı ḳurbaġadan

12.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dimeŋ Mecnūna ʿilm-i ʿışḳı tekmīl itdi kāmildür
Benüm yanumda nesne bilmez ol dīvāne cāhildür

2. Anuŋçün ḥabs ider peykānuŋı dil iy keman-ebrū
Ki ol bir kāfir-i bī-dīn ilinden geldi pür-dildür

3. Göŋül uṣlu iseŋ ol vālih ü şeydāsı bir ḫūbuŋ
Şu kim dīvānesidür bir perīnüŋ rind-i ʿāḳildür

4. Döginsem n'ola ṭaşlarla bugün ol Yūsuf-ı ḥüsnüŋ
Kefīne kim direm ḳorsa terāzū aŋa māʾildür

5. **Ḫayālī** rūze-yi ġamda hilāle döndügi bu kim
Senüŋ ʿīd-i cemālüŋ görmedi iy māh bir yıldur

13.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Rūy-ı yār ile naẓar iden bu zülf-i ser-keşe
Beŋzedür bir dūd-ı müşgīn ẓāhir itmiş āteşe

2. İy gözüm irdüm ḫayāl-i dil-ber ile vuṣlata
Ol saʿādetle müşerref devlet ile çoḳ yaşa

3. Ṣanma berg-i laʿledür ḳıldı perīşān rūzgār
Cām-ı ʿīşın çünki Ferhāduŋ felek çaldı ṭaşa

---

12. MK. 984: 5[a]; Ḫayālī: *Dīvān*: G: 123/1.
Ḫayālī.
1a ʿilm-i ʿışḳı: fenn-i aşkı *Dīvān*.
1b nesne bilmez ol dīvāne cāhildür: ol dīvāne bilmez nesne cahildür *Dīvān*.
2b pür-dildür: bir dildir *Dīvān*.

13. MK. 984: 5[b]; Ḫayālī: *Dīvān*: G: 365/45.
Ḫayālī.
2a irdüm: erdün *Dīvān*.
2a ile vuṣlata: ite devlete *Dīvān*.

4. Bir ḳalender-ḫānedür ʿālem diyü ıġmāz ider
Gel naẓar ḳıl māh-ı nevde şol ṭırāş olmuş ḳaşa

5. Ey **Ḫayālī** herkesüŋ şānın bilen rūz-ı ezel
Bülbüli gülzāra taʿyīn eylemiş zāġı leşe

14.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Göŋül ādāb-ı bezmi ʿişret-i faġfūrdan görmiş
Mey-i nābuŋ ṣafāsın bāde-yi engūrdan görmiş

2. Teʾemmül ṭarzın erbāb-ı suḫan ebkemden ögrenmiş
Teʾennī yolın erbāb-ı baṣīret kūrdan görmiş

3. Ḳanāʿat bābını her şaḫsa açmaz merdüm-i dānā
Ḫavāṣ-ı āteş-i Sīnāyı Mūsī Ṭūrdan görmiş

4. Ḳızarmış gül gül olmuş ruḫları gül gibi açılmış
Meger bir pāre āfet bāde[y]i engūrdan görmiş

5. **Ḳabūlī** bir ḥiṣārı yār içün ṭop eylemiş başın
Meger māh-ı cemālin mā-verā-yı ṣūrdan görmiş

15.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Baŋa sendendür göŋül hep bunca nā-fercāmluḳ
Mübtelāluḳ zārluḳ nā-çārluḳ nā-kāmluḳ

2. İy göŋül ʿışḳ ile aduŋ ʿāleme rüsvā idüp
Saŋa mı ḳaldı cihānda her zemān bed-nāmluḳ

---

14. MK. 984: 5[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 171.
Ḳabūlī.
1a ʿişret-i faġfūrdan: kāse-yi faġfūrdan *Dīvān*.
1b bāde-yi engūrdan: sāġar-ı billūrdan *Dīvān*.
2b erbāb-ı basīret: asḥāb-ı basīret *Dīvān*.
3a ḳanāʿat bābını her şaḫsa açmaz merdüm ü dānā: yürek teʾṣīr-i nār-ı ʿışḳı dāġ-ı sīneden ṭuymış *Dīvān*.
4a olmuş ruḫları gül gibi açılmış: itmiş ruḫların gülzār-ı ḥüsn içre *Dīvan*.
5a yār içün ṭop eylemiş başın: nev-cüvāna mübtelā olmuş *Divān*.

15. MK. 984: 6[a].
Ḫusrev.

3. Sīne-yi sīminüŋe sīm ü ʿabīr öykinmesün
Öykinürse sīm ile ʿanber iderler ḫāmluḳ

4. Göricek cism-i laṭīfüŋi diye germābeler
Bir perīde görmedük böyle güzel ḥammāmluḳ

5. ʿĪdgāhda her güzel bir būse iḥsān eylemiş
Ḫusrevī şīrīn lebüŋden degmemiş bayrāmluḳ

16.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḫalāṣ olmaḳ ne mümkin bir göŋül kim mübtelā olsa
Alınmaz ʿışḳ ilinden iki ʿālem bir yaŋa olsa

2. Vücūdum zevraḳın deryā-yı ʿışḳum virmedin ġarḳa
Çıḳarsa baḥr-i ḫayretden bizi bir āşnā olsa

3. Felekden aġlamazdum iy meh-i nā-mihribān hergiz
Raḳībüŋ cevri n'eylerdi eger sende vefā olsa

4. Yoluŋda derd ile ölmek ḥayāt-ı cāvidānīdür
Gerekmez āb-ı Ḫıżr ile Mesīḥādan devā olsa

5. N'olaydı **Şem**ʿ**i**yā bu cemʿ-i bezm-i ʿālem-ārāda
Küdūret aradan gitse ḳamu ehl-i ṣafā olsa

17.

Feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Ger ḳamer māder olsa şems peder
Ṭoġmaya bir senüŋ gibi aḫter

2. Sen gerüp çekdügüŋce yay ḳaşuŋ
Oḳlaruŋdan ciger bilür ne çeker

---

16. MK. 984: 6[a]; Şemʿī: *Dīvān*: G.142.
Şemʿī.
2a ʿışḳum: eşküm *Dīvān*.

17. MK. 984: 6[b].
Nevʿī.
Bu gazel Nevʿī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

3. Āşiyān ide bām-ı ḳaṣruŋda
Murġ-i cān tenden eyleyince güzer

4. Ṭutdı ḫaṭṭ-ı ġubār laʿl-i lebüŋ
İrdi ḥayfā şarāb-ı nāba keder

5. Bir yaluŋ yüzli ḫūbdur ḳılıcı
Nevʿ**i**yā nice baş u cāna deger

18.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Lā-mekān taḫtında yüz mīr-i saʿādet bizdedür
On sekiz biŋ ʿālemüŋ ʿahdinde ṭāʿat bizdedür

2. Ḫayr u şerrinden cihānuŋ el yuduḳ endām u yüz
Nice mescid nice minber bu saʿādet bizdedür

3. Maẓhar-ı luṭfa ki olduḳ himmet-i ālī-bülend
Murġ-ı ʿAnḳādur göŋül ḳāf-ı ḳanāʿat bizdedür

4. Cevşen-i fūlād olursa kāfirüŋ yoḳdur yüzi
Ẕülfiḳār-ı nerre-şīran-ı şecāʿat bizdedür

5. **Ṭālibī** aḳşām yüz yār-ı ḫudā aŋar bizi
Rūz-ı maḥşer günleri kān-ı saʿādet bizdedür

19.

11'li Hece Vezni

I

1. Bir dost duymış göŋül virdügüm saŋa
2. Didi niçün göŋül virdüŋ o yāre
3. Tīġ-i ġamzeŋ zaḫm yitürdi baŋa
4. Daḫı ṭurur oŋılmadı o yāre

II

---

18. MK. 984: 6[b].
Talibī.
19. MK. 984: 7[a].
Şarḳı.
[Bālī]
Bu şarkı Bālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

1. Bu dem raḥm eylemedüŋ ḥālüme
2. Dūş gelmedüm sencileyin ẓālime
3. Çifte çifte ḳuyu ḳazarduŋ yoluma
4. Beni atduŋ sen o yardan o yara

III

1. Ḫūnıdur ʿuşşāḳuŋ ḳararur didiler
2. Ḳaşları kemānın ḳurar didiler
3. Senüŋ delüp baġruŋ yarar didiler
4. Didüm ḳoyuŋ benüm baġrum o yara

IV

1. ʻAdūnuŋ ilinden el-amān el-amān
2. Beni saŋa geçmekdedür her zemān
3. Dirīġ degül cānum iderdüm ḳurbān
4. Senüŋ raḳībüŋ didiler beni o yāre

V

1 Ḳul **Bālī**yi helāk itmek mi ḳaṣduŋ
2. Saŋa pend itmege yoḳ mı bir dostuŋ
3. Çoḳ fitne uyardı o çeşm-i mestüŋ
4. Daḫı nice nice fitne uyara

20.

7'li Hece Vezni

1. Bu ḳonaḳ o da ḳonaḳ
2. Ṭolıdur oda ḳonaḳ
3. Umaram o dergāhdan
4. Yanmasun oda ḳonaḳ

21.

7'li Hece Vezni

1. Gözlerüm iste yüri
2. Yir ditrer üste yüri

---

20. MK. 984: 7[b].
Maʿnī.
21. MK. 984: 7[b].
Maʿnī.

3. Ölende ḳabrüm üzre
4. Bir ḳadem baṣ da yüri

22.

7'li Hece Vezni

1. Kırmızı gül ṣarı gül
2. Gül gözüm ideni gül
3. Çoḳ güldüŋ raḳīb ile
4. Bir de bizden ṣarı gül

23.

7'li Hece Vezni

1. Gidersen iz ideyüm
2. Dülbendin tīz ideyüm
3. Söyle ḳaçan gelürsen
4. Yoluŋı gözdeyeyüm

24.

7'li Hece Vezni

1. Giden hey gitme giden
2. Beni terk itme giden
3. Beni terk ider iseŋ
4. Murāda yitme giden

25.

7'li Hece Vezni

1. Yükletdüm ḳıla derdüm
2. Kimsem yoḳ bile derdüm
3. Āşnālar yād oldı
4. Yādlar ile ne derdüm

---

22. MK. 984: 7[b].
Maʿnī.
23. MK. 984: 7[b].
Maʿnī.
24. MK. 984: 7[b].
Maʿnī.
25. MK. 984: 7[b].
Maʿnī.

26.

7'li Hece Vezni

1. Yükletdüm ḳıla derdüm
2. Kimsem yok bile derdüm
3. Hefteler yıllar geçdi
4. Sürdi biŋ yıla derdüm

27.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gūşe-yi ḥudūd idi ḳabrüŋ ʿaẕābı olmasa
2. Ḫoş temāşāgāh idi maḥşer ḥisābı olmasa

28.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kesb-i dünyāya bu deŋlü nedür iy dil ʿacele
2. Çünki nesne belür(e)mez siper olmaz ecele

29.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün fe ʻūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Hemān şol māle beŋzer vuṣlat-ı yār
2. Çoġalduḳça adam olur ṭamaʿkār

---

26. MK. 984: 7[b].
Maʿnī.
27. MK. 984: 7[b].
Ferd.
28. MK. 984: 7[b].
Ferd.
29. MK. 984: 7[b].
Ferd.

30.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Gül gül itdi yine sāḳī ruḫ-ı cānānı şarāb
Bülbül itdi ḳamu meclisdeki yārānı şarāb

2. Tāzelerdi ṭolu yaġdurmasalar meclisde
ʿÖmrümüz ḥāṣılı āhestece b[ār]ānı şarāb

3. Sāḳiyā dur[ma] hil[ālī] ḳadeḥi devr itdürür
Rūz-ı ʿīd oldı irişdi yine devrān-ı şarāb

4. Yanuma uġramaz oldı göŋül [ey] pīr-i muġān
Yine ġāyetde levend eyledi oġlanı şarāb

5. Devr içinde nice ārām ideyüm ansuz kim
Baŋa rām eyledi şol āfet-i devrānı şarāb

6. Āşıḳuŋ bezm-i belāda nesi var ola şehā
Cigeri pāre kebāb[u] gözinüŋ ḳanı şarāb

7. **Ḥayretī** būse-yi laʿlüŋ ne ola cān virse
Sāḳiyā şāʿir olanuŋ çün olur cānı şarāb

31.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Göŋül mülkine geldükçe ḫayālüŋ şāh-ı ġamlarla
Aŋa ḳarşu çıḳar ʿizzet ider āhum ʿalemlerle

2. Görinen mū degüldür sīnem üzre iy ḫaṭı ʿanber
Yazarum naḳş-ı ḥüsnüŋ levḥ-i dilde ḳıl ḳalemlerle

3. Lebüŋ dil-ḫasteler dārü'ş-şifāsı iken benüm ʿömrüm
Revā mıdur geçinem ben elemlerle emellerle

---

30. MK. 984: 8ᵃ; Hayretī: *Dīvān:* G.17.
Ḥayretī.
5a ideyüm: ideyin *Dīvān*.

31. MK. 984: 8ᵃ.
Ḫayālī.
Bu gazel Ḫayālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

4. Ya öldür zehr-i hicrüŋle ya öldür āb-ı vaṣluŋla
Ṭabībüm bir devā eyle baŋa emlerle semlerle

5. **Ḫayālī** dil-rübālarla ṭolıdur nāle ile göŋlüm
Hemān şol deyre döndüm kim pür olmuşdur ṣanemlerle

32.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bilürem kūyuŋda ġamdan her gün āh eksük degül
Ādemīlikdür şehā ḳuldan günāh eksük degül

2. Yāsemīnüŋ çün ṣabā ḳapdı külāhın gül didi
Kelle ṣaġ olsun cihānda bir külāh eksük degül

3. Geh ġamuŋ vīrān ider fülk-i dili gāhī gözüŋ
İşbu ġam-ābādda bir pādşāh eksük degül

4. Müddeʻīler ṭapuŋa her dem beni kim egledür
Āh kim zülfüŋ gibi bir rū-siyāh eksük degül

5. **Lāmiʻī** ister ḳapuŋda benden olmaḳ rūz u şeb
Yoḫsa şāhum devletüŋde māl u cāh eksük degül

33.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Biz ezelden tā ebed meydāna gelmişlerdenüz
Şāh-ı merdān ʻışḳına meydāna gelmişlerdenüz

2. Ḳılmaġa ḥaḳdan kelāmu'llāh-ı nāṭıḳ şerḥini
Rūḥu'l-Ḳudsüz kim rūḥ-ı insāna gelmişlerdenüz

---

32. MK. 984: 8[b]; Lāmiʻī: *Dīvān*: G. 298.
Lāmiʻī.
2a ḳapdı külāhın gül didi: tācını ḳapdı gül didi *Dīvān*.
3a ġamuŋ vīrān ider fülk-i dili gāhī: saçuŋ virān ider dil mülkini gāhī *Dīvān*.
3b ġam-ābādda bir pādşāh: ḳahr-ābāda bir bīdād şāh *Dīvān*.
4a kim: kec *Dīvān*.

33. MK. 984: 8[b].
Sürūrī.
Bu gazel Sürūrī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

3. Kā'inātı ṣūret-i raḥmāna tebdīl eylerüz
Kim beyān-ı ṣūret-i raḥmāna gelmişlerdenüz

4. Ġayb-ı muṭlaḳdan temāşā-yı ruḫ-ı zībā içün
Biz şehādet mülkine seyrāne gelmişlerdenüz

5. Bir muʿanber ṭurranuŋ küfrine āmennā diyüp
Ḥaḳḳa teslīm olmuşuz īmāna gelmişlerdenüz

6. Sāḳī-yi bāḳī ilinden mest olup çekmekdeyüz
Naʿra-yı mestān olup mestāne gelmişlerdenüz

7. Ey **Surūrī** ʿīd-i ekberdür cemāli dil-berüŋ
Biz bu ʿīde ʿūd idüp ḳurbāna gelmişlerdeniz

34.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sīnesine germ olup yatduḳça cānān ḳoynına
Ṭolduru[pdu]r dest-i ḳudret ṣanasın cān ḳoynına

2. Göŋline giren ḳuluŋ şāh ol ki sulṭān olmadı
Girmeyince Yūsuf-ı Kenʿānı zindān ḳoynına

3. Sīnesin gören ṣanur āyīne başdı baġrına
Yā melekdür kim girüpdür māh-ı tābān ḳoynına

4. Ben ıraḳlardan gögüs dögmekde boyun egmede
Ṭurmadan sürter girer zülf-i perīşān ḳoynına

5. Vuṣlatuŋ eyyāmıdur cānlar fedā didüm didi
İʿtibār olmaya bayrām olsa ḳurbān ḳoynına

---

34. MK. 984: 9ᵃ.
Ġazel.

35.

7'li Hece Vezni

1. Ol nedür kim pistedür
2. ʿIşḳ ilinden ḫastedür
3. Ot otlar ḥayvān gibi
4. Su içmez bir bestedür

36.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Ġam degül ʿömrüŋ evvelinde belā
2. Müşkil oldur sen āḫirinde ola

37.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ʿIşḳ her dilde bulınmaz dil-i dānāda olur
   Şeb-çerāġı adamuŋ cūdaki deryāda olur

2. ʿIşḳ dursun ḳo mecāzī ise de tenüde
   Āb-ı engür ḫum içinde duraraḳ bāde olur

3. Gerçi kim ʿaḳl gider varılıcaḳ meykedeye
   Hele bir pāre kişi ḳayddan āzād[e] olur

4. Çoḳ zemāndur çıḳalı ḫāṭır-ı vīrānumdan
   Şimdi dīvāne göŋül kūy-ı dil-ārāda olur

5. Naẓm-ı **Sabrī**de n'ola reng-i tekellüf yoḫsa
   Böyle pākīze ġazel āyīneveş sāde olur

38.

---

35. MK. 984: 9[a].
Muamma.
36. MK. 984: 9[a].
Ferd.
37. MK. 984: 9[b].
Şabrī.
Bu gazel Ṣabrī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

11'li Hece Vezni

I

1. Buŋ deminde dost uġrına yelişen(?)
2. Ġāyet ile murūḳ kānī er olur
3. Şerden yüz çevirüp ḫayra çalışan
4. Anuŋ ḳalbi envār ile pür olur

II

1. Ḫāṭır yıḳup cān incitme ṣaḳın ol
2. Maḥbūb gibi göŋüllerde sākin ol
3. Kötüden ḳaç sevdügine yaḳın ol
4. Maḥallinde saŋa yardım yār olur

III

1. Ẓulm eyleyüp alma ḫalḳuŋ āhını
2. Boynuŋa alursın hep günāhını
3. Ẓālim çoḳ yaşamaz görüŋ şāhīni
4. Ḥalīm olan çoḳlar yaşar pīr olur

IV

1. Bildüm her ādemde ādemlik olmaz
2. Herkesüŋ itdügi yanına ḳalmaz
3. Kişi ʿinādını terk idebilmez
4. İylük eger kemlük aŋa kār olur

V

1. **Bālī** anuŋ içün ġuṣṣada ġamda
2. Maḥabbet ḳalmadı benī-ādemde
3. Hīç il içün aġlar yoḳdur bu demde
4. Eger var ise de biŋde bir olur

39.

8'li Hece Vezni

I

1. Gelüŋ sürelüm devrānı

---

38. MK. 984: 9[b].
Bālī.
Bu şarkı Bālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

39. MK. 984: 10[a].
Bālī.
Bu şiir Bālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

2. Ġayrı bulınmaz bu çaġlar
3 Ṭolanup ʿışḳum kervānı
4 Çekmedi sīneme daġlar

II

1. Ṣanuram murāda irdüm
2. Daḫı ziyād olmuş derdüm
3. Yārümi aġyārla gördüm
4. Eridi yürekde yaġlar

III

1. Gördüm il beni ider ẕem
2. Bu cismümde revāndur dem
3. Şöyle bir derde düşdüm ben
4. Kim zārumdan il de aġlar

IV

1. İl beni ṣanur bīdāram
2. ʿIşḳ-ı yār ile bīmāram
3. Ġam ʿaskerine süvāram
4. Çekildi üstüme ṭuġlar

V

1. Ḳul **Bālī** çāk itdüm yaḳam
2. Revā mı bu derd çekem
3. Ben felekden zaḫmnākem
4. Cigerde görinür tīġlar

40.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. İy göŋül ġayrıya meyl eyleme cānān bir olur
   Birinüŋ derdi derūnuŋda yiter cān bir olur

2. Ḥüsn-i Yūsuf görüp aldanma ruḫ-ı sādelere

---

40. MK. 984: 10[b]; ʿUlvī: *Dīvān*: G.116.
ʿ**Ulvī.**
1a derdi: ʿışḳı *Dīvān*.
2b çoḳ: çoġ *Dīvān*.
5a şuŋa: şiʿrüme *Dīvān*. Vezin aksamaktadır.

Ḥüsn-i Yūsuf çoḳ olur Yūsuf-ı Kenʿān bir olur

3. Dāġ-ı mihri yanar ol lāle-ruḫuŋ sīnemde
Āsmāne naẓar it mihr-i dıraḫşān bir olur

4. Görmedüm ġonce-yi laʿlüŋ gibi rengīn yāḳūt
Mühr yüz biŋ bulınur mühr-i Süleymān bir olur

5. ʿ**Ulvi**yā şuŋa beŋzer ḳanı bir naẓm-ı laṭīf
Çeşmenüŋ ġāyeti çoḳ çeşme-yi ḥayvān bir olur

41.

8'li Hece Vezni

1 Yine ʿālem güzellendi
2. Çemen ṭutdı yirüŋ dağlar
3 Köhne yurduŋ güzellendi
4. Seher gitdi erüŋ dağlar

42.

11'li Hece Vezni

I

1. Ḳaplanlar uyandı al ḳana boyandı
2. Neden şikāre dadandı benüm önümden baḫtum
3. Ṭāli'ümden kim feryād ideyüm ḥālüm ḫarābdur
4. Ḳaddüŋüz eylerem dilden yaşum farḳ olınmaz selden
5. Kūşe kūşe naḫl-ı gülden oṭağlar ḳızıl dağlar

II

1. Güller gülistānda bülbüller fiġānda
2. Gözler seyr-i çemende leblerin dürrāḳilerle
3. Sīm bedeŋler sāḳīlerle def-i ġam iden şer ider
4. İŋlersen ʿandelībümi olduŋ dil derdine ṭabīb mi olduŋ
5. Bencileyin ġarīb mi olduŋ nedür senüŋ ṣınıruŋ dağlar

---

41. MK. 984: 10[b].
Semāʿī.
42. MK. 984: 10[b].
Türkü.

III

1. İreyim dil-dārına ol geniş ruḫsardan
2. Ḫaber al ben yayḳaradan iŋlerüm kārzār ile
3. Mā-cerām rūzgārıyla şerḥ olınmaz bir kitāpdur
4. İlinden gül ḳaşı ḳara içün oldum āvāre
5. Yārdan ayrıldum ne çāre bir tesellī virüŋ daġlar

IV

1. Ahvālüm perīşān men ḫāmūş ḫayrāne ol ḥāli perīşānum
2. Derdiyle zārum giryānum baŋa raḥm ola ṣavābdur
3. Bülbülidür gülzāruŋ hem ġarībdür diyāruŋ
4. Cevherī rūzgāruŋ mecnūn olmuş görüŋ daġlar
5. Bir eski ʿāşıḳdur ʿAzrāya Vāmıḳdur

V

1. Luṭfuŋı gören lāyıḳdur yürü ceyran ḳuzusu
2. Yādı cömerd düşürdi tende cigeri kebābdur
3. Nesrin ṭabaḳlandı sünbül varaḳlandı
4. Mey-i ḫamr aḳīḳlendi yār-i cefākār olana
5. Bülbül hezār olana dil kebāb nālem rebābdur

43.

11'li Hece Vezni

I

1. El çek gitdi ey gül vazgel gülümden
2. Bir daḫı görmeyim seni yār ile
3. Gözüm ḳan bürüdi ḳorḳmam ölümden
4. Ġayret beni helāk itdi ār ile

II

1. Göz göre yārumı virmezem ile
2. Ölürüm kendümi düşürmezem dile
3. Yolına virürem serümi bile
4. Çalışırum ilde olan var ile

---

43. MK. 984: 11[b].
Türkü.
[Ḥasan]

III

1. İşte ḳalbüm işte meydān gelene
2. Gelmeyen yāri almasun diline
3. Yād el doḳunmasun zülfü teline
4. Yoḳsa kendü bilür yār aġyār ile

IV

1. Ben çoḳdan ḳıymışum kend'özüme
2. Yaş yirine dem yüridi gözüme
3. Eşüm dostum sitem ider yüzüme
4. Yaḳdı ceddüm şehrini yār ile

V

1. **Ḥasan** dir ḳoç yigit durur sözine
2. ʿĀşıḳuŋ ḳan gelür iki gözine
3. Ḫaṣmum kimdür gelsin meydān yirine
4. Ya o ḳala ya ben ḳalam yār ile

44.

11'li Hece Vezni

I

1. Eger genc-i ʿalīmden ḫaber ṣorsan
2. Bu yıl ben sılaya varamam dimiş
3. Artdı benüm yaralarum sızlar
4. Ayaġum üstinde duramam dimiş

II

1. İnandın mı ʿOṯmānlınuŋ sözine
2. Iraḳ sarayın görindi gözüme
3. Atum getürdiler baḳdum yüzine
4. Daġlı doru saŋa binmem dimiş

III

1. Atum bindüm de gitdüm alaya
2. Sen uġratduŋ ġarīb başum belāya
3. Cerrāh getürdiler baḳdı yaraya

---

44. MK. 984: 12[a].
Türkü.
[Ḳara ʿĀlī]

4. Cerrāh bu yaramı ṣaramam dimiş

IV

1. Söylen ḳardaşuma varsun anaya
2. Uzun uzun yollar düşdi araya
3. Ṣoḥbetin ġayrı cefādur diler Ḥaḳda
4. Ne beni göster aġyār(a) ne aġyārı baŋa

V

1. **Ḳarʿ Alī** din mektūb gitdi sılaya
2. Böyle sılaya varmam varmam dimiş
3. Ḳoyup ol ḫaṭṭı eger gülzār baŋa
4. Baġbān gül satayum der bir iki ḥār baŋa

45.

11'li Hece Vezni

I

1. Deli göŋül ṣaḳın ḳaçma ölümden
2. Seri virmeyince yār ele girmez
3. Benüm şikāyetüm ġonca gülümden
4. Bülbülüm ḳılmaġa zār ele girmez

II

1. Ben Manṣūram geldüm ʿuşşāḳ iline
2. Anuŋ içün düşdüm ḫalḳuŋ diline
3. Aşılmaġa yāruŋ zülfü teline
4. Ben rāżıyum ammā dār ele girmez

III

1. Herkes ḫāḳ ile yeksān oluŋur
2. Maḥabbet tekyesinde mihmān oluŋur
3. Vücūdum şehrine sulṭān oluŋur
4. Böyle bir muʿaẓẓam şār ele girmez

IV

1. Dost ṣanup sırruŋu açma nāşiye

---

45. MK. 984: 12[b].
Türkü.
[Kātibī]

2. Var düşmānuna ḫaber taşıya
3. ʿIşḳ ile āşnā olan kişiye
4. Derd ü miḥnetiyle kār ele girmez

V

1. Dir **Kātibī** göŋül olalum aḫı
2. ʿArş üstinde āsān ḳılıncı ṣāfī
3. Sīneye ṣarmaġa böyle bir daḫı
4. Böyle bir şīvekār ele girmez

46.

11'li Hece Vezni

I

1. Rūḥlaruŋ al itdi aldı göŋlümi
2. Kirpiklerini ṣaldı beni bu ḥāle
3. Ḳahpe felek n'itdüŋ çifte yenlümi
4. İncindi vücūdum döndi helāke

II

1. Ḳapuŋda maẓlūmum ey mürüvvet kānı
2. Dirler olmaz bu ṣoyların īmānı
3. Böyle ṣandum sensüŋ Yūsuf-ı ṯānī
4. Ṣalınışın beŋzer aŋa peçāle

III

1. İtürdüm ʿaḳlumı ben deli oldum
2. Sen ḥūnī gözlümün ben ḳulı oldum
3. ʿIşḳuŋ tekyesinüŋ abdālı oldum
4. Dikdüm libāsumı girdüm bu şāla

IV

1. Coşḳuŋdur baḳ dünyānuŋ ḥāline
2. Bülbüller bed-duʿā itmiş güline
3. Bir kāse şarābını almış eline
4. Dil-ber ḳarşumuzda durmış ḥevāle

---

46. MK. 984: 13ª.
Türkü.

47.

11'li Hece Vezni

I

1. Çarḥ-ı felek bize ʿaceb iş itdi
2. Biz de ʿāşıḳ olup dönmişüz
3. Ferzāvendde at oynadum kiş itdi
4. Eṭrāfı baġlanmış file dönmişüz

II

1. Ḫaberüm yoḳ bilmem n'olmuşum neden
2. Ġāyet zebūn oldum güzel sevmeden
3. Ümīd ile ʿışḳa ḫizmet itmeden
4. Ḳanber ʿAlī gibi ḳula dönmişüz

III

1. Rūz u şeb vādī-yi hicrānda ḳalduḳ
2. Kendü dilimüzle belāmuz bulduḳ
3. Cefā çeke çeke ṣararup ṣolduḳ
4. Ḫazāna irişmiş güle dönmişüz

IV

1. **Gevherī** bülbülüm zār-ı ʿışḳ ile
2. ʿAceb derdümüz var ḫār-ı ʿışḳ ile
3. Siyāh kömür gibi nār-ı ʿışḳ ile
4. Yana yana beyāż küle dönmişüz

48.

11'li Hece Vezni

I

1. Vücūdum yaḳdı yandurdı
2. Bir celālī bir göziyle ḳaş ile
3. Ḳolum ḳırdı ḳanatlarum ṣındırdı

---

47. MK. 984: 13[a].
Gevherī.
Bu şiir Gevherī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

48. MK. 984: 13[b].
Türkü.

4. Adı cefā yir yir aḳar ṭaşıyla

II

1. Ḳalem böyle yazılmışdur yazıma
2. Yazım ḳışa uymaz ḳışım yazıma
3. Gice bir uyḳu girmez gözime
4. Bari yāre düş olaydum döş ile

III

1. Dost yolına malım mülküm virdüm de
2. Bülbül gibi çoḳ naẓarı virdüm de
3. Yāri aġyār ile kez gördüm de
4. İki gözüm doldı ḳanlu yaş ile

IV

1. Ġarībce ʿömrü ṣalmış firāra
2. Felek virmiş ʿömrümüz mezāda
3. Günden güne itmede dür yelmeşile
4. Ḥaḳḳımuz Ḥaḳ olsun rūz-ı cezāda

49.

11'li Hece Vezni

I

1. Şirīn dil-berler gitmez oldı
2. Şimdi göŋli māil olmuş yaş ile
3. Dosta aġlarum bilinmez oldı
4. Ṭolupdur gözlerüm ḳanlu yaş ile

II

1. Çalına meclisde her dürlü sāz ile
2. Nazlı dil-ber ḳılsa şīvemüz nāz ile
3. Gözüme görinmez tozanlar ḳarlar
4. Ben göŋül yazını ṣaldum yaş ile

III

---

49. MK. 984: 14[a].
Türkü.
[ʿOṯmān]

1. Göŋül hercāinün iḳrārın güder
2. Sitemkār elinde zehir yudar
3. Raḳībe çeşm itmiş baŋa cevr ider
4. Bu meṯeldür ḳurı yanar yaş ile

IV

1. Raḳībleri ṭutsun derd ile aġrı
2. Yanar ʿışḳ odına ʿāşıḳuŋ baġrı
3. Yeşil başlu şāhīn gel bize ṭoġrı
4. Gülleri doldurdı çeşmüm yaş ile

V

1. Dir ki ʿ**Oṯmān** ḥasretüŋ dökdi
2. Sīnemde oluŋmış yaremi sökdi
3. Nice ʿāşıḳlaruŋ belini bükdi
4. Felek ile kim bahṯ ider yaş ile

50.

11'li Hece Vezni

I

1. Göŋül gene bir ṣaneme bend oldı
2. Çıḳar reftār ider her dem yüz güle
3. Söylendükçe aġız yarı fitne olur
4. Lebleri şekkere beŋzer yüz güli

II

1. Her dem gözedürdüm dost yolların
2. Aḳıdurum çeşmüm yaşın sellerini
3. Ḥüseynī baġına açılan gülleri
4. Bir şemmesin degişmem yüz güli

III

1. Ṣalınur serviler yidürmedi nihāli
2. ʿIşḳıyla ḫoş geçer ʿāşıḳın ḫāli
3. Gerekmez ciḥānuŋ mülk ile māli
4. Dil-ber bir kez naẓar itse yüz güle

---

50. MK. 984: 14[b].
Kātib ʿOṯmān.

IV

1. Benüm çekdügümi ol yār bilür
2. Gelür güle güle göŋlümüz alınur
3. Bir ʿaşıḳın ʿāḳıbeti ḫayr olur
4. ʿIşḳ ilinden bir aġlasa yüz güli

V

1. Dinmez keşān kāh u senāya
2. Kim gündür müntaẓıram sen aya
3. Şādmān olduġum virmem ḳıyāma
4. Ya çıḳarsa **Kātib ʿOṯmān** yüz güle

51.

11'li Hece Vezni

I

1. Göŋül perīşāndur gezme dīvāne göŋül
2. ʿArż-ı ḥālin kendüŋ yāre söyleseŋ
3. Öleyin ḳapusında kemter bende ḳul
4. Hizmetinde ḳulluġuna yāre seŋ

II

1. Ḥaḳ ilāh yaratsa yazdı yazup
2. Mecnūn mısın dilenürsin yazıyup
3. Yoḳsa Ferhādlan ṭaġlar yarasın
4. Aḳar gözlerümüŋ riyāsı nemden

III

1. ʿIşḳ āteşi gibidür yaşumdur
2. Ḳarārgāhuŋ geçer deryā sitemdür
3. Ne yaman ḥoşnūdsun benden yār sen
4. Muḥkemdür çekmez ʿışḳuŋ kemānı

IV

1. Büker serv ḳaddi eyler kemānı
2. Umarum raḳībüŋ baġrını yarsın
3. **Kātib ʿOṯmān** vaṣluŋ zāriyle ölmez

---

51. MK. 984: 15[a].
Kātib ʿOṯmān.

4. Āh u efġān ile zāil olmaz
5. Maḥabbet çoḳdadur zor ile olmaz
6. Sen raḳīb hem eyleme yāre sen

52.

11'li Hece Vezni

I

1. Yaḳdı beni beŋleründür çāresi
2. Aḳ gerdāna siyāh zülfi yayılan
3. İşler bu sīnemde oḳlar pāresi
4. Felek urdı beni ḥasret yayılan

II

1. Ne felekde bir ġam-güsār bulınur
2. Ne dil-berden ve ne göŋül alınur[?]
3. Çıḳar reftār ide her dem ṣalınur
4. Ḳuġu mıdur ḳarşumuzda yayılan

III

1. Bilmem deli göŋül sende ne sezer
2. Mecnūn olmuş ser-i kūyında gezer
3. Atar ġamze sīneme yir yir düzer
4. Kirpiklerüŋ oḳun ebrū yayılan

IV

1. Sevdügüm bir ġoncadur hem ġonca-leb
2. Bunca āh u zāruma ol oldı sebeb
3. Rüsvāyluḳdan elem çeker mi ʿaceb
4. Sırrı fāş oluben ḫalḳa yayılan

V

1. **Kātib ʿOṯmān** ʿandelībdür zār ider
2. Göŋüllerüŋ ṣafāsın hemān ḫār ider
3. Her kim dūş gelse zehri kār ider
4. Bilmem raḳīb açıḳ mıdur yayılan

---

52. MK. 984: 15[b].
Kātib ʿOṯmān.

53.

11'li Hece Vezni

I

1. Mevlāyı seversen iy bād-ı ṣabā
2. Kāküline dolaş yāri uyandur
3. Yiter bu nāz-ı ḫāb yiter istiġnā
4. Maḥabbet cān eyleyecek zemāndur

II

1. Çünki gülşeninde oldum her bāri
2. Çoḫ itdürdüŋ bize feryād u zāri
3. Āh-ı sehergāhdan ṣaḳlasın Bārī
4. Yazuḳdur kendüne nev-cüvāndur

III

1. Suāl ide dil-dāra ben efgendesin
2. Ber-murād itdi ʿāşık-ı şermendesin
3. Geçdilerse efendüme bendesin
4. İnanmasun ʿadū sözi yalandur

IV

1. Böyledür gerçi serv-i bülendüm
2. Cevri çoḳ ẓālimdür ol şeh-levendüm
3. Ben bilürem kimdür benüm efendüm
4. Ko desinler fülān ibn fülāndur

V

1. Gerçek kim öldürdi cānā müşteri

---

53. MK. 984: 16[a]; Gevherī: *Dīvān:* K. 468.
Gevherī.
I-2 kāküline dolaş yāri uyandur: dokun yārin kāküline uyandur *Dīvān*.
I-3 yiter bu nāz-ı ḫāb yiter istiġnā: yiter bu nāz yiter bunca istiġnā *Dīvān*.
I-4 maḥabbet-i cān: soḥbet-i cām *Dīvān*.
II-1 çünkü gülşeninde oldum her bāri: gülşen-i kuyunda yaslanduk hārı *Dīvān*.
II-3 āh-ı sehergāhdan: ahımızdan anı *Dīvān*.
III-1 suāl it dil-dāra ben efgendesin: suāl itsün ol yār bu efgendesin *Dīvān*.
III-2 ber-murād itdi: terkitmesin *Dīvān.*
IV-2 ol şeh-levendüm: o bī-menendüm *Dīvān.*
IV-3 kimdür benüm efendüm: beni sever efendüm *Dīvān*.
V-2 ḳanda ögrendük: kār itmedük *Dīvān.*
V-3 her bir zemān fen dimişler: bir ziyānı bir kār derdi *Dīvān.*
V-4 felek bize itdügi himmet: şimdi ise bir kār yüz bin *Dīvān.*

2. Ḳanda ögrendük ziyān çekdük ekseri
3. Her bir zemān fen dimişler **Gevherī**
4. Felek bize itdügi himmet ziyāndur

54.

11'li Hece Vezni

I

1. Şunda bir perīye ʿāşıḳ olmuşum
2. Elüm irmedügi yār baŋa n'eyler
3. Sīnem üzre ʿışḳ āteşi yanıyor
4. Ḳarlı daġda esen yel baŋa n'eyler

II

1. Raḳīb gel ḳarşuma benüm işüme
2. Dolaşup gelüp düşme peşüme
3. Hicrānuŋ yaġmurı yaġdı başuma
4. Işlatdı ḳurudum sel baŋa n'eyler

III

1. ʿIşḳ kitābın oḳuyuben yazarum
2. Yüzüm olduġını sezerüm
3. Ben ḫalḳ ile ḫaḳ söyleyüp gezerüm
4. Ġıybetüm söylenürde baŋa n'eyler

IV

1. **Dervīş ʿĀlī** fermānıyla başlasam
2. Küfr-i günāhum ʿaybum ṭaşlasam
3. Gerçi daġlarca günāh işlesem
4. Benüm ḳorḳum Ḥaḳtan il bana n'eyler

---

54. MK. 984: 16[b].
Dervīş ʿĀlī

55.

11'li Hece Vezni

I

1. Vaḳt-i seḥer gördüm bülbül-i şeydā
2. Medḥ oḳuyup feryād ider gül içün
3. Ḥāl-i dil ile didüm nedür bu nevā
4. Ne bu nāle iy bī-ḫāber gül içün

II

1. Didi bahār irdi artar cünūnum
2. Lāleveş ḫūn olur dāġ-ı derūnum
3. Gül içün degüldür āh u fiġānum
4. Ḫār-ı ġam baġrumı deler gül içün

III

1. Didüm sen ol bize ʿāşıḳ-ı müştāḳ
2. Gözyaşı olur mu idi bir Ḳızılırmaḳ
3. Böyledür ezelden ʿādet-i ʿuşşāḳ
4. Gül isteyen ḫārı sever gül içün

IV

1. Bezm-i ʿāşıḳ olan dāḥı cānāne
2. Yaḳup gitmek gerek misl-i pervāne
3. Ol biri bī-vefādur biri dīvāne
4. ʿĀşıḳ böyledür daḫı çeker gül içün

V

1. Didi iy **Gevherī** pendüŋ cevāhir

---

55. MK. 984: 17[a]; Gevherī: *Dīvān:* K. 400.
Gevherī.
I-1 gördüm bülbül-i şeydā: bülbül zār ider dilā *Dīvān*.
I-3 ḥāl-i dil ile didüm nedür bu nevā: lisan-ı ḥāl ile ṣordum ey şeydā *Dīvān*.
I-4 iy bī-ḫāber: - *Dīvān'*da bu kısım bulunmamaktadır.
II-1 bahār irdi: baharlarda *Dīvān*.
II-3 āh u fiġānum: benüm fiġānum *Dīvān*.
III-2 bu mısra eksik olarak okunmuştur: gözyaşı olurdı… *Dīvān*.
III-4 gül isteyen ḫārı: gül eşi ḫārını *Dīvān*.
IV bu dörtlük *Dīvān'*da bulunmamaktadır.
V-1 pendüŋ: sözün *Dīvān*.
V-2 ẓāhir: ḫāzır *Dīvān*.
V-3 bu kārı zār bize: ʿāşıḳa maḥabbet *Dīvān*.
V-4 kim çarḫa: çarḫa kim *Dīvān*.

2. Suālin yirinde cevābuŋ ẓāhir
3. Bu kārzār bize dād-ı Ḫudādur
4. Yoḫsa kim çarḫa baş eger gül içün

56.

Fā ʿilātün fā ʿilātün fā ʿilātün fā ʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Dil-bere ġarrālıġı ḫurşīd-i tābān ögredür
2. Nāz u istiġnāyı ise çeşm-i giryān ögredür
3. Daḫı tāze ṭıfl iken cevr ü cefā bilmez iken
4. ʿĀşıḳa cevretmegi aġyār u nādān ögredür

II

1. Derd-i dilden bī-ḫaberdür söylesem ḫāzıḳlara
2. Cevr iderler bī-vefālar luṭfuŋa lāyıḳlara
3. Ol ṣabāyı gör kim dest-res eyler ʿāşıḳlara
4. Ẕillet-i yāre her seher nāz u ḫırāmān ögredür

III

1. Genc-i müşgīndür bir destārında yārüŋ perçemi
2. Cām-ı Cem olsa ʿaceb mi sırr-ı laʿlüŋ mücrīmi
3. Gül-ʿızārı ya düşdükçe nezāket şebnemi
4. Ben ġarīb ʿandelībe āh u efġān ögredür

IV

1. ʿIşḳ ile mecnūn olanuŋ cāmesi deridür
2. Āsitān-ı dil-rubāda ḫāke rū-mālīdür
3. Ṣanma kim ʿışḳ u maḥabbet kesb-i dilde diridür
4. Anuŋ üstādı ezelde sırr u pinhān ögredür

V

---

56. MK. 984: 17[b]; Gevherī: *Dīvān:* K: 842.
Gevherī.
II-2 lāyıḳlara: yāyıḳlara *Dīvān.*
II-4 zillet: zülf-i *Dīvān.*
III bu dörtlük *Dīvān'*da bulunmamaktadır.
V-1 şimdi: çünki *Dīvān.*
V-2 ḳılsa: itse *Dīvān.*

1. **Gevherī** dir şimdi baŋa mesken oldı deyr-i ʿışḳ
2. Rāżıyum ṣad-pāre ḳılsa sīnemi şemşīr-i ʿışḳ
3. Vāiẓā sen bī-cünūnsun ādemi zencīr-i ʿışḳ
4. Sūretā mecnūn ider maʿnīde izʿān ögredür

57.

11'li Hece Vezni

I

1. ʿAceblemeŋ dostlar giryān olduġum
2. ʿAdū geçmiş sevdügümle küsüm var
3. Beni terk eyledi ḳurbān olduġum
4. Ol sebebden mātemüm var yasum var

II

1. Nedür cürmüm söylemedi ol ḫūbı
2. Nāz ile öldürdi bu ben maḥzūnı
3. Feryād ile iŋleddüm ṭās-ı gerdūnı
4. Ḫarābe virür ʿālemi āh u zārum var

III

1. Ḫāb-ı rāḥat gözde görinür ḫayāl
2. Şol ḳadar aġlamaḳdan şöyle oldum bī-mecāl
3. Şol ḳadar ḳan oldı ilde dest-māl
4. Ṣanki ilde pür-ḫūn iki ṭāsum var

IV

1. Yiter cevr eyledi ol şeh-levendüm
2. Ḳāilüm öldürüp çeksin kemendüm
3. Ben bilürüm beni sever efendüm

---

57. MK. 984: 18[a]; Gevherī: *Dīvān*: K.417.
Gevherī.
II-1 nedür cürmüm söylemedi ol ḫūnī: bildürmedi cürmümü nedir ol ḫūnī *Dīvān*.
II-3 feryād ile iŋledüm ṭās gerdūnı: feryādum iŋledür çarḫ-ı gerdūnu *Dīvān*.
II-4 ḫarābe ḳoparur ʿālemi āh u zārum var: muhammed-i tallal gibi sesim var *Dīvān*.
III-2 aġlamaḳdan şöyle oldum bī-mecāl: ḳan oldı elde dest-i māl *Dīvān*.
IV-1 yiter cevr eyledi: söylen cevritmesün *Dīvān*.
IV-1 öldürüp: boynuma *Dīvān*.
V-2 beni öldürdün: beni öldürüp *Dīvān*.

4. N’eyleyüm ara yirde ḫāṣum var

V

1. **Gevherī** dir cānum sen ne söylersin
2. Beni öldürdün ṣafā mı eylersin
3. Öldürdüŋ hey ẓālim daḫı n’eylersin
4. Ben eyledüm yüz biŋ kerre pesüm var

58.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Eyledüm Ḥaḳḳa emānet iy gözi āhū seni
2. Eyledüm Mecnūn-ṣıfat ṭaġlarda cüst ü cū seni
3. Sen ṣaçı Leylāmdan düşdüm cüdā ḳaldum ġarīb
4. Sevdügüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

II

1. Deşt-i kūh-i hicre rāhum düştü şehrinden ġarīb
2. Ḳorḳarum ki degmesün aġyār peşüŋe ben gidüp
3. Sevdügüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

III

1. Hey dirīġā maḥrem iken iltifātı olmaġa
2. Ayırup çarḫ-ı felek ṣaldı diyār-ı ġurbete
3. Aġlayup derd ile n’eylerem sitemdür fürḳate
4. Sevdügüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

IV

1. Sen ṣafāda demde ol cennāt ile cānā her dem
2. Ḥıfz ide Allāh ḫaṭādan böyledür dāim duʿām
3. Būy-i zülfüŋde nesīm-i ṣubḥ ile gönder selām

---

58. MK. 984: 18[b] ; Gevherī: *Dīvān*: D. 803.
Gevherī.
I-1 gözi: yüzi *Dīvān*.
I-2 eyledüm: ideyim *Dīvān*.
II-1 ġarīb: gidüp *Dīvān*.
II-2 degmesün: düşmesün *Dīvān*.
II ʻaḳl u fikr ü cān u gönlüm sende kaldı ten gidüp *Dīvān*.
III-3 n’eylerem: bindim *Dīvān*.
IV-1 her dem: müdām *Dīvān*.
V-1 gelem: gelen *Dīvān*.
V-3 unutma: çıḳarma *Dīvān*.

4. Sevdügüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

V

1. Ya gelem ya gelmeyem Mevlā bilür kim yā naṣīb
2. Ḥaḳ mülāḳātuŋ müyesser ide āmīn ʿanḳarīb
3. **Gevherī**yi yād idüp dilde unutma iy ḥabīb
4. Sevdügüm cānum efendüm el-vedā yā hū seni

59.

11'li Hece Vezni

I

1. N'eylemişüm sana iy çarḫ-ı gerdūn
2. Ḳaṣduŋ baŋa mekān itmek ṣaḥrāyı
3. Ya nice olmayum mānend-i Mecnūn
4. Elümden aldurdum ṣubḥ-i Leylāyı

II

1. Nice irdiler şāh u gedādan
2. Bir cānum var dirīġ itmem fedādan
3. Ey göŋül gel umuduŋ kesme Ḫudādan
4. Derdi viren bir gün virür devāyı

III

1. Giceler ṣubḥa dek ḳılarum āhı
2. Saŋa selām olsun güzelller şāhı
3. Dünyā gözi ile ʿaceb bir daḫı
4. Görem mi ola ol meh-liḳāyı

IV

1. **Mecnūn** dir yār-ı ġārı bulaydum
2. İşigünde ednā ḳulı olaydum
3. Şāhīnümi bir bülend yanuma alaydum
4. Keşf idüp gezeydüm dār-ı fenāyı

---

59. MK. 984: 19[a].
Mecnūnī.

60.

11'li Hece Vezni

I

1. Hey vīrān olası hey çarḫ-ı gerdūn
2. Bu senden çekdügüm sitemler nedür
3. Göŋül maḥzūn gözüm giryān pür-ḫūn
4. Derūnumda derd ü elemler nedür

II

1. Kūh-ı ʿışḳ içre Mecnūndan beterken
2. Cismüm yanar dūd-ı āhum tüterken
3. Benüm kendü derdüm bana yiterken
4. Dost içün çekdügüm mātemler nedür

III

1. Ḳan aġlayup cānum ʿaceb āh itdi
2. ʿĀşıḳı öldürdüŋ ise ne günāh itdi
3. Şāh-ı ġam göŋlümi bārgāh itdi
4. Sīnemde ʿAbbāsī ʿalemler nedür

IV

1. Varayum dīvāna feryād iderek
2. Çekdürürsin dāim ʿāşıḳa emek
3. Yoḫsa bindir acı nedir ey felek
4. Bu aġyāre luṭf u keremler nedür

V

1. **Gevherī** dād eyle yārüŋe sehergāh
2. Her ne çekdüm ise el-hükmi-lillāh
3. İy felek ẓulmüne isterseŋ güvāh
4. Derdümi söyleyen ḳalemler nedür

---

60. MK. 984: 19[a]; Gevherī: *Dīvān*: K. 475.
Gevherī.
II-4 çekdügüm: tuttugum *Dīvān*.
IV-3 yoḫsa….. acı nedir ey felek *Dīvān'*da bu şekilde okunmuştur.
V-3 ėy felek ẓulmüne isterseŋ güvāh: ėy melek zulmete… güvāh *Dīvān*.

61.

11'li Hece Vezni

I

1. Dāġ dāġ eyledi sitemin ol yār
2. Hercāī ẓālimdür beni o dāġlar
3. Ḳaçar dāim bende olmadı ol yār
4. Ṣanmanuz kim dostlar beni o dāġlar

II

1. Ol daḫı gül baŋa bülbülüm derdi
2. Yüz çevirüp şimdi ḫārını derdi
3. Her dem teraḳḳīde derūnum derdi
4. Sitem evin ḫarāb itdi o dāġlar

III

1. Uṣandum göŋlümi cāhuma cūdan
2. Farḳ olınmaz yaşum götürdi cūdan
3. Dürrini zār idüp ol cefā-cūdan
4. Himmet idecek yād o dāġlar

IV

1. Ġurbetlige düşdüm yāruŋ ilinden
2. Ḳurtulayum yārānından ilinden
3. Böyle bir ẓālim kāfir ilinden
4. Edeb aġlar erkān aġlar o dāġlar

V

1. **Gevherī** yād ider bizi ol ṭāġı
2. Başum üzere ḳurdı ġam otaġı
3. Ferhād külünk ile deldi o dāġı
4. Benüm bir āhum dinlemez o ṭāġlar

---

61. MK. 984: 19[b].
Gevherī.
Bu Koşma Gevherī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır

62.

11'li Hece Vezni

I

1. Bize ḥaḳīḳat sırrı diyen efendüm
2. Biz haḳīḳatde dostlara uyanlardanuz
3. Muʿazzez[?] olsun benüm şāh-levendüm
4. Nezāket ü edebin duyanlardanuz

II

1. Her ne cevr iderse ol ḳaşı kemān
2. Rāżıyuz emrinden çıḳmayuz bir ān
3. Mübārek ḫāṭırın ḫoş olsun hemān
4. Biz dostun ḫāṭırın ṣayanlardanuz

III

1. Cefāsından ḫalḳa şikāyet eyle
2. Ṣadāḳat ḥaḳḳına ḫıyānet eyle
3. Cevrinden incinüp ẓerāfet ile
4. Ḳıyās itmeŋ ḫāṭır ṣayanlardanuz

IV

1. Keşf-i rāz itmezüz her bir nā-murāda
2. Ḳāyilüz dost içün çeksin derde
3. Biz dostun bir ḳılını düşdügi yerde
4. Cān baş ḳıyanlardanuz

V

1. **Gevherī** ṣuretā gerçi çıḳanlardur
2. ʿIşḳuŋ meydānında mürüvvetlilerdür
3. Rāh-ı ʿışḳda Ḫalīl üstād biz yerdür
4. Ṣanmaŋ bu vādīde yayanlardanuz

63.

---

62. MK. 984: 20[a].
Gevherī.
Bu Koşma Gevherī *Dīvān*'ında bulunmamkatadır.

63. MK. 984: 20[b].
Ḥasan.

11' li Hece Vezni

I

1. Çeşmümüŋ yaşını ʿibret eyleyen
2. Bir yaġmur bir ḳardur biri sel
3. Münāsib Ādemi Ferhād eyleyen
4. Biri Şīrīn biri dāġdur biri il

II

1. ʿIşḳın ḫancerini almış destine
2. Ben gedāyı ḳatlitmek ḳaṣdına
3. Üç sözüm var maḥbūblaruŋ üstine
4. Biri destüm biri cānum biri gül

III

1. Görmesin beni benüm penc ʿaḳlum şaşıran
2. Yaʿḳūbu fürḳat āteşine düşüren
3. Mecnūn gibi dāġdan dāyim düşüren
4. Biri sevdā biri Leylā biri çöl

IV

1. Sevdügüm yüzümden gitmez ḥayālin
2. Temām güzelligi bulmış kemālin
3. Müzeyyen eyleyen Yūsuf cemālin
4. Biri kirpik biri kākül biri tel

V

1. **Ḥasan** her sözüŋi yirine döşer
2. Maḥabbet elin boynından aşar
3. Sevdügüme libās güzel yaraşur
4. Biri yeşil biri beyāż biri al

64.

11'li Hece Vezni

I

1. Cānum senüŋ bu sevdāna düşeli
2. Hīç oŋılmaz bu sīnemde yare hey

---

64. MK. 984: 21[b].
Türkü.

3. Āteşüŋle kebāb olup pişeli
4. Anuŋ içün ḳarşu durdum nāre hey

II

1. Cānum niçün ebrūlaruŋ çaṭarsın
2. Ḫışm eyleyüp bu bendeŋi yaḳarsın
3. Sen de bencileyin yas mı ṭutarsın
4. Egnüme giyeyüm ḳara bāri hey

III

1. Ġonca gülüm düşmiş nādān iline
2. Hīç bilemem emim iledem siline
3. Aşılayum yāruŋ zülfi teline
4. Manṣūr kim işde geldüm dāra hey

IV

1. Dir ki ʿāşıḳ ḳıl eyledüŋ boynumı
2. Her nādāna göstermezem oynumı
3. Eger yārüm alduŋ iseŋ göŋlümi
4. Merḥametin eksük itme bāri hey

65.

11'li Hece Vezni

I

1. Oŋılmadı gitdi sīnemin dāġı
2. Yavrum ḫancerüŋle sīnem yarılı
3. Mecnūnam gezerüm saḥrāyı dāġı
4. Görinmez gözüme şimdi yār ėli

II

1. Dil-ber nūş itdürdi baŋa bu semi

---

65. MK. 984: 21[b]; Gevherī: *Dīvān:* K. 126.
Gevherī.
I-2 yavrum: dil-ber *Dīvān*.
II-3 feryād nerde olurmuşsun alsın: kangı kez isterse alsın *Dīvān*.
II-4 getür: hemān *Dīvān*.
III-2 belki merhem ider: āşıḳa devādur *Dīvān*.
IV-1 derd ile günde: derdime lokman et *Dīvān*.
IV-4 baŋa ṭabīb yiter hemān yār eli: baŋa Lokman yiter şimdi yār eli *Dīvān*.
V-1 derinden: terinden *Dīvān*.
V-2 derinden: derūndan *Dīvān*.
V-4 yār itmiş kendüye şimdi yār ili: kendine yār itmiş özge yār eli *Dīvān*.

2. Didi ki iy ġarīb murādın būse mi
3. Feryād nerden alurmuşsın elin bu semi
4. Feryād idüp didüm getür yār ėli

III

1. Ṭabīb öldürür mü hīç kendi yārini
2. Belki merhem ider leblerin yārını
3. Şikāyet iderüm Mevlāya yarın ölürsem
4. Ölürsem elinden böyle yareli

IV

1. Derd ile günde yüz biŋ devāyı
2. Yüz biŋ ile āhı yüz biŋ devāyı
3. İstemem ġayriden yüz biŋ devāyı
4. Baŋa ṭabīb yiter hemān yār eli

V

1. Gül açılmış gördüm yārin derinde
2. ʿAndelībem idem vaṣfın derdinde
3. Ġarīb **Gevherī**yi sürüp derūnunda
4. Yār itmiş kendüye şimdi yār eli

66.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + – –

I

1. Ben ölürsem ḳara geysün dūd-ı āhum gibi ʿāşıḳlar
2. Yār dökilsün dāġ-ı sīnem gibi ol baġrı yanıḳlar
3. Yār senüŋ hecr-i ġamuŋla sürmedüḳ sevdā-yı ṣādıḳlar
4. Āh ne ḳara günlere ḳaldum yazuḳlar baŋa yazuḳlar

II

1. Yār benüm dāġlarca derdüm var viṣāl-i yāre çārem yoḳ
2. Yār deli divānınuŋ eglencesi bin bir māh-pārem yoḳ
3. Yār ġamum ḥadden ziyād yıldızum düşkin sitārem yoḳ

III

1. Yarın bayram olur yāruŋ elin öpmek naṣīb olmaz

---

66. MK. 984: 22[a].
Türkü.

2. Ya nice nevrūz gelür vaṣluŋ baŋa hīç ṭabīb olmaz
3. Aġlasam yaraşur baŋa ben gibi bir ġarīb olmaz

IV

1. Yār güzeller ṣaḳınmaz mı nāle u āh u fiġānumdan
2. Yār geçer ʿömr-i ʿazīzüm gibi aġyārla yanumdan
3. Bu hercāīlik umulmaz mı o şems ile māhumdan

67.

11'li Hece Vezni

I

1. Göŋül ġurbet ilde saŋa naṣīḥat
2. Ḥazer it kendüni vesvāslardan
3. Bulmaġ isterseŋ kān-ı maʿrifet
4. Ezber it virdügi ḳırṭāslardan

II

1. Cāna rāyegāndur senüŋ viṣālüŋ
2. ʿĀleme zeyn olmuş nūr-ı cemālüŋ
3. Ruḫlaruŋ üstinde ol siyāh ḫālüŋ
4. Bīat almış gibi abbāsilerden

III

1. Müʿmīn inkār itmez ḥaḳ raḥmetini
2. Müşir gelür çeken nāzı zaḥmetini
3. Bu naẓm-ı **Gevherī**nüŋ var ḳıymetini
4. Suāl it var sarrāf-ı elmāslardan

IV

1. Çarḫ iŋler āh-ı derdüŋle dönmişdür
2. Ḥazāne rūy-i zerdüŋi […]
3. Ḳonuşam sevdügüm her nā-merd ilen
4. Arża noḳṣān gelür ḫabāslardan

---

67. MK. 984: 22[b].
Şarḳı.

68.

11'li Hece Vezni

I

1. Saŋa gel kendüŋi ṣaḳınur ol sen
2. Ṭut bu naṣiḥatı bī-gānelerden
3. Defter-i ʿuşşāḳa bir mihr-i süḫan
4. Nāmıyla yazılduŋ cānānlardan

II

1. Leb-i laʿli çün ḥayāt-ı cāvidān
2. Mürde olan dilde belī bī-gümān
3. Cemālin pür-nūr eyleme pinhān
4. Sermest-i ʿışḳ olan rindānlardan

III

1. Bu dil ḫizmetinde bir ġulām aŋla
2. Girüp ṭob dört ḳapuda gel selām aŋla
3. Meclīs-i ʿirfāna leb-i kelām aŋla
4. Nūş ile ṣun ki peymānelerden

IV

1. **Yazıcı Muṣṭafa** yitürdüm kendüm
2. Ḳays-ı bī-mekānum ey lebi ḳandüm
3. Defter-i dīvāna ṣıġmaz efendüm
4. Nice söz gelürmiş dīvānlardan

69.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Ḥüsnüŋ ile bu ciḥān ekrem ḫayālümdür benüm
2. Ya ḳaşı Ḳāsım yedi Rüstem ḫayālümdür benüm
3. Dervīşin luṭf-ı pākidür ol melek-sīmālınuŋ

---

68. MK. 984: 23[a].
Şarḳı.
[Yazıcı Muṣṭafa]

69. MK. 984: 23[b].
Türkü.

4. Saŋa biŋ kez didüm ādem ḫayālümdür benüm

II

1. Ben aŋa Mecnūn olayın ol baŋa maṭlūb olur
2. Ḥān-ı cismüm oydı ḳurtlar bir zemān Eyyūb olur
3. Kāh Sikender kāh Süleymān kāh bir Yaʿḳūb olur
4. Yūsuf içün ṭuttuġum mātem ḫayālümdür benüm

III

1. Bu ʿālemüŋ cehlini bilmez aŋlasan erbāblaruŋ
2. Ehl-i naḳī her küşāde didiler her bāblaruŋ
3. Ol melek ḳaçan kim gice düryāblaruŋ
4. Nice sīnemdeki cānum ḫayālümdür benüm

IV

1. İstemem yıḳıldugı bu ḳalbi billūr ālihemin
2. ʿAdūlar vaṣlına irişe bī-şeḳ ālihemin
3. Der çarḳcı budur seyrān benüm […] ālihemin
4. Dökilen gerdānına perçem ḫayālümdür benüm

70.

Fā ʿilātün fā ʿilātün fā ʿilātün fā ʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. İy göŋül ġarīble tilüŋ çün ḫayālümdür benüm
2. Ḳaldı vaṭan gitdi yār yollar ḫayālümdür benüm
3. Ḳalmadı dermān u ṭāḳat ʿışḳumı ḳıldı zebūn
4. Dil-rubālar medḥ iden diller ḫayālümdür benüm

II

1. Gözlerüm yārdan ḫayır gözler ḳulaġum sesdedür
2. Ten żaʿīf oldı meded ney iŋiler cān ḫastedür
3. ʿAḳlumı başumdan alan ġonca-yı nevrestedür
4. Şaḳırum bülbül gibi güller ḫayālümdür benüm

III

1. Gözleri faṣl-ı bahārda diredürler femleri

---

70. MK. 984: 24[a].
Türkü.

2. Ġoncalar bād-ı ṣabādan alalarmış nemleri
3. Hani evvel ẕevḳ u ṣafā ʿīş u ʿişret demleri
4. El ṣunup ṣarmaşduġum bilür ḫayālümdür benüm

IV

1. Dāmgeh-i āhū ʿışḳına düşüp uġradum sevdāya ben
2. Eylemem meyl-i maḥabbet zīnet-i dünyāya ben
3. Gezerüm ṣaḥrā (vü) ṣaḥrā ʿāşıḳum Leylāya ben
4. ʿIşḳumun Mecnūnıyum çöller ḫayālümdür benüm

71.

Fā ʿilātün fā ʿilātün fā ʿilātün fā ʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. İy felek beni yār ile sitemkār itmek niçün
2. Āteş-i ʿışḳ-ı yārla giriftār itmek niçün
3. Biz Muḥammed Muṣṭafānuŋ dīdār-ı cemāliçün
4. Sevdügüm ben ḳulınum böyle cevir itmek niçün

II

1. Bir tesellā vir ʿuşşāḳa esirgeme iy ṣāḳī
2. Bu güzellik müddedidür çün ṣaŋa ḳılmaz bāḳī
3. Āzad eyle kim suçumdan günāhum bu belā hey
4. Gūş idüp raḳīb sözine iʿtibār itmek niçün

III

1. Göŋül ibā ile gelse siyah-ebru ḫāriye
2. Şimdi dil-ber baḳmaz oldı ʿāşıḳ-ı bīmāriye
3. Ḳaldır teninden āftābum bende-yi fuḳarāya
4. Ḥasb-i ḥālüm çün bilürsin ʿarż-ı ḥāl itmek niçün

IV

1. Dergeh-i ṣādıḳ ceresle nice bir āh eyleyüm
2. Nice bir secde ḳılup ḳapunda ṭavāf eyleyüm
3. Nice bir dīdem giryān nice bir yüzüm ḫāl eyleyüm

---

71. MK. 984: 24[b].
Āli.
Vezin aksamaktadır.

4. Bāri bir tesellā vir ki intiẓār itmek niçün

72.

11'li Hece Vezni

I

1. Cümle günāhumı deftere yazdum
2. Ḫaber aldum ṭoġrısı yola varan
3. Geşt idüp cihānı varını gördüm
4. Vefā bulmadum ben işde yārende

II

1. Dost ilinden ḳudret meyin içende
2. Dünyā sarāyından ḳonup göçende
3. Ġaflet meydānında gözde içende
4. Nişānı yoḳ murādına erende

III

1. Felek dehr sāzını eline alup
2. Kimine dil virüp yüzine gülüp
3. Dünyānuŋ bī-vefāluġuŋı bilüp
4. Ġarīb bayḳuş gelür mi mürīd anda

IV

1. Yoḳdan var eyleyen perverdgārdur
2. O dil-ārām olan ġayreti ārdur
3. Melāmet olmaduḳ kimse mi vardur
4. ʿĀşıḳlaruŋ erkānına gidende

V

1. **Kātibī** dostlara idelüm selām
2. Ayrılıḳ tutmaz eylemedin lām
3. Ululardan ḳalma sözdür bu kelām
4. Sözi olan uṣlu gerek virende

---

72. MK. 984: 25[a].
Kātibī.

73.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. ʿİẕāruŋ pertevini mihr-i nūr-efşāne yazmışlar
Cebīnüŋ şuʿlesin cānā meh-i tābāna yazmışlar

2. Senüŋ şol ṣaḥn-ı hüsnüŋdeki ḫaṭṭ-ı lebüŋin şekli
Hemān bir ḫavz-ı Kevṯerdür Ḳur'āne yazmışlar

3. Yazanlar nüsḫa-yı ʿışḳ içre özüm her şeb
Ruḥ-ı şemʿi yiter ki dem-i pervāne yazmışlar

4. Dil-i müjgānlaruŋ ḳo ḥāmeler cānveş şāhum
Ruḫun taṣvīrini yazmışlar ammā kime yazmışlar

5. Lebin derdiyle bezm-i ġamda ʿīş u ʿişret-i **Nefʿī**
Ḳadüm çeng nālemi mutrib gözüm peymāne yazmışlar

6. Güzellik resmini ruḥsāre-yi cānāna yazmışlar
Ele āyīne al anı gör cānā ne yazmışlar

7. ʿİẕārında görinen ḫaṭ degüldür āyet-i nūrı
Ḫaṭ-ı rüʿyet ile bir kākül-i ḫandāna yazmışlar

8. Cemālinde ḳurılmış ḳaşlaruŋ ṭoġrıya ḥāredür
Senüŋ menẓūr-ı ḥüsnüŋ dil-ber-i şāna yazmışlar

9. Lebüŋ üstinde ḫaṭ gūyā yürür tāriḫ-i zībādur
Ḫaṭ-ı yaḳūtıla ser-çeşme-yi ḥayvāne yazmışlar

---

73. MK. 984: 25[b].
Nefʿī.
Bu gazel Nefʿī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.
Vezin aksamaktadır.

10. Ḳalem merḳūm iken divān-ı ʿışḳ içre gel ey Esʿad
Gelüp ḫaṭṭı nice ʿāḳılları dīvāne yazmışlar

74.

11'li Hece Vezni

I

1. Ġarīb bülbül ne yatarsın uyan
2. Yeryüzü el olduġı zemāndur
3. Ḥaḳdan irişür dürlü ḳudretler
4. Bülbül güle ḳul olduġı zemāndur

II

1. Yine destūr oldı güller açıldı
2. Meclīsler ḳurıldı dolu açıldı
3. Yeryüzüne āb-ı ḥayāt ṣaçıldı
4. ʿAşıḳlara gül olduġı zemāndur

III

1. Bir sözüm var söyleyüm dostāne
2. Kimler açılmış gelür mestāne
3. Kimler gelür görmüş bu mestāne
4. Boş ḳadeḥler dolu olduġı zemāndur

IV

1. Eridi dāġlaruŋ ḳarı eridi
2. Gül aġacuŋ yeşil yapraḳ büridi
3. İndi ovalara seller yüridi
4. Çamlı dāġlar yol olduġu zemāndur

V

1. **Karac'oġlan** eydür begler aġalar
2. Ṣuyunı ḳuṣmuş gelür ṭaşlar ḳayalar
3. İnmiş yavru şāhīn ṭurna ḳovalar
4. Ḳurı çaylar sel olduġı zemāndur

---

74. MK. 984: 26[a].
Türkü.
[Karac'oġlan]

75.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Seyrümüzde dün gice bir dil-rübāya uġraduḳ
2. Bir görinmez aṣlı ferʿī yoḳ belāya uġraduḳ
3. Bilmedük ki bunda çoḳ müşkil mesāil var imiş
4. İşledüḳ ders-i ġam-ı ʿışḳı ḳażāya uġraduḳ

II

1. Vaṣluŋ isterler diyü yāre bizi geçmiş raḳīb
2. Ey müselmānlar ne olmaz iftirāya uġraduḳ
3. Tīr-i müjgānını geçmekde degildi laʿlüŋe
4. Devrden bir ḫaṭā ile ḫaṭāya uġraduḳ

III

1. İşidüp rāy istedügün kūyuŋa ḳatl-i āşıka
2. Bir iki āvāre var idi oraya uġraduḳ
3. Ḫalvet olup nūş idildi bādeler tā subḥdan
4. Bir nice kere semāḥ idüp sefāya uġraduḳ

IV

1. Luṭf-ı Ḥaḳ olmazsa ḳurtulmaḳ ne mümkin […]
2. Ey bend-i dām-ı ḳaydla māsivāya uġraduḳ
3. Ṣorduḳ aġyārı o yār-ı pür-ṣafāya uġraduḳ
4. Cāndan uṣanduḳ belā üstine belāya uġraduḳ

76.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Merdüm-i çeşm-i ʿalīl-i küḥl içün iẕüŋ tozın
   Bulmaduḳ sulṭānumı dün ḫāk-i pāya uġraduḳ

2. Bilmezüm bāġ-ı İrem midür ya ṣaḥn-ı meykede
   Cennet-āsā bir maḳām-ı dil-güşāya uġraduḳ

---

75. MK. 984: 27[b].
Türkü.

76. MK. 984: 28[a]; ʿUlvī: *Dīvān*: G.297.
ʿUlvī.
2a: meykede: dil-güşā *Dīvān*.

3. Tevbe itmişsin diyü pīr-i muġān incindi dün
Ġam bizi öldürdi zīrā bed-duʿāya uġraduḳ

4. Kūyuŋa varduḳda derd-i ʿışḳumuz oldı füzūn
Yaʿni kim dermān içün dārü’ş-şifāya uġraduḳ

5. Yoġ imiş yārānı hergiz ʿ**Ulvī**-yi ḫaste-dilüŋ
Diyeler ḫālini ṣorduḳ bir gedāya uġraduḳ

77.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Mübtelā-yı derd-i ġam bulsam melālüm söylerüm
Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerüm

2. Ḳanda bir dīvāne bulsam eylerüm ʿarż-ı cünūn
Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm söylerüm

3. Ger şikār aḥvālin aŋsa cemʿ olur ṣayyādlar
Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum söylerüm

4. İtmesün mi ol güneş benden felekde ʿār kim
Bulduġum yerde hemān başlar zevālüm söylerüm

5. Ey **Behiştī** ḥiṣṣe-dār olsun diyü erbāb-ı ʿışḳ
Ḳıssa-ḫʿān olup raḳīb ile cidālum söylerüm

78.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Aradum gezdüm dilā şāh-ı cihānum bunda yoḳ
2. Ḳanda gitdi bilmezem ol nev-cüvānum bunda yoḳ

---

77. MK. 984: 28[a]; Behiştī: *Dīvān*: G.297.
Behiştī.

78. MK. 984: 28[b].
Türkü.

3. Ḥoḳḳa-fem ṣāḥib-ḳad şīrīn-ẕebānum bunda yoḳ
4. Yek naẓar ḳıldum ʿacebdür nāzenīnüm bunda yoḳ

II

1. Gitdi ol Mecnūn-ı zībā bendesin ġamda ḳoyup
2. Ḫāṭırum eyler perīşān şimdi her söze uyup
3. Belki bütün dünyāyı gezdüm elüme postlar geyüp
4. Aŋladurdum ḥālümi ṣāḥib-zemānum bunda yoḳ

III

1. Bilmezem ol bī-vefā ġamda mı miḥnetde mi
2. Bir ḫaber alsam cānāndan gūşe-yi vaḥdetde mi
3. Bāde-yi gül-fām içün aġyār ile soḥbetde mi
4. Üftādeler ser-tācı ol ḥūr u ġılmān bunda yoḳ

IV

1. Hīç ḫaber-dār olmadı o çeşm-i mestümüz
2. Çün ḥaḳīḳī sevenümüz yoḳ imiş kim ḳıṣṣamuz
3. Göŋlümi ṣayd ideli hīç işe varmaz destümüz
4. Bir müsāfir gibiyüm çengī mekānum bunda yoḳ

V

1. Ḳalmışam ġam gūşesinde sevdügüm imdāda gel
2. Defʿ-i ġam itmek dilersen sevdügüm iç bāde gel
3. Mecnūna yiter isen luṭf sözin açma yād gel
4. Yaŋılup murād ile nām u nişānum bunda yok

79.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Āh olsa baŋa bir dil-ber-i ferḫunde-ḫiṣāl
   Ḳāmeti serv-i sehī çeşmi siyāh ḳaşı hilāl

2. Dursa mestāne dura yürise peyk-i ʿışḳ ide
   Söze geldügü niṣār eyleye ol āb-ı zülāl

---

79. MK. 984: 29[a].
Şehrī.
Bu gazel Şehrī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

3. Gözi bādāmī ola zülf-i siyāhı ʿanber
Gerdeni ḫām gümüş gibi daḫı ruḫları āl

4. Mey-i nābı ile ġaddārı ḳıra şevḳinden
Baġda ġoncaları ḳılsa perīşān-ı aḥvāl

5. Pīşesi resm-i vefā olsa hemān ʿuşşāḳa
Meyl ide daḫı mülāyim ola ol tāze nihāl

6. Dişleri dür-i ʿAden laʿli ʿaḳīḳ-i Yemenī
Beli ince deheni ġonca ola hem sözi bal

7. Teni pālūde-yi ter gibi daḫı sīnesi nesīm
Yed-i beyżāsı ise enveri yarı meşʿal

8. Ḥāṣılı cümle cihān ḫūbları reşk ide aṇa
İsterüm bir güzel olmaya güzellikde miṯāl

9. Ey **Şehīrī** hele bir böyle cüvānı bulsam
Baş açıḳ yalın ayaḳ yolna olurdum abdāl

80.

Fe ʿilātün fe ʿilātün fe ʿilātün fe ʿilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Düşeli bāde-yi gül-fāme dil-i mestāne
Oldı ẕevḳüm yiri ḫāk-i ḥarem-ı mey-ḥāne

2. Rāyegān bulmaz o zülf-i siyehüṇ bir ḳılını
Ne belā leb çeker anı ḳoparınca şāne

3. Şāyed ey şūḥ-ı cihān-ārāda bir fitne ḳopa
Şāne ṭolanmasun evvel ḫaṭ-ı ʿanber-efşāne

---

80. MK. 984: 30[a].
Sāmī.

4. Bezme teşrīf idesin diyü gice iy mihrī
Ḥayli döndi yüridi şevḳuŋ ile peymāne

5. **Sāmi**yā ʿāşıḳa düşnām ideli luṭfundan
Ḫūblarda yine bir nām ḳodı cānāne

81.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Çāk iden sīnemi tīġ-i ġam-ı cānānumdur
Fāş iden sırrumı sūz-ı dil-i cehānumdur

2. Gün degüldür görinen deyr-i felekde her gün
ʿAks-i taṣvīr-i cemāle meh-i tābānumdur

3. Dāġlar güller elifler ṣanemā serv-i sehī
Çeşm-i ṣad-pāre benüm tāze gülistānumdur

4. Ne ḳadar var ise meh-pāre ḳulaġı küpelü
Bende-yi ḫalḳa-be-gūş-ı der-i sulṭānumdur

5. Sāyeveş ḥāk ile yeksān iden üftādeleri
İy **Hilālī** benüm ol serv-i ḥırāmānumdur

82.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Şikest olsa ṣurāḫī cām-ı meclīs ber-ḳarār olmaz
Meşeldür sāḳiyā baş gitse ayaḳ pāyidār olmaz

2. Şarāb-ı nābdan ṣūfī geçerdüm iḫtiyār olsa
Bilürsin mest-i ʿışḳ olanda evvel iḫtiyār olmaz

---

81. MK. 984: 30[a]; Hilālī: *Dīvān*: G.21.
Hilālī.
1b: cerīhānumdur: pinhānumdur *Dīvān*.

82. MK. 984: 30[b]; Hilālī: *Dīvān*: G.36.
Hilālī.

3. İrişmez saye-yi Ṭūbāya Sidre ḥaḳḳiçün yārdan
Bugün yoluŋda her kim iy sehī-ḳad ḫāksār olmaz

4. Ruḫuŋ yādiyle iy gül dem mi var gülzār-ı kūyuŋda
Ḥabāb-ı eşk-i gül-gūndan kenārum lālezār olmaz

5. Ḫadeng-i ġamzesi tenden geçüp kār eyledi cānā
Hilālī ol kemān-ebrūya beŋzer ġamzekār olmaz

83.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ṣalınsun varsun ol serv-i revānum [ser-]firāz olsun
Dolansun berk-şīveyle yürisün serv-i nāz olsun

2. Şarāb-ı laʿl-i mey-gūnı gibi ʿıyş-ı müdām olsun
Kemend-i zülf-i müşgīni gibi ʿömr-i dırāz olsun

3. Niyāz itdükçe ʿuşşāḳ-ı belā-keş arturup nāzın
Cihānda ʿizz ü nāziyle hemīşe bī-niyāz olsun

4. Bükilsün çengveş ḳaddüm uyup ḳānūn-ı ʿuşşāḳa
Çalınsun ney gibi beŋzüm belā bezminde sāz olsun

5. **Hilālī** çün güzel sevmek dilersen bir güzel sev kim
Meh-i ʿālī-cenāb olsun şeh-i miskīn-nevāz olsun

84.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Cānā ḫabāb-ı mey ki lebüŋ mübtelāsıdur
Āvāre eyleyen anı ʿışḳuŋ hevāsıdur

2. Kūyuŋ yolını ṭutdı geçilmez raḳībden
ʿIşḳ ehlinüŋ efendi ṣarılmaz belāsıdur

---

83. MK. 984: 30[b]; Hilālī: *Dīvān*: G.75.
Hilālī.

84. MK. 984: 31[a].
Sāmī.

3. Düşmenden ise dost cefāsı girān gelür
ʿĀşıḳlaruŋ bilin bu gün ol pīr olasıdur

4. Geldi ḳapuŋa düşdi dil-i zār itme red
Ḫāk-ı derūŋ fütādesi kūyuŋ gedāsıdur

5. **Sāmī** cihānda şiʿr-i selāset-şiʿārına
Şöhret vire hemīşe ki rengin libāsıdur

85.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Hezār çihre-yi zerd üzere döksem eşk-i ḥūn-ābı
Ḫarām olsun içerseŋ bensiz iy ẓālim mey-i nābı

2. Senüŋ hecrüŋle aḳan gözlerüm yaşını gördükde
Ḳurıdı ẕerre deŋlü nīl-i pāki ḳalmadı ābı

3. Eger Bih-zād taṣvīr itse ol ruḫ-ı muṣavverden
Dilā farḳ itmeye idi bir ahde mihr-i cihān-şāhı

4. Ḫumār-ı bādeden olduŋ ḳuṣūru var ise lüṭuf
Ayaḳlandururuz meclīsde gel ey sāḳī aḥbābı

5. **Şehīdī** pend ile ḫāk-i der-i mey-ḥāneden geçmez
Ben iy vāʿiẓ elümden ḳoymazam bu ḫalḳa-yı pāyı

86.

Mefʻūlü mefāʻīlü mefāʻīlü feʻūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Ḥaṭ geldi ruḥ-ı yāre ḫırīdār tükendi
Gün bitdi vü germiyyet-i bāzār tükendi

---

85. MK. 984: 31[a].
Şehīdī.
86. MK. 984: 31[b].
Şehīdī.
3a Vezin aksamaktadır.

2. Sevdā-yı ser-i zülfüŋ ile şöyle żaʿīfüm
Bir ḳılca ḳalupdur bu dil-i zār tükendi

3. Şimden girü ḫarc eyleyelüm naḳd-i sırruŋı
Derdün ile şehā sikke-yi dünyā tükendi

4. Şehr içre ẓarīfān ġazelleri dimez oldı
Gūyā ki hemān ṣāḥib-i esʿār tükendi

5. Vaṣf-ı leb-i yār ile **Şehīdī** bu ġazelde
İẓhār-ı kemāl eyledi güftār tükendi

87.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḳaṭre yüz gerçi velī ammā ki deryā bizdedür
Nüh-felek seyyāreler çarḫ-ı muʿallā bizdedür

2. Bizdedür sırr-ı ḥaḳīḳat bizdedür sırr-ı mükevven
Maḥsen-i sırr-ı ilāhī dür-i yektā bizdedür

3. Naġme-yi Rūḥu'l-Ḳudüsdür ḳılınur pāk eyleyen
Göŋlümüz āyinedür nūr-ı mücellā bizdedür

4. Zāhidī gel berü ṭaʿn eyleme biz ʿāşıḳlara
Bülbül-i bāġ-ı cinān verd-i raʿnā bizdedür

5. Gerçi **Mecnūnī**yüz ammā gül-i Leylā içün
ʿĀşıḳ-ı ṣadıḳlaruz gel gör Leylā bizdedür

---

87. MK. 984: 31[b].
Mecnūnī.
2a Vezin aksamaktadır.
5b Vezin aksamaktadır

88.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Ḥüsn-i cānān māh-ı ʿālem-tāba beŋzer beŋzemez
2. Lebleri yāḳūt-ı laʿl-i nāba beŋzer beŋzemez
3. Ḫūb cemāli Kaʿbeye teşbīh ider ehl-i naẓar
4. Ḳaşları maḥbūblaruŋ miḥrāba beŋzer beŋzemez

II

1. Dişleri ḥoḳḳa-yı dehen lebleri yāḳūt-ı pāk
2. Aḳıdur çeşmini temāşā ilen olur helāk
3. Anuŋ içün baḥr-ı ʿışḳ girdāba beŋzer beŋzemez

III

1. Dil-berüŋ her ʿużvuna Ḥaḳ gör neler ḳılmış ʿaṭā
2. Ne münāsib k’ālūde dil-dārda misk-i aṭā
3. Baʿżılar dir ʿanberi küllābe benzer benzemez

IV

1. ʿIṭr-ı şāhīdür disem yoḳ būy-ı zülfüne ḫaṭā
2. Ḫüsnüne emṡāl cihānda bulınursa merḥabā
3. Ḳaşına cemʿ olur ise nice biŋ serv-i ṭūbā
4. Her ḳaçan ḳınasa parmaḳlardan ol dil-rubā
5. Göricek ana dir idüm ḫābe beŋzer beŋzemez

V

1. Ol felek ġamzesi tīrün sīneme atduġı dem
2. Beni ḳoyup ġayrlara atduġı dem
3. Ġafleti bu çarḥ devr atduġı dem
4. Āb-ı çeşmümden döner dūlāba beŋzer beŋzemez

---

88. MK. 984: 32[a].
İlāhī.
V: Hece eksikliğinden ötürü vezin aksamaktadır.

89.

11'li Hece Vezni

I

1. Ṭabībler derdüme idemez çāre
2. Ancaḳ viṣālin baŋa ḫāzmdur güzel
3. Müjgān-ı tīrüŋle urursun yāra
4. Dimezsin bendeŋe yazumdur güzel

II

1. Lāyıḳ mı senüŋ ġonca-teg dehānuŋ
2. Bir gözleri mestin tāze cüvānuŋ
3. Duta egri cevrī ḫancer miyānuŋ
4. Söze gel dir isen yazumdur güzel

III

1. Cāna geçdi cevri şīveler ile
2. Eyleyüp cevrini şīveler ile
3. Mestāne mestāne şīveler ile
4. Bilürem ben ammā ayıḳdur güzel

IV

1. Bī-vefā ger ʿarż-ı āfāta dursan
2. Maḥabbet ʿālemi nicedür görseŋ
3. Dāʿīmā öldi Gevherī ger dirseŋ
4. **Cevherī** ḳulına lāyıḳdur güzel

90.

11'li Hece Vezni

I

1. Ben senüŋ medḥiŋi dilde oḳuram
2. Cemālüŋ beŋzer elīfe yay ılan
3. Sen sende ġanī bende bir faḳīrem
4. Hem-nişīn olur mı gedā yay ılan

---

89. MK. 984: 32[b].
Cevherī.
90. MK. 984: 33[a].
Kātib ʿOṯmān.

II

1. Ġamzelerüŋ ḳıldı sīnemi yāre
2. Zülfün beŋzer genc ol zırhı māre
3. Sevdā-yı sırrumı ṣaldı efkāre
4. Gözlerüme uyḥu girmez ay ılan

III

1. Çoḳdur bu cihānda gün yüzli perī
2. Görinmez gözüme yüz biŋde biri
3. Seher vaḳti doġar cemālin nūrı
4. Ṣanma ki güneş ʿālemlere yayılan

IV

1. Ḳalmadı cihānda kerem-kāniler
2. **Kātib ʿOṯmān** yār ilinde iŋiler
3. Sünnet üzere bir Ādem yayılan
4. Zülüf müdür kākül midür tel midür
5. Ḫalḳa ḫalḳa senüŋ üzre ya yılan

V

1. Hep senüŋle cüdālıġumdur benüm
2. Destān olup ʿalemlere yayılan
3. Eger yolcu iseŋ yol vir atına
4. Eger yoldāş iseŋ el ur bu ṭaya

VI

1. Ben sīnemi siper itdüm bu ṭaya
2. Çek gel ġamzeŋ oḳun gel ur yay ılan
3. ʿĀşıḳam serümde kapluġuŋ tācı
4. Bir ednā ḳulun kim ḫayır duʿācı

91.

11'li Hece Vezni

I

1. Rūz u şeb belāda Mecnūna döndüm
2. Var ise göŋül Leylāyı sen misin

---

91. MK. 984: 33[b].
Türkü.
[Kāni]

3. Delüp kūhı ʿışḳ-ı Ferhād gitdi
4. Her dem böyle Şīrīn-edāyı sensin

II

1. Ḫāṭırcuġum ele alup gelmezsin
2. Destüŋ ile ḫūnı çeşmüm silmezsin
3. Bende sīm ẕer yoḳdur duʿā itmezsin
4. Bilürüm sevdügüm dünyāyı sensin

III

1. Kākülün üstād-ı ġonca-dehenler
2. ʿĀşıḳa raḥm eylemez şol sitemgerler
3. Dāl itdiler nice kaplı kılıcı
4. Nā-merd olsun ya ḫavf idüp yayılan

IV

1. **Kānī** aç gözüŋi ġafletden uyan
2. Āḫir serde çıḳar nā-merde uyan
3. Sencileyin gitmek üzre ḳoyulan
4. Ya ācdur ya şehriyār ya yılan

V

1. Bir ḳadeh bādeye ṣayd olur dirler
2. Gerçek ise dil-ber-i şeydā sensin

92.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Tāze dil-ber sevse ʿāşıḳ eski derdin tāzeler
   Tāzeler keyfiyetin erbāb-ı ʿışḳuŋ tāzeler

2. Eylerüŋ ʿaḳlın alup düşürmek içün Allāha
   Şīvekārum gāh bu zer dülbendini gāh tāzeler

3. Bir ḳadeḥ meydür şırāsı terk-i ser sermāyesi
   Ḫˇāceler ʿışḳuŋ metāʿın yoḳ yire endāzeler

---

92. MK. 984: 34[a].
Ġazel.
[ʿĀlī]

4. Uçdı dil şah-bāzı benden ḳondı naḫl-ı kaddüne
Nāle sānmaŋ aŋa ḳarşu eylerem āġāzeler

5. Rū-siyāhlar ḫāmeveş şimdi dil uzatsa ne ġam
Vaḳt ola ʿ**Ālī** sözüŋ altun ḳalemle yazalar

93.

Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Dilā ol sevdügüŋ dil-ber ne sinde
Güzellik tāzelik terlik nesinde

2. Nesin sevdüŋ be ṣūfī bu cihānuŋ
ʿAceb bilsem senüŋ göŋlüŋ nesinde

3. Ne diş ḳaldı aşınmaduḳ ne ṭırnaḳ
Ne bende ḳūta ḳuvvet var ne sinde

4. Naẓar ḳıl semm-i sūzendan cihāna
Ne Hinde ʿazm ü rezm eyle ne Sinde

5. **Ḳabūlī** fāriġ ol ṭūl-i emelden
Saŋa ne bunda rāḥat var ne sinde

94.

11'li Hece Vezni

I

1. İstanbul coştu da ḫurūc eyledi
2. Dīn daʿvāsındadur ḳul pādşāhum
3. Bu şehr-i muʿaẓẓem saŋa n'eyledi
4. Dīn daʿvāsındadur ḳul pādşāhum

II

---

93. MK. 984: 34[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 388.
Ḳabūlī.
94. MK. 984: 35[b].
Rıżā.

1. ʿAhdimüz bütündür fāriġ olmayuz
2. Küffāra aṣlā ḫarac virmeyüz
3. Bu ḥuṣūṣa saŋa belī dimeyüz
4. Dīn daʿvāsındadur ḳul pādşāhum

III

1. Ölür isek şehīd ḳalursaḳ ġāzī
2. Allāh'ın emrine cümlemiz rāżı
3. Ḳızılbaş müftīyi ol ḥīle-bāzı
4. Ḳullaruŋ istemezler bil pādşāhum

IV

1. Ṣadra geçüpdür vezīrüŋ Rāmi
2. İskerlet Oġlu'dur aŋun ḫüddāmı
3. Ḳurulur meclīsi nūş ider cāmı
4. Onlar bu iştedür bil pādşāhum

V

1. Ḥalīfe olanlar taḥtta oturur
2. Sikkesin yürür ḫuṭbesi oḳutur
3. Dīvānı ḳurulur ṣorġuç ṣoḳunur
4. Ḳullar ister seni hey pādşāhum

VI

1. İsmüm Meḥemmeddür maḫlaṣum **Rıżā**
2. Esīr oldum sana çoḳ çekdüm cefā
3. Her ne gelür ise ḳażaya rıżā
4. Dīn daʿvāsındadur ḳul pādşāhum

95.

11'li Hece Vezni

I

1. Yāre ḳarşu gider iken yaradan
2. Ġāfilinden bir oḳ geldi yaramaz
3. Ben bundan ḫalāṣ olamam ölürem
4. Yār ilinden ḳalem elde yaramaz

II

---

95. MK. 984: 36[a].
Şarḳı.

1. Bir gül dikdüm bir yitürem yir dirdüm
2. Dil-berlerüŋ ʿahd u emānuŋ gördüm
3. Bir yerde degül biŋ yirdedür derdüm
4. Yārdan ġayrı kimse yaram ṣaramaz

III

1. Dil-ber senüŋ ḳaşın gözin ḳaradur
2. Ḳādir Mevlā'm ne güzeller yaradur
3. Benüm destüm başumda şeh-pāredür
4. Güler raḳīb ṣanur benüm yaramaz

IV

1. **Seydī** yārüm vaṣfı oḳın ata gör
2. Aṭup anı menziline ite gör
3. Murād idüp ḳumāşını ṣata gör
4. Bir güne olsa saʿiŋüz yaramaz

96.

8'li Hece Vezni

I

1. Gele hey cānum pāresi
2. Cān esmer ne tendür niçün
3. Ṣaḳalum ġamze yarası
4. Cān esmer ne tendür hey niçün aġlarsun

II

1. Bülbül aġlar gül derdiylen
2. Siyāh zülfün kemendiylen
3. Öleyüm mi bu derdilen
4. Cān esmerine tendür niçün aġlarsun

III

1. Sīneme dāġlar devirdin
2. Yüreyim ḳaṣdın ḳavurdun
3. Ne dīdem yüzün çevirdin
4. Cān esmerine tendür niçün aġlarsun

IV

---

96. MK. 984: 36[a].
Semāī.

1. Anı ider kimi sözüm
2. Gördüm bedr olmuş māh nūrun
3. Hem **Ḫalīl**üm iki gözüm
4. Cān esmerine tendür hey niçün aġlar

97.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bir gerekdür ḫāne-yi dilde yaraşmaz yār iki
   Bī-vefā olursa olsun olmasun teg yār iki

2. Dilde nīzen var iken ġamzen daḫı getürdi kim
   ʿAskeri eyler perīşān olıcaḳ serdār iki

3. Mülk-i dile genc ḫayālin kim ider gāhī ġamın
   Görmedük cemʿ oldugın bir ḳalʿada dizdār iki

3. Ḳaşları ṭuġrā çeker ʿuşşāḳı zülfün bend ider
   Milket-i Rūm içre olmaz ḥōd dilā ḫünkār iki

5. Eyledi bāzār-ı ʿışḳunda saŋa cānum fedā
   Şemsī'nüŋ iḳrār birdür eylemez iḳrār iki

98.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Bendesin Mecnūn eden Leylā mıdur ḳarşumdaki
2. Çeşm-i āhū sākin-i ṣāḥrā mıdur ḳarşumdaki
3. Mürdeler iḥyā ider bir kez tekellüm eylese
4. Nuṭḳı ʿĪsā şāhıdur çünki ḥayāt ḳarşumdaki

---

97. MK. 984: 36[b]; Şemsī: *Dīvān:* G. 477.
Şemsī.
2a dilde neyzen var iki ġamzen gönderme kim: cān u dil ḳaṣdına ġamzeŋ oḳların gönderme kim *Dīvān*.
3a mülk-i dile genc ḫayālin kim ider gāhī ġamın: geh ḫayālüŋ ḥükm ider şehr-i dilde gāhī ġamuŋ *Dīvān*.
4a ḳaşları: ḳaşlaruŋ *Dīvān*.
5a cānum: cānın *Dīvān*.
5b Şemsi'nüŋ: Şemsi'de; iḳrār: inkār *Dīvān*.

98. MK. 984: 36[b].
Maʿlūmī.

II

1. Çoḳ sīne birle şikest itmiş bu ḳadd mi arʿarı
2. Boyı nāzük zülf-i perçīn ile ḥāl-i ʿanberī
3. Nice medḥ eyleyeyüm ol perī-rūyı dil-beri
4. Çeşm-i cādū nergis-i şehlā mıdur ḳarşumdaki

III

1. Ḳadd mi ya serv midür sidre ya arʿar mıdur
2. Ḥażret-i nūr-ı Ḫudā ḫūrşīd ya enver midür
3. Yoḫsa ol şūḫ-ı cihān-āra mıdur ḳarşumdaki

IV

1. Bilmezem ʿaḳlum ala yā Rab bu çār-ebrū mıdur
2. Āftābı ʿışḳuŋ ile yanduran meh-rū mıdur
3. Ḫaste **Maʿlūmī** ʿaceb ol ruḫları gül-bū mıdur
4. Ya şeker-leb ṭūṭī-yi gūyā mıdur ḳarşumdaki

99.

11'li Hece Vezni

I

1. Bu gün seyr itdüm ol melek-sīmāyı
2. Baŋa biŋ mekr ile el itdi gitdi
3. Ki görmiş rūyıla bir ḫūb-ı mühlik
4. Görince ruḥsārın el itdi gitdi

II

1 Görindi çeşmüme ol ḥüsn-i māhum
2. Ḫaṭādan ṣaḳlasun anı ilāhum
3. Gelüp aḥvāli ṣor dīvāne şāhum
4. Benümle remz idüp ḥāl itdi gitdi

III

1. Beni bu sevdālar eyledi ẕelīl
2. Gün-be-gün ġıdamı eyledi ḳalīl
3. Maḥabbetle vücūdum oldı ʿalīl
4. Elif ḳaddüm büküp dāl itdi gitdi

---

99. MK. 984: 37[a].
Maʿlūmī.

IV

1. Beni bend eyledi ol tār-i kākül
2. Gülşen-i ḥüsn içre bitmiş ʿaceb gül
3. Beŋi fülfül dili bülbül lebi mül
4. Geleydi **Maʿlūmī** lāl itdi gitdi

100.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫāl-i ḫaṭında māhuŋ zülf-i muʿabbirler yatur
Ṣanki bir gencīnedür üstinde ejderler yatur

4. Şemʿ-i meclīs muṣḥāf-ı ḥüsnüŋ güzel kerem olur
Ṣubḥdaŋ nūr āyetüŋ her gice ezberler yatur

3. Āteş-i ʿışḳuŋ şeydāyı Mecnūn ider sevdügüm beni ār
Kūşe-yi vīrānelerde gör nice server yatur

5. Şöyle tīrüm ursa ġamzeŋ sīne-yi mecrūḥa kim
Şimdi bu yanmış cigerde ḳanlu ḫancerler yatur

5. **Saʿdī** yā çevgān-ı zülfünde ola şehriyār
Ṭob olup meydān ḥüsnüŋde nice erler yatur

101.

8'li Hece Vezni

I

1. Māyilüm yārın nazına
2. Gelür nazlana nazlana
3. Siyāh zülfüŋ māh yüzüne

---

100. MK. 984: 37[b].
Saʿdī.
Bu gazel Saʿdī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.
3a: Vezin aksamaktadır.

101. MK. 984: 38[a].
Semāī.
[Ḳuloğlu]

4. Döker nazlanı nazlanı

II

1. Maḥbūb yaratmıştı yüce
2. Behāsı yoḳdur ẕerrece
3. Bende ḫānunda bir gice
4. Ḳalur nazlana nazlana

III

1. Sevdügüm çekmez elemi
2. Kendi bilür ġulāmını
3. Ḳulunda Taŋrı selāmı
4. Alur nazlana nazlana

IV

1. **Ḳuloġlu** dir varılmaġa
2. Demī devrān sürülmege
3. Bendesine ṣarılmaġa
4. Gelür nazlanı nazlanı

102.

8'li Hece Vezni

I

1. ʿArż-ı ḥāl itmekdür ḳasdum
2. Bana nazlanma nazlanma
3. Güzel yaşın içün dostum
4. Baŋa nazlanma nazlanma

II

1. Güzeller içinde mümtāz
2. Cefālar eylersin eyle az
3. ʿĀşıḳ uṣandur cevri nāz
4. Baŋa nazlanma nazlanma

---

102. MK. 984: 38[a].
Nazīre-i Semāī.
[Ḳuloġlu]

III

1. Unutma ʿahd-i emānum
2. Luṭf eyle ḳāmeti kemānum
3. Benüm serv-i ḥırāmānum
4. Baŋa nazlanma nazlanma

IV

1. Aġlatma **Ḳuloġlu** gülsün
2. Derdine bir yāre bulsun
3. Güzel yaşuŋ içün olsun
4. Baŋa nazlanma nazlanma

103.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Ḥüsnüŋe ḳıl temāşā mihr ü dıraḫşān imrenür
2. Seyr ider ise cebīnün māh-i tābān imrenür
3. Leblerüŋ görse eger laʿl-i bedaḫşān imrenür
4. Dişlerüŋ seyr eylese lüʾlü-yi yekdān imrenür

II

1. Söyleseŋ dürr-i cevāhir ṣaçılur güftār ile
2. Dökilür ġonca-dehende ḳad-i şekker bal ile
3. Seyr-i bāġa çıḳduġında nāz ile reftār ile
4. Ruḫlaruŋ bir kez görürse verd-i ḫandān imrenür

III

1. Bāġ-ı cennetden ise her dem küşād güllerüŋ
2. Rū-be-rū revnaḳ virende ṭurre-yi sünbüllerüŋ
3. Ruḫlarında zeyn iken görse eger kāküllerüŋ
4. Yayılup būy-ı laṭīfi misk-i ḥāḳān imrenür

IV

---

103. MK. 984: 38[b].
Şarḳı.

1. Ḫūb rāʿnāluḳda dirsin ḥüsnüŋe yoḳdur raʿnā
2. Zeyn olup ḥattı cemālinde açılmış imrenür
3. Çeşm-i ebrū şānı gördü şüphesiz bī-iḫtiyār
4. Mısra gitme ṣanuram Yūsuf-ı Kenʿān imrenür

V

1. Ey ḥabībüm ġaflet-i vaṣluŋa iḳrār eyleseŋ
2. Ey cemāl-i bāġ-ı cennet seyr-i gülẕār eyleseŋ
3. Eksük itmiş merāmı iḥsānuŋı var eyleseŋ
4. Ḳadd-i ṭūbāyı görürse belki rıżvān imrenür

104.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

I

1. Yine sevdi deli dīvāne bir şūḫ-ı sitemkārı
2. Ḥelāl olsun içer ise ḳanı şol çeşm-i ḫūn-ḫārı
3. Beni yād eyleyüp dil-ber alup ayaġın aġyārı
4. Bize her dem söger yāruŋ leb-i laʿl-i şeker-bārı
5. Kim açardı aŋı emmiş ya öpmiş olsa der bāri

II

1. Düşelden bezm-i cān içre ḫayāl-i şemʿi ruḫsāruŋ
2. Olupdur bu dil-i dīvāne cān ile ḫırīdāruŋ
3. Beni öldürmege ḳaṣd eyler ol zülf-i sitemkāruŋ
4. Dil ü cān ise maḳṣūduŋ biri yitmez mi bu zülfüŋ
5. Behey kāfir iki yirden ḳuşanmaḳ [neyki] zünnārı

III

1. Bizümle irişe cānān idüpdür vaʿde-yi vuṣlat
2. Dirīġā intihāsına irişemez şeb-i fürḳat
3. Dilā ger vaṣl-ı dil-dāra ireseŋ el virüp furṣat
4. Nigārı sīne-ber-sīne der-āġūş itmedür ṣoḥbet
5. Ne minnet būseye ol ḫōd muḳarrer aġzı iḳrārı

IV

1. Dil-i maḥzūnumu deşt-i belāya ṣalmaġ istermiş

---

104. MK. 984: 39[a].
Taḥmīs.
Taḥmīs edilen şiir: İsḥāḳ Çelebi: *Dīvān*: G. 302.

2. Beni ṭarḥ eyleyüp yanuŋda tenhā ḳalmaġ istermiş
3. Raḳīb bedluḳ viṣāluŋ metāʿını almaġ istermiş
4. Gözüm izüŋ tozını naḳd-i cāna almaġ istermiş
5. Ḳo ḫayr itsün [begüm] senden yaŋa[dur] bozma bāzārı

V

1. Senüŋ ʿışḳuŋdan el çekmek işidür küfr-i muṭlaḳdan
2. El açup rūz u şeb dāyimā duʿāmuz budur Ḥaḳdan
3. Baŋa laʿl-i lebüŋ rāciʿdürür cām-ı mürüvvetden
4. Bizi tīrüŋ ḫalāṣ itse götürse gelse ṭopraḳdan
5. Geçüpdür cānuma her dem aŋa yalvarı yalvarı

VI

1. Düşüp dil baḥr-ı efkāre bu ʿaḳl-ı pāy-māl ile
2. Kimesne bulmadum ṭurre seni Yūsuf-cemāl ile
3. Seni māh ile vezn itdüm terāzū-yı ḫayālümle
4. O bir yanı göge agdı ḳo maʿlūm oldı miḳdārı

VII

1 ʿAceb ʿahdi ya dil-ber saŋa ʿarż eylemese aḫlāḳ
2 Dimişdür āftāb-ı naẓm olan ol muṭṭaliʿ afāḳ
3. Mülāyimdür anuŋ laʿli öpüpdür cümle-yi ʿuşşāḳ
4. Güzellerden birer būse alur her şiʿrüne **İsḥāḳ**
5. Anuŋçün böyle ṭatlıdur anuŋ ebyāt u eşʿārı

105.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Māhv idüp ol faṣl-ı tābistānı itdi nev-bahār
Feyż-āb-ı raḥmetüŋ iy ebr-i nīsānı yaḳīn

2. Nāruŋ altında remādı sebz-i sīrābın olup
Berg-i sebz oldı duḫān-ı nārı derd-i āteşīn

3. Āftāb-ı red idüp ol faṣlı taḳlīb eyledüŋ
Çenber-i gerdūn elüŋde ḫalḳa-yı engüşterīn

---

105. MK. 984: 40[a].
Ḳasīde.
[Maḥbūbī]

4. Görmeye ḳadrüŋ maḳāmın çeşm-i mühür olsa ger
Nāy-ı İsrāfīl billūr-ı ḳamerle vurayın

5. Bu ne esīr-i hidāyetdür ki aṣl-ı dīnüne
Muhtedīdür ʿālem-i kevne gelirken her cebīn

6. Reh-nümā-yı maḳṣad-ı ḥaḳḳa taḳaddüm eyledüŋ
Çünki olduŋ Beyt-i Maḳdis'de imām-ı mürselīn

7. Pādşāhum ol gice olduŋ Süleymān-ı felek
Yād ider her kevkebün evreng-i Süleymān özin

8. ʿAskerüŋde oldı nūr-ı ʿayn-ı perī-ādemi
Ol gice yāruŋ olan cünd-i sürūş u mürselīn

9. Çünki yaḳlaşdı ṭarīḳuŋ taḥtgāh-ı ʿizzete
Saŋa pāyendāz olundı aṭlas u arş-ı berīn

10. Çünki irdi rāh-ı iḳbālüŋ maḳām-ı Sidreye
Anda ḳaldı pūyeden Raḫşuŋla Cibrīl-i-Emīn

11. Cānib-i ḥaḳdan irüp refref o sāʿat ḫidmete
Cān gibi olduŋ meyān-ı sīnesinde cānişīn

12. Çünki ʿazm itdi hevā-yı lā-mekāna ol seḥāb
Aŋa nisbet oldı ʿarşuŋ ḳubbesi ferş-i zemīn

13. Ebr-i raḥmet oldı refref zātuŋı iḥrāz ile
Berḳ ururdı her ṭaraf ṣalduḳça pertev ol cebīn

14. Mā-verāsından ḫaber yoḳdur ki taʿbīr eyleyüm
Anda pervāz idemez murġābiyān-ı mā vu tīn

15. Lākin icmālen ḫaber oldur ki ẕāt-ı ḥaḳḳile
İttiṣāl-i maʿnevī itdüŋ zihī faẓl-ı mübīn

16. Nice taḥḳīḳ oldı ol ṣoḥbetde sırr-ı ʿışḳdan
Līk ṣavt u ḥarfdan yoḳ ẕerrece onda ṭanīn

17. Dürretü’t-Tāc-ı cihān itdi seni ṣunʿ-i ḫudā
Ol cihetle oldı cāyuŋ cümleden bālā-terīn

18. Genc-i raḥmetden ʿaṭā-yı vāfire maẓhar olup
ʿĀḳıbet itdüŋ o niʿmetlerle āheng-i zemīn

19. Cümlesini baḫşīş itdüŋʿācizāne ümmete
Āferīn iy ḫāṣṣ-ı şāhenşāh-ı maḫlūḳ āferīn

20. Her faḳīre ṭarf-ı istiʿdādı alduḳça virüp
Ẕerre deŋlü olmadı hengām-ı baḥşīşde ṭanīn

21. Bir gice itdün zaīf-i māh-i tābānı şikest
Eyledüŋ […] ol ḳaḥṭ-ı niʿamdan kām-bīn

22. Bāb-ı niʿmetḫāne-yi cūduŋda yazılmış ezel
Hāẕihī cennātu ʿadnin fedḫulūhā ḫālidīn
(*İşte Adn cenneti budur, ebedi olarak kalmak üzere girin oraya. Taha,76)*

23. Gülşen-i ḳadrüŋde bir küçük nişīmen cirm-i ḫāk
Çarḫ aŋa saḳf-ı müşebbek encüm anda yāsemīn

24. Ḫurde zerdālū-yı baġ-ı niʿmetündür ḫūr velī
Görinür mīnā-yı gülzār-ı sipihr içre mehīn

25. Nefs-i pākünle idüp işʿāl-i nirān-ı ġazā
Nice kerre eyledüŋ refʿi żulām-ı müşrikīn

26. Nīzedārān-ı sipāhuŋ bir neyistān oldı kim
Rūbeh itdi kāfiri andan çıḳan şīr-i ġarīn

27. Tūġlar kim çekdi düşmen ser-nigūn itdi ġuzāt
Oldı kār mı anlaruŋ çārūb u meydān-ı kin

28. ʿĀciz oldı kāfir-i ḫaste bāl itdi n’eylerüm
Gerçi gösterdi zırıḥdan ḫānehā-yı engübīn

29. Bul ʿaceb ḥālet ki hep ol ḫāneler ḫālī olup
Her birine girdi bir zenbūr-ı tīr-i sehmgīn

30. Çirk-i şirki dāmen-i āḫir zemāndan maḥv idüp
Oldı iḥsānuŋla pür-nūr-ı hudā rūy-i zemīn

31. Hem cemāʿat hem semāḥat iki bāl-i serverī
Bir ʿaceb şeh-bāzsın ṣayduŋ hümā-yı mülk-i dīn

32. Mülk ile maʿmūre-yi dünyā serāser munṭazam
Dīn ile maṭmūre-yi ʿuḳba doluʿ genc-i defīn

33. Bu ne kūşişdür ki ṭurmaḳla teverrüm eyledi
Tūl-i iḥyā-yı leyālīde o pāy-i nazenīn

34. Merhem olmaḳ mümkin olsaydı aŋun tīmārına
Ḫāk-i ruḥsārum iderdüm āb-ı çeşmümden acīn

35. Luṭf idüp maʿẕūr ṭut şi’rüm ḳuṣurun serverā
Kim mehin rāyeti de lābud olur ʿillet ḳarīn

36. Tīġ-i cellād […]
Berḳ ururdı her ṭaraf ṣalduḳça pertev ol cebīn

37. Ya Rasūlallāh nice maḳtūlü iḥyā eylediŋ
Bendeŋi de eyle ol bāġ-ı keremden ḫūşe-çīn

38. Dergeh-i luṭfuŋda bir sāil faḳīr-i ʿācizem
Düşmüşem ḫāk-i belāya haste vü endūhgīn

39. Bāb-ı luṭfuŋ sāili ʿabd-i faḳīruŋ Nādirī
Düşdi ḳaldı dergehüŋde zār u efkār u ḫazīn

40. Gerçi çoḳdur daḫı ammā luṭfuŋa yoḳdur ḥesāb
Eyle Bārīden şefaʿat yā şefiʿü'l-müẕnibīn

41. Cürmüni ʿaf itdürüp eyle ʿuḳūbetten ḫalāṣ
Onu ber-bād itmesün nīreng şeyṭān-ı racīm

42. Merḥametle bir naẓar ḳıl bende-yi efgendeŋe
Çünki mebʿūṯ-ı Ḫudāsın Raḥmeten li'l-ʿālemīn

43. Gerçi çoḳ cürmümde var ammā ki luṭfuŋ bī-şümār
Sāili kāfir de olsa eylemez red ehl-i dīn

44. Ḥażreti ʿulyāŋa layıḳ medḥe ḳādir olmadum
Līk meddāhane taklīdüm bana besdür hemīn

45. Seḥre-yi Firʿavn u Mūsā ḳıṣṣası meşhūredür
Luṭfuŋa olsun bahāne yā eminʿel ḫāliḳīn

46. Sen saʿādet nūrısın ol hāk-i miḥnet ẕerresi
Nʿola refʿ itse hevāyı luṭfa ol mihr-i cebīn

47. Bāb-ı iḥsānuŋ küşāde ilticāda kāināt
Behremend olmaḳda andan vāridīn u ṣādirīn

48. Herkes aldı ḥiṣṣesin eṣnāf-ı luṭfuŋdan şehā
Bende ḥāşā kim ḳalem ol maḥrūm […]

49. ʿİllet-i ġāiyedür ẕātuŋ vücūd-ı ʿāleme

Sensin el-hāk ġāyetüʿl-ġāyāt-ı ḳaṣd-i evvelīn

50. Evvel ü āḫir vücūduŋdur sebeb her niʿmete
El meded ey dest-gīr-i evvelīn ü āḫirīn

51. Tā ki dergāh-ı mümiddü'l-kevnden imdād ola
Feyż-i cūdundan ola ẕerrātı ʿālem kām-bīn

52. Rūḥuŋu tervīḥ idüp yüz biŋ ṣalavāt īzedī
Ālüŋe aṣḥābına rıżvān-ı ḥaḳ olsun ḳarīn

53. Ḫaşre taḥṣīṣ itme sulṭānum şefāʿatkārını
ʿĀlem-i dünyāda da ol dest-gīri ʿācizin

54. Ġoncalar gibi açılsun nice ḳalb-i çāk çāk
Bād-ı enfāsuŋla gelsün gülşen-i dünyā vü din

55. Kişver-ārā-yı şefāʿatsın ẕülāl-i luṭfile
Ol ṭahāretgüster-i ālūdegān-i mā vü ṭīn

56. Ḫilṣat-ı ḫullet-i bebr iklīl-i maḥbūb-i beşer
Cāh u devlet var ise nāz u niʿmet ü yemīn

106.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Āsmān-i çīni devātum dūd-ı āhum hāmedür
Yazduġum evrāḳ cān üzre maḥabbetnāmedür

2. Şām-ı zülfüŋde ruḫ-ı zībāna irmek ḳaṣd ider
Anuŋ içün āftābuŋ ʿazmi her dem şāmedür

---

106. MK. 984: 42[b]; Emrī: *Dīvān*: G. 122.
Emrī.
1b: evrāḳ cān üzre maḥabbetnāmedür: dil safḥası üstine mihnet-nāmedür *Dīvān*.
2b: azmi: eyledün *Dīvān*.
4a: eyle kim: eyledün *Dīvān*.
5a: beni incinmem cismi: tīġı ger *Dīvān*.

3. Laʿlüŋe öykindi diyü sükkerüŋ bāzārda
Başına üşmiş megesler bir ʿaceb hengāmedür

4. Ey göŋül cān naḳdini vaṣlına teslīm eyle kim
Ḳarż alınmışdur lebinden vaʿdemüz bayrāmadur

5. Ḳana yursa tīġi ser-tā-ser beni incinmeyüz
Emriyā ol baŋa bir gül-gūnī aṭlas cāmedür

107.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dem-i vaṣluŋ irişse çeşm-i ʿāşıkda bükā artar
Ṣular ṭuġyān ider evvel bahār olduḳça mā artar

2. Ḳıyās eyler mi Nīl-i Mıṣra ol Yūsuf-liḳā yaşum
Anuŋ mikyāsı yoḳdur ṭurmaz ol mā dāʿimā artar

3. Bu nüh-dūlābı gerdān eyleyen seyl-āb-ı eşkümdür
Yaşum ser-çeşmesinden baḥṣ idersem mā-cerā artar

4. Ṣular çaġlar ṭuyūr āvāzesinden kūhsār iŋler
Bahār eyyāmıdur şimden girü ṣayt u ṣadā artar

5. Güzellik burcına bir māh-ı nevdür ol hilāl-ebrū
Çerāġ-ı ḥüsnine günden güne ṭurmaz żiyā artar

6. Dil-i dervīş-i dil-rīşūŋ duʿā-yı ṣubḥgāhından
Belālar eksilür cāh u celāl u kibriyā artar

7. Ṭoyılmaz ḫ̆ān-ı iḥsāna ḳanāʿat gelmez insāna
Kerem gördükçe ey **Bāḳī** gedālardan recā artar

---

107. MK. 984: 43[a]; Bāḳī: *Dīvān:* G.64.
Bāḳī.
4b: ṣayt: şīt *Dīvān.*

108.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Murġ-ı dil pervāz iderken ol gözi şeh-bāz ile
Düşmedi gitdi ḳonuşmaḳ ol hümā-pervāz ile

2. Rāh-ı ġamda sāyesin pā-māl ḳılsun kendüsin
Hem-reh olmaḳ isteyen bir dil-ber-i mümtāz ile

3. Sīneler yanmaḳda diller āh u efġān itmede
Bezm-i ġamda zevḳümüz var şimdi sūz u sāz ile

4. Bezme gelmez yārün elüŋden ṣafā itmem diyü
Ḥālimüz müşkil midür ol yār teʿallī sāz ile

5. Kūyuŋa varmaḳ senüŋ fikr-i ġam-ı gīsūŋ ile
Çarḫa çıḳmaḳ gibidür āh-i kemend-endāz ile

6. Defter-i ʿuşşāḳa ḳaydet **Veysī**-yi dīvāneyi
Tā ki ol bī-çārenüŋ bir pāre göŋlü yazıla

109.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dil-i sūzānı ol şūḫ-ı cihān-dārum nişān eyler
Semenderdür ḫadeng-i āteş içre āşiyān eyler

2. Olup ṣandūḳa-yı sīnemde dāġum ṭabla-yı tīruŋ
Ceresdür dil pes-i ṣandūḳada her dem fiġān eyler

3. Meger kim ḥoḳḳa-bāz-ı ḥīlegerdür ʿışḳ-ı mekkāruŋ
Ki ḳalbüm ḥoḳḳasında mühre-yi ḫālüŋ niḫān eyler

4. Firāz-ı bām-ı ʿışḳa çıḳmaġa ʿazm eyledi cānum
Anuŋ çün sīnem üzre şerḥalardan nerdübān eyler

---

108. MK. 984: 43[a].
Veysī.

109. MK. 984:43[b]; Nādirī: *Dīvān*: G.29.
Nādirī.
2b: her dem: dāyim *Dīvān*.

5. Ḫatın oḫşar eliyle dil-rübā ey **Nādirī** gūyā
Ḳalem barmaḳların levḥ-i ruḫında imtiḥān eyler

110.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dem-ā-dem yāra ḳarşu eşkini düşmen revān eyler
Maḥabbet ehli ammā ḳāil olmaz aŋa ḳan eyler

2. Çıḳar dil-ber şerār-ı āhumı gördükce kūyında
Olur bir fitne ẓāhir her ḳaçan encüm ḳırān eyler

3. Zemīn-i dilde pinhān eyleyen gencīne-yi ʿışḳuŋ
Aŋa dāġ-ı ġamuŋdan sīnede yir yir nişān eyler

4. Per ü bālin şikest eyler ʿadūnuŋ seng-i taʿnuŋdan
Şu murġ-ı dil ki serv ḳāmetüŋde āşiyān eyler

5. Vefāya ʿahd iderse yıl geçer ey **Ḥāletī** itmez
Ḳaçan kim vaʿde-yi cevr eylese ammā hemān eyler

111.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Tābiş-i mihr-i ruḫun lāle-yi ḫamrā ne bilür
Reviş-i ḳāmetüŋi serv-i dil-ārā ne bilür

2. Gül yüzüŋ yādına ben naġmeye āġāz edecek
Naġme-yi şevḳ nedür bülbül-i şeydā ne bilür

3. […] lebüŋ görmedi mirʾāt-ı ruḫuŋ
Söylemeŋ pendüŋi ṭūṭī-yi gūyā ne bilür

4. Ḳaṣr-ı aʿlāya melāḥatde Süleymān sensin
Ey perī-rū seni her nā-kes u ednā ne bilür

---

110. MK. 984: 43[b]; Ḥāletī: *Dīvān*: G. 184.
Ḥāletī.
2. beyit *Dīvān*'da bulunmamaktadır.

111. MK. 984: 44[a].
Maḳālī.

5. Ey **Maḳālī** dile kār eyledügün ḫār-ı cefā
Bezm-i ʿişretde müdām ol gül-i raʿnā ne bilür

112.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kadd-i bālāna öykinür […]
[…]

2. Pāy-ı būsuŋ aŋa el virmez idi ḥammāmda
Ḳatı yüz pekligin eylemese idi mermer

6. Ṭāġların sīnesi yaḳdı ġamuŋ ile nice dāġ
Ṣanma āteş görinen her gice cāna yer yer

7. Meded öldürdi beni derdle Merīḫ-ṣıfat
Tīġ-i ser-tīzle başlar kesici bir berber

5. Şiʿr u inşā ile Süleymān ile girmez maḳṣūd
Ḫūblar vuṣlatına […]

113.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻīlün

Muzāri – – + / – + – / + – – + / – + –

1. Şemşīr-i fürḳatüŋ dilüm itdi dilim dilim
Nālem çıḳup çaġırdı didi vā dilüm dilüm

2. Nār-ı firāḳdan nice yanam yanuŋda āh
Yaŋduḳca şemʿveş ṭutışur od gibi dilüm

3. Öpüp dehānuŋı ḳucabilsem miyānuŋı
Āḫir ʿadem vilāyetidür çünki menzilüm

4. Oldı yüzüm öŋinde yire sürmeden siyāh
Baḳmadı yār yüz ḳarası oldı ḥāṣılum

---

112. MK. 984: 44[a].
Maḳālī.

113. MK. 984: 44[b]; Ẕātī: *Dīvān*: G. 956.
Ẕātī.

5. Altun nice ezildügini bilmez idüm eşk
Ey **Ẕātī** ezdi rūyumı ḥall oldı müşkilüm

114.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Gör ʿālemüŋ bürūdetini oldı nev-bahār
Ḳoynından ellerini çıḳarmaz daḫı çenār

2. Nev-rūz u nev-bahārun iken ḥükmi olmadı
Göstermez oldı kendüyi ḫurşīd-i tābdār

3. Gūyā bahār tāciri Hindūsitāndur
Mānīʿ metāʿın açmaġa evżāʿı rūzgār

4. Güller de nā-şüḳufte aŋa kim ḳulaḳ ṭutar
Ḥālin kime şikāyet ide andelīb-i zār

5. Taḫt-ı zümürrüdīnine geçdükde şāh-ı gül
Yaḥyā işidesin nice feryād ider hezār

115.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Mehveş-i mey-i laʿl-i revān perver-i yāram
Dīvāne-yi dil silsile-yi zülf-i nigāram

2. Cismüm ġam ile çeng-i belā tārına döndi
Sevdā-yı ser ü zülfüŋ ile zār u nizāram

3. Yanında o ḫurşīdveşüŋ ẕerreyüm ammā
Müşkil bu ki ben yine raḳīb-i ḫara yāram

4. Gel itme beni bād-ı cefā birle perīşān
Yıllar durur ayā ser-i kūyuŋda ġubāram

---

114. MK. 984: 44[b]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 50.
Yaḥyā.
1a oldı: geldi *Dīvān*.

115. MK. 984: 45[a].
Veysī.

5. **Veysī**yi elem bār-ı ġam itdi beni bī-tāb
Bilmem ḥarem-i kūyına yāruŋ nice varam

116.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Cihān-ārā cihān içündedür ārāyı bilmezler
Şu māhīler ki deryā içredür deryāyı bilmezler

2. Ḫarābāt ehline dūzaḫ ʿaẕābın aŋma ey zāhid
Ki bunlar ibn-i vaḳt oldı ġam-ı ferdāyı bilmezler

3. Ḫamīde ḳadlerine rişte-yi eşki ṭaḳup bunlar
Atarlar tīr-i maḳṣūdı nedendür yayı bilmezler

4. Şafaḳ-gūn ḳan içinde dāġını seyr itse ʿāşıḳlar
Güneşte ẕerre görmezler felekde ayı bilmezler

5. **Ḫayālī** faḳr şālına çekenler cism-i ʿuryānı
Anuŋla faḫr iderler aṭlas u dībāyı bilmezler

117.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Tek bizümle başı rez duḫterinüŋ ḫoş olsun
Ḫum-ı mey-ḫāne bu günden girü hep boş olsun

2. Cūşa gel cūy-ı sirişküŋ yüze çıḳsun yir yir
İy göŋül yir yüzinüŋ cūları pür-cūş olsun

3. Ḥażm ider ʿārif olan içse idi deryāyı
Curʿa-yı cām-ı ṣafā ḫażm idene nūş olsun

4. Ḫaste-dil şerbet-i laʿlüŋle ḫoş olsun mı didüm
Dimedüŋ bir kez aŋa iki gözüm ḫūş olsun

5. Murġ-ı dil başladı feryāda **Ḳabūlī** şeb u rūz
Gülşenüŋ bülbüli şimden girü ḫāmūş olsun

---

116. MK. 984: 45[a]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 125/7.
Ḫayālī.
1b: şu: o *Dīvān*.

117. MK. 984: 45[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 287.
Ḳabūlī.

118.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Hele ben laʿl[i] leb-i dil-bere beŋzer diyemem
Ḥacer-i bed-güheri cevhere beŋzer diyemem

2. Güli ruḫsāruŋa teşbīh idemem iy ġonce
Bir iki berg-i gül-i aḥmere beŋzer diyemem

3. ʿĀrıż-ı yāre muḳābil ṭutamam mirʿātı
Anı āyīne-yi İskendere beŋzer diyemem

4. Mūmdur ḫāṭır-ı yāre göre seng-i ḫārā
Dil-i bī-merḥametin mermere beŋzer diyemem

5. Ṣararup zer gibi zerd oldı **Ḳabūlī** ammā
Daḫı ben çihre-yi zerdüm zere beŋzer diyemem

119.

Mef ʻūlü fā ʻilātü mefā ʻīlü fā ʻilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Yoḳdur günāh o ġamzesi ḫūnīde bendedür
Şāhum ṣuç öldürende degüldür ölendedür

2. Serv-i çemende ʿarʿar-ı ḳaddüŋ ḫırāmı yoḳ
Var ise şīve-yi revişüŋ nārvendedür

3. Feryādı gülden eyleme iy ʿandelīb-i zār
Āzār u zaḥm gülde degüldür dikendedür

4. Ḫaṭṭ-ı çemen ʿiẕārı semen ḫaddi yāsemen
Ṣaḥn-ı çemende ḳāmeti serv-i çemendedür

5. Sensüz **Ḳabūlī** mürde vü ḳalbi füsürdedür
ʿIşḳuŋla zindedür nite kim cānı tendedür

---

118. MK. 984: 45[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 243.
Ḳabūlī.

119. MK. 984: 46[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 82.
Ḳabūlī.
4b: çemendedür: semendedür. *Dīvān*.

120.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + – + – /+ + –

1. Ol şeh-i kāmgār gelmez mi
Ol meh-i nāmdār gelmez mi

2. Cismümüz bunda cānumuz anda
Bu diyāra nigār gelmez mi

3. Ben gidem gibi dār-ı dünyādan
Daḫı ol şīvekār gelmez mi

4. Delü göŋlüm kimüŋle eglensün
Ne ḫoş eglendi yār gelmez mi

5. Görüp ehliyyetini **Yaḥyā**nuŋ
Ehl-i aġyāra ʿār gelmez mi

121.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + /+ – –

1. Bir ʿāleme irmiş durur erbāb-ı ḫarābāt
Kim düşde daḫı görmez anı ehl-i münācāt

2. Mey telḫ olıcaḳ ḥālet olur anda ziyāde
ʿIşḳ ehline yiter bu ḳadar keşf ü kerāmāt

3. Ferzīn gibi kec-revligi ḳo naṭʿ-ı zemīnde
Çarḫ itse gerekdür seni bir luʿb ile şehmāt

4. Ārām idemez dil göricek sāġarı pür-mey
Ḫurşīdi göricek n'ola raḳṣ eylese ẕerrāt

5. Sevdā-yı cihānı ḳoma göŋlünde **Ḫayālī**
Ol Kaʿbe-yi ʿulyāyı niçün mesken ider Lāt

---

120. MK. 984: 46[b]; *Dīvān*: G. 487.
Yaḥyā.

121. MK. 984: 46[b]; Ḥāyālī: *Dīvān*: G.113/3.
Ḫāyālī.
3a: zemīnde: felekde *Dīvān.*

122.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Mey-i nābuŋ nice olmayalum ölümlüsi biz
Bir iki gün bu fenā evde anuŋ dirisiyüz

2. Bundan artuḳ daḫı vuṣlat nic'olur ʿālemde
Bir gök altındayuz ol māh ile dāyim ikimüz

3. Āşnālardan eger kimse ṣorarsa ḥālüm
Aġlamaḳdan gözinüŋ yaşını baḥr itdi diŋüz

4. Zāhidā gül gibi baş üzre ṭutarlar yir olur
Gelmezüz gerçi ki bir çöpçe senüŋ gözine biz

5. **Ḥayretī** ḫaste-dile geldi ġamuŋ yār oldı
Ḳomadı gūşe-yi fürḳatde ġarībi yalıŋuz

123.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Pür itmiş sāġarı ṣaḥbā ile mestāne yandurmış
Çerāġ-ı şevḳini bezm ehlinüŋ sāḳī uyandurmış

2. İlinden naḳd-i ārāmını almış yüzine gülmiş
Gice pervāneyi bir şemʿ-i bezm-ārā ṭolandurmış

3. Şeb-i ġamda ḥayāl-i ṣaydı ol kebg-i hümā-ḳadrüŋ
Alup uyḫusını dil şāhbāzın ḳuşḳulandurmış

4. ʿAceb mi ġam şebinde baḥr-i gerdūn tīre-gūn olsa
Anı bu rūzgāra āh-ı şeb-gīrüm bulandurmış

5. Yazarken vaṣf-ı laʿl-i yārda eşʿār-ı rengīnüm
Devātuŋ **Nevʿi**yā kātibler aġzını ṣulandurmış

---

122. MK. 984: 47ᵃ; Ḥayretī: *Dīvān*: G.131.
Ḥayretī.
5b: fürḳatde: mihnetde *Dīvān*.

123. MK. 984: 47ᵃ; Nevʿī: *Dīvān*: G. 197.
Nevʿī.

124.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Maḳālüm ḥasb-i ḥālümdür ḥikāyet aŋlama cānā
Ġaraż ʿarż-ı maḥabbetdür şikāyet aŋlama cānā

2. Seg-i kūyuŋ geçinmekden murādum bir maḥabbetdür
Anı aḳrān arasında riyāset aŋlama cānā

3. Bize ʿarż-ı cemāl itmek efendi kendü luṭfuŋdur
Ṣaḳın ol devlete bizde liyāḳat aŋlama cānā

4. Ġam-ı ʿışḳuŋla fāriġ-bāl olup bir gūşede ḳalmaḳ
Ṣafā kesb itdügümdendür ferāġat aŋlama cānā

5. **Ḳabūlī** nā-murāduŋ bir murādı var cenābuŋdan
Maḥabbetdür murādı ġayrı ḥālet aŋlama cānā

125.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Sünbül nedür ki zülf-i semen-sāŋa beŋzeye
Mümkin midür ki serv-i semen saŋa beŋzeye

2. Meh kim bu deŋlü zīynet-i zīb aŋa fer virür
Kābil midür ki ṭalʿat-i zībāŋa beŋzeye

3. Naḫl-i ruṭab ki leẕẕet-i bal aŋa beŋzemez
Ḥāşā ki naḫl ḳāmet-i bālāŋa beŋzeye

4. Sīmāŋa beŋzemez dir iken ḳurṣ-i āftāb
Lāyıḳ mıdur ki külçe-yi sīm aŋa beŋzeye

5. Ḥaḳḳa **Ḳabūlī** ḳalb-i şekībāna āferīn
Gördüŋ mi hīç ehl-i şekīb aŋa beŋzeye

---

124. MK. 984: 47[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 1.
Ḳabūlī.
2a: bir maḥabbetdür: maḥż-ı ḫıdmetdür *Dīvān*.
5a: var: yoḳ *Dīvān*.

125. MK. 984: 47[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 387.
Ḳabūlī.

126.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Seni gözler dü çeşm-i ḫūn-feşānum nice demlerle
Gel iy nūr-ı baṣar merdümlük it demler ḳademlerle

2. Ḳad ü zülf ü deḥānuŋ ḥasreti lām eyledi ḳaddüm
Ḫudā bilür benüm ṣaġ olacaġum bu elemlerle

3. ʿAceb nice yazıldı başuma bu ḳara yazular
Benüm ḫod miḥnet ü derdüm yazılmaya ḳalemlerle

4. Hevā-yı ḳadd ü zülfüŋle ölürsem āh idüp cānā
Mezārumda ṭuram maḥşerde ʿAbbāsī ʿalemlerle

5. Nice zünnār-ı ʿışḳa **Ḫāverī** dil baġlamasun kim
Der ü dīvār-i dil deyri pür olmuşdur ṣanemlerle

127.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Beni zülfüŋle ḳaddüŋ öldürürse derd ü ġamlarla
Mezārum hep müzeyyen ola ʿAbbāsī ʿalemlerle

2. Ḳad ü zülf ü dehānı ḥasreti ol bī-vefā yārüŋ
Helāk itse ʿaceb midür beni her dem elemlerle

3. Teraḥḥum eylemez ādemlik idüp ol perī-peyker
Raḳīb-i dīvi gerçi yād ider luṭf u keremlerle

4. Ḳara yazulı dil şol deŋlü iŋler künc-i ġam içre
Ṣıġışmaz defter ü dīvāna yazılsa ḳalemlerle

5. İşitme ṭaʿn-ı aġyārı felek virende ey **Raḥmī**
Bugün ʿıyş it cihān içre semen-sīmā ṣanemlerle

---

126. MK. 984: 48[a]; Ḥāverī: *Dīvānçe*: G.33.
Ḫāverī.
4a hevā-yi ḳadd ü zülfüŋle: hevā-yi zülf ü ḳaduŋla *Dīvānçe*.

127. MK. 984: 48[a]; Raḥmī: *Dīvān*: G. 172.
Raḥmī.
3a teraḥḥum: bana raḥm *Dīvān*.
5a felek virende: felekden ilme *Dīvān*.
5b bugün: yüri; semen-sīmā: melek-sīmā *Dīvān*.

128.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ayaḳ başmış ki ḳanum döke ol ḫūnī sitemlerle
Yine baḫtum baŋa yüz ṭutdı demlerle ḳademlerle

2. Eliyle zülfin ol meh kim ruḫında pīç pīç eyler
Berāt-ı ḥüsnine ṭuġrā çeker gūyā ḳalemlerle

3. Ḫaṭuŋla baş ḳoşup zülfüŋ gelüp ey Yūsuf-ı ṣānī
Göŋül mülkine sulṭān oldı ʿAbbāsī ʿalemlerle

4. Musaḫḫar itmege ḫalḳı yazup Esmā-yı Ḥüsnādan
Pür itmiş muṣḥaf-ı ḥüsnin o meh müşgīn raḳamlarla

5. Çekilür āhlar dem dem dögilür sīneler güm güm
Işıḳlar gibi ʿāşıḳlar yürür ṭabl u ʿalemlerle

129.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ġam-ı ʿışḳuŋla feryād eylesem mestānedür dirler
Ḳızarsa aġlamaḳdan gözlerüm dīvānedür dirler

2. Görenler murġ-ı cānı āteş-i ʿışḳuŋla sulṭānum
Bu bir şemʿ-i cemāle per yaḳan pervānedür dirler

3. Gözüm ḳaldı ḫaṭuŋda ṣaff-ı müjgān-ı dem-ālūdum
Görenler rīşe-yi sebz üzre ẕerrīn şānedür dirler

4. Şikār olsa n’ola murġ-ı ṣafā gülzār-ı bezm içre
Aŋa devr-i ḳadeḥ dām u ḥabābı dānedür dirler

---

128. MK. 984: 48[b]; Helākī: *Dīvān*: G.125.
Helākī.
3a mülkine: mışrında *Dīvān*.

129. MK. 984:48[b]; Nādirī: *Dīvān:* G. 37.
Nādirī.
1a: mestānedür: dīvānedür *Dīvān*.
1b: dīvānedür: mestānedür *Dīvān*.
3b: ẕerrīn: la’lin *Dīvān*.

5. Ne deŋlü tīşe ursaŋ anda genc-iʿışḳ olur peydā
Derūnı **Nādirī**'nüŋ bir ʿaceb vīrānedür dirler

130.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Mīve-yi vaṣlına yārüŋ ṭamaʿ-ı ḫām itme
Ey göŋül olmayacaḳ nesneye iḳdām itme

2. Ser fedā itmedür encām-ı maḥabbet çün kim
Āşıḳ-ı ṣādıḳ iseŋ fikr-i ser-encām itme

3. İşigüŋde dili ārāma ḳomam dirmişsin
Kerem eyle meded ey şūḫ-ı dil-ārām itme

4. O tīze reh dutalum māil imişsin ṣūfī
Ḥalḳa-yı ẕikri anuŋ ṣaydı içün dām itme

5. Zen-i dünyā ile merdāne diril **Ḥāleti**yā
Eger ölseŋ de aŋa kendü gibi rām itme

131.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + /+ – –

1. Sen iŋleme kim bezm-i maḥabbetde yirüŋ yoḳ
Mest itdi seni bāde-yi laʿli ḫaberüŋ yoḳ

2. Al olsa yaşuŋ ḳana boyansa ruḫ-ı zerdüŋ
Ümmīd-i viṣāl eyleme çün sīm ü ẕerün yoḳ

3. Bir mi görürüz nergis-i şehlā ile çeşmüŋ
Bir göz ucı ile bize ammā naẓaruŋ yoḳ

4. Biŋ şevḳ ile ol ḳāmet-i mevzūna yetişdük
Ammā n'idelüm bir iki şeftālūlerüŋ yoḳ

---

130. MK. 984: 49[a].
Ḥāletī.
Bu şiir Ḥāletī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

131. MK. 984: 49[a]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 186.
Yaḥyā.

5. Peykānuŋı **Yaḥyā**ya ṣor ey ḳaşı kemānum
Bir ancılayın ʿāşıḳ-ı ḫūnın cigerüŋ yoḳ

132.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Ḫalḳ-ı ʿālem ġamdan āzad olduġundan baŋa ne
2. Herkesüŋ mesrūr u şādan olduġundan baŋa ne
3. Yā esīr-i ḳayd-ı bī-dād olduġundan baŋa ne
4. Kāinātuŋ luṭf u muʿtād olduġundan baŋa ne
5. Ben yıḳıldum ġayruŋ ābād olduġundan baŋa ne
6. Ġam beni öldürdi il şād olduġundan baŋa ne

II

1. Virmeyüp ben ḫasteyi hergīz emānı ey felek
2. Ḳaṣd iderseŋ almaġa cevrüŋle cānı ey melek
3. Luṭf ile ābād idüp her ḫānmānı ey felek
4. Ger ḥakem yapduŋ dil-i ḫalḳ-ı cihānı ey felek
5. Ben yıḳıldum ġayruŋ ābād olduġundan baŋa ne
6. Ġam beni öldürdi il şād olduġundan baŋa ne

III

1. ʿAḳlumı alduŋ ġubār-ı ġamla ḥayrān eyledüŋ
2. Künc-i ġamda mübtelāyı bend-i ḥicrān eyledüŋ
3. Yire çalduŋ ʿizzetüm ḫāk ile yeksān eyledüŋ
4. Ḫāne-yi ḳalbüm yıḳup ẓulm ile vīrān eyledüŋ
5. Ben yıḳıldum ġayruŋ ābād olduġundan baŋa ne
6. Ġam beni öldürdi il şād olduġundan baŋa ne

IV

1. Ġayrlar kesb-i ṣafā itmede dāʾim māh u sāl
2. Ben ḳalup ḥecr ile oldum pūte-yi miḥnetde ḳal
3. Yir idüp āyineyi ḫāṭır-ı jengār-ı melāl
4. Ey niçün maḥzūn olursun sen diyü iden suāl

---

132. MK. 984: 49[b].
Veysī.
[Müseddes**]**

5. Ben yıḳıldum ġayruŋ ābād olduġundan baŋa ne
6. Ġam beni öldürdi il şād olduġundan baŋa ne

V

1. Elleri ḫandān ider devr-i felek giryān iken
2. Ḳalbümi ammā benüm maḥzūn ider şādān iken
3. Pāy-māl oldum cinānı bin refīʿuş-şān iken
4. Āh kim ḳaṣr-ı beden maʿmūr-ābādan iken
5. Ben yıḳıldum ġayruŋ ābād olduġundan baŋa ne
6. Ġam beni öldürdi il şād olduġundan baŋa ne

133.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

I

1. Tīġ-i bī-dād çeküp iy şehī ʿālī-şānum
2. Gel güzel başuŋ içün boynuŋa alma ḳānum
3. Az ḳala ki çıḳa ḫancer-i ġam ile cānum
4. Ḳalmadı bāri ġamuŋ çekmeye hīç dermānum
5. Ġarażuŋ cevr ü cefā ise yiter sulṭānum

II

1. Bendeŋi terk idüp aġyārla yār olmaḳdan
2. Revādur bülbülüŋi hem-demi ḫār olmaḳdan
3. Her zemān raḫş-ı cefā üzre sivār olmaḳdan
4. Gidüp aġyārla tenhāya kenār olmaḳdan
5. Ġarażuŋ cevr ü cefā ise yiter sulṭanum

III

1. Beni sen eyledüŋ ey ġamzesi ḫūnī ḳāşı yāy
2. Hedefi tīr-i belā ṭuʿme-yi şemşīr-i cefā
3. Bu ḳadar cevr ile ḳaṣduŋ eger ey māh-liḳā
4. Beni öldürmek ise bilmezem anı ammā
5. Ġarażuŋ cevr ü cefā ise yiter sultanum

---

133. MK. 984: 50[a].
Veysī.
[Muḫammes**]**

IV

1. Nār-ı āhumla tutışdı diyü bu çarḫ kimin
2. Saŋa yanduḳça derūnumda olan āteşi ben
3. Ṭaʿn u teşniʿ ile ḫışm eyleyüp ey ġonca-dehen
4. Tīr-i āhuŋ senüŋ eflāke yetişmez dimeden
5. Ġarażuŋ cevr ü cefā ise yiter sulṭānum

V

1. **Veysī**-yi ḫaste-dilüŋ derdine dermān eyle
2. Geç günāhından aŋa luṭf-ı firāvān eyle
3. Yine evvelki gibi bende-yi fermān eyle
4. Ḥāṣılı yalvaruruz hep saŋa iḥsān eyle
5. Ġarażuŋ cevr ü cefā ise yiter sulṭānum

134.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

I

1. Niçün raḥm eylemezsin bu dil-i şeydāya sulṭānum
2. Niçün ṭurmaz ṣalarsın bendeŋi ferdāya sulṭānum
3. Niçün iḥsān idersin her zemān aʿdāya sulṭānum
4. Niçün māil olursun gördügüŋ ednāya sulṭānum
5. Ḥayıflar ḥāsılı ol ḳāmet-i bālāya sulṭānum

II

1. Raḳīb içindeler dirler saŋa aṣlā alınmazsın
2. Ne ḫilḳatsin ne māhiyetsin āyā hīç bilinmezsin
3. Gidüp aġyārla tenhāya kūyuŋda bulınmazsın
4. Temāşāgāha gelmezsin güzellerle ṣalınmazsın
5. Ḥayıflar ḥāṣılı ol ḳāmet-i bālāya sulṭānum

III

1. Gidüp aġyārla tenhālara maḳṣūduŋa yitdüŋ
2. Ḳanı nāmūs u ʿāruŋ sen niçün böyle vażıʿ itdüŋ
3. Gedāyāna ser-i kūyuŋ semendi nāze çignetdüŋ

---

134. MK. 984: 50[b].
Veysī.
[Muḫammes**]**

4. Raḳībiyle ṣalınmaḳdan ferāġat itmedeŋ gitdüŋ
5. Ḥayıflar ḥāṣılı ol ḳāmet-i bālāya sulṭānum

IV

1. Niçün ser-keşlik eylersüŋ bize iy serv-i ḫoş-reftār
2. İşitdüŋ ḫōd gerekürmiş gülistān vaṣluŋa aġyār
3. Alup bāġ-ı ruḫuŋ şeftālūsından yaʿni ber-ḫor-dār
4. İrişmiş mīve-yi ruḫsāruŋa aġyārı bedgirdār
5. Ḥayıflar ḥāṣılı ol ḳāmet-i bālāya sulṭānum

V

1. Ṣatup **Veysī**ʾyi gitmişsin yine aġyār ile cāna
2. Alınmış derdmend ol vażʿıŋı itdi bize şekvā
3. Ṭutalum ṣabr idermiş cevrüŋe ol bī-ser ü bī-pā
4. Neden lāzım gelür ṣalınmaḳ aġyār ile bā-tenhā
5. Ḥayıflar ḥāṣılı ol ḳāmet-i bālāya sulṭānum

135.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Ḫānmānı terk idüp bu ḳalb-i vīrānum gibi
2. Baş u cāndan el ḳoyup bu çeşm-i giryānum gibi
3. Terk-i cemʿiyyet idüp ʿaḳl-ı perīşānum gibi
4. Başum alup ḳanda varam āh u efgānum gibi
5. Bir efendüm var iken ʿālemde sulṭānum gibi

II

1. Pāre pāre eylemişken sīnemi tīġ-i elem
2. Cānuma kār eylemişken zaḫm-ı şemşīr-i sitem
3. Şöyle bil kim dīn ü īmānum ḥaḳiçün iy ṣanem
4. Cümle ʿālem dil-ber olsa ġayriye meyl eylemem
5. Bir efendüm var iken ʿālemde sulṭānum gibi

III

---

135. MK. 984: 51ᵃ.
Veysī.
[Muḫammes**]**

1. Saŋa şāhā olalı bir ʿāşıḳ-ı rüsvāyı ben
2. Ḳul idelden āsitānuŋda dil-i şeydāyı ben
3. Bir gedāyum ḫāke ṣaymam milket-i Dārāyı ben
4. N'eylerem māl u menāl u manṣıb-ı dünyāyı ben
5. Bir efendüm var iken ʿālemde sulṭānum gibi

IV

1. Cānā kār itmek degül peykānı dil-dūzı belā
2. Şerḥalar kesmek degül tīġi dil-āzārı cefā
3. Ḳaṭlüme ḳaṣd itsede şemşīr-i cellād-ı ḳażā
4. Hīç olur mı pādşāh-ı dehre baş egmek şehā
5. Bir efendüm var iken ʿālemde sulṭānum gibi

V

1. **Veysī**-yi bī-çāreyüm oldum ġamuŋla pāy-māl
2. Ḫāṭırum maḥzūn-ı baġrum ḫūn-ı cismüm bī-mecāl
3. Böyle iken pādşāhum ḥāl-i ḳalb-i pür-melāl
4. Eylemem ölsemde ben gerdūn-ı dūne ʿarż-ı ḥāl
5. Bir efendüm var iken ʿālemde sulṭānum gibi

136.

Mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – /+ + –

1. Göŋüller aldugın inkār ider meger zülfüŋ
   İlini muṣḥafa urmış yemīn ider zülfüŋ
2. ʿAraḳlar eyler ise bāġ-ıʿārızuŋ gülgeşt
   İŋende olmasun andan efendi ter zülfüŋ
3. Ḳatuŋda ḳanlar idüp oldı muʿteber ġamzeŋ
   Yanuŋda yollara indi idindi yir zülfüŋ
4. Miṣāl-i ḥüsnüŋe ṭāvūs ḳuyruġı çekeli
   Cihānı ḥükmüŋe rām itdi ser-be-ser zülfüŋ
5. Yolında nāfe-ṣıfat ḳıldı terk-i ser **Bāḳī**
   Teraḥḥum itmedi miskīne ḳıl ḳadar zülfüŋ

---

136. MK. 984: 52[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G.250.
Bāḳī.

137.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Vücūduŋ zevraḳın ṣal bahr-ı ʿışḳa rūzgāruŋdur
Ḫudānuŋdur oŋarmaḳ ṣanma ey dil rūzgāruŋdur

2. Saŋa oyun geçer nerrād-ı ʿālemdür dilā ṣanma
Seni zār eyleyen ṭās-ı felekden kendi zāruŋdur

3. Şeker olur ağızdan laʿl-i dil-ber el ṭuṭubdur
Dilā ürkütme anı ağıza gelmiş şikāruŋdur

4. Cebīnüŋ ile görüp ruḫsāruŋ ʿaḳlum olur zāʾil
Cünün artuḳluġı günden güne faṣl-ı bahāruŋdur

5. Elifler dāġlar **Siḥrī** degül cism-i nizāruŋda
Melāmet sebzezārı naḫlısın ol berg ü bāruŋdur

138.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ruḫuŋ iy ġonca-dehen berg-i gül-i ḫōd-rūdur
Dir gören zülf-i siyehkāruŋ için şeb-būdur

2. Ruḫlaruŋdan ne ʿaceb būse temennā itsem
Ey lebi ġonca ʿiẕāruŋ gül-i şeftālūdur

3. Gerçi ḫāl u ḫaṭuŋ āşüftesi çoḳdur ammā
Beni dīvāne ḳılan silsile-yi gīsūdur

4. Şol ḳadar cevr ider oldı baŋa çarḫ-ı bed-mihr
Ṣanki bir dil-ber-i meh-rūy u hilāl-ebrūdur

5. N'ola meyl itseler eşʿāruŋa erbāb-ı ṣafā
Bāḳiyā şiʿr degüldür bu bir aḳar ṣudur

---

137. MK. 984: 52[a].
Siḥrī.
3a: Vezin aksamaktadır.

138. MK. 984: 52[b]; Bāḳī: *Dīvān:* G. 46.
Bāḳī.
2a: itsem: ḳılsam *Dīvān*.

139.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ʿĀrıżuŋla eylemiş baḥs̱-i leṭāfet yāsemen
2. Kendüsin ol sīne-yi sīmine beŋzetmiş s̱emen
3. Bilmeyüp her biri ḥaddin ey gül-i nāzük-beden
4. Laʿlüŋe ḳanda öykinürmüş ḳaddüŋ serv-i çemen
5. Vādi vāli[Dadı dalı] var mıdur billāhi ey şekker-dehen

II

1. Kūh-ken ṭaş yaṣdanurken ʿışḳ ile şām u seḥer
2. Olmadı cānān yanında bunca saʿy muʿteber
3. Nāvek-i āhı iderken seng-i ḫārādan gider
4. İtmedi hergiz dil-i sengīn-i Şīrīne eṣer
5. Ṭāsı başa başı ṭaşa urdı gerçi Kūh-ken

III

1. Ḳan yudar reşk-i lebüŋle ġonca-yı bāġ-ı İrem
2. Ḥecr-i laʿlüŋle içer şīrīn dehenler cām-ı Cem
3. Aġzı dadın bilmeyüp bezm-i cihānda dem-be-dem
4. Laʿl-i şīrīnine sükker dirmiş iy ġonca-dehen
5. Ṭūṭī-yi gūyānuŋ ancaḳ budur aġzına düşen

IV

1. Dost şimden girü düşmen ḳavlin işitmem dimiş
2. Mihribānum bī-vefāluḳ semtine gitmem dimiş
3. Rāh-ı ʿışḳumda olan ʿuşşāḳı incitmem dimiş
4. Yoluma cān virene vaṣlum dirīġ itmem dimiş
5. Ger bu ʿahdine vefā eylerse cānān isteyen

V

1. **Āzerī** düşdi ḥabāb-āsā meye ehl-i hevā
2. Rehne ḳondı bir ḳadeḥ ṣahbā içün tāc u ḳaba
3. Cezbe-yi şevḳi çeker pīr-i muġānuŋ ġālibā
4. Kūşe-yi mey-ḫāneye küp düşdi yārān-ı ṣafā

---

139. MK. 984: 52[b].
Āzerī.
[Taḫmīs]

5. Meyliyā ḥāḳ böyle şimdi tevbekār olmaḳ neden

140.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Gül ʿarūsına dügün eyledi dāmād-ı ṣabā
2. ʿAndelībān-ı çemen oḳuyucı çıḳdı aŋa

141.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

I

1. Çemenüŋ bād-ı seḥerle ṣalınur şimşādı
2. Ṣavt-ı murġān ile ṭoldı yine kūh-ı vādī
3. Urdı rindān yine ḳaṣr-ı taraba bünyādı
4. Rūz-ı nev-rūzdurur geldi zemān-ı şādı
5. Eylesün bülbül-i dil bir gül içün feryādı

II

1. Geldi bezm-i çemene cāmın alup destine gül
2. Bāġda zülf-i nigār ile muḳayed sünbül
3. ʿArż ider şām ü seḥer ġonca-yı gül sāġar-ı mül
4. Faṣl-ı gül geldi açıldı yine çeşm-i bülbül
5. Her dıraḥt arkasına geydi yeşil baġdādı

III

1. Sevdi dil cān ile bir Yūsuf-ı gül pīreheni
2. Oldı Yaʿkūb-ṣıfat sākin-i beyt'ül ḥazeni
3. ʿIşḳda Vāmıḳ ile Ḳaysa ḳıyās itme beni
4. Aŋmanuz bu dil-i şeydā var iken Kūh-keni
5. Ḥālet-i ʿışḳı ne bilsün o yabān ırġādı

IV

1. Milket-i ʿışḳda ḳopdı nice kāmil üstād
2. Her biri ḳoydı cihān ṣafḥasına bir eyü ād

---

140. MK. 984: 53ᵃ.
Ferd.
141. MK. 984: 53ᵃ.
Muḫammes.
[Meylī]

3. Bir nefes itmediler vuṣlat-ı dil-dārı murād
4. ʿIşḳla gerçi ne ki dāġlara düşüpdür Ferhād
5. İḫtiyār eyledi Mecnūn daḫı bir ḫoş vādī

V

1. Nice bir ehl-i dile çarḫ belālar itsün
2. Ehl-i ṭabʿ olana ẓulm ile cefālar itsün
3. Ber-murād ile cānumı ki senālar itsün
4. **Meylī**ye zümre-yi ʿuşşāḳ duʿālar itsün
5. Ḫayr ile yād iderlerse n'ola üstādı

142.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Gül ʿarūsına dügün eyledi dāmādı ṣabā
2. ʿAndelībānı çemen oḳuyucı çıḳdı aŋa

143.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

I

1. Şehā ẓulm eyleme ʿuşşāḳa kim ġāyet ḫaleldür bu
2. Ḫarāb eyler esās-ı ḥüsni bir gün muḥtemeldür bu
3. Ne ḥikmetdür bilürken baiṣ-i ceng ü cedeldür bu
4. Dimezsin pāy-ı būse āşıḳ-ı zāra maḥaldür bu
5. Öperler sāʿid-i sīminüŋi eller güzeldür bu

II

1. İşitdüm ġayr ile yār olduġuŋ ġāyetde ʿār itdüm
2. Ḳarārum ḳalmadı hep kār u bārum tār u mār itdüm
3. ʿAdem mülkine maḥmil baġlayup terk-i diyār itdüm
4. Ḳoyup kūyuŋda göŋlüm rāh-ı ġurbet iḫtiyār itdüm
5. Göŋül ḳalsın velī yol ḳalmasun dirler meṣeldür bu

---

142. MK. 984: 54ᵃ.
Ferd.

143. MK. 984: 54ᵃ.
Cenābī.
[Taḫmīs]
Bu taḫmīs Cenābī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

III

1. Maḥabbet sözi teʿṯīr eylemez ṭabʿ olıcaḳ bārid
2. Ḫarābat ehlinüŋdür tā ezelden şemʿ ile şāhid
3. Ṣaḳın iksīr-i ʿışḳ-ı pāk içün saʿy eyleme zāhid
4. Riyāżatla eger ṭoprāġı altun itseŋ iy zāhid
5. Senüŋ bu fenne ʿilmüŋ yoḳ durur başḳa ʿameldür bu

IV

1. Perīşān oldı ʿaḳluŋ zülf-i sevdāsıyla dil-dāruŋ
2. Gezersin bilmeyüp dīvāneveş evżāʿ-ı eṭvāruŋ
3. Ne lāzım vechi yoḳdur dāimā bī-hūde efkāruŋ
4. Yiter fikr eyle ey gül kākül-i müşkīnini yāruŋ
5. Anuŋla kimse çıḳmaz başa bir ṭūl-i emeldür bu

V

1. Ḫaṭ-ı ruḥsār-ı vaṣfında ne kim naẓm ola cānānuŋ
2. Naẓīrin ehl-i diller mümkin olmaz kim diyü anuŋ
3. **Cenābī** gör ne dir ol şāʿir-i bī-miṯli devrānuŋ
4. Ḫaṭ u ruḫsār-ı vaṣfında o mihr-i ʿālem-ārānuŋ
5. Naẓīre dinmez aŋa ey **Miṯālī** bir ġazeldür bu

144.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Lebüŋi āl ile öpmiş ola mı peymāne
   İçeyin ölmez isem ḳanını ḳana ḳana
2. Bezm-i meydür güzelüm ḳan ola şāyed arada
   Çekmesün ġamzelerüŋ ḫancerini mestāne
3. Nūş-ı cām eyler iken bezmde mestān içre
   Lebüŋ ol ḥālet ile girmemek olmaz ḳana
4. Rāzumı nāle ile ʿāleme fāş eyledi dil
   Bizi rüsvāy-ı cihān eyledi bir dīvāne

---

144. MK. 984: 54[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 437.
Bāḳī.
4a: eyledi dil: itdi gönül *Dīvān*.

5. ʿĪş u ʿişret demidür çekme ġam-ı devrānı
Bāḳiyā gel berü sāġar çekelüm rindāne

145.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ṭūbā ḳadüŋe serv-i ḫırāmān olalı ḳul
Āzāde oldı bāġ-ı cihānda ḫazāndan ol

2. Geçmezdi cāna iy ḳaşı yā kimsenüŋ sözi
Peykānuŋ aŋa dil döküben eyledi duḫūl

3. Nūn oldı ḳāmetüm ġam-ı ebrū-yı yār ile
Rūḥum içine noḳṭa gibi eyledi ḥulūl

4. Cām-ı ṣafāyı ẕevḳ ideyin dir iseŋ dilā
Pīr-i muġan ayaġına dūş ḫāk-i pāyı ol

5. İlden ḳoma **Fiġānī** fenā vādīsin ṣaḳın
Kim irgörür gide gide menzilüŋe o yol

146.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Gedā-yı bī-nevā ol devlet-i dünyāyı n'eylersin
Ölüm eŋ ṣoŋ muḳarrerdür ḳurı ġavġāyı n'eylersin

2. İdersin ser-bürehne taḥta-yı tābūtı çün mesken
Serīr-i salṭanatda efser-i Dārāyı n'eylersin

3. Bugün yarın didügüŋ bir nefesdür ehl-i ʿirfāna
Dem emerüz vü fikr-i vāʿde-yi ferdāyı n'eylersin

4. ʿAdem iḳlīmine aḫir göçesin bī-kes u tenhā
Kime yanuŋca ʿasker cemʿ idüp alayı n'eylersin

---

145. MK. 984: 55[a]; Fiġānī: *Dīvān*: G. 49.
Fiġānī.
5b: kim irgörür giderek menziliŋe ol: menzile irgörür gide gide seni o yol *Dīvān.*

146. MK. 984: 55[b]; 'Ulvī: *Dīvān*: G. 430.
ʿ**Ulvī.**

5. Be ʿ**Ulvī** derd-i ʿışḳ-ı yār ile çün kim başuŋ ḫoşdur
Ṭabīb-i şehre her dem baş egüp dermānı n'eylersin

147.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dostum aġyāra yār olmaġı ḳo yāruŋ gözet
2. Yoluŋa cānı viren yār-ı vefādāruŋ gözet

148.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Vefā bābın unuttuŋ ḫāṭır-ı ātırda ṭutmazsın
2. Cefādur sen güzel ḥıfẓ eylemişsin hīç unutmazsın

149.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Cevre yüz ṭutma görüp ḳaçma bu ġam-ḫāruŋdan
2. Yüz çevirme güzelüm ʿāşıḳ-ı dīdāruŋdan

150.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Cevr ider döne döne ḥalḳa-yı ẕikr içre nigār
2. Söze geldükde vefā ẕikrüŋ ider ol dil-dār

---

147. MK. 984: 55[b].
Ferd.
148. MK. 984: 55[b].
Ferd.
149. MK. 984: 55[b].
Ferd.
150. MK. 984: 55[b].
Ferd.

151.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yolda eyler bizi görmezlenüp eflāke naẓar
2. Gitdi ol şāh-ı kerem eylemedi ḫāke naẓar

152.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ẓulmü az eylese iy dil o perī cānuŋ idi
2. Cevr-i inṣāf ile itse hele cānānuŋ idi

153.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Dün gice girdi ḫalḳa-yı ẕikre o meh-liḳā
2. ʿĀşıḳlarına döne döne eyledi cefā

154.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Bir kūyuŋ söylemedi yār niyāz itdüm çoḳ
2. Ḳatı sengīn dil imiş ḥaḳ budur aṣlā söz yoḳ

155.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ʿAks-i ruḫsāruŋ ile oldı müzeyyen mirʾāt
   Beden-i mürdeye feyż-i naẓaruŋ virdi ḥayāt

---

151. MK. 984: 55[b].
Ferd.
152. MK. 984: 56[a].
Ferd.
153. MK. 984: 56[a].
Ferd.
154. MK. 984: 56[a].
Ferd.
155. MK. 984: 56[a]; Fużūlī: *Dīvān*: G. 35/3.
Fużūlī.
3. beyit *Dīvān*da bulunmamaktadır.

2. Beŋzedürdüm ḳad-i mevzūnuŋa fi’l-cümle eger
Cān içinde elif itseydi ḳabūl-ı ḥarekāt

3. Kākülüŋ ḳıldı muḳarrer baŋa ser-geşteligi
Dimesün kimse ki var gerdiş-i devrāna sebāt

4. Ġamze peykānın ider ʿāşıḳa çeşmüŋ ṣadaḳa
Öyle kim merdüm-i münʿim vire muḥtāca zekāt

5. Ey **Fużūlī** verāʿu zühd ile muʿtād olduŋ
Bilmedüŋ ḥālüŋi bī-hūde geçirdüŋ evḳāt

156.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḳopar fitne ḳadem baṣṣa o ḳadd-i serv-bāġ üzre
2. Ḳıyām-ı ḳāmetin görse cihān ḳalḳar ayaġ üzre

157.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. ʿArż itdi gerçi ʿārıżın ol meh-niḳābdan
2. Gün yüzine baḳılmadı ammā ḥicābdan

158.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Baḥş-i viṣālüŋ oldı nice sebzezārda
2. Alınma sevdügüm çoḳ olur söz kenārda

---

156. MK. 984: 56[a].
Ferd.
157. MK. 984: 56[b].
Ferd.
158. MK. 984: 56[b].
Ferd.

159.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ol şāh-ı ḥüsne diyemezüz ḥāl şöyledür
Ol dil-ber-i perī-ṣıfat ādem mi söyledür

2. Vaḳt-i ʿaṣırda gelmege ḳavl eyledi nigār
Aḫşām irişdi geldi ṣanur daḫı öyledür

3. Didüm cüvāna böyle midür kār-ı dil-beri
Ḫışm ile baḳdı geldi bile didi böyledür

4. Vaḥşīlük eylemiş gibi görünmez ol nigār
Aġyār-ı seg-ṭabīʿatı ardınca söyledür

5. Lü'lü'-i naẓma irse **Ḳabūlī** ʿaceb midür
Ġavvāṣ-ı ṭabʿ-ı pākine deryāyı boyladur

160.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Kīmyā buldum görünce ḫāk-i pāy-ı dil-beri
İşüm altun eyledüm sevdüm cüvānı zergeri

2. Pūte-yi ʿışḳ-ı ḥaḳīḳī içre ḳalbüm ḳāl idüp
Ḫāliṣ u muḫliṣ o şāh-ı ḥüsnüŋ oldum çākeri

3. Görinür bir göz saŋa ol öldürür dirler seni
Ben helāk oldum görinmez ol melek-sīmā perī

4. Rūy-i zerdümle dür-i eşküm görüp meyl itdi yār
Ḳadr-i zer zerger şināsed ḳadr-i cevher cevherī

5. **Ḫusrevā** gördüm luġatde eşkümüŋ evṣāfını
Aḫterī kevkeb dimiş cevher Ṣıḥāḥ-ı Cevherī

---

159. MK. 984: 56[b]; Ḳabūlī: *Dīvān:* G. 121.
Ḳabūlī.
2a gelmege ḳavl eyledi nigār: ḳavl itdi gitdi yār *Dīvān*.
3a cüvāna: nigāra *Dīvān*.
3b geldi bile didi böyledür: döndi didi kār böyledür *Dīvān*.
4a gibi görünmez ol nigār: yine görünmez ol ġazāl *Dīvān*.

160. MK. 984: 56[b].
Ḫusrev.

161.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ġāyet ile güç imiş ʿāşıḳa terk-i dil-ber
2. Nāṣıḥuŋ sözine aldanma ḳolayın söyler

162.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Nūş-ı meyden gerçi kim meclisde eyler ictināb
2. İçdügi ḫalvetde ṣūfīnüŋ velī ṣāfī şarāb

163.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Riyā ehlinde yoḳdur ẕerrece ḥaḳ emrine niyet
2. Varup mescitde gördüm dillerinde cümle ḳad-ḳāmet

164.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dāġ-ı hicrān ile yanmaḳdan ciger ḳan olsa yeg
2. Mülk-i dil ġam menzili olunca vīrān olsa yeg
3. Yārı aġyār ile görmek ʿāşıḳa düşvār olur
4. Böyle görmekten esīr-i derd-i hicrān olsa yeg

165.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dimiş dil-ber baŋa cān viren olur vaṣlına maḥrem
2. İşiden gerçek aŋlar eli nice olmasun ādem

---

161. MK. 984: 57ᵃ.
Ferd.
162. MK. 984: 57ᵃ.
Ferd.
163. MK. 984: 57ᵃ.
Ferd.
164. MK. 984: 57ᵃ.
Ḳıṭʿa.
165. MK. 984: 57ᵃ.
Ferd.

166.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ehl-i ʿışḳa ḳatı çoḳ ṭaʿnı ḳovar öpsem Ṭur
2. Yüri ey […] maḥv-ı dīn bizi ḳo kendüŋi gör

167.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. İşidüp pend-i şīrīni cüvānuŋ terkini urmaz
2. Göŋül bir dil-ber ile çift olur elbetde tek ṭurmaz

168.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ruhun ʿaḳsiyle ṣaḥn-ı dīde bāġ u gülsitānumdur
   Nihāl-i ser-bülendüŋ ḫayliden ḥāṭır-nişānumdur
2. Göŋül iŋler ġamundan dem-be-dem rūḥ-ı revān aġlar
   Bu bāġuŋ çeşmesārı hep benüm eşk-i revānumdur
3. Temāşā-yı gül ü gülşende ārām eylemez cānum
   Ser-i kūyında cānānuŋ ġaraż ārām-ı cānumdur
4. Şerār-ı nār-ı āhumla sipihrüŋ tās-ı pūlādı
   Döner her şeb belā bezminde cām-ı zer-nişānumdur
5. Yaşum deryādur ey **Bāḳī** içinde şāh-ı mercānı
   Ḫayāl-i naḫl-i bālā-yı niḥāl-i erġavānumdur

---

166. MK. 984: 57[a].
Ferd.
167. MK. 984: 57[a].
Ferd.
168. MK. 984: 57[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 128.
Bāḳī.

169.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Nāle ney gözyaşı mey oldı ciger büryānum
Ḫāne-yi dilde ḫayālüŋ olalı mihmānum

2. Levḥ-i çihremde yazar surḫla ʿışḳ āyetini
Ḳıl ḳalemlerle benüm dīde-yi ḫūn-efşānum

3. Nem ziyān ola nisār eyliyeyin yoluŋda
Gevher-i eşk ile pür eyleyüben dāmānum

4. Ḫār u ḫasdur ki getürdi anı seylāb-ı sirişk
Ṣanmaŋuz çeşm-i terümde görinen müjgānum

5. Şermsārum yaḳalı **Şemsī** seg-i kūyından
Üstüḫˇān-ı tenümi nār-ı dil-i sūzānum

170.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sāḳī-yi bezmüŋ alınmadı ilinden cām-ı mül
Ḳopmadı şāh-ı gül-i ümmīdden bir dāne gül

2. ʿĀşıḳ-ı şeydā ḳapuŋda boynı baġlu bendedür
Gerdeninde cān-ı dūdıdur pīç-a-pīç āhı ġıl

3. Ḳays-ı şeydā kim şeh-i iḳlīm-i istiġnā idi
Eylemezdi aṭlas-ı çerḫi segi Leylāya çul

4. Ben gözüm üzre yaşum şeb-nem gibi itmek nisār
Sen hemān güller gibi tek şād olup iy ġonce gül

5. Şām-ı vaṣluŋ isterüm **Yaḥyā** dırāz olduġunı
Zülf-i yāri oḫşayup her dem dirüm yā leyl ṭul

---

169. MK. 984: 57[b]; Şemsī: *Dīvān:* G. 259.
Şemsī.
2a surḫla: ṭıl-ıla *Dīvān*.

170. MK. 984: 58[a]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 229.
Yaḥyā.
2. ve 3 beyitler *Dīvān*'da bulunmamaktadır.

171.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. O şeh berdār-ı ʿışḳ olmaġa lāyıḳ olduġum bilmez
Benüm Manṣūrveş fennümde fāʾiḳ olduġum bilmez

2. Bilür dil-ber benüm kendüye māʿil olduġum ammā
Ne yüzden sevdügüm ne ḥüsne ʿāşıḳ olduġum bilmez

3. Nice ṣunsun baŋa ehl-i selāmet ʿāfiyet cāmın
Maḥabbet bādesinden kimse ayıḳ olduġum bilmez

4. Beni Mecnūn-ı şeydā ḳılduġuŋ ṭuydı hep ʿāḳiller
Yoluŋda ʿışḳ ile kim ḳaldı Vāmıḳ olduġum bilmez

5. Yüzüm nergis gibi zerd itmek ister **Nev**ʿ**i**yā dil-ber
Ġamından lāleveş ḳana boyanuḳ olduġum bilmez

172.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dāmen-i iḥsānuŋı muḥkem dutupdur cān senüŋ
2. İy boyı serv-i çenārum el benüm dāmān senüŋ

173.

Mefāʻīlün mefāʻīlün feʻūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Gözüm yaşına raḥm it sürme derden
2. Ki merdümzādedür düşmüş naẓardan

---

171. MK. 984: 58[a]; Nevʿī: *Dīvān*: G. 188.
Nevʿī.
5a dil-ber: ol meh *Dīvān*.
172. MK. 984: 58[b].
Ferd.
173. MK. 984: 58[b].
Ferd.

174.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Saŋa beŋzetmiş melek sehv ile ḥūr-i cenneti
2. Ādeme gözükmege yoḳdur anuŋ içün ṣūreti

175.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫusrevā mihr-i ruḫuŋ tābında olsun dāʿimā
2. Rūzgāruŋ feraḫ u ferḫunde olsun dāʿimā

176.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzārī + – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Cānlar fedā ḳılur saŋa ʿāşıḳ seri degül
2. Daʿvā-yı ʿışḳ ehl-i dile serseri degül

177.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dostuma eyle naẓar saŋa hevādar olana
2. Merḥamet lāzım olur derde giriftār olana

178.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿIşḳınuŋ oldum esīri iḫtiyārum ḳalmadı
2. Senden özge dilde naḳş olur nigārum ḳalmadı

---

174. MK. 984: 58[b].
Ferd.
175. MK. 984: 58[b].
Ferd.
176. MK. 984: 58[b].
Ferd.
177. MK. 984: 58[b].
Ferd.
178. MK. 984: 58[b].
Ferd.

179.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḥalḳa-yı dīdemi ṣayyād-ı ezel ideli dām
2. Ḫūblarda seni ṭutdı gözüm iy kebg-i ḫırām

180.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + –

1. Görmesün ʻömrüŋ gülistānı ḫazān
2. Taḫt-ı ʻizzetde müdām ol kām-rān

181.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Beni öldürdi senüŋ şīve-yi reftārlaruŋ
2. Nāz ile ḫandelerüŋ lezzet-i güftārlaruŋ

182.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Āftāb-ı ṭalʻatuŋ hergiz zevāle irmesün
2. Māh-ı tābānsın Ḫudā eksükligüŋ göstermesün

183.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Günüŋ günden yek olsun devlet-i ʻömrüŋ ziyād olsun
2. Ġam-ı dünyāyı görme ḫāṭıruŋ her laḥza şād olsun

---

179. MK. 984: 58[b].
Ferd.
180. MK. 984: 59[a].
Ferd.
181. MK. 984: 59[a].
Ferd.
182. MK. 984: 59[a].
Ferd.
183. MK. 984: 59[a].
Ferd.

184.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

I

1. N'ola bī-zār olur isem dil-i nālānumdan
2. Cānuma geçdi uṣandurdı beni cānumdan
3. Kimse efġānum ucından geçemez yanumdan
4. Gözlerüm daḫı döker yaş yirine ḳanumdan
5. Kime feryād idüben nāle vü efġānumdan
6. Kime ḳan aġlayayın dīde-yi giryānumdan

II

1. Bükilüp ḳāmetinüŋ fikri ile yāy oldum
2. Gözlerüm görmez olup bī-ser ü bī-pāy oldum
3. Cümle zārum ṭuyulup ʿāleme rüsvāy oldum
4. Nāleler baġrumı deldi göz göz nāy oldum
5. Kime feryād idüben nāle vü efġānumdan
6. Kime ḳan aġlayayın dīde-yi giryānumdan

III

1. Beni ḳul itdi yürürken başuma āzāde
2. Şimdi baḳmaz yüzüme hem-dem olup her yāda
3. Ne bu ḳanlu başuma raḥm ider ol beyzāde
4. Ne bir efġānumı diŋler kişvār-ı dünyāda
5. Kime feryād idüben nāle vü efġānumdan
6. Kime ḳan aġlayayın dīde-yi giryānumdan

IV

1. Görmeyelden beri ol şemʿi ruḫ-ı cānānı
2. Rūz u şeb aġlamadan dīdemi ḳaldı ḳanı
3. Anı yok mı dīn-i nālelerüŋ […]
4. Degme derd ile ṭoyunmaz yeŋemem efġānı
5. Kime feryād idüben nāle vü efġānumdan

---

184. MK. 984: 59[a].
Ḳıyāsī.
[Müseddes]
3d: Vezin aksamaktadır.

6. Kime ḳan aġlayayın dīde-yi giryānumdan

V

1. Ey **Ḳıyāsī** ġam-ı hicrān olalı yoldāşum
2. Rāh-ı miḥnetde benüm zehr-i ġam oldı aşum
3. Sele virdi bu cihānı meded āḫir yaşum
4. Her dem efġān ile şol deŋlü belālu başum
5. Kime feryād idüben nāle vü efġānumdan
6. Kime ḳan aġlayayın dīde-yi giryānumdan

185.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

I

1. Yine bir serv-ḳade sāyeveş oldum pāmal
2. Nehr-i eşküm aḳıdup ayaġına cūy miṯāl
3. Vaṣl-ı ümīdi ile düşdi dile fikr-i muḥāl
4. Bār-i hecrini anuŋ çekmege ḳılmadı mecāl
5. Ġam u endūh u cefā ile mükedder ḥālüm
6. Bu müşevveşlik ile n'ola ʿaceb aḥvālüm

II

1. Şerbet-i vaṣl-ı nigāra n'ideyin imkān yoḳ
2. ʿĀşıḳ-ı ḫaste-dilüm derdüme bir dermān yoḳ
3. Miḥnet ü derd ü belā vü ġama da pāyān yoḳ
4. ʿArż-ı ḥāl eylemege ḥālümi hīç yārān yoḳ
5. Ḳalmadı ẕerre ḳadar fürḳate ṣabr ile ḳarār
6. Şuŋa ḳaldı ki idem başum alup terk-i diyār

III

1. Bülbülāsā işümüz bir gül içün ḫār oldı
2. Bāġ-ı ʿālemde yine meskenümüz ḫār oldı
3. Yār ise bir yaradan māʾil-i aġyār oldı
4. Ḳara baḫtum gibi rūzumsa şeb-i tār oldı

---

185. MK. 984: 60[a].
Velehū.
[Müseddes]
III f: Vezin aksamaktadır.

5. Ḳaldı fürḳatde göŋül ẕevḳ-i viṣāle irmez
6. Ṭāliʿüm nicedür baŋa ki gün göstermez

IV

1. Yine peyk āh idüben ṣaldı beni ferdāya
2. Aldı göŋlümde baŋa başladı istiġnāya
3. Virmede gözleri dil milketini yaġmāya
4. Elüm irmez n'ideyin ben o ḳad-i bālāya
5. Ölmedin ben o perī-çihreyi bir gün görsem
6. Devlet el virse ayaġına anuŋ yüz sürsem

V

1. Nice defʿ ola belā faḥrī o ḳad-i bālā
2. Ellere mihr ü vefā eylemede baŋa cefā
3. Eşk-i çeşmüm ġam-ı hicri ile oldı deryā
4. Virmesün ḥālümi kāfirlere şimdi Mevlā
5. Çāre olmadı ki ben vāṣıl olam ol māha
6. Derd-i yāriyle yine ḳaldı işüm Allāha

186.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Leb-i laʿlin ḫayāl it gūşe-yi ʿuzletde pinhān ol
   Dilā hem kān-ı gevher ḳıl özüŋ hem gevher-i ḳān ol
2. Eger taḥṣīl-i derd itdüŋse düş kūy-ı ḫarābāta
   Seni künc itdiler çünkim muḳīm-i künc-i vīrān ol
3. Ṭoḳınsa tīr-i miḥnet ger mübāhāt ile gögsüŋ ger
   Ṣoyınduŋ ʿarṣa-yı meydāna girdüŋ merd-i meydān ol
4. Ḳo emvāc-ı belā gelsün naṣībin rūzgār alsun
   Derūnuŋ derdini keşf itme sen deryā-yı ʿummān ol
5. Düşer bir ʿuḳdeye gāhī küdūret kesb ider ṭāliʿ
   Gerekse māh-ı tābān ol gerek mihr-i dıraḫşān ol

---

186. MK. 984: 60[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G.11.
Bāḳī.
3b: meydāna: rindāne *Dīvān*.
12a: Allāha: dergāha *Dīvān*.

6. Zemāne eylemez ḥürmet amān virmez dem-i furṣat
Gerek dervīş-i dil-rīş ol gerek şāh-ı cihānbān ol

7. N'ola ḫurşīdveş başuŋ göge irdiyse ḥüsn içre
Ser-efrāz-ı cihān ol çāre-sāz-ı derdmendān ol

8. Yüzüŋ iy ġonca-leb dürme bize cevr eyleyüp ṭurma
Açıl gül gibi ḫandān ol ṣalın serv-i ḫırāmān ol

9. Şeref virmez dür ü gevher kemāl olmaz zer ü zīver
Hüner kesb it hüner baḥr-ı faẓīlet kān-ı ʿirfān ol

10. Yine rūz-ı viṣālinden dem urdı bād-ı ṣubḥ iy dil
Ḳul olduŋ nice yıllardur bugün ʿīd irdi ḳurbān ol

11. Dilā āhuŋla yaḳduŋ milket-i Rūmı nedür derdüŋ
Gedā-yı kūy-ı yār olmaḳ dilerseŋ Mıṣra sulṭān ol

12. İrişdükçe sehergāha münācāt eyle Allāha
Devām-ı devlet-i şāha duʿā-gūy u ṣenā-ḫān ol

13. Degülsin medḥine ḳādir ne deŋlü ṭutsalar māhı
Gerekse Rūmda **Bāḳī** ʿAcem mülkinde Selmān ol

187.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Sāḳiyā ḳalmaz imiş çünki bu ṣoḥbet bāḳī
Mey-i gül-gūn içelüm bāde-yi cennet bāḳī

2. Ḫ̆ābda almış idüm būs-ı leb-i cānānı
Cān dimāġında daḫı şimdi o leẕẕet bāḳī

3. Beni öldürdi firāḳuŋ meded ey dost yitiş
Hele bir pāre daḫı tende ḥarāret bāḳī

---

187. MK. 984: 61[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 525.
Bāḳī.

188.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Meh degüldür görinen ey āftābum āsmān
Şeb-külāhın tīr-i āh-ı ʿāşıḳa dikdi nişān

2. Ṭablalardur mihr ü meh altunlu fındıḳlar nücūm
Tīr-i āh-ı ʿāşıḳa taʿlīm-ḫāne āsmān

3. Gök gök itdüŋ ḳan bulaşmış cism-i zerdüm ṭaş ile
Anuŋ içün dirler ey meh baŋa mīr-i ʿāşıḳān

4. Külegi gün yelkeni ebr āhumuŋ dūdı direk
Baḥr-ı eşküm [içre] cānā bir gemidür bu cihān

5. Rāh-ı kūy-ı yārı zeyn itdüm şirār-ı āh ile
Ol ṭarīḳuŋ ʿaksidür **Ẕātī** felekde kehkeşān

189.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Kimesne yoḳ mıdur yā Rab ki ḥālüm ʿarż ide yāre
2. Ġamundan ḫaste olduġum diye ol vaḥşī dil-dāre

190.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ne var bunda ise cismüm hemīşe andadur cānum
2. Beni senden cüdā ṣanma benüm devletlū sulṭānum

---

188. MK. 984: 61[b]; Ẕātī: *Dīvān*: G. 1014.
Ẕātī.
189. MK. 984: 62[a].
Ferd.
190. MK. 984: 62[a].
Ferd.

191.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Kime ṣorar münc-i miḥnete nedür ḥālüm benüm
2. Ḫasteyüm ġāyet mükedder oldı aḥvālüm benüm

192.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Nice yazam bildürem ben bende saŋa ʻarż-ı ḥāl
2. Ben gedā-yı kūy-ı ġam sen bir şeh-i ṣāḥib-cemāl

193.

Mef ʻūlü mefā ʻīlü mefā ʻīlü fe ʻūlün

Hezec – – + /+ – – + / + – – + / + – –

1. Ḳan aġlar ise dīde-yi ḫūn-bāra münāsib
2. Feryād ider ise bu dil-i zāra münāsib

194.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṣaḳlaram rāzuŋ derūn-ı sīnede cānum gibi
2. Kāfirem ʻışḳuŋ senüŋ sevmezsem īmānum gibi

195.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Düşelden ayru şeydāsın meh-i nā-mihribānumdan
2. Kevākib her gice yummaz gözin āh u fiġānumdan

---

191. MK. 984: 62ª.
Ferd.
192. MK. 984: 62ª.
Ferd.
[Ḥayretī]
193. MK. 984: 62ª.
Ferd.
194. MK. 984: 62ª.
Ferd.
195. MK. 984: 62ª.
Ferd.

196.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Perīşān ḥālüŋ oldum ṣormaduŋ ḥāl-i perīşānum
2. Ġamuŋdan derde düşdüm ḳılmaduŋ tedbīr u dermānum

197.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṣorma aḥvālümi kim derd ü ġamum ġāyet yoḳ
2. Bir nefes söze gelüp söylemeye ṭāḳat yoḳ

198.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Giceler ṣubḥa degin fürḳat ile zār ideyin
2. Gündüzin sen ṣanemi görmege efkār ideyin

199.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dilde tā rūz-ı ḳıyāmet dāġ-ı ḥasret ḳalmasun
2. Görmeyince ben seni Allāh cānum almasun

200.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ġam-ı hecrüŋle cānum çıḳsa cism-i nā-tüvānumdan
2. Temennā-yı viṣālüŋ gitmeye rūḥ-ı revānumdan

---

196. MK. 984: 62[a].
Ferd.
[Fużūlī]
197. MK. 984: 62[b].
Ferd.
198. MK. 984: 62[b].
Ferd.
199. MK. 984: 62[b].
Ferd.
200. MK. 984: 62[b].
Ferd.

201.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Nice taḥrīr ideyin derdümi ġāyet çoḳdur
2. Ḫāmede tā o ḳadar ḳuvvet ü pāzū yoḳdur

202.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yād-ı zülfüŋle göŋül her şeb perīşān olmada
2. Ḥasret-i laʻlüŋle çeşmüm gevher-efşān olmada

203.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gözlerüm gūyā devāt u kirpigümdür ḫāmeler
2. Yāre ḳanlu yaş ile yazmaġa fürḳat-nāmeler

204.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Luṭf idüp ḥālüm ṣorarsaŋ iy melek yüzlü nigār
2. Gice gündüz ḥasretüŋden işüm oldı āh u zār

205.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḳadem baṣṣaŋ eger ġam-ḫāneye iy māye-yi devlet
2. Ḳudūmüŋle olur miḥnet-serāmuz pāye-yi devlet

---

201. MK. 984: 62[b].
Ferd.
202. MK. 984: 62[b].
Ferd.
203. MK. 984: 62[b].
Ferd.
204. MK. 984: 62[b].
Ferd.
205. MK. 984: 63[a].
Ferd.

206.

Mef‘ūlü mefā‘īlü mefā‘īlü fe‘ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. ʿAhd itmiş [idi] vaṣlını dün ʿāşıḳa cānān
2. Ḳalmadı bugün ʿahde vefā yine mi hicrān

207.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫāk-i pāyuŋ cevherini tūtiyā-yı dīde ḳıl
2. Her ne deŋlü zaḥmet ise gel ḳadem-rencīde ḳıl

208.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Göŋlüne ġayruŋ girüp cevr ile göŋlüm yıḳmaduŋ
2. Var ol ey rūḥ-i revānum ḫāṭırumdan çıḳmaduŋ

209.

Fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Görmesem bir gün yüzüŋ ey meh beni ġam öldürür
2. Ger görürsem ẕevḳ u şādi gördügüm dem öldürür

210.

Fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Sīnede dāġ-ı ġamuŋ dilde ḫayālüŋ sākin
2. Severin cānı göŋülden seni ẓāhir bāṭın

---

206. MK. 984: 63ª.
Ferd.
207. MK. 984: 63ª.
Ferd.
208. MK. 984: 63ª.
Ferd.
209. MK. 984: 63ª.
Ferd.
210. MK. 984: 63ª.
Ferd.

211.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḥālümi görmek içün gelmeye itdüŋ iḳrār
2. Gel gör imdi nice ḫaṭ itdi efendi dil-i zār

212.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ol meh-i nā-mihre buluşmaġ içün iver yürek
2. Dostlar anı baŋa bulup buluşdurmaḳ gerek

213.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Egerçi dehr-i pür ḳaḥruŋ nice derd ü ġamın çekdüm
2. Hele ṣayd itdüm ol kebg-i ḫırāmānı güzel ṭutdum

214.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḳapusında buluşturmaz o dil-ber ʿāşıḳ-ı zārı
2. Bulur buluşturur her ḳande ise līk aġyārı

215.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Şu kim ol bahār irse ḳadehi nūş itmez ayıḳdur
2. Otursun ḫānede seyr-i çemen aŋa ne lāyıḳdur

---

211. MK. 984: 63[a].
Ferd.
212. MK. 984: 63[a].
Ferd.
213. MK. 984: 63[b].
Ferd.
214. MK. 984: 63[b].
Ferd.
215. MK. 984: 63[b].
Ferd.

216.

Mefāʻīlün mefāʻīlün feʻūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Cihān bir bāġ imiş ārāyişi yoḳ
İçine girenüŋ āsāyişi yoḳ

2. Düşer dervīş ise teşvīş-i nāne
Eger sulṭān ise ḳayd-ı cihāne

217.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bir ṣanurdum ölmegi ey māh-rū ʿālemde ben
Gün olur fürḳatde biŋ kez ölürüm bir demde ben

2. Sen benüm ey māh bir gün ṣaklamazsın ḫāṭırum
Bunca yıldur rāz-ı mihrüŋ ṣaḳlarum sīnemde ben

3. Ey ṣabā yārān ṣorarsa saŋa aḥvālüm benüm
Pādşāh-ı bī-naẓīrem şimdi şehr-i ġamda ben

4. ʿĀlemüŋde ol seni incitmezem var ey raḳīb
Kimsenüŋ yatar itin ḳaldurmazam ʿālemde ben

5. Ḳanlara ġarḳ eyle gel luṭf ile **Ẕātī** mücrīmi
Ola kim görem cemālüŋ ol mübārek demde ben

218.

Mefʻūlü mefāʻīlün mefʻūlü mefāʻīlün

Hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. Didüm ki benüm dil-ber yā Rab neme kīn eyler
Göŋlüm didi ʿaynuŋda olan neme kīn eyler

---

216. MK. 984: 63[b].
Paşazāde.
217. MK. 984: 63[b]; Ẕātī: *Dīvān*: G.1050.
Ẕātī.
218. MK. 984: 64[a]; Ẕātī: *Dīvān:* G.471.
Ẕātī.
2a ḳaḥr ile: didüm ki *Dīvān.*
4a ideyim: idüben *Dīvān*.

2. Ḳahr ile gözüm yaşı çevrem çemen itmişdür
Ol dil-ber-i gendüm-gūn didi nem ekin eyler

3. Didüm ki zebānuŋdan düşürme benüm şiʿrüm
Didi o leb-i şekker ḥalvā nemeki n'eyler

4. Tennūr-ı belā içre büryān ideyüm sīnem
Dil-ber didi kim yaşuŋ anı nemekīn eyler

5. Yārān didi ey **Ẕātī** yoḳ bezm-i maḥabbetde
Feryād u fiġānuŋdan özge nemeki n'eyler

219.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Her kimüŋ murġ-ı dili uçdı hevā vü hevese
Anı ṣayyād-ı ezel āl ile ḳoydı ḳafese

2. Dil-i ʿuşşāḳı şikār itmege bindükçe o yār
Seg-i kūyıyla beni bir yere ṭıḳsun ferese

3. Sīneye çekdüm idi ṭıfl iken aġladı cüvān
Ḳoyuna girdi ʿaceb mi ḳuzucuḳdur melese

4. Sīneye çekdi yine ʿaks-i ruḫ-ı cānānı
Göreyin āyineyi uġrasun āḫir-nefese

5. **Şemsi**yā nūr-ı Muḥammed saŋa olmazsa delīl
Kūy-ı cānāna varılmaz ḳaṭı yollar perese

220.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Cāna sevdālar ḳılup bir zülf-i ʿanber-sāyine
2. Biŋ belāya mübtelā oldı dil-i sevdā yine

---

219. MK. 984: 64[a]; Şemsī: *Dīvān:* G.368.
Şemsī.
1b: ezel: felek *Dīvān*.
3a: cüvān: nigār *Dīvān*.

220. MK. 984: 64[b].
Ferd.

221.

Mefā ʻilün feʻilātün mefā ʻilün feʼilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – /+ + –

1. Meyānuŋ ile dehānuŋ didüm ne zībādur
2. O yoḳ bu yoḳ yiŋe yār incinür temāşādur

222.

Mefʻūlü fā ʻilātü mefā ʻīlü fā ʻilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Senden şikāyet itmege cānā meleklere
2. Tutdı duḫān-ı āteş-i āhum feleklere

223.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Geçersin el yüze dutup idersin dürlü fettānluḳ
2. Elüŋden ʻāciz olmuşdur behey kāfir müselmānluḳ

224.

Mefā ʼilün feʻilātün mefā ʼilün feʻilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Melāmet itme beni serv-i ser-bülendümi gör
2. Bil evvelā kime ḳul olduġum efendümi gör
3. Şikāyetüm saŋa bīmār gözlerüŋdendür
4. Dimezsün anlara bir kerre derdmendümi gör

---

221. MK. 984: 64[b].
Ferd.
222. MK. 984: 64[b].
Ferd.
223. MK. 984: 64[b].
Ferd.
224. MK. 984: 64[b].
Murabbaʻ.

225.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿĀşıḳ itmiş ṭaṭlu dillerle işitdüm düşmeni
2. Ey ṣabā bilmez misin şīrīn-zebānumdan ḫaber

226.

Mef ʻūlü fā ʻilātün mef ʻūlü fā ʻilātün

Muzāri – – + / – + – – /– – + / – + – –

1. Aḫşāmlayup o meh-rū ben nā-tüvānda yatmaz
2. Aŋa taʿaccüb itmeŋ dil-ber yebānda yatmaz

227.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dime Mıṣr-ı ḥüsnde Yūsuf-cemālüm gelse tīz
2. İrişünce vaṣlına anca dir imiş ya ʿazīz

228.

Fe ʻilātün mefā ʻilün fe ʻilün

Ḫafīf + – – / + – + – / + + –

1. Benden ol māh-rū ḳaçarsa eger
2. Benüm āhum felekde aŋa yiter

229.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Kimsenüŋ yā Rab nigār-ı bī-vefāsı olmasun
2. Bī-vefālar ḫaylinüŋ hīç mübtelāsı olmasun
3. Āşnāya yād olurlar yādlar ile āşnā

---

225. MK. 984: 64[b].
Ferd.
226. MK. 984: 64[b].
Ferd.
227. MK. 984: 65[a].
Ferd.
228. MK. 984: 65[a].
Ferd.
229. MK. 984: 65[a].
Ḳıṭʿa.

4. Kimse ol bī-gāneveşler āşnāsı olmasun

230.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ey dest-māl-i yāruŋ elin ṭut lebini öp
2. Sīb u turunca ṭaʿne iden ġabġabını öp
3. Nāle-yi ġubār irse mübārek żamīrine
4. Düş ayağına başmağuŋı kebkebini öp

231.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sendedür göŋli maḥabbet ehlinüŋ ey cevri çoḳ
2. Anuŋ içün ġayrı dil-ber sevmege hīç göŋli yoḳ

232.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḳıl ḳadar mūy-ı miyānuŋda vefā aŋlamaz
2. Yoḳ yere bu dil-i şūrīde aŋa baġlanmaz

233.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳaddimüz yā gibidür her bār çekmekden elem
2. Sīnemüz ṣandūḳası oldı nişānı tīr-i çarh
3. Ṭatlu sözine ʿacūz-ı dehrüŋ aldanma er ol
4. ʿĪş-ı Ferhādı ṣıfatın helvā-yı Şīrīni itdi telh

---

230. MK. 984: 65[a].
Ḳıṭʿa.

231. MK. 984: 65[a].
Ferd.
[Ḥayretī]

232. MK. 984: 65[a].
Ferd.

233. MK. 984: 65[b].
Ḳıṭʿa.

234.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḫalīlüm sūz-ı ʿışḳ-ı āteş-i ʿışḳa düşenden ṣor
2. Bir oddan pirehendür anı başından geçenden ṣor

235.

Mefāʻīlün mefāʻīlün feʻūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Bu gice yāre ṭolular içürdüŋ
2. Şu deŋlü tā ki kendünden geçürdüŋ
3. İderdüŋ vaṣlına ġāyet taḥassur
4. Bi-ḥamdillāh hele gördüŋ geçürdüŋ

236.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Çarḫa ṭayanma her ne ḳadar üstü var ise
2. Yirüŋ efendi altı da var üstü var ise

237.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ṭutışdı ol ḳul oġlunuŋ rūḥ-ı pür-tābına dünyā
2. Ocaḳdan böyle yaluŋ yüzli çoḳdan olmadı peydā

---

234. MK. 984: 65[b].
Ferd.
235. MK. 984: 65[b].
Ḳıṭʿa.
236. MK. 984: 65[b].
Ferd.
237. MK. 984: 65[b].
Ferd.

238.

Mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün

Hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. Bir dil-ber-i ṭūba-ḳad bir serv-i Mesīḥā-leb
2. Ġam-ḫāneme ʿazm itmiş sen rāst getür yā Rab

239.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. İgende ser-keş olup yırtup atma cān yaḳasın
2. Seḫāveti ḳo göŋül sen daḫı beŋi yaḳasın

240.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Şīvesinden ṭuramaz bir dem ayaġ üstine yār
2. Tāze şāḫuŋ yine kendüye olur mīvesi bār

241.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Geçdi müjemüŋ ḫanceri virsen dil ü cāna
2. Tīrüŋi de ey ḳāşı kemān atma yebāna

242.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + /– + –

1. Öldürme ḫaste ḥālüŋi cevr ü cefāŋ ile
2. Böyle dirilme sevdicegüm mübtelāŋ ile

---

238. MK. 984: 66ª.
Ferd.
239. MK. 984: 66ª.
Ferd.
240. MK. 984: 66ª.
Ferd.
241. MK. 984: 66ª.
Ferd.
242. MK. 984: 66ª.
Ferd.

243.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Mey-i telḫ içdüm idi çāre ṣanup defʿ-i ġama
2. Yārsuz oldugı içün acısı çıḳdı dime

244.

Mefʻūlü mefā ʻīlü mefā ʻīlü fe ʻūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – +/ + – –

1. Ey şiʿr-i terüm feyż-i Ḫudādan mı gelürsin
2. Ey naẓm-ı güher genc-i ʿaṭādan mı gelürsin
3. ʿAşıḳların öldürdi mehi […] yine cāna
4. El ḳanlu ḳılıç ḳanlu ġazādan mı gelürsin

245.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Ḫārlar sen gül-ʿızārı sīnesine ṣarmasun
2. Bāġ-ı ḥüsnüŋ mīvesin zāġ u zaġanlar virmesün
3. Yanına alup seni aġyār gögsün germesün
4. Fürḳat-ı mihr-i ruḫuŋ ḳalbe kesāfet virmesün
5. Āftāb-ı ṭalʿatuŋ cānā zevāle irmesün
6. Māh-ı tābānsın Ḫudā eksükligüŋ göstermesün

II

1. Ṭaş u topraġa sürüp rūy-ı elem fersūdemüz
2. İrgürmeye çarḫ-ı berīne […]
3. Çeşmeler gibi aḳıdup eşk-i ḫūn-ālūdemüz
4. Ḥaḳ Teʿālādan gice gündüz budur maḳṣūdumuz
5. Āftāb-ı ṭalʿatuŋ cānā zevāle irmesün
6. Māh-ı tābānsın Ḫudā eksükligüŋ göstermesün

---

243. MK. 984: 66[a].
Ferd.
244. MK. 984: 66[a].
Ḳıṭʿa.
245. MK. 984: 66[b].
Paşazāde.

III

1. Māh-rūlar ḫāk-i pāyüŋ olsa itme iltifāt
2. Gün gibi rifʿatde ol ṭurduḳça devr-i kāināt
3. Mürde diller pertev-i ḥüsnüŋle bulsunlar ḥayāt
4. Burc-ı ḥüsn üzere ruḫuŋ mihrine virsün ḥayāt
5. Āftāb-ı ṭalʿatuŋ cānā zevāle irmesün
6. Māh-ı tābānsın Ḫudā eksükligüŋ göstermesün

IV

1. Sende ḫatm oldı melāḥat sendedür ḫatm-i cemāl
2. Māh-rūlar içre yoḳdur saŋa dünyāda miṯāl
3. Cism-i pāküŋ nūrdan ḫalḳ eylemişdür Ẕü'l-celāl
4. Māh-ı nev gibi cemālüŋ bedr olup bulsun kemāl
5. Āftābı ṭalʿatuŋ cānā zevāle irmesün
6. Māh-ı tābānsın Ḫudā eksükligüŋ göstermesün

V

1. Gün gibi şehr-i melāḥat içre bulduŋ iştihār
2. Yüzüŋi mihr-i cihān-ārāya dönsem vechi var
3. Seyr iden rūy-ı ṣafā baḥşuŋ ḳalur ḥayrān u zār
4. Ḥüsn-i rūz-efzūnuŋı kim görse dir bī-iḫtiyār
5. Āftābı ṭalʿatuŋ cānā zevāle irmesün
6. Māh-ı tābānsın Ḫudā eksükligüŋ göstermesün

246.

Feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Maṭbaḫ-ı dehr içre aç olsaŋ
2. Kimsenüŋ niʿmetine çekme ḥased
3. Rızḳ içün fil'ḥaḳīḳa ġam yime kim
4. Żımnullāhu rızḳu külli eḥad

---

246. MK. 984: 67[a].
Paşazāde.

247.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

I

1. Şikāyet rūzgārumdan ki bir dem olmadum ḫoşnūd
2. Fiġān baḫt-ı siyāhumdan ki olmaz ṭāliʿüm mesʿūd
3. Açılmaz ġonca-yı baḫtum elümde cām-ı ġam fersūd
4. Bu ḫāristān-ı ʿālemde açılmazsa gül-i maḳsūd
5. Ne ġam ey bülbül-i cān çünki gülzār-ı ʿadem mevcūd

II

1. Zemīn-i dilde eşcār-ı maḥabbet tāki ṣaldı bīḫ
2. Ḳażādan başuma her bir gün […] oldı bir tevbīḫ
3. Siyāsetgāh-ı ʿışḳuŋda senüŋ ey gözleri Merīḫ
4. Urupdur başuma cellād-ı ġamzeŋ nice ḳızmış mīḫ
5. Gözümden uçları çıḳdı degül müjgān-ı ḫūn-ālūd

III

1. Seni bu ḥüsn ile kim görse āh u derdnāk eyler
2. Girībānın çeküp gül gibi oldum çāk çāk eyler
3. Beni sünbül ṣaçuŋ sevdāları āḫir helāk eyler
4. Ruḫuŋda ḫāl-i yek-tāneyle baḥṣ-i iştirāk eyler
5. ʿAceb mi ehl-i Hind oda yaḳarsa kāfir oldı ʿūd

IV

1. Belā bezminde nār-ı ġam yaḳup baġrum kebāb itdi
2. Aḳıtdı ḳanlu yaşum ʿaks-i laʿlüŋle şarāb itdi
3. Ne ẓālimdür ġam-ı ʿışḳuŋ beni yıḳdı ḫarāb itdi
4. Ḳomadı yir yaşum rūy-ı zemīni ġarḳ-ı āb itdi
5. Anuŋçün dūd-ı āhum oldı yir yir göklere memdūd

V

1. **Maḳālī** laʿl-i dil-ber var iken yāḳut-ı aḥmerden
2. Yudum el çeşmümi āb-ı ḥayātı bāde-yi terden
3. Ne olur cām-ı Cem Cemşīd ü Dārā vü Sikenderden

---

247. MK. 984: 67[a].
Maḳālī.

4. Tecellī-yi ṣafā-yı ṣayḳal-ı mirʿāt-ı ḫāverden
5. O māhuŋ ʿaks-i hüsnidür Fiġānī mā-huve'l-maḳṣūd

248.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Olmadı āzād ġamdan ḫāṭır-ı nā-şādumuz
Bir şeh-i ʿādil ḳanı kim ala andan dādumuz
2. ʿĀrıżuŋla kāküli miskīnüŋüŋ ẕikrinde yüz
Mescid-i dilde budur ṣubḥ u mesā evrādumuz
3. Ġālib olsaḳ her hünerle n'ola ger Cemşīde biz
Kārgāh-ı ʿālem içre ʿışḳdur icādumuz
4. Eylemişdür bülbül-i ḫūnın dilüŋ ḫūnını pest
Şevḳ-i gülzār-ı ruḫuŋla nāle vü feryādumuz
5. ʿĀzim-i semt-i fenā olsaḳ **Cinānī** her ne dem
Dāne dāne eşk-i çeşm-i ḫūn-feşāndur zādumuz

249.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Yār içün imiş hep bu ḳadar ṭurma oturma
Şimden girü vāy serv-i çemen ṭurma oturma
2. Utanduġı yiter gülüŋ ol ġonce-dehenden
İy bād-ı ṣabā sen de igen yüzine urma
3. Bülbül didigüŋ bildügümüz ḳuşdur ezelden
İy ruḫları gül anı bize igen uçurma
4. Ben gel disem aġyār ile bezme otururs un
Gel ben ḳuluŋa cevr ü cefā idüp oturma

---

248. MK. 984: 68[a].
Cinānī.
Bu şiir Cinānī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

249. MK. 984: 68[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 378.
Ḳabūlī.
3b igen: ḳatı *Dīvān*.

5. Ṣayd itmege ol gözleri şeh-bāzı **Ḳabūlī**
Murġ-i dili virdüm ḳafes-i tenden uçurma

250.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Melāmet mülkine mālik olup tā kim 'alem çekdüm
Selāmet defteri erkāmına evvel ḳalem çekdüm

2. Görüp sāġarda aks-ı rūy-ı yārı reşkden öldüm
İçince ḳanını anuŋ nice dürlü elem çekdüm

3. Muḥīṭ-i ʿışḳda ben ol neheng-i ṣayd bāyım kim
Yed-i deryāyı lerzān eyledüm her dem ki dem çekdüm

4. İşigü itleriyle hem-sifāl oldum bi-ḥamdillāh
Bu ẕevḳi bulmadum şehlerle gerçi cām-ı Cem çekdüm

5. **Ḫayālī** gūşe-yi mey-ḫāneden bir ṭoġrı yol buldum
Götürdüm ayaġı ʿişret diyārına ḳadem çekdüm

251.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṣaḥn-ı ṣaḥrālar baŋa zindān olupdur yārsuz
Her çemen ḫār-ı belādur ol yüzi gülzārsuz

2. Zāhidā ʿarż eyleme gel cennet-i ṭūbāyı sen
Çünki gelmez ʿaynuma ol serv-i gül ruḫsārsuz

3. Dāġ-ı ġamdur cānuma bāġ-ı cinānuŋ gülleri
Āb-ı Kevṯer ʿaynuma gelmez leb-i dil-dārsuz

4. Ḫāṭır-ı ġāmgīnime şimdi benem her şeye zār
Vādī-yi miḥnet durur ol kebg-i ḫoş-reftārsuz

---

250. MK. 984: 68[b]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 283/27.
Ḫayālī.
2b dürlü: derd *Dīvān*.
3a ṣayd bāyım kim: ejdehā-ḳamem *Dīvān*.
3b dem: geh *Dīvān.*

251. MK. 984: 68[b].
Vechī.

5. Cennet itmiş ṭutalum **Vechī** ciḥān mülkün bahār
Hey maʿāẕallāh cehennemdür baŋa dīdārsuz

252.

Mef'ūlü fā'ilātün mef'ūlü fā'ilātün

Muzāri – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Dīvāneyüm görelden ol ḥadd-i lāle-gūnı
Artar bahāra ḳarşu şeydālaruŋ cünūnı

2. Ḫaṭṭın çemen oḳırlar aġzına ġonca dirler
Yoḳdur naẓīri yāruŋ ben bilmem anı bunı

3. Meydān-ı ʿışḳ içinde Mecnūnı baŋa aŋma
Er midür ol kim ola bir ʿavratuŋ zebūnı

4. Bir pehlevān er idi ġam ʿāleminde Ferhād
Ki kesdi nice müddet der-bend-i bī-sütūnı

5. Ṭop itdi başın **Emrī** ḳadd-i ḫāmını çevgān
Maḥbūblar derilsün vardur erüŋ oyunı

253.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. N'ola sen germ olup dirseŋ muʿanber kākülüm vardur
Benümde dūd-ı āhumdan başumda sünbülüm vardur

2. Benefşe zeyn idersen sen ḫaṭuŋdan ʿārıẕuŋdan ger
Benümde ḳanlu dāġumdan nice tāze gülüm vardur

3. Sen açılduŋsa gül gibi gülistan-ı cemālüŋde
Göŋül dirler benümde bir nevā-keş bülbülüm vardur

4. İçerseŋ mey gibi sen ʿāşıḳ-ı şūrīdeler ḳanın
Benümde ḫūn-ı eşkümden iki şīşe mülüm vardur

---

252. MK. 984: 69[a]; Emrī: *Dīvān*: G. 548.
Emrī.
1b ḳarşu: görse *Dīvān*.
3a baŋa aŋma: aŋma baŋa *Dīvān*.
5b ḳadd-i: zülfi *Dīvān*.

253. MK. 984: 69[a].
Fevrī.

5. Ḫaṭuŋ irişmedin sen ẓulm idüp **Fevrī**yi öldürme
Benüm ʿömrüm benüm ḳalbüm benüm rūḫum ölüm vardur

254.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳanı ol demler ki bir serv-i bülendüm var idi
Sünbülinden her gice boynumda bendüm var idi

2. Ḫˇāce-yi ḥicrāna ṣatdı āh kim ben bendesin
Bir ḳıyāmet serv-ḳad maḥbūb efendüm var idi

3. Medḥ iderdüm ḥüsn-i mirʿātına ḳarşu leblerin
Ṭūṭī-yi gūyā gibi aġzumda ḳandüm var idi

4. Cüst u cū eylerdi kūyuŋ görmesem bir dem yüzüŋ
ʿIşḳ dirler nāmına çābük levendüm var idi

5. Ey ṭabīb-i cān ü dil bir gün ola kim diyesin
Ẕātī dirler ismine bir derdmendüm var idi

255.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḳalur bu ẓulm ü bī-dād ehl-i ʿışḳa dād olınmaz mı
ʿAdālet ḳasrı ḫışt-ı mihr ile bünyād olınmaz mı

2. ʿAceb bilsem bu deyr-i köhne-yi dünyā gibi hergiz
Ḫarāb-ı ʿışḳ olan şöyle ḳalur ābād olınmaz mı

3. Nice bir ola ḥāʿil cān yüzine perde-yi maḳṣūd
Niḳāb-ı cism-i ḫākī dem gelür ber-bād olınmaz mı

4. Ġarīḳam baḥr-i şevḳuŋda ḥarīḳam nār-ı ʿışḳunda
Meded bu āşnāluk rūşenāluḳ yād olınmaz mı

---

254. MK. 984: 69[b]; Ẕātī: *Dīvān*: G. 1480.
Ẕātī.
2a bendesin: bendeyi *Dīvān*.
4b nāmına: adına *Dīvān*.
5b dirler ismine: dirlerdi benüm *Dīvān*.

255. MK. 984: 69[b]; Nevʿī: *Dīvān*: G. 536.
Nevʿī.
3a maḳsūd: sūret *Dīvān*.

5. Ḫalās oldı elemden ʿālemüŋ maḥzun u nāşādı
Daḫı bī-çāre **Nevʿī** ġuṣṣādan āzād olınmaz mı

256.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Āteş-i ḥasretle yaḳup sīne-biryān olduġum
2. Sāyeveş ḳaddüŋ ġamından ḫāke yeksān olduġum
3. Ṣubḥ olınca her gice ḳapuŋda nālān olduġum
4. ʿĪd-ı aḍḥā-yı ruḫuŋ şevḳıyla giryān olduġum
5. Hep senüŋçündür benüm yolında ḳurbān olduġum

II

1. Göŋlümi bend-i belāya mübtelā ḳılduḳlarum
2. Derd ile ṭaş yaṣdanup ḳaddüm dü-tā ḳılduḳlarum
3. Ṣāġ esen ol diyü her laḥẓa duʿā ḳılduḳlarum
4. Çeşm-i bīmāruŋ görüp cānum fedā ḳılduḳlarum
5. Hep senüŋçündür benüm yolında ḳurbān olduġum

III

1. Tekyegāh-ı ʿışḳ içinde ʿāşıḳ-ı āvāreyüm
2. ʿĀşıḳ-ı āvārelerde sīne-yi ṣad-pāreyüm
3. Sīne-yi ṣad-pārelerle şerḥa şerḥa yarayum
4. Şerḥa şerḥa yārelerle nāle-yi bī-çāreyüm
5. Hep senüŋçündür benüm yolında ḳurbān olduġum

IV

1. Deşt-i ġamdan doḳunan seng-i cefālar başuma
2. Ḳavs-i miḥnetden yaġan tīr-i belālar başuma
3. Ṭāʿne-yi aġyār ile bu iftirālar başuma
4. Cevr-i aʿdādan gelen bunca belālar başuma

---

256. MK. 984: 70[a]; ʿUlvī: *Dīvān*: Msm. 45.
ʿ**Ulvī.**
[Muṣammaṭ]
I-1 yaḳup: yaŋup *Dīvān*.
III *Dīvān*'da 1.tekil şahıs olarak –yim yerine –lar çoğul eki kullanılmıştır.
IV-1 deşt: dest; doḳunan: ṭoḳınup *Dīvān*.
IV-4 belālar: ḳażālar *Dīvān*.

5. Hep senüŋçündür benüm yolında ḳurbān oldugum

V

1. ʿ**Ulvī**-yi dil-ḫastenüŋ bagrı ṭolu ḳan oldugı
2. Gūyveş meydān-ı gamda başı galṭān oldugı
3. Ḫānmāndan el çeküp bī-cism ü bī-cān oldugı
4. Ḫancer-i ḥicrān ile çāk-ı girībān oldugı
5. Hep senüŋçündür benüm yolında ḳurbān oldugum

257.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Her gice bir cāyi rūşen eylemekdür himmetüŋ
   Meh gibi hercāyisin bildük senüŋ māhiyyetüŋ
2. Ey ḳamer hercāyiluḳdan şöyle şevḳuŋ var senüŋ
   Şemʿi olurduŋ elüŋden gelse her cemʿiyyetüŋ
3. Dostum ehl-i vilāyet itse bārī Ḥaḳ seni
   ʿĀlemi bir demde seyrān eylemekdür himmetüŋ
4. Almazam āb-ı ḥayāt olursa destüŋden ayaḳ
   Geçdük andan fāriga ṭutdı Ḫalīlüm niʿmetüŋ
5. Minnet itme öldürürem **Ẕātī**yi bir gün diyü
   Fürḳat anı öldürür yanuŋda ṭursun minnetüŋ

258.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Her dem firāḳ-ı seyr-i cemālüŋdeyüm senüŋ
   Her gice iştiyāḳ-ı viṣālüŋdeyüm senüŋ
2. ʿĀlem sipihre nāẓır olur māh-ı ʿīd içün
   Ben ārzū-yı naḳş-ı hilālündeyüm senüŋ

---

257. MK. 984: 70[b]; Ẕātī: *Dīvān*: G. 703.
Ẕātī.
5a minnet itme öldürürem Ẕātī bir gün diye: minnet itme tīgüŋ ile Ẕātīyi öldürmegi *Dīvān*.

258. MK. 984: 71[a].
Sāʿī.

3. Ḥaẕ itdügüm çemende bu kim dāġ-ı lāleden
Sevdā-yı ʿārıż-ı ḫaṭ u ḫālüŋdeyüm senüŋ

4. Şāhum ʿaceb mi nāme yazup ḥālüm aġlasam
Efkār-ı istimāʿ-ı maḳālüŋdeyüm senüŋ

5. Tīġ-i firāḳ kesmedi **Sāʿī** ḥarāretüm
Dāyim ümīd-i nūş-ı zülālüŋde[yüm] senüŋ

259.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sen hilāl-ebrū ġamından çıḳdı nālem göklere
Tīr-i āhumdan ṣaḳın kim atduġum düşmez yire

2. Didüm ey bülbül nihāl-i gülden incinmek neden
Didi ġamdan bī-ḫabersin serçeye çıbıḳ bere

3. Āftāb-ı ʿālem-ārāyı cemālüŋ var iken
Ḥüsn bāzārında almaz kimse füls-i aḥmere

4. ʿIşḳı ḳoyup ʿaḳla uymaḳ bir belādur ey ḥakīm
Bu belāyı virmesün Ḥaḳ dīni yoḳ kāfirlere

5. Ey **Necātī** ġayret it dünyāya baḳma merd iseŋ
Bir vefāsuz ḳaḥbedür dünyā ki hīç varmaz ere

260.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Bir cām ile ḳıldı beni sāḳī yine mecnūn
Beŋzer ki dilā itdi şarāba o gül efsūn

2. Ey Ḫusrev-i ḫūbān seni arayı arayı
Ḳan derleyüben çıḳdı ayaḳdan mey-i gül-gūn

---

259. MK. 984: 71[a]; Necātī: *Dīvān*: G. 499.
Necātī.
3. beyit *Dīvān*'da bulunmamaktadır.
5a ġayret ėt: ʿizzet-i *Dīvān*.

260. MK. 984: 71[b]; Şunʿī: *Dīvān*: G.131.
Şunʿī.
4b oḳudı: oḳumış *Dīvān*.

3. Seyr itmege sen māhı felekler gice gündüz
Revzenler açar ay ile günden yine gerdūn

4. Ḫatm eyleyen ey ḫˇāce benüm muṣḥaf-ı ʿışḳı
Ve'l-leyliye dek oḳudı ancaḳ anı Mecnūn

5. Ḫūbān-ı kelām içre bu gün ehli yanında
Ey **Ṣunʿī** ḳanı Yūsuf-ı naẓmum gibi mevzūn

261.

Feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Ḫafīf + + – – / + – + – /+ + –

1. Derd-i dil-ber ġıdā-yı rūḥumdur
Ḫūn-ı dil bāde-yi ṣabūḥumdur

2. Pend-i nāṣıḥdan eyleyen beni dūr
Sāḳiyā tevbe-yi naṣūḥumdur

3. Baḥr-i ẕāta sefīnedür tevḥīd
Pīri deryā-şinās Nūḥumdur

4. Sırr-ı eşyāya mülk tā melekūt
Bir seḥerde olan fütūḥumdur

5. Metn-i ʿışḳı **Ḫayālī** ben açdum
Şerḥalar sīnede şurūḥumdur

262.

Feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Ḫafīf + + – – /+ – + – / + + –

1. İşigüŋ ehl-i ʿışḳa mesneddür
Ḳulluġuŋ ʿizz ü cāh-ı sermeddür

2. Ḳo dökilsün ḳapuŋda sīm ü sirişk
İy şeh-i sīm-ten der-āmeddür

---

261. MK. 984: 71[b]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 153/62.
Ḫayālī.
5b Şerḥalar sīnede: sīnede şerḥalar *Dīvān*.

262. MK. 984: 72[a]; ʿUbeydī: *Dīvān*: G. 64.
ʿUbeydī.
2a sīm ü sirişk: naḳd-i sirişk *Dīvān*.

3. Kākülüŋ ḳaydına düşüp şimdi
Deli göŋlüm ʿaceb muḳayyeddür

4. Vālihüŋ oldum ise dögme beni
Mest-i ʿışḳuŋ efendi bī-ḥaddür

5. Seyl-i ʿışḳuŋʿ**Ubeydi**yā yıḳamaz
Sedd-i ḥicrān ḳatı müşeddeddür

263.

Mef ʻūlü fā ʻilātü mefā ʻīlü fā ʻilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Dünyāyı bir yaŋa ḳosalar bir yaŋa seni
Baŋa seni gerek seni ey bī-vefā seni

2. Müşkil budur maḥabbet iki başdan olmadı
Sevdürmedi saŋa beni illā baŋa seni

3. ʿĀşıḳlaruŋ ne çekdügini aŋlamaġ içün
Allāh ide idi güzele mübtelā seni

4. Derd ü belā içün mi getürdi felek beni
Cevr ü cefā içün mi yaratdı Ḫudā seni

5. Olduŋ **Necātī** sāye-yi zülfinde pādşāh
Var ey gedā ki ḳapladı ẓıll-ı hümā seni

264.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Vefādan çünki ḫazzuŋ yoḳ düşürme göŋlümi bende
Yüri var ey cefā-pīşe senüŋ sende benüm bende

2. Vefāsuz yār derdinden benüm ḫod baŋa yetmişdür
Raḳībā cevrler itme baŋa bir yaŋadan sen de

---

263. MK. 984: 72[a]; Necātī: *Dīvān*: G. 595.
Necātī.
2a müşkil: bu kim *Dīvān.*
4a derd ü belā: mihr ü vefā *Dīvān*.

264. MK. 984: 72[b]; Şemʿī: *Dīvān*: G. 158.
Şemʿī.

3. Hevā-yı pāy-i būseŋle düşüp yollarda ḫāk oldum
Bulınmaz ʿışk yolında benüm bigi bir efgende

4. Elifler sīnede servüm olupdur dāġlar güller
Dil-i āşüfte bülbüldür öter her dem bu gülşende

5. Müşebbek micmer-i bezm-i belādur **Şem**ʿ**i**yā cismüŋ
Duḫān-ı āteş-i dildür görinen mūylar tende

265.

Mef ʿūlü fā ʿilātü mefā ʿīlü fā ʿilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Ḫālüŋ ġamıyla tāzeledüm sīne dāġını
Yaḳdum dil ehlinüŋ o söyünmüş çerāġını

2. Başın ayaḳda gördi bu bezm-i zemānede
Her kim ki içdi cām-ı maḥabbet ayaġını

3. Fenn-i cefāda zülfine ey dil belī diyüp
Mengūş-ı yār ṭutdı öŋinde ḳulaġını

4. Tātār-ı zülfi yādına ʿazm-i sefer ḳılan
Kūy-ı fenāda eylesün evvel ḳonaġını

5. Görsem **Fiġānī** cām-ı mey içre ḥabāb-ı āl
Bezm-i fenāda yād iderem Cem otaġını

266.

Fā ʿilātün fā ʿilātün fā ʿilātün fā ʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫastedür göŋlüm gül-i ruḫsāruŋ eyler ārzū
Teşnedür laʿl-i şeker-güftāruŋ eyler ārzū

2. Her ne leẕẕet var ise dünyāda göŋlüm istemez
Ey melek-sīmā hemān dīdāruŋ eyler ārzū

---

265. MK. 984: 72[b]; Fiġānī: *Dīvān*: G. 94.
Fiġānī.
2a ayaḳda: elinde *Dīvān*.
5b bezm-i fenāda: deşt-i belāda; cem: cān *Dīvān*.

266. MK. 984: 73[a].
Cāmiī.

3. Ẕerre deŋlü mihrüŋe cānlar virür ey māh-ı nev
Müşterī her gūşede bāzāruŋ eyler ārzū

4. Būy-ı sünbül ḳalbe ḳuvvet rūḥa rāḥatlar virür
Ol sebebden zülf-i ʿanber-bāruŋ eyler ārzū

5. Görmek ister ruḥlaruŋı rūz u şeb ey lāle-ḫad
Bülbülüŋdür **Cāmiī** gülzāruŋ eyler ārzū

267.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Bir gedā himmeti yigdür baŋa begden aġadan
Ḳurtarurdı hele bir pāre bizi daġdaġadan

2. Tīr-i dil-dūzı ciger delse ʿaceb mi çaġadaḳ
Gelür ol māhveşüŋ ḳaşı kemānı çaġadan

3. Bir ʿaceb sūḫteye būse ʿaṭā eyle didüm
Ḳāle ḫuẕ min keremi ḳultu metā ḳāle ġadaŋ

4. Keşf içün ṣūfi ḥicābı ile keşfī kim gelür
Başını ḫırḳasına çekmegi gördi baġadan

5. Zāhidüŋ ṭaʿnı **Ḳabūlī** bizi taġyīr idemez
Āb-ı pāke ne żarar daġdaġa-ı ḳurbaġadan

268.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. İḥsāna maẓharuz naẓar-ı iltifāt ile
Manẓūr-ı ʿayn-ı ʿāṭıfetüz her ciḥāt ile

---

267. MK. 984: 73[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G.317.
Ḳabūlī.
3a ʿaceb sūḫteye: ʿarab şūḫına *Dīvān*.
4a ḥicābıyla keşfī gibi gelür: keşef gibi ḥicāb ile yürür *Dīvān*.
4b gördi: görmiş *Dīvān*.
5a zāhidüŋ ṭaʿnı: vāʿiẓüŋ ḳavli *Dīvān*.
5b daġdaġa-yı ḳurbaġadan: laḳlaḳa-yı ḳurbaġadan *Dīvān*.
268. MK. 984: 73[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G.371.
Ḳabūlī.

2. Ḫaẓẓ itdi bī-berātuŋ alanlar menāṣıbın
Beŋzer ki şimdi çıḳdılar anlar berāt ile

3. Bir manṣıb-ı şerīf idi kūyuŋ gedālıġı
Tevcīh olındı ol bize ḳayd-ı ḥayāt ile

4. Dil ṣoḳma kimse aġzına çün ḫāme-yi devāt
Olmaz muḳayyed ehl-i ḫıred ḫurdevāt ile

5. Geçdi **Ḳabūlī** küşte-yi şemşīr-i ʿışḳ olup
Kim virdi aŋa zümre-yi maḳtūle ḳātile

269.

Fe ʻūlün fe ʻūlün fe ʻūlün fe ʻūl

Mütekārib + – – / + – – / + – – / + –

1. Ne dem kim ġamuŋ cāna hem-rāz olur
Yaşum āh u nālemle dem-sāz olur

2. Ser-i nīzeŋe irgüren başını
Cihān ḫalḳı içre ser-efrāz olur

3. ʿAyān itdi bir bir nihān rāzumı
Dilā eşk-i çeşmüm ne ġammāz olur

4. Nihāl-i cefā şāḫıdur ḳadd-i yār
Anuŋ mīvesi şīve vü nāz olur

5. Çoġ olmaz bu nevʿe ġazel **Bāḳi**yā
Güzel söz güherdür güher az olur

270.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yine göŋlüm bir şeh-i ḥüsnüŋ ḳul u ḳurbānıdur
Nāmı ʿabdī kendü ḥüsn iḳlīminüŋ sulṭānıdur

---

269. MK. 984: 73[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G 112.
Bāḳī.
5a nev-i ġazel: bu tarza *Dīvān*.

270. MK. 984: 74[a].
Ḳabūlī.
Bu şiir Ḳabūlī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

2. Kāküli sünbül yüzi gül misk-i Rūmī beŋleri
Lebleri gülzār-ı ḥüsnüŋ ġonca-yı ḫandānıdur

3. Ḫışmını luṭf aŋların cevrüŋ vefā ʿadd eyleyüp
Her ne kim ṣādır olursa luṭfıdur iḥsānıdur

4. Cān viren yolında ʿömr-i cāvidānı kesb ider
Lebleri cān içre ʿālem kendü ʿālem cānıdur

5. Olmadı tīr-i cefā dilden **Ḳabūlī** munḳaṭiʿ
Muttaṣıl ḫāṭır-ı nişānum nāruŋ müjgānıdur

271.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Gedā-yı dergehüŋ olan muḳīme ḳıyma sulṭānum
Saḳīme ile cevri müstaḳīme ḳıyma sulṭānum

2. Mürüvvet dād-ı Ḫaḳdur herkes andan müstefīd olmaz
Kerem gelmez keremsüzden ʿaḳīme ḳıyma sulṭānum

3. ʿAdū-yı kūfteḫʾārı şerḥa şerḥa eylesün tīġuŋ
Vücūdın eyle şemşīrüŋle ḳıyma ḳıyma sulṭānum

4. Cüdā idüp beni senden seri tenden cüdā itme
ʿİnāyet eyle luṭfuŋla ḳaḳıma ḳıyma sulṭānum

5. **Ḳabūlī** ḳapuŋa ʿarż-ı ʿubūdiyyet ider dāyim
Naẓar ḳıl rāfiʿ-i raḳm-ı raḳīme ḳıyma sulṭānum

272.

Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Ḳomaz ser-keşligin bu nefs-i ḫod-rāy
Müdārā eyleseŋ vay itmeseŋ vay

---

271. MK. 984: 74[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G.230.
Ḳabūlī.
272. MK. 984: 74[b]; Bāḳī: *Dīvān:* G.519.
Bāḳī.
3a cānı ol: şol canı *Dīvān*.

2. Felek bir ejdehā-yı heft-serdür
Ṭolanmış genc-i dünyāyı ser-ā-pāy

3. Ḫalās eyler mi cānı ol kimesne
Ki aŋa ḥalḳa-yı ejder ola cāy

4. Gedāya ḳısmet-i rūz-ı ezelden
Leked-kūl-ı melāmetdür degen pāy

5. ʿAṭā ḳıl **Bāḳi**ye luṭfuŋ ilāhī
Saŋa muḥtāc eger yoḫsul eger bay

273.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Cennet ṣafāsı vuṣlat-ı cānān degül midür
Dūzaḫ belāsı miḥnet-i hicrān degül midür

2. Dünyā-yı dūn ile niceler kim ġurūr ider
Bir iki gün bu tekyede mihmān degül midür

3. Yirde şükūfeye naẓar it gökde encüme
Her biri dehrüŋ işine ḥayrān degül midür

4. İḫvān ṣanup ʿadūlara uyma ṣaḳın şehā
İden cefāyı Yūsufa iḫvān degül midür

5. ʿ**Ulvī** kemīneden naẓaruŋ eyledüŋ dirīġ
Yoḫsa ḳapuŋda bende-yi fermān degül midür

---

273. MK. 984: 74[b]; ʿUlvī: *Dīvān*: G. 195.
ʿ**Ulvī.**
2a ider: idüp *Dīvān*.
3b her biri dehrüŋ işine: aḥvāl-i dehre her biri *Dīvān*.
5b bende-yi fermān: lāyıḳ-ı iḥsān *Dīvān*.

274.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Naġamāt eylemege başladı ṣanma anı sen
Ehl-i ʿışḳuŋ ṣanemā āteşin üfler ney-zen

2. Meclis-i ʿışḳda ney-zen ne çalar yanumda
Ġam-ı ʿışḳuŋla ser-āġāz idicek nāleye ben

3. Şemʿ lāzım degül ey sāḳī yiter meclisde
Şuʿle-yi cām-ı Cem-efrūz çerāġ-ı rūşen

4. Ġoncalar dügmelerin çözdi bahār oldı diyü
Sīnesin açdı girībānını çāk itdi semen

5. **Bāḳī**yā ʿişret ü ʿīş itmege bezmüŋde yiter
Nāle ney gözyaşı mey fikr-i viṣālüŋ gülşen

275.

Mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Dilā meyl itme vaṣl-ı dil-rübāya
Hevā-yı salṭanat düşmez gedāya

2. Hümā-yı evc-i istiġnādur ol māh
Anuŋçün böyle māʿildür hevāya

3. ʿİẕāruŋ yādı bir rengīn laṭīfe
Dehānuŋ ẕikri bir şīrīn ḥikāye

4. Olur laʿl-i muṣaffā gerçi dil-keş
Naẓīr olmaz şarab-ı dil-güşāya

---

274. MK. 984: 75[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G.358.
Bāḳī.
1b ehl-i ʿışḳuŋ: ehl-i süzūn *Dīvān*.
2b ġam-ı ʿışḳuŋla: ġam-ı hecrüŋle *Dīvān*.
3b Cem-efrūz: şeb-efrūz *Dīvān*.
5a bezmüŋde: hecrüŋde *Dīvān*.

275. MK. 984: 75[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G.459.
Bāḳī.
4a gerçi dil-keş: dil-keş ammā *Dīvān*.

5. Ferāmūş it ġam-ı ferdāyı **Bāḳī**
Bugün ṣıḥḥatdeyüz minnet Ḫudāya

276.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḳızarur bādeden ol nergis-i mestāne biraz
Mey-i nāb içse gözi māʿil olur ḳana biraz

2. Çekemez kimse ayaġum diyü lāf urma iŋen
Sāḳiyā elleşelüm gel berü meydāne biraz

3. Cāna kār eylemesün dārū-yı ḳaṭṭāl-i ġamı
Mey-i gül-gūn içelüm bāri ḥakīmāne biraz

4. Behremend eyler idi būs-ı lebüŋden cānı
Dönmese ṭursa eger ʿahdine peymāne biraz

5. Nice bir daġdaġa-yı baḥs̱ u cidāl ey **Bāḳī**
Varalum ʿīş idelüm meclīs-i rindāne biraz

277.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Sālik-i ʿışḳa dime ol mey-i tevfīḳ-i refīḳ
Gir ṭarīḳa göŋül Allāhu veliyyü'l-tevfīḳ

2. Lücce-yi ʿışḳuŋ olur ġavrına irmek müşkil
Rişte-yi ʿaḳl ile ölçülmedi ol baḥr-i ʿamīḳ

3. Āsiyāb-ı feleki dāne-yi encümle görüp
Kendümi maḥv iderin eyleyicek fikr-i daḳīḳ

4. Bār-ı āmāl girān żaʿf ḳurunca ola ḥāl
Tīġden tīz oluben mūdan ola ince ṭarīḳ

---

276. MK. 984: 75[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G.205.
Bāḳī.

277. MK. 984: 75[b].
Kāmī.
Bu şiir Kāmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

5. Meded ey dost meded **Kāmi**ye gel Ḫıżr yetiş
Baḥr-i ḥayretde ġarīḳ oldı o bī-çāre ġarīḳ

278.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gerçi ġāyet mestdür ol nergis-i ḫūn-rīzler
Ḳatı geçkindür velī ol ġamze-yi ser-tīzler

2. Sen yatursın mesned-i ḥüsn içre ḫāb-ı nāzda
Ḫalḳı uyutmaz fiġān u nāle-yi şeb-hīzler

3. Yaḳdılar dil kişverin cevr ile tālān itdiler
Dil-berān-ı şūḫ u şehr-āşūb şūr-engīzler

4. Meclis-i ʻışḳuŋda Zühre çengī deffāf āftāb
N'eylesün raḳs urmasun mı ẕerre-yi nācīzler

5. Ġam degül **Bāḳī** iŋen açılmasa ol gül-ʻiẕār
Ser-girān olurlar ekṣer ġonca-yı nev-ḫīzler

279.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Her ḳaçan göŋlüme fikr-i ʻārıż-ı dil-ber düşer
Gūyiyā mirʻāta ʻaks-i pertev-i ḫāver düşer

2. Ger ölürsem ḥasret-i ḳaddiyle ol servüŋ beni
Bir yire defn eyleŋüz kim sāye-yi ʻarʻar düşer

3. Ṭan mı ġam öldürse meydān-ı melāmetde beni
Bu ne berd-i ʻışḳdur bunda dil-āverler düşer

4. Anuŋ içün varmazam ben kūyuŋa giryān olup
Ḫāk-i rāhuŋ ḳorḳaram cānā gözümden ter düşer

---

278. MK. 984: 76[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G.86.
Bāḳī.
2a içre: üzre *Dīvān*.
4b urmasun: itmesün *Dīvān*.

279. MK. 984: 76[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G.119.
Bāḳī.

5. ʿĀrıż u ruḫsāruŋı vaṣf itse **Bāḳī** her ḳaçan
Şiʿri ey gül-çihre anuŋ böyle rengīnter düşer

280.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ẕekanuŋ hecri ile dil delinüp nāy oldı
Ġabġabuŋ fikri ile kārımuz eyvāy oldı

2. Nāvek-i āhı atarsaḳ yiridür eflāke
Ḳaşlaruŋ yādı ile ḳāmetümüz yāy oldı

3. Şeb-i miḥnetde hilāl olsa n'ola cism-i nizār
Günyüzüŋ görmeyeli hefte degül ay oldı

4. Ehl-i ʿışḳuŋ kimi fürḳatde kimi vuṣlatda
Nicesi yoḫṣul olup niceleri bay oldı

5. Ṭuydılar yoluŋa cān virdügini ʿ**Ulvī**nüŋ
Saŋa ʿāşıḳ olalı ʿāleme rüsvāy oldı

281.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + /+ – – + /+ – – + / + – –

1. ʿĀşıḳlaruŋ öldürmek ise sende mürüvvet
Taḥsīn senüŋ bāzūŋa ḳollaruŋa ḳuvvet

2. Raḥm eyleyüben dār-ı şifāsında ṭabībüm
Nāfiʿ diyü içürdi bu dīvāneye şerbet

3. Her dem baŋa cevr ile cefādur işüŋ ammā
Şimden girü ḳıl mihr ü vefā kār-ı be-nevbet

4. Ḳaddüm bükilüp çenge döner sīnem olur def
Aġyār ile ol yār ḳaçan kim ide ṣoḥbet

---

280. MK. 984: 76[b]; ʿUlvī: *Dīvān*: G. 737.
ʿ**Ulvī.**

281. MK. 984: 76[b]; Necātī: *Dīvān*: G. 35.
Necātī.
3a her dem: dāʾim *Dīvān*.
5a ol yār: yāruŋ *Dīvān*.

5. Ger ḫār u ḫaḳīr itse **Necātī** seni ol yār
İncinme ki ʿuşşāḳa budur ʿizzet ü ḥürmet

282.

Mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün

Hezec – – + /+ – – – / + – – + / + – – –

1. ʿIşḳ eyleyeli cān u derd u ġamuŋa muʿtād
Ṣaḥrāda benem Mecnūn daġlarda benem Ferhād

2. Var ise cihān içre ʿışḳ ile benem ancaḳ
Mecnūna bedel maḥzūn Ferhāda bedel nā-şād

3. Mecnūn ile Ferhāda ʿışḳ içre benüm mürşīd
Pīr-i ġamuŋ idelden ol yolda baŋa irşād

4. Vādī-yi meşaḳḳatde Mecnūna benüm hādī
Kūh-ı ġam-ı mihnetde Ferhāda benem üstād

5. Esrār-ı ġam-ı ʿışḳı **Fevrī** kime şerḥ itsün
Mecnūn ise bir cāhil Ferhād ise bir ırġād

283.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Cām-ı ṣafā-yı ʿışḳuŋ ile Cem degül miyüz
Bezm-i ġamuŋ ṣafāsına ḫurrem degül miyüz

2. Bāġ-ı ruḫuŋda dāne-yi ḫālüne ey perī
Meyl eylesek ʿaceb midür Ādem degül miyüz

3. Ger ẕerrevār itmesek ol āftāba meyl
Bir ẕerreden bu yolda daḫı kem degül miyüz

4. Bezm-i neşāṭa niçün iletmez bizi ḥabīb
Çeng-i ġamuŋda nāy ile hem-dem degül miyüz

---

282. MK. 984: 77[a].
Fevrī.

283. MK. 984: 77[a]; Necātī: *Dīvān*: G. 220.
Necātī.
1a cām-ı ṣafā-yı: cām-ı şarāb-ı *Dīvān*.
4a ḥabīb: raḳīb *Dīvān*.

5. Dil-ber cemāli vaṣfın idelden **Necāti**yā
Üṣlūb-ı naẓm içinde müsellem degül miyüz

284.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Yüri hey hecr ile ben zār-ı ġamnāk eyleyen ṭāliʿ
Yüri hey düşmeni şād u feraḫnāk eyleyen ṭāliʿ

2. Yüri hey çeşm-i aġyāra temāşā itdüren bāri
Yüri hey dīde-yi ʿuşşāḳı nemnāk eyleyen ṭāliʿ

3. Yüri hey dūr olan oŋmaz başum bālīn-i rāḥatdan
Yüri hey pisterümi ḫār u ḫāşāk eyleyen ṭāliʿ

4. Yüri hey bī-ser ü bī-pā ḳoyan rāh-ı melāmetde
Yüri hey dest-i ḥasretle yaḳam çāk eyleyen ṭāliʿ

5. Yüri hey ayıran **Sırrī**yi ʿışḳ-ı kūy-ı dil-berden
Yüri hey düşmenüŋ yirini eflāk eyleyen ṭāliʿ

285.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Saʿādet maṭlaʿından olalı mihr-i cihān ṭāliʿ
Sitārem gibi bulmadı ḳara günlü yamān ṭāliʿ

2. Ṭulūʿ itmez murādum āftāb-ı burc-ıʿiẓẓetden
Aŋa bir vaḳt baḫtum māniʿ olur bir zemān ṭāliʿ

3. Saʿādet burcı üzre her kişinüŋ kevkeb-i ṭāliʿ
Sitārem anı seyr itdükçe dir kim āh u zār ṭāliʿ

4. Ḳaşuŋ ʿaksi düşelden cām-ı gül-gūn içre ey sāḳī
Şafaḳdan oldı gūyā kim hilāl-i āsmān-ı ṭāliʿ

---

284. MK. 984: 77[b].
Sırrī.
Bu şiir Sırrī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

285. MK. 984: 77[b].
Raḥmī.
Bu şiir Raḥmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

5. Şafaḳveş dīde-yi **Raḥmī**ye her dem ḳanlar aġlatduŋ
Yüri iy baḫtına hemvār var iy bī-emān ṭāliʿ

286.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Aç gözüŋ kesretde vaḥdet ẕevḳin eyle yāra baḳ
Ḳalbüŋi ṣāf eyleyüp ʿāyīne-yi dīdāra baḳ

2. Nūrdan nīlūferi bir ser-nigūn deryāda gör
Nice yüz biŋ nergis ile zeyn olan gülzāra baḳ

3. İster iseŋ almaġa ḥikmet kitābından sebaḳ
Ḫāme-yi ḳudret ne yazmış ṣafḥa-yı eşcāra baḳ

4. Cism terkīb-i ġubārīdür gel andan fāriġ ol
Rūḥ-ı pāk ol ʿālem-i tecrīde gel esrāra baḳ

5. Cevher-i ʿaḳluŋ ġaraż baḥsına(?) ṣarf itme hemīn
Laʿl-i yār içre **Ḫayālī** lü'lü'-i şehvāra baḳ

287.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dökdi çün çeşmi ḥabābın sen semen-ruḫsāra su
Ḳanlu yaşum gibi boyansın ḳızıl ḳanlara su

2. Vādī-yi ḥayretde zencīrin sürür dīvānevār
ʿĀşıḳ olmuşdur meger rūz-ı ezel dīdāra ṣu

3. Çıḳdı tīrüŋ ḳaldı peykānuŋ dil-i mecrūḥda
Dostum incinme kim dirler uġurlar yara ṣu

4. Ruḫlaruŋa öykinüp şemʿüŋ diline düşdi nār
Yārdan uçurdılar meyl itdügiçün yāre ṣu

---

286. MK. 984: 78ᵃ; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 226/1.
Ḫayālī.

287. MK. 984: 78ᵃ; Ḫayālī: *Dīvān:* G. 338/2.
Ḫayālī.
1a dökdi çün: dikse ger *Dīvān*.
3a çıḳdı tīrin: tīrin aldın *Dīvān*.
4a ruḫlaruŋa öykinüp: öygünelden haddine *Dīvān*.

5. Ol boyı servüŋ **Ḥayālī** gözlemekden yolların
Lāle-yi ṣaḥrālaruŋ indi gözine ḳara ṣu

288.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Göŋül dāġ-ı ġamuŋla sīnede bir şemʿ uyandurmış
Çerāġ-ı ʿışḳa bir ġarrā ḳızıl altunı yandurmış

2. Göŋüller naḳdin almış yār girmiş ḥalḳa-yı ẕikre
Bir iki derdmend āvāreyi varmış ṭolandurmış

3. Dimeŋ Mecnūna gelmiş ʿāḳıbet Leylādan istiġnā
Belā-yı ʿışḳ o ser-gerdānı cānından uṣandurmış

4. Bulup saḳḳā-yı hicrān teşne-dil ṣaḥrāda Mecnūnı
Ecel peymānesin ṣunmış ḥayāt ābına ḳandurmış

5. Bugün **Bāḳī**ye ol āfet viṣālin vaʿdeler itmiş
Yalanlar söylemiş miskīni gerçekden inandurmış

289.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Göŋül bir ġayrı dil-ber serv çün ol terk-i cefā itmez
Perī-rūlar saŋa birḳaç gerek biri vefā itmez

2. Ġam-ı sevdāyile ʿaḳlı perīşān olmayan kimse
Hevā-yı kākül-i dil-dārı başına belā itmez

3. Ḫadeng-endāz-ı ġamzeŋ iy kemān-ebrū dil-i zāra
Atar tīr-i cefāyı biŋde birisi ḫaṭā itmez

4. Metāʿ-ı ḥüsnüŋüŋ şimdi revācı var iken ṭurma
Ṣaḳın iy ḫˇāce-yi Mısr-ı bahā soŋra bahā itmez

5. **Ḳabūlī** şunda bir merd-i ġarīb-i lā-übālīdür
Vefā ummaz o senden ġayriden nesne recā itmez

---

288. MK. 984: 78[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G.219.
Bāḳī.

289. MK. 984: 78[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 139.
Ḳabūlī.

290.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Başlar kesilür zülf-i perīşānuŋ ucından
Ḳanlar dökilür ġamze-yi bürrānuŋ ucından

2. Peykān-ı belā cānuma işler geçer oldı
İy ḳaşları ya nāvek-i müjgānuŋ ucından

3. Dil ḍarbın urur ḳalbe firākuŋda dem-ā-dem
Ḳan aġlasa çeşmüm n'ola peykānuŋ ucından

4. Yüz sürmek umar pāyüŋe üftādeler ammā
Nevbet mi deger kimseye dāmānuŋ ucından

5. Murġ-ı dil-i **Bāḳī**yi görüŋ fāḫte-āsā
Efġān ider ol serv-i ḫırāmānuŋ ucından

291.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. ʿĀlem ḳırılur kākül-i fettānuŋ ucından
Ādemler ölür ḫancer-i bürrānuŋ ucından

2. Dāġlar yaḳayın kelle-yi bī-devlete cāna
Başuŋdaki destār-ı perīşānuŋ ucından

3. Āḫir başum alur giderin kūy-ı fenāya
Ey şūḫ senüŋ nīze-yi hicrānuŋ ucından

4. Şiʿrüŋ gören īṣār-ı cevāhir ider iy dil
Dirler dökilür kilk-i dür-efşānun ucından

5. Ser-rişte-yi zülfüŋ hevesi geçse göŋülden
Baġrum delinür söz ile müjgānuŋ ucından

---

290. MK. 984: 79[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G.356.
Bāḳī.
3b çeşmüm: zahmum *Dīvān*.

291. MK. 984: 79[a].
Veysī.

6. **Veysī** gice meclisde ʿaceb yandı yaḳıldı
Pervāneveş o şemʿi şebistānuŋ ucından

292.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Nāmeŋe baḳmaduġına ol nigār-ı bī-vefā
İy deli dīvāne benden bir ḳulaç kāġıd saŋa

2. Murġ-ı cāna dām idersin zülfüŋ ammā ḳorḳarın
Bu ṭutumla öldürürsün sen beni iy meh-liḳā

3. Bezm-i meyde itdügüŋ iḳrārı iṡbāt eyledüm
Oldı mücellā şāyed sāḳī ile muṭrib aŋa

4. Ḫāk-i rāh-ı yār olaldan ben ʿaceb ḥayretdedür
Gözine girsem beni görmez raḳīb-i nā-sezā

5. Nāle-yi **Veysī**ye āheng olmaḳ istermiş gibi
Ġam degül diŋlenmese gülşende murġ-i ḫoş-nevā

293.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ne Mecnūnum ne ḫod Ferhād-ı kūh-ı bī-sütūnam ben
Görelden zülfüŋi ser-ḫalḳa-yı ehl-i cünūnam ben

2. Yed-i deryāyı taḥrīk eyledüm āh-ı derūnumla
Ferāġat gūşesinde gerçi bir ehl-i sükūnam ben

3. O māhuŋ derd-i mihrine giriftār olalı göŋlüm
Belā-keş ʿāşıḳum dil-ḫasteyüm ġāyet zebūnam ben

4. Ten oldı lāle gibi pāre pāre tīġ-i hicrāndan
Belā deştinde şimdi bir şehīd-i ġarḳ-ı ḫūnam ben

5. Kitāb-ı ʿışḳ u bāb-ı derd ü faṣl-ı fürḳati gördüm
Nihālī ḥaḳ budur ṭālibler içre ẕü-fünūnam ben

---

292. MK. 984: 79[b].
Veysī.
293. MK. 984: 79[b].
Nihālī.

294.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Şarāb-ı bezm-i ġam ẕevḳın ne mīr ü ne vezīr itdi
Anuŋ keyfiyyetin benden suʿāl eyleŋ vezīr itdi

2. Ṣaçuldı cürʿa-yı cām-ı maḥabbet bāġ-ı Rıḍvāna
Ṣuyın Kevṯer nebātın ney-şeker ḫākin ʿabīr itdi

3. Binā-yı ʿışḳa ṭūfān-ı ḥavādiṯ kārger olmaz
Esāsın gūyiyā bennā-yı ḳudret kār-gīr itdi

4. Cüvānluḳ ʿālemi gitdi ne vaḳtin ṭoġrılam yā Rab
Egildüm bār-ı ʿışḳ-ı yār ḳaddüm bükdi pīr itdi

5. Ne ġam endīşe-yi zilletden ey **Bāḳī** bu menzilde
Hidāyet reh-beri luṭfın aŋa kim dest-gīr itdi

295.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ruḫuŋ āteş ḫaṭ u ḫālüŋ baḫūr-ı misk ü ʿanberdür
Ḫam-ı zülf-i siyāhuŋ ḥalḳa ḥalḳa dūd-ı micmerdür

2. Benüm dūd-ı kebūd-ı nār-ı āhum başdan aşmışdur
Senüŋ zülf-i siyāhuŋ ayaġuŋla bas ber-ā-berdür

3. Düşüp ol ḳadd-i bālādan döşenmiş ḫāk-i rāh üzre
Muʿanber zülfi gūyā sāye-yi serv ü ṣanevberdür

4. Göŋül tīġ-i müjeŋden yüz çevürmez iy gözi āhū
O bir şemşīr-i bürrāna varur şīr-i dil-āverdür

5. Zer-i ḫāliṣ gibi rengīn olup gitmekde eşʿāruŋ
Elüŋde ḥāme ey **Bāḳī** meger kibrīt-i aḥmerdür

---

294. MK. 984: 80ᵃ; Bāḳī: *Dīvān*: G.523.
Bāḳī.
1b vezīr: faḳīr *Dīvān*.

295. MK. 984: 80ᵃ; Bāḳī: *Dīvān*: G.50.
Bāḳī.

296.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿĀrıżuŋ firdevs-i aʿlā ḳāmetüŋ Ṭūbā imiş
Būse-yi laʿlüŋ alan ḫoş mīve-yi zībā imiş

2. Ruḫların teşbīh idersem n'ola cennet bāġına
Eksük olmaz tāze şeftālūsı anuŋ yaz u ḳış

3. Geçdi sen serv-i semen-sīmā ṭururken ser-firāz
Gördi ʿarʿar lā-cerem bād-ı ṣabādan serzeniş

4. Teşne-diller vādī-yi hicrānda sensüz ḳaldılar
Ḥıżrveş iy laʿl-i nābı āb-ı ḥayvānum yetiş

5. Bir güherdür ṭabʿ-ı **Bāḳī** ḳān-ı imkān içre kim
Āftāb-ı luṭf-ı sulṭān ile bulmış perveriş

297.

Feʻilātün mefāʼilün feʻilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Ehl-i diḳḳat beline mū didiler
Aġzuŋ aŋıldı yoḳdur o didiler

2. Ġonca-yı ebkār ʿandelībi görüp
Ḳız yine geldi bunda bu didiler

3. Kūyumuz nāle ile ṭoldurdı
Vaylī vaylī abū abū didiler

4. Gördiler seyl-i eşkimüŋ cūyın
Ḳandan oldı bu ḳanlu ṣu didiler

5. **Ẕātī** ilden ayaġı hīç koyamaz
Rūz u şeb nūş iderse bu didiler

---

296. MK. 984: 80[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G.217.
Bāḳī.
4a ḳaldılar: yandılar *Dīvān*.

297. MK. 984: 80[b].
Ẕātī.
Bu şiir Ẕātī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

298.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṣatma iy ḫˇāce nebāt-ı ḥamevīden bize hīç
Dehen-i yār ṭurur iken şekerüŋ ez ṣuyın iç

2. Yāre didüm ki niçün ṣabrumı yaġmālatduŋ
Faḳr u fāḳam göricek didi ki laʿnet bir hīç

3. Dil-i ṣad-pāreme beŋzetdüg'içün dendānın
Kākülüŋ oldı bugün şāne ile pīç-ā-pīç

4. Sīneden gözlerümüŋ yaşı revān oldı yine
Beŋzer ol şehre kim içinde aḳar Tunca Meriç

5. Meyl iderse seni ḳoyup dil-i ʿ**Ulvī** ġayra
Ten-i fersūdesini tīġ-i müjeŋle iki biç

299.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Göŋlüne girmek idi ol büt-i şīrīn-dehenüŋ
Ṭaşlar kesmeden iy dil-i ġarażı Kūh-kenüŋ

2. Ġoncaveş tügmeŋi çöz sīneyi aç gülşende
Çāk ḳıl şevḳle pirāhenini yāsemenüŋ

3. Ḳandesin iy gül-i nev-ḫīz-i gülistān-ı ḥüsn
Yılda ancaḳ görür olduḳ ruḫ-ı zībāŋı senüŋ

4. Tek beni sen […] dār-ı cefādan ḳurtar
Minneti boynuma ol ṭurre-yi ʿanber-şikenüŋ

5. **Veysi**yā ġoncalar açıldı ruḫ-ı yār gibi
Ḫayl-i raʿnālıġı var ḥāṣılı ṣaḥn-ı çemenüŋ

---

298. MK. 984: 81ᵃ; ʿUlvī: *Dīvān*: G. 65.
ʿ**Ulvī.**
2a yaġmālatduŋ: yaġmā ḳılduŋ *Dīvān*.

299. MK. 984: 81ᵃ.
Veysī.
4a Vezin aksamaktadır.

300.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + – + – /+ + – – / + – + – /+ + –

1. Bülend-ḳad bize bir şūḫ-ı şeh-levend gerek
Be kendüye kişinüŋ himmeti bülend gerek

2. Güzelde nāz u nezāket gerek velī ʿāşıḳ
Ġarīb ü ġam-zede vü zār-ı müstemend gerek

3. Girān [u] tünd gerekmez nigār-ı nāzük olan
Küşāde ṭabʿ [u] sebük-rūḥ [u] dil-pesend gerek

4. Kemende çek dili pend ü naṣīḥate çekme
Efendi pend gerekmez delüye bend gerek

5. **Ḳabūlī** ṭālib-i vaṣl-ı nigār olan ʿāşıḳ
Niyāzmend gerekdür niyāzmend gerek

301.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Mihr-i ruḫuŋla dilde kimüŋ tāze dāġı var
Tāb-ı çerāġ-ı şems ü ḳamerden ferāġı var

2. Zülfüŋ ḫamında ki ḳad-i ḫurşīde virmezin
Şemʿi n'ider şu kimse k'anuŋ şeb-çerāġı var

3. Āh itme naʿl-i esbi nişānın görüp şahā
Şāyed kimesne işide yirüŋ ḳulaġı var

4. Lāle çemende başı açuḳ ḳıpḳızıl deli
Sevdā-yı ḫāl-i yār ile muḥtel dimāġı var

5. Cām-ı şarāb-ı nāb gibi dil-rübā ḳanı
Laʿlīn ṭutaġı dür dişi gül-gūn yaŋaġı var

---

300. MK. 984: 81[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 211.
Ḳabūlī.
1b be kendüye kişinüŋ himmeti: ya himmeti kişinün kendüye *Dīvān*.

301. MK. 984: 81[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G.53.
Bāḳī.
2a ki ḳadd-i: ḥaddüŋi *Dīvān*.
3a şahā: dilā *Dīvān*.
6a lebinden: gözinden *Dīvān*.

6. **Bāḳī** lebinden eyle ḫaẕer ṣorma leblerin
Zinhār ġāfil olma şarābuŋ yaṣaġı var

302.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Baḥṣ iderse dostum ol laʿl-i rūḥ-efzā ile
Söyleşür ṭabʿum benüm ṭūṭī-yi sükker-ḫā ile

2. Arzū-ı vuṣlat-ı Leylā ider imiş gerçi Ḳays
Vādī-yi hicrāna düşdüm bende bir sevdā ile

3. Şöyle tekmil eylemiş hercāyiluḳ āyīnini
Bī-vefāluḳda o māh-rū baḥṣ ider dünyā ile

4. Ḫaṭ gelince mihr-i rūy-ı dil-beri sevsen n'ola
Gün geçirmekdür ġaraż bir yār-ı meh-simā ile

5. **Veysi**yā bir zāt-ı ʿālişāna ḳul oldum k'anun
Şāḫsār-ı himmeti hem-sāyedür ṭūbā ile

6. İtdügi elṭāfı ʿadditmek olurdı ḥāside
Lākin iḥsānı anuŋ mümkin midür kim ṣay ile

303.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḳanı ḫāk-i rehüŋ āhumla ber-bād itdügüm demler
Aŋılmaz mı ser-i kūyuŋda feryād itdügüm demler

2. Aḳar seyl-i sirişküm ḳāmet-i dil-cūyuŋ anduḳça
Ṭolar ḳan ile çeşmüm la'lüŋi yād itdügüm demler

3. Ḫayāl-i ḫˇāba döndi kūşe-yi fürḳatde ey meh-rū
Viṣālüŋle dil-i nā-şādumı şād itdügüm demler

---

302. MK. 984: 82[a].
Veysī.
303. MK. 984: 82[a]; Sırrī: *Dīvān*: G. 42.
Sırrī.
4a şīvekāruŋla: ḫoş-ḫırāmumla *Dīvān*.

4. Gözümde uçar oldı sen tezerv-i şīvekāruŋla
Dem-ā-dem murġ-ı cānı ġamdan āzād itdügüm demler

5. Daḫı bennā-yı ḳudret yapmamışdı ḫāne-yi dehri
Binā-yı ʿışḳı **Sırrī** dilde bünyād itdügüm demler

304.

Mefāʾilün feʿilātün mefāʾilün feʿilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Ġamuŋda hem-nefes oldı fiġān u nāle baŋa
Kim ola merḥamet itmez baḳup bu ḥāle baŋa

2. Tuna ṣuyı gibi yaşum aḳıtma iy kāfir
Ṣava raḳībüŋi ġamzen yiter ḥavāle baŋa

3. Dilümde dāġ-ı siyeh sīne ḳana müstaġraḳ
ʿAceb mi beŋzer ise dest-i ġamda lāle baŋa

4. Naṣīb eyleyen eşyāya rızḳını ezelī
Belā vü derd-i ġamı eyledi nevāle baŋa

5. Aḳıtdı ḳanlu yaşum rūy-ı zerdüme naẓar it
Ne naḳş geçti **Ḫayālī** o çeşmi ala baŋa

305.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + –

1. Pā ḳomışdur farḳ-ı mihre perçemüŋ
Ẕerre-yi nācīzde yokdur femüŋ

2. Bu leṭāfetde görürken laʿlüŋi
Öykinürmüş ṭaş başına ḫātemüŋ

3. Yār ṣanma kend'özine ʿaḳluŋı
Ey göŋül ḳanlu yaşumdur hem-demüŋ

---

304. MK. 984: 82[b]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 99/5
Ḫayālī.

305. MK. 984: 82[b]; Emrī: *Dīvān*: G. 267.
Emrī.
2b öykinürmiş: göŋilermiş *Dīvān*.
3b yaşumdur: yaşuŋdur *Dīvān*.
4b yıḳmaḳ: fethi *Dīvān*.

4. Dilde her dāġ-ı belā bir ṭūbdur
Yıḳmaḳ içün ḳalʿa-yı derd ü ġamuŋ

5. Āh-ı āteşnāk ẕerrīn ser-ʿalem
Pādşāhısın be **Emrī** ʿālemüŋ

306.

Mefāʾilün feʿilātün mefāʾilün feʿilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Kemāl u faẓl ile ʿālemde iftiḫārum yoḳ
Melāmet eylese ʿışḳuŋ cihāna ʿārum yoḳ

2. Hezār mertebe ʿışḳuŋda ġālibem Ḳaysā
Nihāyet iy ṣanem ol deŋlü iştihārum yoḳ

3. Ḥuẓūr-ı pīre irişdüm egerçi her fende
Velī güzelleri sevmekde iḫtiyārum yoḳ

4. Çemende ġonca-yı dil n'eyle gülsün açılsun
Yanumda sencileyin şūḫ-ı gül-ʿıẕārum yoḳ

5. ʿAdem diyārına çoḳdan giderdüm iy **Bāḳī**
Şarāb-ı ʿışḳ ile reftāra iktidārum yoḳ

307.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Kemān-keşlikde māhirdür ḳaşuŋ ġāyet hünerverdür
Velīkīn tīr-i müjgānuŋ bahādırdur dil-āverdür

2. ʿAceb mi sīne-yi ʿuryāna çeksem iy kemān-ebrū
Ḫadengüŋ serv-ḳāmet ġonce-leb mümtāz dil-berdür

3. N'ola cevr eyleyüp her dem niyāz ehline cevr itse
Nigār-ı nāzenīnüm ḥaḳ budur kim nāz-perverdür

---

306. MK. 984: 83[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G.245.
Bāḳī.
3a irişdüm: yitişdüm *Dīvān*.

307. MK. 984: 83[a]; ʿUlvī: *Dīvān:* G. 209.
ʿUlvī.
1b dil-āverdür: ciger-derdür *Dīvān*.
3a cevr: nāz *Dīvān*.
3b ḥaḳ budur kim nāz-perverdür: ġāyet ile nāz-perverdür *Dīvān*.

4. Levendāne güzeller gerçi çoḳdur şehr-i ḥüsn içre
Benüm çoḳ sevdügüm ammā fedāyīdür dil-āverdür

5. Ne deŋlü ʿışḳ-ı dil-berden ferāġat eylesem ʿ**Ulvī**
Yine bir bī-vefāya mübtelā olmaḳ muḳarrerdür

308.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Sen ol sulṭān-ı ʿālemsin ki cümle ḫalḳ esīrüŋdür
Yoluŋda mihr ü māh iki delīl olmuş ḥaḳīründür

2. Niçe Yūsuf-liḳālar ʿışḳuŋ ile Yaʿḳūbuŋ olmuşdur
Esīr iden cihānı ḥüsn-i ḥulḳ-ı lā-naẓīrüŋdür

3. Kemānuŋdur ḫamīde eyleyen ḳaddini gerdūnuŋ
Reh-i hicrāna ṭoġrı gönderen ʿuşşāḳ-ı tīrüŋdür

4. Fenā bezminde iy dil cürʿā gibi pāy-māl olsaŋ
Naġam ol sāḳī-yi gül-çihre çün kim dest-gīrüŋdür

5. Ġınā-yı ḥüsn ile maġrūr olup ʿ**Ulvī**ye cevr itme
Ḳapuŋda iy şāh-ı ʿālem o daḫı bir faḳīrüŋdür

309.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Görmez aʿdādan kişi ben gördügüm dil-dārdan
Ḫalḳ şekvāda ʿadūdan ḫalḳa göŋlüm yārdan

2. Ehl-i derde ġamze-yi ḫūn-bārıdur ḳan aġlatan
ʿĀlemüŋ şekvāsı ḫünkāra benüm hünkārdan

3. Ḥaḳ-şinās ol ḫaṭṭ-ı ḥaddinden dilā göz yumma gel
Eylemez efsürdeler şekvā duḫān-ı nārdan

---

308. MK. 984: 83[b].
Ulvī.
Bu gazel ʿUlvī *Dīvānı*'nda bulunmamaktadır.

309. MK. 984: 83[b].
Celāl.

4. Çeşm-i nābınā ne bilsün iʿtibār-i cevheri
Tūtiyā-yı ḫāk-i pāyüŋ ṣor ul'ü-l ebṣārdan

5. Būse cerr ide piyāle cürʿa cerrinde **Celāl**
Aferīn ol cerre kim cer eyleye cerrārdan

310.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Mübtelā-yı derd ü ġam bulsam melālüm söylerin
Ehl-i ḥāle rāst gelsem ḥasb-i ḥālüm söylerin

2. Ger şikār aḥvālin aŋsa cemʿ olup ṣayyādlar
Ṣayda ḳābil olmayan vaḥşī ġazālum söylerin

3. Ḳanda bir divāne görsem eylerüm ʿarż-ı cünūn
Hem-demüm ehl-i kemāl olsa kemālüm söylerin

4. İtmesün mi ol güneş benden cihānda ʿār kim
Bulduġum yerde hemān ṭurmaz zevālüm söylerin

5. Ey **Behiştī** ḫiṣṣedār olsun diyü erbāb-ıʿışḳ
Ḳıṣṣa-ḫʿān olup raḳīb ile cidālüm söylerin

311.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ġurbete düşdüm dirīġā ʿāşıḳ-ı şeydā olup
Bu ġarīb illerde ḳaldum bī-kes u tenhā olup

2. Menzilüŋdür sāyeveş ḫāk-i mezellet ʿāḳıbet
Evc-i rifʿatde n'idersün gün gibi aʿlā olup

3. İrişür rūz-ı cemāl ẓulmet-i şeb gibi ḫaṭṭ
ʿĀlem-i mihrüŋle yaḳma ḥüsnüŋe ġarrā olup

---

310. MK. 984: 84[a]; Behiştī: *Dīvān*: G. 342.
Behiştī.
Bu gazel Behiştī *Dīvān*'ında "söylerem" şeklinde rediflidir.
3a görsem: bulsam *Dīvān*.
4a cihānda: felekde *Dīvān*.
5b cidālüm: ḳıtālüm *Dīvān*.

311. MK. 984: 84[a]; ʿUlvī: *Dīvān*: G. 45.
ʿUlvī.

4. Yüzümüz ḳalmadı bir daḫı ḳapuŋa varmaġa
Ḫalḳa ḥayfā sırrımuz fāş eyledüŋ rüsvā olup

5. Bülbülāsā ʿ**Ulvī**yi maḳṣūduŋ aġlatmaḳ mıdur
Gülsitān-ı nāz içinde bir gül-i raʿnā olup

312.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Pāyine düşmeye dil bir büt-i sīmin-ber arar
Şöyle düşkünligi var kim düşecek bir yer arar

2. Cüst u cū eyleyen evsāf-ı lebüŋ şiʿrümde
Beŋzer ol şaḫsa ki deryāya ṭalup gevher arar

3. Ḫaṭṭ u ḫālüŋde vefā būyına dil ṭālib olup
Gūyiyā memleket-i Ḥinde varup ʿanber arar

4. Cān virüp sīm-i sirişk u ruḫ-ı zerd ister dil
Beŋzer ol kimseye kim raʿnā-yı sīm ü zer arar

5. Ne ʿacebdür ki çeker ḳaṭlüme cānāna elüŋ
Ben bahāne ararın ölmege ol ḫancer arar

6. Dil-i bülbülde umar sūziş-i ʿışḳı göŋlüm
Ṣanki ḫākister içinde eṣer-i aḫker arar

7. **Māni**yā ḫalḳ-ı cihān biri birinden ḥayrān
Ḫūblar ʿāşıḳ arar ʿāşıḳ ise dil-ber arar

---

312. MK. 984: 84[b]; Mānī: *Dīvān*: G. 28.
Mānī.
3a olup: olur *Dīvān*.
3b varup: varur *Dīvān*.
4b beŋzer ol kimseye kim raʿnā-yı sīm ü ẕer arar: beŋzer ol şaḥsa ki deryaya dalup gevher arar *Dīvān*.
5. beyit Mānī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

313.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – /– + –

1. Mevsim-i gülde şarābı şöyle iç
Tāk-ı farḳ olmaya meyden ṭāṣ u iç

2. Ḳāmet-i aġyāra bir batmaz ḳabā
Anı ey ḫayyāṭ-ı devrān iki biç

3. Zevraḳ-ı meyden yüküñi şöyle ṭut
Tā belürsüz ola cānā baş u ḳıç

4. Āb-gīne farḳ olınmaz bādeden
Āb u āteş olmaz iken mümteziç

5. İy boyı servüm ṭutınca dāmenüñ
Çıḳdı çeşminden **Ḳabūlī**nüñ Meriç

314.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Temāşā eyledüm ṭūfān-ı Nūḥı dīde-yi terde
Muḥīṭ-i eşküme nisbet yedi deryā ḳalur berde

2. Niḳāb-ı ebr-i zülfüñ māniʿ olmaz seyr-i dīdāra
Şuʿā-yı mihr-i ʿālem-tāba māʿil olımaz perde

3. Ḳazıtma defteri ḥüsnüñde iy meh ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ
Bilürsen iʿtibār olmaz eger ḥaḳḳ olsa defterde

4. Çıḳar tācı şeref isterseñ ey ṣūfī-yi efsürde
Şeref ya erdedür ya serde ʿizzet yoḳdur efserde

5. Niyāzum Ḥaḳḳadur müstaġniyem efrād-ı insāndan
Ḳabūlī iḥtiyācum yoḳ Ḫudādan ġayrı bir ferde

---

313. MK. 984: 84[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 33.
Ḳabūlī.
2a batmaz: yitmez *Dīvān*.
2b ḫayyāṭ-ı devrān: ḫayyāṭ-ı hicrān *Dīvān*.

314. MK. 984: 85[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 345.
Ḳabūlī.
3a iy meh ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ: ṭursun ḫaṭṭ-ı ruḫsāruñ *Dīvān*.
5a insāndan: ʿālemden *Dīvān*.

315.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ne ġam yir ol bugün kim ḳatli dil-dārına ḳalmışdur
Ne ḳorḳar ol belādan kim kişi yarına ḳalmışdur

2. Varup bir ḫāne bünyād eyledüm şehr-i ʿadem içre
Temām oldı hemān saḳfıyla dīvārına ḳalmışdur

3. Dilā bezm-i viṣāl-i yāre dāḫil olmadur ḳaṣdum
Temām oldı bu cānib anuŋ iḳrārına ḳalmışdur

4. Cüdā olalı bir yıldur göŋülden ġam daḫı gitmez
Baḳıyye sāġarumda bāde-yi yār yine ḳalmışdur

5. **Ḳabūlī** vaṣluŋı dilden niyāz eylerse sulṭānum
Sen aŋa ḳalma ancaḳ ol dil-i zārına ḳalmışdur

316.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Destin öpmek istedüm meclisde yār el virmedi
Ḳaldum ayaḳda dirīġā rūzgār el virmedi

2. Deyr içinde bir ṣanem gördüm alındum naḳşına
İstedüm zünnār-ı ʿışḳın ol nigār el virmedi

3. Düşkin oldum al elüm luṭf ile didüm nā-geh-ān
Ata çignetdi beni ol şeh-süvār el virmedi

4. Ḳāmet-i bālā-yı yāre irmedi gitdi elüm
Sāyeveş ḫāk oldum ol ḳadd-i çenār el virmedi

5. Çıḳmadı baḥr-i felāketden kenāra fülk-i dil
ʿ**Ulvi**yā ʿummānda ḳaldum rūzgār el virmedi

---

315. MK. 984: 85[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 108.
Ḳabūlī.
4a bir yıldur: yārümden *Dīvān*.
5a niyāz: beyān *Dīvān*.

316. MK. 984: 85[b]; ʿUlvī: *Dīvān*: G. 728.
ʿ**Ulvī.**

317.

Mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Benümle bir gicecik cāme-ḫᵕāb girmeyesin
Yiter günāhuma girdüŋ şevāba girmeyesin

2. Begüm tenāsüb-i aʿżāŋı görsek olmaz mı
Perī iseŋ n'ola ʿömrüŋde aba girmeyesin

3. Ṣaçuŋla gün yüzüŋü rūz u şeb ne örtersin
Gelince ḫaṭ-ı siyāhın hicāba girmeyesin

4. Nedür bu nisbetüŋ ol āftāba ey ḫurşīd
Behey zavallu sen öŋ ṣoŋ türāba girmeyesin

5. Ḫayālüŋi çıḳarırsın derūn-ı ʿ**Ālī**den
Ḥarīm-i ḫüsrev-i āl-i cenāba girmeyesin

318.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Gel iy deşt-i belāda görmeyen taṣvīri Mecnūnı
Gör ol Leylīveşüŋ hecrinde ben bīmār u maḥzūnı

2. Fiġānum nāy u ḳaddüm çeng ü sīnem def ḳılur her dem
Bu bezm-i miḥnetüŋ sāḳī bu mudur yoḫsa ḳānūnı

3. Ṣu gibi ḫarc ider isem sirişki merdüm-i dīdem
Yetīm iken ʿacebdür ḳanda buldı mālı Ḳārūnı

4. İkisi bir yire gelmiş benümçün aġlaşurlardı
Gice seyreyledüm seyrümde Ferhād ile Mecnūnı

5. Görelden muṣḥaf-ı ḥüsnüŋde **Fevrī** şekl-i ebrūŋı
Gidermez oldı bir laḥẓa dilinden sūre-yi Nūnı

---

317. MK. 984: 85[b].
ʿ**Ālī.**

318. MK. 984: 86[a].
Fevrī.

319.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Daʿvā-yı ḥüsn ḳılmaġı ʿālemde ey nigār
Sen dil-sitān ile büt-i Çīnin ne cānı var

2. Peykānlaruŋ bedende gelip olalı muḳīm
Ġam leşkerine oldı tenüm āhenīn ḥisār

3. Ḳanlu yaşumla yazmaġa ġam mācerāsını
Ruḫsār-ı zerdüm oldı benüm levḥ-i zer-nigār

4. Gün gibi göge irdi başum olalı şehā
Ben ʿāşıḳ-ı felek-zede kūyuŋda ḫāksār

5. Kimdür **Ḫayālī** dir isen ey serv-i ḥoş-ḫırām
Bir derd esīri āşḳ-ı bed nām-ı rūzgār

320.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Ḳaldum diyār-ı derd ü belāda nigārsuz
Āh eylesem ʿaceb mi göŋül iḫtiyārsuz

2. Her dilde k'olmaya eṯer-i dāġ-ı ḫālinüŋ
Beŋzer o ṣaḥn-ı bāġa k'ola lālezārsuz

3. Dil pāre pāre ġonce gibi ḫār-ı ġuṣṣadan
Ḫāṭır şikeste gül gibi ol gül-ʿiẕārsuz

4. Dilden ḳarār u ṣabrı alup kākül-i nigār
Ben bī-ḳarārı eyledi ṣabr u ḳarārsuz

5. Kūyında nāle ḳılsa n'ola ṣad hezār dil
Olmaz **Ḥilālī** gülşen-i Cennet hezārsuz

---

319. MK. 984: 86[a]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 127/10.
Ḫayālī.
2b leşkerine: askerine *Dīvān*.

320. MK. 984: 86[b]; Ḥilālī: *Dīvān*: G. 34.
Ḥilālī.
2a dāġ-ı ḫālinüŋ: dāġ-ı gül-ruḫān *Dīvān*.

321.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dilden artuḳ ġuṣṣanuŋ yā Rab mekānı yoḳ mıdur
ʿĀşıḳa ʿālemde baḫt u kām-rānı yoḳ mıdur

2. Cānın alup irgürürsen rūz-ı vaṣla ʿālemi
Yoḫsa ben dil-ḫastenüŋ ʿālemde cānı yoḳ mıdur

3. Bir kemān-ebrū bu gün biŋ tīr urupdur cānuma
Ben faḳīr üftādede devlet nişānı yoḳ mıdur

4. Lücce-yi ʿummān-ı ʿışḳa bendeyi ġarḳ eyledün
Pādşāhum ʿāşıḳuŋ billāhi ḳanı yoḳ mıdur

5. Ġoncaya gül aġzuma öykinme var açıl dimez
Ẕātiyā ol gül-ruḫuŋ yoḫsa dehānı yoḳ mıdur

322.

Mef ʻūlü fā ʻilātü mefā ʻīlü fā ʻilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + /– + –

1. Eflāke irse başı n’ola ey nihāl-i nāz
Ḳaddüŋ nihāli dikmesidür serv-i ser-firāz

2. Sen āftāb-ı ḥüsnü behā āftābısın
Bulsaŋ ʿaceb mi gün gibi ʿālemde imtiyāz

3. Bezm-i ṣafāda dün gice tāb-ı şarābdan
Par par yanardı ṣubḥa degin şemʿ-i cān-güdāz

4. Başdan ayaġa ey yüzi gül ʿiẓẓ ü nāzsın
Dinse ʿaceb mi sen boyı şimşāda serv-i nāz

5. Bir māh-rūya baġladı göŋlin **Helākī** kim
Cevri ziyāde ʿāşıḳa mihr ü vefāsı az

---

321. MK. 984: 86[b]; Ẕātī: *Dīvān*: G. 192.
Ẕātī.

322. MK. 984: 87[a]; Helākī: *Dīvān*: G. 63.
Helākī.
2. beyit Helākī *Dīvān*’ında bulunmamaktadır.
3b ṣubḥa degin: gün gibi ol *Dīvān*.
4b serv-i nāz: ʿiẓẓ ü nāz *Dīvān*.

323.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sāḳī-yi devlet ki her bī-meşrebe sāġar ṣunar
Baŋa geldükce ḳadeḥ cām-ı belā-perver ṣunar

2. Her hakīme hem-dem olsam hikmet-i Yūnān bilür
Zehr-i ġam defʿine tiryāk istesem ejder ṣunar

3. Cān-ı şīrīni revān eyler gönül cānāneye
Rind-i şāhid-bāzdür maḥbūbeye şekker ṣunar

4. Göŋlüme gelse ḫayāl-i laʿl-i rūḥ-efzā-yı dost
Ṣanki Dārāya Ferīdūn Cām-ı İskender ṣunar

5. Ḳopmadı kān-ı ḳıdemden bir **Ḫayālī** iy felek
Destine Ṣulṭān-ı Rūmun sen gibi gevher ṣunar

324.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dimeŋ Mecnūna ʿilm-i ʿışḳı tekmīl itdi kāmildür
Benüm yanımda nesne bilmez ol dīvāne cāhildür

2. Anunçün ḥabs ider peykānını dil ey kemān-ebrū
Ki ol bir kāfir-i bī-dīn ilinden geldi bir dildür

3. Göŋül uṣlu isen ol vālih ü şeydāsı bir ḫūbuŋ
Şu kim dīvānesidür bir perīnüŋ rind ü ʿāḳildür

4. Döginsem n'ola ṭaşlarla bu gün ol Yūsuf-ı ḥüsnüŋ
Kefīne kim direm ḳorsa terāzūvār māildür

5. **Ḫayālī** rūze-yi ġamda hilāle döndügü bu kim
Senüŋ ʿīd-i cemālüŋ görmedi iy māh bir yıldur

---

323. MK. 984: 87[a]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 137/31.
Ḫayālī.
3b maḥbūbeye: maḥbūbuna *Dīvān*.

324. MK. 984: 87[b]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 1213/1.
Ḫayālī.
1a ʿilm-iʿışḳı: fenn-i ʿışḳı *Dīvān*.

325.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ṣaḳınup ṭaʿn-ı merdümden ruḫı bāġını cānāne
Güneşden ṭutdı barmaḳ ḥavlı eṭrāf-ı gülistāna

2. Ġam-ı laʿlüŋle ḳabriçre şu deŋlü aġlayam ḳan kim
Döne seng-i mezārum baḥr içinde şāḫ-ı mercāna

3. Zaʿferān gibi surḫ ola ġubārum nā-gehān olsam
Firāḳumda ten-i zerdi şu resmi boyadum ḳana

4. Ṭutup yüzine ol şaḥṣuŋ ḳoyar ṭuzlu ṣular deryā
Dişüŋ ḳoyup şu kim gevher arayu girse ʿummāna

5. Ne dem k'ol Yūsuf-ı ḥüsnüŋ cemālin vezn ide çeşmüm
Gözüm merdümleri **Emrī** direm ḳor kef-i mizāna

326.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Rūy-ı yār ile naẓar iden bu zülf-i ser-keşe
Benzedür bir dūd-ı müşgīn ẓāhir itmiş āteşe

2. İy gözüm irdün ḫayāl-i dil-ber ile vuṣlata
Ol saʿādetle müşerref devlet ile çoḳ yaşa

3. Ṣanma berg-i lāle[dür] ḳıldı perīşān rūzgār
Cām-ı ʿīşın çünki Ferhāduŋ felek çaldı ṭaşa

4. Bir ḳalender-ḫānedür ʿālem diyü īmā ider
Gel naẓar ḳıl māh-ı nevde şol tırāş olmuş ḳaşa

---

325. MK. 984: 87[b]; Emrī: *Dīvān*: G. 471.
Emrī.
1a ṣaḳınup ṭaʿn-ı merdümden ruḫı bāġını cānāne: görüp ben zerreyi kodı hilalin māh-ı tābāna *Dīvān*.
2a ḳabir içre: ḳabrümde *Dīvān*.
3a zaʿferān gibi surḫ ola ġubārum nāgehān olsam: ġubār olsam türābüm za'feranveş sürh ola Emrī *Dīvān*.
Firāḳumda ten-i zerdi şu resmi boyadum ḳana: Sirişkümden ten-i zerdi şu deŋlü boyadum kana *Dīvān*.
4a ol şaḥṣuŋ: gavvāsuŋ *Dīvān*.
4b şu kim: eger *Dīvān*.
5. beyit Emrī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

326. MK. 984: 88[a]; Ḫayālī: *Dīvān*: G.365/45.
Ḫayālī.
2a ile vuṣlata: ite devlete *Dīvān*.

5. Ey **Ḫayālī** herkesüŋ şānın bilen rūz-ı ezel
Bülbülü gülzāra taʿyin eylemiş zāġı leşe

327.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Göŋül ādāb-ı bezmi ʿişret-i faġfūrdan görmiş
Mey-i nābuŋ ṣafāsın bāde-yi engūrdan görmiş

2. Teʿemmül ṭarzın erbāb-ı suḫan ebkemden ögrenmiş
Teʿennī yolın erbāb-ı başīret kūrdan görmiş

3. Ḳanāʿat bābını her şaḫṣa açmaz merdüm-i dānā
Ḫavāṣ-ı āteş-i Sīnāyı Mūsī Ṭūrdan görmiş

4. Ḳızarmış gül gül olmuş ruḫları gül gibi açılmış
Meger bir pāre āfet bade-yi engūrdan görmiş

5. **Ḳabūlī** bir Ḥiṣārī yār içün ṭūb eylemiş başın
Meger māh-ı cemālin mā-verā-yı mūrdan görmiş

328.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Zīr-i bālāsına baḳ ol ḫaṭ-ı ʿanber-fāmuŋ
Cennet altında ya üstinde dimişler Şāmuŋ

2. Bu işāret ki dinür evveli Şām āḫir Şām
Zülfüne ḫaṭṭınadur ol meh-i sīm-endāmuŋ

3. Ehl-i ʿışḳa bu imiş remz-i ʿaleyküm bi'ş-şām
Zülfüne bend olalar sen büt-i ḫūn-āşāmuŋ

---

327. MK. 984: 88[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 171.
Ḳabūlī.
1a ʿişret- i faġfūrdan: kāse-yi faġfūrdan *Dīvān*.
1b bāde-yi engūrden: sāġār-ı billūrdan *Dīvān*.
2b erbāb: aṣḥāb *Dīvān*.
3a ḳanāʿat bābını her şaḫṣa açmaz merdüm-i dānā: yürek teʾsīr-i nār-ı ʿışḳı dāġ-ı sīneden ṭuymış *Dīvān*.
4a olmuş: itmiş *Dīvān*.
5a yār içün ṭop eylemiş başın: nev-cüvāna mübtelā olmuş *Dīvān*.
5b mūr: sūr *Dīvān*.

328. MK. 984: 88[b].
Rūḥī.

4. Ḳalmadı ẓannı görince seni gök meydānda
Gökde oldugına ʿĪsā-yı zevi'l-efhāmuŋ

5. Şām'dan Kaʿbeye gitmek gibidür zülfünden
Ṣafḥā-yı ʿārıżuŋa ʿazm-i dil-i nāgāmuŋ

6. Ey göŋül şām-ı ġarībān diyü geldüŋ Şāma
Geçdi ammā ġam-ı endūh ile ṣubḥ u şāmuŋ

7. **Rūḥi**yā ṣaḳlasun Allāh gözünden felegüŋ
Māh-rūlarla ʿaceb revnaḳı vardur Şāmuŋ

329.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Geşt idüp ʿālemi cennet diyü geldüŋ Şāma
Āh kim murġ-ı dil-i zārı düşürdüŋ dāme

2. Gülüp açılmada her kūşede bir ġonca-yı ter
Her ser-i rāhde biŋ serv-i ṭavīlü'l ḳāme

3. Dil ṭalebkār-ı ṣafā kīse tehī ḳorḳum odur
Ki ne destār ḳıla başda ne tende cāme

4. Baḫtiyār olmayacaḳ maʿrifet aṣṣı itmez
Ṭutalum kim ola ʿaṣrında kişi ʿallāme

5. Terk idüp ʿuzleti ḳılduḳ ṭaleb-i ʿizzet ü cāh
Dil-i nā-puhte bizi ṣaldı ḫayāl-i ḫāme

6. Düşmişüz ġayret-i aḳrān ile ṭūl-i emele
Degmez ol ṭūl-i emel çekdügümüz ālāme

7. **Rūḥi**yā ʿālem-i fānide odur ʿārif kim
Vire destārı külāha çuḳasın iḥrāma

---

329. MK. 984: 88[b].
Rūḥī.

330.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Niyyet eylerse ziyān virmege iy ḫˇāce ḥasūd
Tīz tīġ ile anuŋ başını kes kim ola sūd

2. ʿİlm-i iḫfāda belüŋ aġzuŋ ile eyledi baḥs
Hīç aġzuŋ belüŋe virmedi bir ḳılca vücūd

3. Ṭolıdur ʿışḳ ile sīnem nice āh itmeyeyin
Od yanan yirde ʿaceb eksük olur mı ola dūd

4. İncinürsem saŋa göm gök delüyin rūḥum eger
Cismümi ṭaşlar ile döge döge eyle kebūd

5. Didi **Ẕātī** ne ki hecri ile ʿışḳuŋ ṣıfatı
Ḫışm ile baḳdı ol āfet didi aġı yanar od

331.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿIşḳa ḳābil dil mi yoḳ şehr içre yā dil-ber mi yoḳ
Mest yoḳ meclisde bilmem mey mi yoḳ sāġar mı yoḳ

2. Ġonce-yi dil açılup ḫāṭır niçün şād olmaya
Bāġda güller mi yoḳ gülşende bülbüller mi yoḳ

3. Görmezüz bir dil ki ṭūṭī gibi güftār eyleye
Söyledür mi yoḳ cihānda bilmezem söyler mi yoḳ

4. Niçün ebkār-ı meʿānī beslemez erbāb-ı naẓm
Yoḫsa **Yaḥyā** gibi üstād-ı suḫan-perver mi yoḳ

5. Sengden dil kem mi yā seng-i siyāhı laʿl iden
Āftāb-ı feyż-baḫşā-yı bülend-aḫter mi yoḳ

---

330. MK. 984: 89[a]; Ẕātī: *Dīvān*: G. 127.
Ẕātī.

331. MK. 984: 89[a]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 180.
Yaḥyā.

332.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dil alur ʿuşşāḳdan bir yār-ı sīmīn-ber mi yoḳ
ʿĀşıḳ-ı dil-ḥastenüŋ elinde yoḫsa sīm [ü]ẕer mi yoḳ

2. Eylemez mi defʿ-i ġam ʿışḳıyla yārān-ı ṣafā
Bādede keyfiyet-i cām-ı leb-i dil-ber mi yoḳ

3. Ṣūrete gelmez dehānı yārveş erbāb-ı dil
Anları yā Rab ḥabāb-āsā görür gözler mi yoḳ

4. Ḥal olunduḳda kemer-bendüŋ ḳucarlar mı belüŋ
Ortaluḳda cān-ı ʿuşşāḳa maḥal bir yir mi yoḳ

5. Ḳāf-ı ḳudrette şikeste-bāl mi simurġ-ı dil
Bir hümā-himmet mi ʿAnḳā-yı hümāyūn-ber mi yoḳ

6. Ḫüsrev-i Ḥindī pesend eylerdi görse şiʿrüŋi
Tīġiyā şemşīr-i naẓmuŋda senüŋ cevher mi yoḳ

333.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. ʿĀşıḳ ki āh u nālesi sūz u terānedür
Pulları dāġ u ḳolları çeng ü çeġānedür

2. Cism-i żaʻīfe laʿl-i lebüŋ ḳūt-ı rūḥdur
Murġ-ı revāna ḫāl-i ruḫuŋ āb u dānedür

3. Dār-ı cihānda kimse ile dirlik eylemez
Dünyā ki bir ʿacūze-yi bed-zindegānedür

4. Abdāl-ı pāk ider kişiyi iḫtiyārsuz
Dergāh-ı ʿışḳa gel bir ulu āsitānedür

5. Dil-ber bahāne oldı cihān bilmege seni
ʿIşḳuŋ **Ḳabūlī** şimdi cihāna bahānedür

---

332. MK. 984: 89[b].
Tīġī.

333. MK. 984: 89[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 87.
Ḳabūlī.

334.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṣōfi ḳānzil muḥtesib ser-ḫoş vāʿiẓ mey-perest
ʿĀşıḳ-ı bī-çāreye yazuḳ degül mi adı mest

2. Gün mi vardur kim toḳınmaz göŋlüme ol seng-i dil
Olmasun mı ḫāṭırum āyinesi andan şikest

3. ʿĀşıḳuŋ fikri ḳapuŋdur zāhidüŋ ḫuld-ı berīn
Himmeti anuŋ bülend ammā bunuŋ ġāyetde pest

4. Gözüŋ üstinde ḳaşuŋ var dimesünler diriseŋ
Var yüri ḫātem gibi her ferde olma zīr-dest

5. ʿĀşıḳa müşkil belā ol vaḳt olur **İsḥāḳ** kim
Olmaya naḳd-ı belā ser-māye-yi rūz-ı elest

335.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. İy göŋül naḳd-i sirişke dime kim nemdür bu
ʿIşḳ bāzārına geldüŋ saŋa dirhemdür bu

2. İncinüp āhuma redditme beni sulṭānum
Ṣoŋra şāyed arayup bulmayasun demdür bu

3. Ehl-i ʿaḳl iseŋ eger ġafleti ḳo ḫidmeti aŋ
Vuṣlat-ı yāre ġurūr eyleme ʿālemdür bu

4. Yār-ı meclisde açup sīnesini mestāne
Didi kim zaḫm-ı dil-i ʿāşıḳa merhemdür bu

5. ʿ**Ulvi**yā nāfe meşām-ı dili ḫoş-bū ḳıldı
Var ise ḫāl-i ruḥ-ı dil-bere hem-demdür bu

---

334. MK. 984: 90[a]; İsḥaḳ: *Dīvān*: G. 15.
İsḥaḳ.

335. MK. 984: 90[a]; ʿUlvī: *Dīvān*: G.616.
ʿ**Ulvī.**
3a ḫidmeti: fürḳati *Dīvān*.

336.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + /+ – –

1. Yaḳlaşma baŋa şem'i cemālümle yanarsın
Ḫaṭṭuŋ gelecek sende beni mūmla ararsın

[*Belā-yı mıṣra'-ı evveli Nābi Efendiye bal Mumcuzāde Naẓm eyledüklerinde mıṣrā'ı sāni-i daḫi Nābī Efendi cevāb maḳāmında naẓīr vermişlerdür*]

337.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Çoḳ zemāndur çıḳalı ḫāṭır-ı vīrānumdan
Şimdi dīvāne göŋül kūy-i dil-ārāda olur

338.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḫābde leblerüŋ aġzumda görüp itdi 'itāb
Aramuzda bu gice yār ile oldı şeker-āb

2. Gördiler seyl-i sirişkümle cihān ġarḳa varur
Gitdi çeşmümde ḳarār eylemedi 'asker-i ḫāb

3. Kimseler ayaġına yüz süremez ol servüŋ
Sāde dil sāde-derūn olmayacaḳ niteki āb

4. Sāġar-ı mey gözüme ḳarşu leb-i yāri öper
Başlar çıḳsa yürekde n'ola mānend-i ḫabāb

5. Sāḳiyā ḥasret-i la'lüŋle belā bezminde
Düşeli bādeye '**Ulvī** ḳuluŋuŋ ḥāli ḫarāb

---

336. MK. 984: 90[b].
Ferd.
337. MK. 984: 90[b].
Ferd.
[Nābī]
338. MK. 984: 90[b]; 'Ulvī: *Dīvān*: G. 47.
'**Ulvī.**

339.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Kevşer lebüŋe dindi Zülālī ġazelleri
Güftāruŋa oḳındu Maḳālī ġazelleri

2. Rengīn lebüŋle dür dişüŋe dindi dil-berā
Laʿlī ġazelleriyle Leʿālī ġazelleri

3. Ebrūlarıyla rūy-ı cihān-tāb vaṣfıdur
Şemsī ġazelleriyle Hilālī ġazelleri

4. Gāh aġladur bela-keşi [vü] gāh güldürür
Hecrī ġazelleriyle Viṣālī ġazelleri

5. Fikr-i meyānuŋ eyleyenüŋ derdidür müdām
Rāī ġazelleriyle **Ḫayālī** ġazelleri

340.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Şeb-i zülf ü ḫaṭuŋsız bir nefes ḳılmaz göŋül ārām
Meşeldür ey hilāl-ebrū ki evvel şām u āḫir şām

2. Şitā hengāmıdur seyr-i kenāruŋ ẕevḳı yoḳ amma
Ne ʿālemdür nigār-ı sīm-ten ile ṣoḥbet-i ḥammām

3. Şu deŋlü gitdi ʿaḳlum ki cihāna geldügüm bilmem
Ezel bezminde ṣundı sāḳī-yi devlet baŋa bir cām

4. Ser-i kūyuŋda besdür egnüme bir būryā-yı ḫilʿat
Ṭavāf-ı Kaʿbede pūşiş yiter ʿāşıḳlara iḥrām

5. Cihānı ṣarṣar-ı āhuŋla ber-bād itdüŋ iy ʿ**Ulvī**
Anuŋçün incinüp başın ṣalar ol serv-i sīm-endām

---

339. MK. 984: 91[a].
Ḫayālī.
Bu şiir Ḫayālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

340. MK. 984: 91[a]; ʿUlvī: *Dīvān*: G. 483.
ʿ**Ulvī.**
3b devlet: vaḥdet *Dīvān*.

341.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Yaraşmaz saŋa gel aġyār ile yār olma sulṭānum
Gül-i bāġ-ı cinānsın hem-dem-i ḫār olma sulṭānum

2. Yazılmaz naḳş mermerde ki düşmez her göŋül derde
Yigitsen degme nāmerde ṭalebkār olma sulṭānum

3. Saŋa ey yüzi tābende geçinir her kişi bende
Ṣaḳın nāgāh bir bende giriftār olma sulṭānum

4. Boyuŋ servine irmez el saŋa el ṣunmasın engel
Olur olmaz pelīde gel hevādār olma sulṭānum

5. Bugün nūr-ı ilāhisin **Uṣūlī**nüŋ penāhısın
Güzeller pādşāhısın cefākār olma sulṭānum

342.

Mefā ʻilün fe'ilātün mefā ʻilün fe'ilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – /+ + –

1. Ḳabā-yı sebz ile ol mū-miyānı seyr eyle
Miyān-ı servde serv-i revānı seyr eyle

2. Efendi sīneme gel çeşm-i ḫūn-feşānuma baḳ
Biraz feżāyı biraz gülsitānı seyr eyle

3. Zemīni gül gül iden ḳanlu yaşuma naẓar it
Şu yollara dökilen erġavānı seyr eyle

4. Şarābı ḳan ile bir ṭutar oldı ḫalḳ-ı cihān
Daḫı ne fitneler ide zemānı seyr eyle

5. Elüŋe āyine al ʻ**Ulvi**yā ḳalendervār
Seyāḥat it yüri ṭurma cihānı seyr eyle

---

341. MK. 984: 91[b]; Uṣūlī: *Dīvān*: G. 91.
Uṣūlī.
3a yüzi tābende : māh-ı tābende *Dīvān*.

342. MK. 984: 91[b]; ʻUlvī: *Dīvān*: G.668.
ʻ**Ulvī.**
1a servde: sebzede *Dīvān*.
4b ide: eyler *Dīvān*.

343.

Mefāʻilün feʻilātün mefāʻilün feʼilün

Müctes + – + – /+ + – – / + – + – /+ + –

1. Lebüŋ ḫayāli ile gözde ḳanı seyr eyle
Piyāle içirelü erġavānı seyr eyle

2. Çemende ḫaṭṭını aŋsam göŋülden āh gelür
Diyār-ı ġamdan iden kār-bānı seyr eyle

3. Hilāle gūşe-yi ebrūsı ile baş egmez
Dilā o pīr olası nev-cüvānı seyr eyle

4. Efendi gitmez iseŋ ben ḳuluŋla seyrāna
Meded ʿadū ile yār-ı nihānı seyr eyle

5. Meʿāni güllerini **Raḥmi**yā virüp tāze
Revān-ı Saʿdī ile Gülsitānı seyr eyle

344.

Mefʻūlü fāʻilātün mefʻūlü fāʻilātün

Muzāri – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Murġ-ı ġam-ı nigāra dil āşiyāne ancaḳ
Eşk ü şerār-ı āhum hep āb u dāne ancaḳ

2. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
Yir yir ocaġı ḳalmış vīrāne-ḫāne ancaḳ

3. Sīnemde dāġ-ı pür-ḫūn gördi nigār didi
Abdāl olduġuŋa bunlar nişāne ancaḳ

4. Çarḫ üzre kehkeşān u encüm midür ṣanursın
Cān murġın avlamaġa dām ile dāne ancaḳ

5. Meydān-ı ʿışḳ içinde ḳoşmaġa dil semendin
Zülf-i nigār-ı **Emrī** bir tāziyāne ancaḳ

---

343. MK. 984: 92ᵃ; Raḥmī: *Dīvān*: G. 198.
Raḥmī.
5a tāze: yāre *Dīvān*.

344. MK. 984: 92ᵃ; Emrī: *Dīvān*: G. 255.
Emrī.
3a pür-ḫūn: bī-had *Dīvān*.
5a dil: cān *Dīvān*.

345.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Zaḫm-ı dilden ḳan aḳar bu çeşm-i giryān bī-ḫaber
Ġarḳa virdi ʿālemi ḳaṭre-yi ʿummān bī-ḫaber

2. Yār-ı bī-pervā celālī gibi ḫaṭ ḳaldurdı baş
Memleketde fitne peydā oldı sulṭān bī-ḫaber

3. Muttaṣıl atar dile peyveste müjgān oḳların
Cāna geçdi zaḥm-ı tīr ġamze-yi cānān bī-ḫaber

4. Mest olup uyurken öpmiş laʿl-i dil-dārı raḳīb
Ehremenler aldılar mührü Süleymān bī-ḫaber

5. İtlerüŋle her gice ġavġā-yı **Bāḳī** çākeruŋ
Ḫˇāb-ı ġafletde yatar aġyār nādān bī-ḫaber

346.

Mefʻūlü fāʻilātün mefʻūlü fāʻilātün

Muzāri – – + / – + – – /– – + / – + – –

1. Çün işigünde yāruŋ ben ḫākisāre yir yoḳ
Bildüm ki yirde gökde artuḳ ḳarāra yir yok

2. Deryā-yı eşk-i çeşmüm ʿarż itdi mā-cerāyı
Ol serv-i nāz geldi didi kenāra yir yoḳ

3. Bu şerḥa şerḥa sīnem göynüklerümle pürdür
Dāġ-ı cefāya hergiz ey māh-pāre yir yoḳ

4. Sensüz ḥayāt-ı ʿömrüm ġāyetde müşkil ancaḳ
Gel hey ḳıyāmetüm gel bu intiẓāra yir yoḳ

5. Şehrinde ol perīnün sıġmaz selāmet ehli
Şemʿī melāmet ol kim nāmūs u āra yir yoḳ

---

345. MK. 984: 92[b].
Bāḳī.
Bu gazel Bāḳī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

346. MK. 984: 92[b]; Şemʿī: *Dīvān*: G.97.
Şemʿī.
1a artıḳ: hergiz *Divān*.

347.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Benüm ʿālemde ey meh-rū senüŋ gibi nigārum yoḳ
Ayaġuŋ ṭopraġı ḥaḳḳı ṭapuŋdan özge yārum yoḳ

2. Ser-i kūyuŋ diyārumdur işigüŋ iti yārumdur
Ġarībüm dostum ayruḳ benüm yār u diyārum yoḳ

3. Beni maḥrūm idüp itdün raḳībi kendüne maḥrem
Dirīġā āsitānuŋda bir itce iʿtibārum yoḳ

4. Şarāb-ı ʿışḳ-ıla mestüm gidüpdür iḫtiyār ilden
Güzeller sevmede ṣūfī anuŋçün iḫtiyārum yoḳ

5. Ezelden **Şem**ʿ**i**yem şāhum şarāb u ʿışḳa yār oldum
Cihāna ʿışḳ ile geldüm benüm zühd ile kārum yoḳ

348.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ʿIşḳdur şemʿ-i ruḫ-ı dil-beri tābān idici
Mihrdür meşʿale-yi mehi fürūzān idici

2. Baġrumı ḫūn idüben eşkümi gül-gūn itdüŋ
Yiter itdüŋ bize bu rengi be hey ḳan idici

3. Yüri ey vaʿde idüp soŋra peşīmān olıcı
Yüri ey ʿahdini peymānını yalan idici

4. Gül gibi kendüsi her ḫār ile hem-ṣoḥbet olup
ʿĀşıḳuŋ kārını bülbül gibi efġān idici

5. Kim durur dirseŋ o fettān-ı cihān ey **Nev**ʿ**ī**
Dostın iŋledici düşmeni ḫandān idici

---

347. MK. 984: 93ᵃ; Şemʿī: *Dīvān*: G.98.
Şemʿ**ī.**
5a şāhım şarāb u ʿışḳa yār oldum: sāḳī şarāb u şem'a yār oldum *Dīvān*.

348. MK. 984: 93ᵃ; Nevʿī: *Dīvān*: G. 486.
Nevʿ**ī.**

349.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Diŋ ṣūfiye ki ṣavmaʿayı ṣūret itmesün
Meydān-ı ʿışḳa gelsün iŋen ʿillet itmesün

2. Cām-ı mey-i maḥabbeti virsün ṭolu ṭolu
Pīr-i muġāna diŋ ki bize ḥürmet itmesün

3. Yüz sürse izi tozına dünyāca ḫaẓẓ ider
Ol pādşāha kişi nice hidmet itmesün

4. Derd ü ġam-ı nigār ile yitdi benüm baŋa
Billāhi diŋ ṭabībe gelüp zaḥmet itmesün

5. Vāʿiẓ sözini diŋler iseŋ **Şem**ʿ**i**yā eger
ʿĀlemde kimse kimse ile ṣoḥbet itmesün

350.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dilā bülbül ṣanurdum ben hemān gülşende dil-dāde
Belā bu güllerüŋ ruḫsārına şeb-nem de üftāde

2. Numūne ġonca-yı gülşen leb-i rengīn-i Şīrīne
Nişāne lāle-yi ṣaḥra dil-i ḫūnīn-i Ferhāda

3. Disem bir būse vir cānā dir iḥsān itmedi Leylā
Cemāli bāġınuŋ şeftālūsından Ḳays-ı nā-şāda

4. İşitdük āḫiretde ḥūr u Kevṯer var imiş ammā
Naẓīr olur mı hey ṣofī mey ü maḥbūba dünyāda

5. Sözüm aŋla muġannī naġmesin gūş eyle iy **Bāḳī**
Ġaraz saŋa naṣīḥatdur ḳulaḳ tut ḳavl-i üstāda

---

349. MK. 984: 93[b]; Şem'ī: *Dīvān*: G. 131.
Şem'ī.
5a diŋler iseŋ: gözler iseŋ *Dīvān*.

350. MK. 984: 93[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G.449.
Bāḳī.
3a itmedi: itdi mi *Dīvān*.
5a aŋla: diŋle *Dīvān*.

351.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Gāh olur ḫaste gönül pister-i hicrānda yatur
Gāh dīvāne-ṣıfat kūşe-yi vīrānda yatur

2. Bir ġarībem vaṭanumdan beni ayırdı felek
Dil-i bīmārı görem her gice yābānda yatur

3. Dün gice ṣubḥa degin ġark idi ḫāb-ı ʿışḳa
ʿAcabā cism-i naḫīfüm bu gice ḳanda yatur

4. Gözlerüm ḳaldı şehā çāh-ı zenaḫdānuŋda
Beŋzer ol merdüm-i maḥbūsa ki zindānda yatur

5. Yaṣdanur ʿ**Ulvī**yi gördüm o şehüŋ zānūsun
Bir gedādur ṣanasın mesned-i sulṭānda yatur

352.

Fe ʻilātün mefā ʻilün fe ʻilün

Ḫafīf + + – – /+ – + – / + + –

1. Maraż-ı ʿışḳı gör şifā yirine
Alıgör derdini devā yirine

2. Baŋa sevdā-yı zülfüŋ āḫir-i kār
Ḳara çul geydürür ʿabā yirine

3. Baḳmadan yüzüme geçüp gitme
Sög begüm bāri merḥabā yirine

4. Çıḳarayın gözümü görmez isem
Ḫāk-i pāyuŋı tūtiyā yirine

5. Müft-i mesken ṣanur cihānı kişi
Naḳd-i ʿömrünü vir kirā yirine

---

351. MK. 984: 94[a]; ʿUlvī: *Dīvān*: G.119
ʿ**Ulvī.**
3a ḫāb-ı ʿışḳa: ḫūn-ı eşke *Dīvān*.

352. MK. 984: 94[a].
Liḳāyī.

353.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Baŋa senden bir göŋül hep bunca nā-fercāmluḳ
Mübtelāluḳ zārluḳ nāçārluḳ nāgāmluḳ

2. Ey göŋül ʿışḳıyla aduŋ ʿāleme rüsvā olup
Saŋa mı ḳaldı cihānda her zemān bed-nāmluḳ

3. Sīne-yi sīmīnüŋe sīm ü ʿabīr öykinmesün
Öykinürse sīm ile ʿanber iderler ḫāmluḳ

4. Göricek cism-i laṭīfüŋ diye germābeler
Bir perīde görmedüŋ böyle güzel ḥamāmluḳ

5. ʿĪdgāhda her güzel bir būse iḥsān eylemiş
Ḫusrevī şīrīn lebüŋden degmemiş bayrāmluḳ

354.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḫalāṣ olmaḳ ne mümkin bir göŋül kim mübtelā olsa
Alınmaz ʿışḳ ilinden iki ālem bir yaŋa olsa

2. Vücūdum ẕevraḳın deryā-yı eşküm virmedin ġarḳa
Çıḳarsa baḥr-ı ḥayretden bize bir āşnā olsa

3. Felekden aġlamazdum ey meh-i nā-mihribān hergiz
Raḳībüŋ cevri n’eylerdi eger sende vefā olsa

4. Yoluŋda cevr ile ölmek ḥayāt-ı cāvidānumdur
Gerekmez āb-ı Ḫıżr ile Mesīḥādan devā olsa

5. N’olaydı **Şemʿi**yā bu cemʿ-i bezm-i ʿālem-ārāda
Küdūret aradan gitse ḳamu ehl-i ṣafā olsa

---

353. MK. 984: 94[b].
Ḫusrev.
354. MK. 984: 94[b]; Şemʿī: *Dīvān*: G. 142.
Şemʿī.
4a cevr: derd *Dīvān*.

355.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṣabr u ārāmum dükendi derdüm efzūn olmada
Cān u dil meftūn olup ḥālüm diger-gūn olmada

2. Devr-i gerdūn muḫtelif eṭvār-ı ʿālem bī-sebāt
Necm-i ʿizzet münḫasif baḫt ise māġbūn olmada

3. Dost bī-şefḳat ʿadū ẓālim aḥibbā ehl-i cevr
Ḥāl pür-teşvīş ü ḫāṭır zār u maḥzūn olmada

4. Şīşe-yi sāʿat gibi cām-ı meserret ser-nigūn
Sāġar-ı ʿışret gibi ġamdan ciger ḫūn olmada

5. Māʾil-i ḫāk-i meẕellet olalı **Nevʿī**-yi zār
Vardugınca cūy-ı eşküm gibi mādūn olmada

356.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḥālüme yanmaz dil-i ʿışḳ ile sūzān olmayan
Kimseye raḥm eylemez gögsinde īmān olmayan

2. Eşk başdan aşdı ġamzeŋde necāt umsam n’ola
Tīġa yapışmaz ġarīḳ-i baḥr-ı ʿummān olmayan

3. Aŋlamaz zülfüŋle çāh-ı ġabġabuŋda ḥālümüz
Nice yıl ʿömrüm esīr-i bend ü zindān olmayan

4. Çeşm-i maḥmūruŋ gözüm yaşından itse n’ola ẕevḳ
Māʾil-i āb-ı revān olur mı ʿatşān olmayan

5. Ey **Ḥudāyī** ġam yime ʿuşşāḳ içindür vaṣl-ı yār
Müsteḥaḳ-ı raḥmet olmaz ehl-i ʿiṣyān olmayan

---

355. MK. 984: 95[a]; Nevʿī: *Dīvān*: G. 460.
Nevʿī.
2a māġbūn: vārūn *Dīvān*.

356. MK. 984: 95[a].
Ḥudāyī.

357.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Zülfüŋden istedi kese bir ʿanberīn teli
Miḳrāṣ ṣandı ditredi meşşāṭanuŋ eli

2. Zülfüŋ yazılsa ḫaṭṭ-ı ruḫuŋ üzre vechi var
Merġūb olur naẓarda ġubār üstine celī

3. Taʿrīf idince ḳaddüŋi gülşende bād-ı ṣubḥ
Her bir nihāl iki bükilüp didiler belī

4. Kimdür ki boynını ḳuluŋa olmaya görüp
Rūyuŋda ḥalḳa ḥalḳa o caʿd-ı müselseli

5. Oldı **Maḳalī** ṣafḥa-yı sīnem kitāb-ı ʿışḳ
Her mū sirişk-i dīde anuŋ surḫ-ı cedveli

358.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Elṭāf u ḥüsn ü ḫulḳ u melāḥat kemālde
Endām u şekl ü ḳāmet ü ḳadd iʿtidālde

2. Mużmer ḫayāl-i laʿl-i lebüŋ her laṭīfede
Müdġam miyān-ı bī-bedelüŋ her ḫayālde

3. Biŋ meşk iderse ṣafḥa-yı çarḥ üzre māh-ı nev
Ebrū-yı yāre öykinebilmez miṣālde

4. Eṣḥāb-ı zühd bezm-i füsūn u fesānede
Erbāb-ı ʿışḳ arsa-yı ceng ü cidālde

5. **Bāḳī** leṭāfet-i ġazel-i āb-dāruŋı
Ḥaḳḳā budur ki görmedük āb-ı zülālde

---

357. MK. 984: 95[b].
Maḳālī.

358. MK. 984: 95[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 451.
Bāḳī.

359.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Olmada dilde füzūn derd ü ġam ü fürḳat ise
Gel devā eyle ṭabībüm ne ḳadar zaḥmet ise

2. Cānuma geçmiş iken cevr-i ḫadeng-i ġamzeŋ
Sīnemi ḳıldı hedef tīr-i ġam u miḥnet ise

3. Hecr ebrūsu yine ṭāḳātümi eyledi ṭāḳ
Oldı miḥnetle kemer gibi duta ḳāmet ise

4. Būse-yi sāʿidi olmadı müyesser yāruŋ
Ḳaldum ayaḳda meded virmedi el devlet ise

5. Ḫāke ne refʿ ider ayaḳda ḳomaz şāh-ı cihān
Düş ayaġına ʿ**Aṭāyī** ġarażuŋ rıfʿat ise

360.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Laʿl-i nābuŋ nesnesin rind-i şerābīler bilür
Ẕevḳ u ḥāletin meyüŋ mest-i ḫarābīler bilür

2. Her gice encüm gibi ey meh güzel açıḳlaruz
Rütbe-yi aʿlāmuzı ṣanmaŋ ki ḫābīler bilür

3. Nāle-yi ʿuşşāḳdan bir naġme fehm itmez raḳīb
Bülbülüŋ feryādını ṣanma ġurābīler bilür

4. ʿĀşıḳ olmayan ne bilsün gözyaşı ġarḳābını
Ġavṭa-yı ābuŋ ṣafāsın murġ-ābīler bilür

5. Bezm-i hecrüŋde **Maḳālī** mey yirine ḳan içer
ʿĪş u nūşın bezm-i vaṣluŋ kām-yābīler bilür

---

359. MK. 984: 96ᵃ.
ʿ**Aṭāyī.**
Bu şiir ʿAṭāyī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

360. MK. 984: 96ᵃ.
Maḳālī.

361.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Āh kim olsa gerek pūşesin tābūt-ı fenā
Ḫılʿat-ı pādişeh u ḫırḳa-yı peşmīn-i gedā

2. Bir behāya ṣatılur dest-i ecelden āḫir
Zer-nişān efser-i şāhān u külāh-ı fuḳarā

3. Bir olur külbe-yi dervīş ile ḳasr-ı şāhī
Āteş-endāz olıcaḳ ṣāʿiḳa-yı ḳahr-ı Ḫudā

4. Serveri bād ü hevā cānumuza kār itti
Saŋa ḳaldı işümüz ey kerem ıssı Mevlā

5. **Veysī-**yi ḫaste-dile ḳuvvet-i nuṭḳ itme dirīġ
Ol zemān kim ola dem-beste zebān-ı büleġā

362.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḳaşları ṭāḳını ʿarż itse nigārum ābide
Kūşe-yi miḥrābdan baş egdürürdi zāhide

2. Ol ḳuʿūd itse ḳıyām eyler çemende servler
Ḳullar ayaġın durur şehlerde budur ḳāʿide

3. Senden ayru ben ne ḳanlar yuttuġum ʿarż itmege
Mā-cerāmı ḳanlu yaşum yazdı gül-gūn kāġıda

4. Var iken ḫūn-ı ġamuŋ bir ẕerre çekmez iştihā
Zer ṭabaḳla āftāb indürse gökden māide

5. Ol ḥasen-ṣūret perīnüŋ mālik olam ẕevḳine
Ben **Maḳālī** tevbe eylerdüm şarāb-ı şāhide

---

361. MK. 984: 96[b].
Veysī.
362. MK. 984: 96[b].
Maḳālī.

363.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + /– + – + / + – – + / – + –

1. Zaḫm-ı ḫadeng yār-ı saʿādet nişānıdur
Sīnemde her ne kim var o devlet nişānıdur

2. Ṣanma mezārı köhne ṭuran tūde tūde Ḫāk
Yir yir ʿadem diyārına rıḥlet nişānıdur

3. ʿUşşāḳ içinde bir göz ucıyla naẓar hemān
Ben bī-nişāna ʿayn-i ʿināyet nişānıdur

4. Bu fikr-i bekrī n'ola baş üzre götürse ḫalḳ
Her beyti bir ʿarūs-ı feṣāḥat nişānıdur

5. Şimdi **Miş̱ālī** oldı suḫan mülkine emīr
Destinde şiʿr-i ḥükm-i belāġat nişānıdur

364.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Dil-i bī-çārenüŋ dil-dār mehcūr olduġın ister
Nişān-ı tīrinüŋ ol ḳaşı yā dūr olduġın ister

2. Aceb bilsem niçün vīrān ider dil mülkini dil-ber
Hemīşe şāhlar ḫōd mülki maʿmūr olduġın ister

3. Şarāb-ı nāz gelmiş göz yine āşūbı arturmış
Göŋül ol çeşm-i mestüŋ şimdi maḫmūr olduġın ister

4. Zevāli ġuṣṣasın çeksün diyü niʿmet virür yoḫsa
Felek ehl-i dilüŋ ṣanmaŋ ki mesrūr olduġın ister

5. Ruḫuŋ şevḳiyle ölmek ārzūsın eylemiş **Yaḥyā**
Virüp īmān ile cān ḳabri pür nūr olduġın ister

---

363. MK. 984: 97[a].
Miş̱ālī.
Bu şiir Miṣālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

364. MK. 984: 97[a]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 57.
Yaḥyā.
2a mülkini: şehrini *Dīvān*.

365.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Görmese ʿāşıḳ olan dil-berini cānı çıḳar
Derd ile aġlamadan dīde-yi giryānı çıḳar

2. Ḳorḳarum kimseye medḥ eylemege dil-berümi
Her kime aŋsam eger ʿāşıḳ-ı nālānı çıḳar

3. Bizi gerçekden inandurdı bu gün aʿmālin
Zāhidüŋ yārın umarum nice yalanı çıḳar

4. Āsitānuŋda ḳoma düşmen-i nādānı şehā
Ḳoymayup cennet-i kūyuŋda o şeyṭānı çıḳar

5. Elin al baḥr-i firāḳuŋda **Ḳabūlī**yi ḳoma
Yetiş iy Ḥıżr-dem ol ġarḳa-yı ʻummānı çıḳar

366.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Beni fürḳat şebinde ḳomaduŋ iy meh-liḳā geldüŋ
Ṣafā virdüŋ göŋül mirʾātına şāhum ṣafā geldüŋ

2. Ḳadüm rencīde ḳılduŋ ḫākdan refʿ eyledüŋ ʿömrüm
Ele alduŋ ṣınuḳ göŋlüm yüzüm üzre başa geldüŋ

3. Teraḥḥüm eyledüŋ Kenʿān-ı ġamda çekdügi ḥüzne
Göŋül Yāʿḳūbına iy Yūsuf-ı ḥüsn-i behā geldüŋ

---

365. MK. 984: 97[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 48.
Ḳabūlī.
2a ḳorḳarum kimseye medḥ eylemege dil-berümi: ḳorḳar oldum ile vaṣf itmege yāri zīrā *Dīvān*.
4a şeḥā: ḳova *Dīvān*.
4b ḳoymayup: ṭurmasun *Dīvān*.

366. MK. 984: 97[b]; ʿUlvī: *Dīvān*: G. 404.
ʿUlvī.
2a eyledüŋ: eyleyüp *Dīvān*.
2b ṣanuḳ: yıḳuḳ *Dīvān*.
3. beyit ʿUlvī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.
4a seni görmekle ġayette müştāk idi bu göŋlüm: nişān-ı sīneden ṭurmaz geçerdüŋ ėy ḫadeng-i yār *Dīvān*.
4b kim iy gül-berg tīzden: şimdi ṭoġrılup benden yaŋa geldüŋ *Dīvān*.
4b Vezin aksamaktadır.
5a göŋlüŋe: ḳalbüŋe *Dīvān*.

4. Seni görmek ile ġayetde müştāk idi bu göŋlüm
Ne yiller esdi kim iy gül-berg tīzden yaŋa geldüŋ

5. Meger kim ceẕbe-yi ʿışḳum idüpdür göŋlüŋe teʾs̱īr
Unutmışduŋ dil-i ʿ**Ulvī**yi sulṭānum aŋa geldüŋ

367.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Āfet olmuş gözleri dil-ber süzüp süzüp gelür
Mübtelālār pāyine düşmüş tozup tozup gelür

2. Pādşāhum ḳullarun sāġar alayın baġlamış
Kākül-i salıncaġın çözüp çözüp gelür

3. Ruḫlaruŋda beŋlerüŋ beŋzer Ḫabeş ferzendine
Dostum deryāya dökilmiş yüzüp yüzüp gelür

4. Tārmār itsem n'ola gider ser-i zülfüŋ gibi
Ġam sipāhi ḳalb-i Oṣmānı bozup bozup gelür

5. Farżı gülünde görün ḥaram içinde ḥarām yoḳ(?)
Ṣūfiler mey-ḫāneye düzine düzine gelür

368.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Dil-ber dimiş ki māyil olanlar vefāmuza
2. Layıḳ budur ki ḳāyil olalar cefāmuza

369.

8'li Hece Vezni

I

1. Çarḫ gerdūnuŋ ilinden
2. Nūş itmeden aġı tez gel

---

367. MK. 984: 98[a].
Ġazel.
Vezin aksamaktadır.
368. MK. 984: 98[a].
Ferd.
369. MK. 984: 98[a].
Cevherī.

3. Ḥazer ḳıl ḫalḳuŋ dilinden
4. Getür bir dil bāġı tez gel

II

1. Bülbülüŋ ḳıldugı zārdur
2. Aramuzda ölüm vardur
3 Yüregümi yaḳan nārdur
4. Yoḳla bir yol sāġı tez gel

III

1. Ġamuŋ ile derdnāk oldum
2. Gözlerüm çāk çāk oldum
3 Bu ʿışḳ ile helāk oldum
5. Gör sīnemde dāġı tez gel

IV

1. Olupdur ʿışḳımuz deryā
2. Naẓar ḳıl iy ṣaçı Leylā
3 Eridi ḳalmadı aṣlā
5. Yüregimüŋ yaġı tez gel

V

1. **Cevherī** luṭfla diyelüm
2. Ġonca güllerin dizelüm
3. Güzel cemālüŋ görelüm
4. Geçer mi bu çaġı tez gel

370.

Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Güler yüzler ider dil-ḥaste-yi şād
2. Feraḥ sözden olur cān ġamdan āzad

---

370. MK. 984: 98[a].
Ferd.

371.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Zīr-i bālāsına baḳ ol ḫaṭ-ı ʿanber-fāmuŋ
Cennet altında ya üstinde dimişler Şāmuŋ

2. Bu işāretle dinür evveli Şām āḫir Şām
Zülfüne ḫaṭṭınadur ol meh-i sīm-endāmuŋ

3. Ehl-i ʿışḳa bu imiş remz-i ʿaleyküm bi'ş-şām
Zülfüne bend olalar sen büt-i ḫūn-āşāmuŋ

4. Ḳalmadı ẓannı görince seni gök meydānda
Gökde oldugına ʿĪsā'-yı zevi'l-efhāmuŋ

5. Şāmdan Ka'beye gitmek gibidür zülfüŋden
Ṣafḥa-yı ʿārıżuŋa ʿaẓm-i dil-i nāgāmuŋ

6. Ey göŋül şām-ı ġarībān diyü geldüŋ Şāma
Geçdi ammā ġam-ı endūhla ṣubh-ı şāmuŋ

7. **Rūhi**yā ṣaklasun Allāh gözünden felegin
Māh-rūlarla ʿaceb revnaḳı vardur Şāmuŋ

372.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Cihān-ārā cihān içindedür arayı bilmezler
Şu māhiler ki deryā içredür deryāyı bilmezler

2. Ḫarābāt ehline dūzaḫ ʿaẕābın aŋma ey zāhid
Ki bunlar ibn-i vaḳt oldı ġam-ı ferdāyı bilmezler

3. Ḫamīde ḳadlerine rişte-yi eşki ṭakup bunlar
Aṭarlar tīr-i maḳṣūdu nedendür yayı bilmezler

4. Şafaḳ-gūn ḳan içinde dāġını seyr itse ʿāşıḳlar
Güneşde ẕerre görmezler felekde ayı bilmezler

---

371. MK. 984: 98[b].
Rūḥī.

372. MK. 984: 99[a]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 125/7.
Ḫayālī.

5. **Ḫayālī** faḳr şālına çekenler cism-i ʿuryānı
Anuŋla faḫr iderler aṭlas u dībāyı bilmezler

373.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Hele ben laʿl[i] leb-i dil-bere beŋzer diyemem
Ḥaceri bed-güheri cevhere beŋzer diyemem

2. Güli ruḫsāruŋa teşbīh idemem iy ġonce
Bir iki berg-i gül-i aḥmere beŋzer diyemem

3. ʿĀrıż-ı yāre muḳābil dutamam mirʾātı
Anı āyīne-yi İskendere beŋzer diyemem

4. Mūmdur ḫāṭır-ı yāre göre seng-i ḫārā
Dil-i bī-merḥametin mermere beŋzer diyemem

5. Şararup zer gibi zerd oldı **Ḳabūlī** ammā
Daḫı ben çihre-yi zerdüm zere beŋzer diyemem

374.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dem-i ṣubḥ irdi getür bādeyi ṣoḥbet demidür
Mey-i nāb ile pür it sāġarı ʿişret demidür

2. Yār ise maḥrem-i aġyār göŋül hem-dem-i ḫār
Gözlerüm ḳan aḳıdursa n'ola ġayret demidür

3. Çoḳ belā çekdi senüŋ çeng-i ġamunda dil-i zār
Nāyveş nāleler eylerse şikāyet demidür

4. ʿIşḳuŋı ṣaḳlar idüm sīnede ammā şimdi
Āh idersem beni ʿayb eyleme fürḳat demidür

5. Miḥneti dil ser-i zülfüŋde çeker ey **Bāḳī**
Kāfiristāna düşen kimsede miḥnet demidür

---

373. MK. 984: 99[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 243.
Ḳabūlī.

374. MK. 984: 99[b] ; Bāḳī: *Dīvān*: G. 81.
Bāḳī.

375.

Fe ʻilātün f ʻeilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yine gülşende bugün bülbüle bir ḥāl olmuş
Güli ḫār ile görüp münkesirü'l-bāl olmuş

2. Devletüŋde irişüp zaḥm-ı müjen pādişehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-yi iḳbāl olmuş

3. Şehre od ṣaldı diyü ḳılmaġa ʿuşşāḳa ʿaẕāb
Māh-ı nev küngüre-yi çarḫda çengāl olmuş

4. Gezdürür şevḳile bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsufını ṣatmaġa dellāl olmuş

5. Tekye-yi ʿışḳa girüp şāl-ı melāmet geymiş
Göre billāhi **Behiştī** nice abdāl olmuş

376.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Bezm-i ġamda sūz-ı şemʿ baġrı kebābīler bilür
2. Erġanūn-ı nālümi çeng-i rebābīler bilür
3. Laʿlüŋ esrārın senüŋ rind-i şarābīler bilür
4. Neşʾe-yi cām-ı meyi mest-i ḫarābīler bilür
5. Lemʿa-yı envār-ı mihri āftābīler bilür

II

1. Bir ṣadaḳ ṣāġarca yoḳ bezm-i cihānda raġbetüm
2. Varduġınca bādeveş ayaġa düşdi ḥürmetüm
3. N'eyleyüm ol Yūsuf-ı gül-çihre bilmez ḳıymetüm
4. Baŋa hem-ser olmayan idrāk ḳılmaz ḥāletüm
5. Āteşe pervāne şevḳin iltihābiler bilür

III

---

375. MK. 984: 99[b]; Behiştī: *Dīvān:* G. 230.
Behiştī.
2b dīde-yi iḳbāl: dīde-yi ḳattāl *Dīvān*.

376. MK. 984: 100[a].
Maḳālī.

1. Şāh-ı ġam ẕevḳin ne bilsün her gedāya ṭabʿ olan
2. Aŋlamaz ādāb-ı ʿışḳı nā-sezāyı ṭabʿ olan
3. Baŋa ṭaʿn ne ola her bilenü ey ṭabʿ olan
4. Ḳande fehm eyler kemāli rū-siyāhı ṭabʿ olan
5. Ḳadrini ṣanma Ẓahīrüŋ Fāryābīler bilür

IV

1. Ḫūblar senden taʿlīm itdügi dil-berlik yolın
2. Senden aldı ṭūṭī-yi gūyā süḫanverlik yolın
3. Zülfüŋ ögretdi baŋa ḫāke berāberlik yolın
4. Saŋa taʿlīm eylesin çeşmüm şināverlik yolın
5. Ṣuda yüzmek resmini çün murġ-ābīler bilür

V

1. Ṣorma mest-i meye cām-ı ġamuŋın keyfiyyetin
2. Her denī ṭabʿ aŋlamaz ādāb-ı ʿışkuŋ ḥāletin
3. Kendüden geçdi **Maḳālī** açdı laʿlüŋ şerbetin
4. Ṣor **Cenābī** bendeŋe pīr-i muġanuŋ ṣoḥbetin
5. Meclis-i ġam şerbetini kām-yābīler bilür

377.

Mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿīlün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. Ḫāṭır ṣafā-yı cām-ı mey-i dil-güşādedür
   Bezm-i ṣafāda anuŋ içün dil-güşādedür
2. Meclisde ṣūfī cūşa gelüp zevḳ-i şevḳ ile
   Ṣad çāk-ı ḫırḳa eyledügi ḫarḳ-ı ādedür
3. Mest-i şarāb-ı ʿışḳ olana vāʿiẓüŋ bugün
   Az iş degüldür itdügi ḥadden ziyādedür
4. Ḳalbinde ṣufī ẕerre ḳadar ġıll u ġış ḳomaz
   Pīr-i ṭarīḳat ister iseŋ cām-ı bādedür

---

377. MK. 984: 100[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G.72.
Ḳabūlī.
4a ḳalbinde: sinende *Dīvān*.
4b pīr-i ṭarīḳat: ṣaf-meşreb *Dīvān*.
5a perī: melek *Dīvān*.

5. Aġyār var iken saŋa rām olmaz ol perī
Olmaz **Ḳabūlī** nice ki şeyṭān aradadur

378.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Mehter-i ʿışḳın diyār-ı ġamda nevbet beklerüz
Sīnemüz ṭablın dögüp burc-ı melāmet beklerüz

2. Çūp-ı āhum gümledür güm güm sipihrüŋ ṭablına
Şāh-rāh-ı ġamdadur neyl-i maḥabbet beklerüz

3. Sūre-yi *ve'l-leyl*dür evrādumuz şām-ı seḥer
Ḳurbet-i mecnūnda şimdi ziyāret beklerüz

4. Nicemüz zorundan eyler açılur gerdūn-girīz
Mīşe-yi rāz ṣavlet-i şīr-i şecāʿat beklerüz

5. Şāḫ-ı ṭūbā **Raḥmi**yā elde ʿasā-yı himmetüm
Āsitān-ı ḥażret-i şāh-ı velāyet beklerüz

379.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Aġla ḥālüŋ yāre cism-i ḫūn-feşānuŋ duymasun
Sırr-ı ʿışḳuŋ şöyle taḳrīr it zebānuŋ duymasun

2. Rāz-ı ʿışḳı şöyle nihān it derūn-ı sīnede
Dil ḫaber-dār olmasun rūḥ-ı revānuŋ duymasun

3. Bāde-yi rindānı nūş itmek gerekdür şöyle kim
Dīde rengīn görmesin zevḳın dehānuŋ duymasun

4. İde gör ḫāṭır-nüvāzı bir nigāh-ı luṭf ile
Ġamze-yi ġammāz çeşm-i ḫūn-feşānuŋ duymasun

---

378. MK. 984: 101[a].
Raḥmī.
Bu ġazel Raḥmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

379. MK. 984: 101[a].
Riyāżī.

5. Saŋa luṭf itmek geçermiş ḫāṭırında dil-berüŋ
Ey **Riyāżī** ṭāliʿ-i nā-mihribānuŋ duymasun

380.

Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Güzeller nāz ile reftār iderler
Ṭururlar ġoncaveş güftār iderler

2. Ḳoyup ʿāşıḳlaruŋ ol māh-rūlar
Varup raḳīb ile bāzār iderler

3. Dün iḳrār itmiş iken būsesin yār
ʿAceb n'oldı bugün inkār iderler

4. Güzellerden vefā ummaḳ ʿacebdür
Cefā dirsen igen bisyār iderler

5. **Muḥibbī** sırr-ı ʿışḳı itme iẓhār
Şaḳın Manṣūrveş ber-dār iderler

381.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. İsteme zāhidden ey dil ʿışḳ-ı ḫūbān yolların
Allāh içün ṣorma her nādāna ʿirfān yolların

2. Tā ḥarīm-i kuyunu nā-mahrem itmeye ṭavāf
Kesdi işbu dīde-yi ḫūnī beyābān yolların

3. Bilmezem yā Rab ki peyḳ-i Yūsufun ḳandan gele
Seyle virdi dīde-yi Yaʿḳūb Kenʿān yolların

4. ʿIşḳdandur sūz u ḫālet dilde zīrā şu ḳadar
Gösteren pervāneye şemʿ-i şebistān yolların

---

380. MK. 984: 101[b]; Muḥibbī: *Dīvān*: G.919.
Muḥibbī.
2a māh-rūlar: māh-ı nev *Dīvān.*

381. MK. 984: 101[b]; Uṣūlī: *Dīvān*: G. 94.
Uṣūlī.
1a ḫūbān: cānān *Dīvān*.
1b allāḥ: tanrın *Dīvān*.

5. Rāmuŋ üzre ger duram incinme sulṭānum bana
Beklemek cāʿiz durur mūra Süleymān yolların

6. Ey **Uşūlī** ʿışḳa maʿnī olamaz ṭaʿn-ı raḳīb
Baġlayamaz ḫār u ḫās deryā-yı ʿummān yolların

7. Biŋ niyāz ile ṣabā var ḫāk-pādan yüz sürer
Ḥażret-i Monlāya varursan Ḳaraman yolların

382.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Tutışdı çarḫ fānūsuŋ serār-ı nār-ı ābumdan
Murādum şemʿi uyanmaz benüm baḫt-ı siyāhumdan

2. Ḳara baḫtum uyanmadı dirīġā ḫābdan bir dem
Egerçi uyumaz kimse giceler āh u vāhumdan

3. Esīrümdür ben anı öldürem bugün yarın dermiş
Yiter ölünce bu dirlik efendüm pādşāhumdan

4. Muġaylān-ı ġam -ı dil-ber ṣafādur Merve ḥakkiçün
Başum gitse yüzüm döndürmezem ol kıblegāhumdan

5. Ṭulūʿ itmez sitāremde **Uşūlī** kevkeb-i ṭāliʿ
Yiridür odlara yansa felekler dūd-ı āhumdan

383.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ṣabā virdi yine tāze ḫaberler gülʿ-ızārumdan
Yine cānā ḥayāt irdi nesīm-i nev-bahārumdan

2. Düşüp ḫāk-i meẕelletde yatar dil künc-i mihnetde
O māh kim evc-i rifʿatde ne pervā āh u zārumdan

---

382. MK. 984: 102[a]; Uṣūlī: *Dīvān*: G. 107.
Uşūlī.

383. MK. 984: 102[b]; Uṣūlī: *Dīvān*: G. 95.
Uşūlī.
4b kendü kendümden: kār u bārımdan *Dīvān*.

3. Göŋülde tāb u cānda teb dururdum munṭazır bilmem
O şāha kim diye yā Rab benüm bī-intiẓārumdan

4. İşüm gücüm gice gündüz namāz ile niyāz oldı
Düşicek ʿışḳ derdine uṣandum kendü kendümden

5. Ümīdüm varum ey rūḥum hemān sensin bu dünyāda
Ölürem bir dem ayrılsam dil-i ümmīdvārumdan

6. Şehīdüŋ nūr iner ḳabrine dirler līk ben ḫaste
Ölürsem bu ḥarāretle çıḳar odlar mezārumdan

7. Göŋül deryāsı mevcidür ki gözden cūş idüp ṭaşdı
Uşūlī āb-ı ḥasret kim aḳar dāyim pınarumdan

384.

11'li Hece Vezni

I

1. Beni yaḳdı ʿışk odına o yanmaz
2. Ya ne dirsin merḥametsiz o yāre
3. Ṣabāḥ oldı feryādumdan uyanmaz
4. Umaram ki öte bülbül uyara

II

1. Ben ʿāşıḳam el gögüsde yüz yirde
2. Diler iseŋ dil sīnemi yüz yirde
3. Yaralarum göz göz oldı yüz yirde
4. Dinmez yaram ne yaradur o yara

III

1. Ferdā bilmem ḳoma bugün yārini
2. Çeşmüm arada seyr eyle yārini
3. ʿĀşıḳ aġyārdan ṣaḳınur yārini
4. Ḳıya baḳsa gözlerini uyara

IV

1. Dir ki ʿ**Oṣmān** menüm yārum güzeldür
2. Güzel görmek güzel gözler güzeldür

---

384. MK. 984: 103[a].
Ḳoşma.
[Kātib ʿOsmān]

3. Güzel aġız güzel ṣadef güzeldür
4. Mübtelāyum leblerinden o yāra

385.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dil ne miḥnetden ḳaçar hergiz ne ġamdan incinür
Hecr ilinden çekdügi cevr ü sitemden incinür

2. Ḳaṭlüme engüşt-i yār itsün işāret ġam degül
Ḳangı nā-dāndur o kim ḥükm-i ḳalemden incinür

3. Olsa ḳahruŋla muḳayyed luṭfıdur iḥsānıdur
Yār eger incinse de maḥż-ı keremden incinür

4. Ḳāmet-i servin nem-i eşküm ser-efrāz eyledi
Oldı ol nāzük-nihāle şimdi nemden incinür

5. Gözlerüm yaşını ṣūfi istemez yem ḳıldugum
Görmedüm bir böyle ḥar ʻālemde yemden incinür

6. Ḫūn-ı eşküm bir zemān ālūde ḳıldı işigün
Baŋa dil-ber **Bāḳi**yā daḫı o demden incinür

386.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Kūyına vardum gice seyr eyledüm cānān yoḳ
Āsitānın şöyle tenhā buldum aṣlā cān yoḳ

2. Mihr ü māhı saŋa cāna nice teşbīh ideyin
Ṭuṭalum ṣaḥib-cemāl olmuşlar ammā ān yoḳ

3. Dil dehānuŋ derdine düşdi meded varam didüm
Ol ṭabīb-i cān didi imdi aŋa dermān yoḳ

---

385. MK. 984: 103[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G.76.
Bāḳī.
4b oldı ol: n'oldı ol *Dīvān*.

386. MK. 984: 104[a].
ʻİlmī.
Bu şiir ʻİlmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

4. Ḫānmānın ḳāre virmiş yāri öldürmüş raḳīb
Mübtezel bī-çāre görem şimdi aṣlā şān yoḳ

5. Dirhem ü dīnārsuz dil-ber seversen ʿ**İlmi**yā
ʿĀşıḳ-ı dīdār olursun vaṣlına imkān yoḳ

387.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṣūfi tesbīḥ ü ridāyı mey-i gül-fāma degiş
Ḫırḳa-yı zühd ü riyāyı çıḳarup cāme degiş

2. ʿĀrife çünki biter bir gül eger ʿārifseŋ
Götürü ʿālemi bir yār-ı gül-endāma degiş

3. Bulmaḳ isterseŋ eger Kaʿbe-yi maḳṣūda vuṣūl
Çıḳarup aṭlās u dībāyı bir iḥrāma degiş

4. Cānuŋı cāme virüp ol yüriye nām u nişān
Mürdesüŋ naḳd-i ḥayāt bir iyi nāme degiş

5. Zevḳ-i bāḳī bulayın dirseŋ eger **Āzerī**yā
ʿĀlemüŋ ẕevḳ u ṣafāsın ġam-ālāme degiş

388.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gerçi kim dirler cihānda ʿārife bir gül yiter
2. ʿĀrife bir gül bitürsin baŋa yarım gül yiter

389.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Rūḫuŋdan ḥayretüm bilmez beni zāhid ḫāmūş aŋlar
Ġam-ı laʿlüŋle sehven ola ġamdan yāre tuş aŋlar

---

387. MK. 984: 104[a].
Āzerī.
388. MK. 984: 104[a].
Ferd.
389. MK. 984: 104[b].
Rūḥī .

2. N'ola ser-mest isem hem şürb hem erbāb-ı taḥḳīḳem
Beni zāhide ṣormaŋ ehl-i nüvist ehl-i hūş aŋlar

3. Tesellīsin ġam-ı laʿlüŋde bulmuş bādeden geçmiş
Göŋül ḳan içmegi derdüŋde gūyā ʿīş u nūş aŋlar

4. Getür cām-ı sürūr-encāmı sāḳī kim ser-encāmı
Ne şeyḥ ḫırḳa yüni aŋlar ne rindi bāde-nūş aŋlar

5. Ḥaṭ-ı naḳşuŋ cānā tek felek-i ʿāciz melek ḥayrān
Nuḳūşuŋ sırrın ey **Rūḥī** yine ṣāḥib-nüvist aŋlar

390.

Mef'ūlü mefā'īlün mef'ūlü mefā'īlün

Hezec – – + / + – – – / – – + / + – – –

1. ʿIşḳ eyleyeli cānı derd-i ġam ile muʿtād
Ṣaḥrāda benüm Mecnūn ṭaġlarda benüm Ferḥād

2. Var ise cihān içre ʿışḳ ile benüm ancaḳ
Mecnūna bedel maḥzūn Ferḥāda bedel nā-şād

3. Mecnūn ile Ferḥāda ʿışḳ içre benüm mürşid
Pīr-i ġamuŋ idelden ol yolda baŋa irşād

4. Vādī-yi meşaḳḳatde Mecnūna benüm hādī
Kūh-ı ġam-ı mihnetde Ferhāda benüm üstād

5. Esrār-ı ġam-ı ʿışḳı **Fevrī** nice şerḥ itsün
Mecnūn ise bir cāhil Ferhād ise bir ırġad

391.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿIşḳa ḳābil dil mi yoḳ şehr içre yā dil-ber mi yoḳ
Mest yoḳ meclisde bilmem mey mi yoḳ sāġar mı yoḳ

2. Ġonce-yi dil açılup ḫāṭır niçün şād olmaya
Bāġda güller mi yoḳ gülşende bülbüller mi yoḳ

---

390. MK. 984: 104[b].
Fevrī.

391. MK. 984: 105[a]; Yaḥyā: *Dīvān*: G.180.
Yaḥyā.

3. Görmezüz bir dil ki ṭūṭī gibi güftār eyleye
Söyledür mi yoḳ cihānda bilmezem söyler mi yoḳ

4. Sengden dil kem mi yā seng-i siyāhı laʿl iden
Āfitāb-ı feyż-baḥşā-yı bülend-aḫter mi yoḳ

5. Niçün ebkār-ı maʿāni beslemez erbāb-ı naẓm
Yoḫsa **Yaḥyā** gibi üstād-ı suḫan-perver mi yoḳ

392.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dil alur ʿuşşāḳdan bir yār-i sīmīn-ber mi yoḳ
ʿĀşıḳ-ı dil-ḥastenüñ elinde yoḫsa sīm [ü]ẕer mi yoḳ

2. Eylemez mi defʿ-i ġam-ı ʿışḳla yārān-ı ṣāfā
Bādede keyfiyyetin cām-ı leb-i dil-ber mi yoḳ

3. Ṣūrete gelmez dehānı yārveş erbāb-ı dil
Anları yā Rab ḥabāb-āsā görür gözler mi yoḳ

4. Ḥal olunduḳda kemer-bendün ḳucarlar mı belüñ
Orṭaluḳdan cān-ı ʿuşşāḳa maḥal bir yir mi yoḳ

5. Ḳāf-ı ḳudretde şikeste-bāl mi sīmurġ-ı dil
Bir hümā-himmet mi ʿAnḳā-yı hümāyūn-ber mi yoḳ

6. Ḫusrev-i Ḥindī pesend eylerdi görse şiʿrüñi
Tīġiyā şemşīr-i naẓmuñda senüñ cevher mi yoḳ

393.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Benüm ʿālemde ey meh-rū senüñ gibi nigārum yoḳ
Ayaġun ṭopraġı ḥaḳḳı ṭapuñdan özge varum yoḳ

---

392. MK. 984: 105[a].
Tīġī.

393. MK. 984: 105[b]; Şemʿī: *Dīvān*: G. 98.
Şemʿī.
5a şāhum: sāḳī *Dīvān*.

2. Ser-i kūyuŋ diyārumdur işigüŋ iti yārumdur
Ġarībem dostum ayruḳ benüm yār u diyārum yoḳ

3. Beni maḥrūm idüp itdüŋ raḳībi kendüŋe maḥrem
Dirīġā āsitānunda bir itce iʿtibārum yoḳ

4. Şarāb-ı ʿışḳ ile mestem gidüpdür iḫtiyār elden
Güzeller sevmede ṣūfī anunçün iḫtiyārum yoḳ

5. Ezelden **Şemʿī**yem şāhum şarāb-ı ʿışḳa yār oldum
Cihāna ʿışḳ ile geldüm benüm zühd ile kārum yoḳ

394.

Mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün
Muzāri – – + / – + – – / – – + / – + – –

1. Çün işigünde yārüŋ ben ḫāksāre yir yoḳ
Bildüm ki yirde gökde artuḳ ḳarāra yir yoḳ

2. Deryā-yı ʿışḳ-ı çeşmüm ʿarż itdi mā-cerāyı
Ol serv-i nāz geldi didi kenāra yir yoḳ

3. Bu şerḥa şerḥa sīnem göynüklerümle pürdür
Dāġ-ı cefāya hergiz ey māh-pāre yir yoḳ

4. Sensüz ḥayāt-ı ʿömrüm ġāyetde müşkil ancaḳ
Gel hey ḳıyāmetüm gel bu intiẓāra yir yoḳ

5. Āhumla ʿışḳ-ı çeşmüm yir gök götürmez ey meh
Mihrüŋle yirde gökde ben ḫār u zāra yir yoḳ

6. Şehrinde ol perīnüŋ sığmaz selāmet ehli
Şemʿī melāmet ol kim nāmūs u ʿāra yir yoḳ

---

394. MK. 984: 105[b]; Şemʿī: *Dīvān*: G. 97.
Şemʿī.

395.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Dili vardur kākülüŋ bendende nālān olmaya
2. Dīde mey vardur ġam-ı ġamzeŋle giryān olmaya
3. Taḥmīdür ol kim düşüp pāyüŋe bī-cān olmaya
4. Ser midür başın yoluŋda ḫake ġalṭān olmaya
5. N'eyler ol ḥicābī keşkīm saŋa ḳurbān olmaya

II

1. İy göŋül sevme görüp bir dil-ber-i merġūbı kim
2. Her meh-i Kenʿānuŋ itme kendüŋi Yaʿḳūbı kim
3. Yanuŋa alma güzeldür diye her maḥbūbı kim
4. Ṣatma Mıṣr-ı ḥüsne sulṭāndur diye ol ḫūnı kim
5. Ḥażret-i Yūsuf maḳāmı pāk-i dāmān olmaya

III

1. Kime iʿlām ideyüm sen pādşāhuŋ ẓulmüni
2. Kimlere rūşen ḳılam sen yüzi māhuŋ ẓulmüni
3. Gül gibi gūş itmeden ben bī-günāhuŋ ẓulmüni
4. Diŋlemez olduŋ şāha hīç dād-ḫāhuŋ ẓulmüni
5. Çoḳ şikāyet var meger bir daḫı dīvān olmaya

IV

1. Yüz çevirmez ẓan iderdüm benden ol ġaddār ḫadi
2. Ser-furū eyler ṣanurdum baŋa ol bālā-ḳadi
3. İy melāḥat mülkinüŋ ḥüsn ile şāh-ı sermedi
4. Yāsemīŋ göŋlümi yaḳduŋ didüm ol geldi didi
5. Var mı bir maʿmūra kim ʿālemde vīrān olmaya

V

1. **Bezmi**yā āhum idüpdür ʿaḳl u fikrüm tārmār
2. ʿĀleme gelmez benüm gibi perīşān rūzgār
3. Bir süḫandān-ı cihān itdi büyütdi iḫtiyār

---

395. MK. 984: 106[a].
Bezmī.
[Taḫmīs]

4. Ḫātemī cemʿiyyet-i ʿāşıḳlaruŋ daġıtdı yār
5. Görmedüm bir ḫūn-ı ʿuşşāḳı perīşān olmaya

396.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + –

1. İllere mihr ü vefāsı ḫoş gelür
Bendeye cevr ü cefāsı ḫoş gelür

2. Almazam kühl-i cilāyı ʿaynuma
Ḫāk-pāyuŋ tūtiyāsı ḫoş gelür

3. Bir ʿaceb dārü'ş-şifādur kūy-i yār
Ḫaste varan mübtelāsı ḫoş gelür

4. Mülk-i ġamda eşk ü āh egler beni
Ol yirüŋ āb u hevāsı ḫoş gelür

5. Ġayr-ı dermān istemez **Bāḳī** ḳuluŋ
Zaḥmına derdüŋ devāsı ḫoş gelür

397.

Feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

Hezec + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dime kim yārda yoḳ cevr ü cefādan ġayrı
Ne dilerseŋ bulınur mihr ü vefādan ġayrı

2. Beni aġlaŋ beni kim üstüme gelmez ölicek
Bir avuç ṭopraḳ aṭar bād-ı ṣabādan ġayrı

3. Bin elif-i ḳāmetüŋ ḳāşuŋa rā diyeli
Göŋlümi egleyemez nesne bu rādan ġayrı

4. Ne ġaraż eyleye ʿuşşāḳ viṣālüŋ var iken
Ne murād eyleye bīmār devādan ġayrı

---

396. MK. 984: 106[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 148.
Bāḳī.
2a almazam: almazın *Dīvān*.

397. MK. 984: 107[a]; Necātī: *Dīvān*. G. 599.
Necātī.
3b nesne: kimse *Dīvān*.

5. Yüzine dutsa **Necātī** ne ʿaceb ḥaclet elin
Nesi var yüze gelür dest-i duʿādan ġayrı

398.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Āhumuŋ meskeni yoḳ ṣaḳf-ı semādan ġayrı
Yaşumuŋ menzili yoḳ taḥt-ı serādan ġayrı

2. Münc-i ġamda şu ḳadar bī-kes ü bīmāram kim
Kimse açmaz ḳapumı bād-ı ṣabādan ġayrı

3. Dūd-ı āhum ne ʿaceb göklere ṭutsa yüzini
ʿĀşıḳuŋ gelmesi var ola Ḫudādan ġayrı

4. Ne ʿaceb ser-keş olur gerdenüŋ ey serv-i sehī
Kimse ḳol ṭolayamaz aŋa rıżādan ġayrı

5. **Ẕātī** bir ḥāldedür kim dehenüŋ fikri ile
Kimse vāḳıf degül ol sırra Ḫudādan ġayrı

399.

Feʻilātün mefāʻilün feʼilün

Ḫafīf + + – – /+ – + – / + + –

1. Aŋa kim ola ʿışḳ işi pīşe
Oḳumaḳ yazmaḳ olmaz endīşe

2. Ne ḳoyarsın ḳulaġına sāḳī
Bezme geldükce reng alur şīşe

3. Ne ʿaceb kārgāh imiş dünyā
Ġam yudar laʿl ü diş biler tīşe

4. Saŋa yitmez mi bu saʿādet kim
Pādşāhlar ḳul oldı dervīşe

---

398. MK. 984: 107[a]; Ẕātī: *Dīvān*: 1732.
Ẕātī.

399. MK. 984: 107[b]; Şemʿī: *Dīvān*: G. 145.
Şemʿī.
4a saʿādet: kerāmet *Dīvān*.
5a müşevveşsin: müşevveş olup *Dīvān*.

5. Ġam-ı dünyāyıla müşevveşsin
Kendüni virme **Şemʿī** teşvīşe

400.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + / + – – +/ + – – + / + – –

1. ʿAḳlum daġıdur zülf-i siyehkār-ı perīşān
Cemʿiyyet-i ḫāṭır mı ḳor efkār-ı perīşān

2. Esbāb-ı melāḥat nice cemʿ olmuş o şehde
Ser-ber mi degül başdan o destār-ı perīşān

3. Zāhid bu kerāmet saŋa besdür ki hemīşe
Cemʿiyyete bāʿis ola güftār-ı perīşān

4. ʿUşşāḳ-ı perīşan-dile gāhīce görinsün
Çaḳ böyle hicāb olmasun ol yār-i perīşān

5. Her gūşede şiʿrüŋ oḳınur var ise **Yaḥyā**
Söyletdi saŋa o kākül eşʿār-ı perīşān

401.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Her ḳaṭre-yi eşküm ki aḳar ḳan arasında
Lü'lü gibidür ṣubḥa-yı mercān arasında

2. Zülf-i siyehinden kesilür mi dil-i şeydā
Bir rābıṭadur cān ile cānān arasında

3. Olmaḳda güzellikde o meh Yūsuf-ı sānī
Bir fitne ḳopar ḳorḳarın iḫvān arasında

4. Faṣl itmese aralarını ḫancer-i hicrān
Ġavġā uzanurdı ten ile cān arasında

---

400. MK. 984: 107[b]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 273.
Yaḥyā.
3a zāhid: vāʿiz *Dīvān*.
4b olmasun: itmesün *Dīvān*.
5a şiʿrüŋ: nazmun *Dīvān*.

401. MK. 984: 108[a]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 308.
Yaḥyā.

5. **Yaḥyā** beni mi buldı hemān kāfir-i zülfi
Bend eyleyecek bunca müselmān arasında

402.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ümmīd-i ḫāb ʿāşıḳa olmaz ḫayāl imiş
Bī-çāre yāri düşde de görmek muḥāl imiş

2. Zülfi ucından eyler idüm āh u nāleyi
Ol daḫı bir benüm gibi āşüfte-ḥāl imiş

3. Göstermedi ruḫın bize ol ġonce bir zemān
Ṣoŋra açıldı vechini bildük ki āl imiş

4. Aġlarsa dīde vechi var efġān-ı dil nedür
Ol ḫōd hemīşe maḥrem-i bezm-i viṣāl imiş

5. Dermān olursa senden olur ey ṭabīb-i cān
Yaḥyā-yı ḫaste-ḥāl ʿaceb bī-mecāl imiş

403.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Reşkümüz ḳalmadı hīç eski zemān ʿālemine
Cāmını gördüŋ a irişmedüŋ ise cemine

2. Başa çıḳdı ḳatı yüz buldı yuḳardanluġı var
Bu göŋül baġlanalı bir güzelün perçemine

3. Ne ṣafālar sürer ādem ne çeker derd ü elem
ʿĀlemün bir baḳıcak sūzı ile mātemine

4. Gel berü meykede ser-ḫoşlarını seyr eyle
Ḫānḳāhuŋ ne baḳarsın bir iki sersemine

5. Gūşe-yi meykedede tekyelenüp ey **Yaḥyā**
Gelinüz hū diyelüm pīr-i muġānuŋ demine

---

402. MK. 984: 108[a]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 158.
Yaḥyā.

403. MK. 984: 108[b]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 349.
Yaḥyā.

404.

Fe ʻilātün mefā ʻilün fe ʻilün

Ḫafīf + + – – / + – + – /+ + –

1. ʿAḳl ile fikri ġamzesi aldı
Kākül-i yāra ḫāṭırum ḳaldı

2. Her ḳulın ḳıldı bir yaŋa irsāl
Dil-i şeydāyı fürḳate ṣaldı

3. Ceyş-i ārāma fikr-i ġamzeleri
Mülk-i dilde ʿaceb ḳılıç çaldı

4. Bir yaluŋ yüzli ḫūb idi ḳılıcı
Anı ol yār yanına aldı

5. İtmege **Ḥāletī** o dürri kenār
Niçe kez baḥr-i fikrete daldı

405.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Herkese mihr ü vefā ʿuşşāḳa nāz itmek neden
Ġayra iḥsān ehl-i dilden iḥtirāz itmek neden

2. Raḥm idüp nā-dāna luṭfuŋ nā-maḥalle bezl idüp
Nāz u istiġnā maḥallinde niyāz itmek neden

3. Düşmene taḥṣīṣ idüp mihr ü vefayı ʿāşıḳa
Cevr ü nāz itmek neden anı da az itmek neden

4. Fāş idersin sırrı ilden ṣaḳlamazsın ġonceveş
Açılup her ḫāra iy gül keşf-i rāz itmek neden

5. Yād-ı zülf-i yār ile her şeb **Ḳabūlī** bilmezem
Böyle bir endīşe-yi dūr u dırāz itmek neden

---

404. MK. 984: 108[b]; Ḥāletī: *Dīvān*: G. 857.
Ḥāletī.

405. MK. 984: 109[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 282.
Ḳabūlī.

406.

Fe ʻilātün mefā ʻilün fe ʻilün

Ḫafīf + + – – /+ – + – /+ + –

1. Ṭurdı ḳaddüŋ ḳıyāma sulṭānum
Biz de uyduḳ imāma sulṭānum

2. Ḳılmaduŋ iki cānibe naẓarı
Degmedük bir selāma sulṭānum

3. Nāme göndermedüŋ yazup ḳuluŋa
Hīç düşer mi bu nāma sulṭānum

4. Luṭf idüp ḳılmaduŋ ḫavāṣa naẓar
İltifātuŋ ʿavāma sulṭānum

5. Gerçi eksüklidür **Ḳabūlī** ḳuluŋ
Eksügin ṭut temāma sulṭānum

407.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Bu gün bu bezm-i fānīde gözetmez şol ki tuz ekmek
Bir ednā dāneye degmez anı ekmek gerek ekmek

2. Kişi bir deste gül de olsa ger bu bāġ-ı fānīde
Perīşānluḳ muḳarrerdür ḳuşaġı olıcaḳ gevşek

3. Alışmadı mizācum şādluḳla gitdi ey ġam gel
Ḳadīmī hem-demümsin olma benden bir nefes münfek

4. Duʿālar eyleyüp çoḳ çoḳ Ḥudādan cennet istersin
Sözüŋ geçdiydi olmasa ṣaḳaluŋ ṣōfiyā seyrek

5. Maḥabbet tekyesinüŋ **Ḥayretī** bir iḫtiyārıdur
Ḫayāl-i dil-beri yanınca raʿnā bir güzel köçek

---

406. MK. 984: 109[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 227.
Ḳabūlī.

407. MK. 984: 109[b]; Ḥayretī: *Dīvān*: G.201.
Ḥayretī.

408.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ṭabībüm gördügüm ḳābil degül ben ḫasteye ṣıḥḥat
Budur el ucu ile nabẓum ṭutdıġına ḥikmet

2. Düşer kimdür murāduŋ dil-ber-i germābeye tenhā
Ne çāre iy dil-i üftāde ammā düşmedi ḫalvet

3. Ḳoyup mirāt-ı rūyuŋ yüzlerine kimseler baḳmaz
Gül-i raʿnā eger ʿarż eyler ise ruḫların ḳat ḳat

4. Dīdeŋde tīşe-yi merg-i ġamı başuŋda yer eyle
Didi şīrīne ol dem kūyuŋa baş üstine ḫidmet

5. **Miṣālī**ye didüm ḳurtar cefādār ḫayra kim oldur
Didi sen ġamı vardur anun içün bir ḫayıra niyyet

409.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dil-rübālar kim benüm ṣabr u ḳarārum aldılar
Çekdiler evvel elümden iḫtiyārum aldılar

2. Ḳanlu yaşumdan çemen gülzāra virdi reng-i bū
Üşdüler bülbülleri feryād u zārum aldılar

3. Ṣabrumı dilden ḳara gözlü güzeller ḳapdılar
Bir nice şeh-bāzlar ilden şikārum aldılar

4. Sīnemüŋ meydānı ṭolsa ḳanlu yaş ile n'ola
Leşker-i miḥnet beden gibi ḥiṣārum aldılar

5. Zaḫm-ı sīnemden **Ḫayālī** tīr-i yārı çekdiler
Piste-leb bir serv-ḳāmet gül-ʿıẕārum aldılar

---

408. MK. 984: 109[b].
Miṣālī.
Bu şiir Miṣālī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

409. MK. 984: 110[a]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 151/58.
Ḫayālī.

410.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + /+ – – + /+ – – + / + – –

1. Ey ḫaṭṭ-ı siyeh ʿārıż-ı cānāna ṭolaşma
Yüz ḳaralugın eyleme īmāna ṭolaşma

2. Ayaḳda ḳalup cürʿa-ṣıfat ḫāke düşersin
Ey cām-ı muṣaffā ḳati yārāna ṭolaşma

3. Ey şāne senüŋ cismüŋi ṣad-pāre ḳılurlar
El çek ṣaḳın ol zülf-i perīşāna ṭolaşma

4. Açılma ṣaḳın ʿāleme fāş eyleme rāzuŋ
Ey rişte-yi cān nāme-yi cānāna ṭolaşma

5. Āġūş-ı miyānın ṭaleb itme kemer-āsā
Mānī meded ol serv-i ḫırāmāna ṭolaşma

411.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿĀşıḳ olaldan dilā oldum żāʿīf u ḫaste-ḥāl
Bir hilāl-ebru ġamından ḳāmetüm oldı hilāl

2. Dil miyānuŋla dehānuŋ vaṣlın ummaz kim anuŋ
Biri emr-i mümteniʿdür birisi fikr-i muḥāl

3. Öykinelden ḳaşuŋa eksüldi ḳadr-i māh-ı nev
Günyüzüŋe nisbet idelden berü buldı zevāl

4. Ṭoġrısun mı diyeyüm ḳurbānlar olduġum benüm
Yaya beŋzetmek muḳavves ḳaşlaruŋ egri ḫayāl

5. Ol gül-i raʿnāya göŋül vireli cān bülbüli
ʿArıżum ey **Merdümī** zerd oldı eşk-i ceşmüm al

---

410. MK. 984: 110[a]; Mānī: *Dīvān*: G. 93.
Mānī.
2b ḳati: yüri *Dīvān*.

411. MK. 984: 110[b].
Merdümī.

412.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – +/ + – – + / – + –

1. ʿUşşāḳ bī-nevāya o şehe nāz iderse ger
Tā evc-i āsmāne çıḳar āh u nāleler

2. Hergiz ki ṭarf-ı ʿayn ile baŋa naẓar ḳıla
Tīr-i müjeŋ nişāne-yi sīnem deler güher

3. Çün alduŋ ey ṣabā sen anuŋ būy-ı zülfini
Hīç ʿālemde nesne isteme ʿālemde bū yiter

4. Ḳuçmaḳ diler miyānuŋı ey yār-ı perī ʿışḳ
Olsa duta ʿaceb mi anuŋ ḳadri çün güher

5. Çeşm-i cihān ʿ**Aṭāyī** hümā-yı cemʿ ḥālde
Ehl-i başīrete n'ola ger olmasa naẓar

413.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. İrsem viṣāl-i ʿīdına ol dil-berüŋ eger
Ḳurbān olup fedā ider idüm yolında ser

2. Sāḳī ḳaçan meclise gelse ṣafā gelür ʿanber
Cām-ı şarābı ṣunsa göŋülden gider keder

3. Tārīk olur gözine ḥasūduŋ cihān-şehā
ʿAyn u ʿināyet ile ḳılursaŋ baŋa naẓar

4. Laʿlinden özge ġonce gerekmez fütādeye
Ruḫsārı ʿandelīb-i dil u cāna gül yiter

5. Ol gül-ruḫuŋ cefāsı ile **Naʿti**yā n'ola
Bülbül gibi dil itse hezār āh u nāleler

---

412. MK. 984: 110[b].
ʿ**Aṭāyī.**
Bu şiir ʿAṭāyī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.
3b Vezin aksamaktadır.

413. MK. 984: 111[a].
Naʿtī.
2a Vezin aksamaktadır.

414.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṭaġlarca ideyin minneti Ferhāda yine
Vireyin ṭıfl-ı dili ṣanʿat-ı üstāda yine

2. Gird-i bāda be nedür ḥāl didüm döndi didi
Beni ḫāk itmiş iken virdi felek bāde yine

3. Vaḥşet-ābād-ı ġama aŋdurayın Mecnūnı
Getürüp āh ile vādīleri feryāda yine

4. Rehne geldi der-i mey-ḥāneye alınmadı ḥayf
Bir ḳadeḥ bādeye yüz ḫırḳa vü seccāde yine

5. Ḥarem-i vaḥdete irgürdü **Ḫayālī** yolunu
Zāhid-i şehr daḥı lā ile illāda yine

415.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Gözümüŋ nūrı göŋlümüŋ sürūrı ʿömrümüŋ varı
Bizümle dost olmazsaŋ ʿadāvet eyleme bāri

2. Yanuŋda ey kerem ḳānı mürüvvet bir günāh ancaḳ
Şefāʿat ıssı sulṭānuŋ ne var olsam ḫırīdārı

3. Zihī devlet ki maḥbūbuŋ saŋa ḫışm ile söylersen
Sen aŋa ḥālüŋi aġlayasın yalvarı yalvarı

4. Yolında āh idüp küstāḫluḳ itmek diler göŋlüm
Ṣuçum baġışlaya şāyed ki öpem dest-i dil-dārı

5. Edā-yı ḫūbla gūyā ġazel baḥrinde **Yaḥyā**nuŋ
Niḳāb-ı şāhid-i maʿnādur elfāẓ-ı güher-bārı

---

414. MK. 984: 111[a]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 365/46.
Ḫayālī.

415. MK. 984: 111[b]; Yaḥyā Bey: *Dīvān*: G. 477.
Yaḥyā Bey.
2b ḫırīdār: günehkārı *Dīvān*.
3a maḥbūbuŋ: cānānun *Dīvān*.
5b güher: dürer *Dīvān*.

416.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Göŋül bir rind-i ʿālem-sūz şūḫ-ı şeh-levend ister
Ki ʿışḳ odına yaḳmaġa dil ü cāndan sipend ister

2. Belā-yı bend-i zülfüŋden ḫalāṣ it cān-ı miskīni
Esīr-i miḥnet-i ʿışḳuŋ ne bend ü ne kemend ister

3. Ḳarār itmez göŋül murġı bu bāġun degme şāhında
Nihāl-i ḳadd-i dil-ber gibi bir serv-i bülend ister

4. Meẕāḳın zehr-i ḳahr-ı mihnet-i eyyām telḥ itmiş
Lebüŋden ʿāşıḳ-ı bī-ṣabr u dil bir pāre ḳand ister

5. Murādı sīneye ol serv-i sīm-endāmı çekmekdür
Semend-i ṭabʿ-ı **Bāḳī** bir gümişden sīne-bend ister

417.

Feʻilātün mefāʻilün feʻilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Dil ġamuŋla ḳo ḫaste-ḥāl olsun
Nāleden cism-i zārı bāl olsun

2. Derd-i ʿışḳuŋla bir mecāl olayın
Tek hemān vaṣluŋa mecāl olsun

3. Öldürür egri ḥarāmı gözüŋ
Aŋa ḳanum benüm ḫelāl olsun

4. Her neye mālik isem iy meh-rū
Rāh-ı ʿışḳuŋda pāymāl olsun

5. **Hādī**-yi zāra olmadı meylüŋ
Olsun ey ḳāmet-i nihāl olsun

---

416. MK. 984: 111[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 143.
Bāḳī.

417. MK. 984: 112[a].
Hādī.

418.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Her ḳaçan vaḥşī ġazālum seyr ider ṣaḥrā yüzin
Ḥāy u hūyum āh kim ol dem ṭutar dünyā yüzin

2. Āh-ı ʿāşıḳ her ḳaçan erse hazān bādı gibi
Döndürür berg-i ḫazāna ʿāşıḳ-ı şeydā yüzin

3. Heftelerle gülmeyüp yıllarla aġlarsam n'ola
Ay olur göstermez ol mihr-i cihān-ārā yüzin

4. Ey ṣanem bir bir diyem bu resme kāfirlüḳlerin
Rūz-ı maḥşerde görürsem Ḥażret-i Īsā yüzin

5. Faḳr kūyın devlet-i dehre **Ḫayālī** virmedi
Böyle ḳullanmaḳ gerek ʿālemde istiġnā yüzin

419.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Yine gülşende bugün bülbüle bir ḥāl olmuş
Güli ḫār ile görüp münkesirü'l-bāl olmuş

2. Devletüŋde irişüp zaḫm-ı müjeŋ pādişehüm
Merdüm-i dīdelere dīde-yi ḳattāl olmuş

3. Şehre od ṣaldı diyü ḳılmaġa ʿuşşāk ʿazāb
Māh-ı nev küngüre-yi çarḫda çengāl olmuş

4. Gezdürür şevḳle bāzār-ı gülistānda müdām
Bād gül Yūsufını ṣatmaġa dellāl olmuş

5. Tekye-yi ʿışḳa girüp şāl-ı melāmet geymiş
Göre billāhi **Behiştī** nice abdāl olmuş

---

418. MK. 984: 112[a]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 325/55.
Ḫayālī.

419. MK. 984: 112[b]; Behiştī: *Dīvān*: G. 230.
Behiştī.

420.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + /+ – – + / + – – + / + – –

1. Nā-kāmlıġı bir göreli kām ile kāmil
Başladı ġurūr eylemege cāh ile cāhil

2. Medḥ ile müsāvī ola mı hīç mesāvī
Olmaz mütesāvī güzelüm ʿāḳ ile ʿāḳil

3. Ger sāye ṣala üstümüze ṭāyir-i devlet
Ol daḫı olur başumuza nāz ile nāzil

4. Aḥvāl-i dili zümre-yi aṣḥāb-ı kemāle
ʿĀlim olan olmaz suḫan-ı ʿām ile ʿāmil

5. Yoḳ zād-ı reh-i vādī-yi ġam yoḳsa **Ḳabūlī**
ʿAzm itmek olurdı elem-i rāḥ ile rāḥil

421.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ṭoġrıluġ itdüm ol şeh-i ebrū-kemāna ben
Oḳ gibi anuŋ içün atıldum yebāna ben

2. Cānum gerek baŋa n'ideyin bu cemāli ben
Bir daḫı gelsem iki olur bu ḥayāta ben

3. Bir yana sen helāk idesin bir yana zemān
Bilmem ki n'eyledüm saŋa nitdüm zemāna ben

4. Bend-i cünūn-ı ʿışḳa dolaşduŋ deli göŋül
Uṣlu diyemezin hele saŋa uyana ben

---

420. MK. 984: 113[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 216.
Ḳabūlī.
2a hīç: ḳadḥ *Dīvān*.
4a aḥvāl-i dil zümre aṣḥāb-ı kemāl: bir ḫas kemāl ehlinüŋ aḥvāline şāhum *Dīvān*.

421. MK. 984: 113[a]; Āhī: *Dīvān*. G. 81.
Āhī.
2a cānum gerek baŋa n'ideyin bu cemāli ben: baña seni gerek n'éderüm pes cihânı kim *Dīvān*.
2b ḥayāta: cihāna *Dīvān*.

5. Vallāhi ḳorḳarum saŋa adını aŋmaġa
Bir şiʿr-i ter didüm yine **Āhī** fülāna ben

422.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ḫayālüŋ şāhına başum bu cism-i eşk-bār üzre
Teferrüc gāh içün bir ḳaṣr-ı ʿālidür nigār üzre

2. Bu çeşm-i nā-tüvānumda göreyin mūylar ṣanmaŋ
Çemenlerdür ki bitmiş cā-be-cā köhne mezār üzre

3. Ne cānib kim ḳadem başduŋ yüzüm ol yirde ferş olsun
Ne yer kim sāye ṣalduŋ ḫāk olam ol reh-güẕār üzre

4. Ḥabāb-ı eşk-i gül-gūn sīne-yi pür-dāġum üstinde
Otāġ-ı şāh-ı miḥnetdür ḳurılmış lālezār üzre

5. **Maḳālī** ṭaʿn-ı aʿdādan ne ġam erbāb-ı ʿirfāna
Atarlar ṭaşı elbetde dıraḫt-ı mīvedār üzre

423.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Zülfüŋde buldı rāyiḥa-yı cān-fezā-yı misk
Gitse n’ola dimāġ-ı ṣabādan hevā-yı misk

2. Ġayretle kendün öldürüyor nāfe-yi Ḫoten
Ḫāk-i rehüŋ olalı senüŋ ḫūn-bahā-yı misk

3. Bir ṭurresi kemende esīr oldı dilānuŋ
Āşufte ḥāli sünbül-i ter ḫāk-i pā-yı misk

4. Esdi nesīm būy-ı ser-i zülf-i yār ile
Dünyāya ṭutdı rāyiḥa-yı dil-güşā-yı misk

5. Ḫaṭṭ-ı lebüŋ ṣafāsı yiter derdine devā
Veysī-yi ḫaste-ḥāle gerekmez devā-yı misk

---

422. MK. 984: 113[b].
Maḳālī.
423. MK. 984: 113[b].
Veysī.

424.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Ḫālüŋ şemīmi olmasa ger müddeʿā-yı misk
Olmazdı rū-siyehlik efendī sezā-yı misk

2. Fāş eyleyince rāyiḥa-yı zülfüŋi nesīm
Deşt-i Ḫıṭā içinde bilindi Ḫıṭā-yı misk

3. Gösterme ġayra ʿāşıḳa ʿarż eyle ḫālüŋ
Dārü'ş-şifāda ḫaste içündür devā-yı misk

4. Mīzānı görse ḫālüŋ eyā Yūsūf-ı cemāl
Miṣḳāl-ı ẕerre gelmeye yüz biŋ bahā-yı misk

5. **Nāmī** şeref bulur ġazelüŋ vaṣf-ı ḫālin it
Merġūb olup ġazāl-ı Ḫoten çün berā-yı misk

425.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + /+ – – + / + – – + / + – –

1. Ḳaddüm ki senüŋ ḳabża-yı ʿışḳuŋda kemāndur
Asmadur anuŋ tīri zehī rişte-yi cāndur

2. Her tīr-i belā kim irişür saŋa felekden
Ṣabr eyle göŋül o da geçer devr-i zemāndur

3. Feryāduŋa bir ġamzesi cellāda esīrem
Ḫūnı gözinüŋ yidigü dil içdügi ḳandur

4. Bir şemʿ-i dil-ārādur o peykān-ı zer-endūd
Luṭf eyle anı ḫāne-yi cān u dile yandur

5. Mā-beynümüzi faṣl iden aʿdā ile **Veysī**
Meydān-ı belāġatde yekūn tīġ-i zebāndur

---

424. MK. 984: 114[a].
Nāmī.
Bu şiir Nāmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

425. MK. 984: 114[a].
Veysī.

426.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Gözüŋ siḥr ile ʿaḳlum almasa dīvāne olmazdum
Lebüŋ ḳılmasa efsūn ʿāleme efsāne olmazdum

2. Murādum dest-res olmasa zülf-i ʿanber-āsāŋa
Yekūn ben erre-yi miḥnetle şekl-i şāne olmazdum

3. Ḫoş ol demler ki laʿlüŋ bezm-i maḥabbetde
Ṭoḳuz cāmın sipihrüŋ nūş ider mestāne olmazdum

4. Ben evvel ehl-i ḳanāʿat sāʿinüz bī-ġūne virdüm
Tecerrüdde Mesīḥā gelse hem kāşāne olmazdum

5. Semendervār āteşdān miḥnet olmuş ise yirüm
Maḳālī düş cemālüŋ şemʿine pervāne olmazdum

427.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Murġ-ı dil iy yüzi gül kūyuŋa varmaġ ister
Ṭayr-ı bāl u per ile bāġına uçmaġ ister

2. Bir yüzi gül lebi mül ṣaçları sünbül sūsen
Lāle gibi yüregi üzre şu kim dāġ ister

3. Yār işigüne varup ḥālümi iʿlām itsün
Dostlar şol kişi kim Kaʿbeye varmaġ ister

4. Virdügi niʿmete ey dil felegin aldanma
Seni luʿb ile ol gökden uçmaġ ister

5. Cān virür leblerini öpmege yārüŋ **Meylī**
Ṣanmaŋuz siz aŋı kim būse-yi almaġ ister

---

426. MK. 984: 114[b].
Maḳālī.
427. MK. 984: 114[b].
Meylī.

428.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Zaḥm-ı peykānuŋ degül sīnemde ey ḳaşı kemān
Bir ecel murġı gelüp cismümde ḳılar āşiyān

2. Cūybār-ı didemüŋ bir adım atmaz seyrine
Dostlar bir dil-ber-i ser-keşdür ol serv-i revān

3. Fürḳat-i ebrūların ey meh çekelden zaʿf ile
Māh-ı nev oldı benüm pehlūmda her bir üstüḫ̆ān

4. Her nücūmı baġrına başmazdı ger yirde senüŋ
Kebkeb-i mūzen görüp reşk itmeseydi āsmān

5. Ey **Ḫayālī** çārdeh-sāle daḫı bir ṭıfl iken
Ṭabʿ-ı mevzūnunla olduŋ naḳd-i Selmān-ı zemān

429.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Gül ne nāzük yār idi yanında ḫārı olmasa
Mey ʿaceb şīrīn nigār idi ḫumārı olmasa

2. Ehl-i ʿışḳuŋ boynına bir bārdur ṭaʿn-ı raḳīb
Ḳāyil idük cevrine aġyāra bārı olmasa

3. Beŋzini niçe ṣarardurdı maḥabbet ehlinüŋ
Derd-i ʿışḳ-ı dil-rubā ʿuşşāḳa sārī olmasa

4. İḫtiyār ile maḥabbetden ferāġ eylerdi dil
Giderek ʿışḳ u maḥabbet ıżṭırārı olmasa

5. İy **Ḳabūlī** aŋdıran ʿışḳ ehlinüŋ efġānıdur
Kim aŋardı bülbüli efġān u zārı olmasa

---

428. MK. 984: 115ᵃ; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 302/9.
Ḫayālī.
2a dīdemüŋ: çeşmimün *Dīvān*.

429. MK. 984: 115ᵃ; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 352.
Ḳabūlī.

430.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Āh alursın güzelüm ʿāşıḳa cevr eyleme çoḳ
Girü dönmez ṣaḳın iy ḳaşı kemān atılan oḳ

2. Var iken sürme-yi ḫāk-i reh-i yār iy keḥḥāl
N'idelüm kuḥl-ı Ṣıfāḥānı var al gözüŋe ṣoḳ

3. Nāzı çoḳ cevri ḳaṭı az gerek ḫūblaruŋ
Biz de cāna bilürüz lāzım olanı az u çoḳ

4. Deheni teng-i dil-āvīzüŋe hīç öykine mi
Ġonce-yi gülşen ise bir deheni var dili yoḳ

5. Söylenür geldi diyü nāfe-yi ḫaṭṭı yārüŋ
İy **Ḳabūlī** o mehe biz anı çoḳdan oḳıduḳ

431.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫalḳ-ı ʿālem gül seveydi kāşkī bülbül gibi
Ol lebi ġonca baŋa ḳalurdı tenhā gül gibi

2. Zülf-i ʿanber-būyıŋuŋ sevdālarıdur dostum
ʿĀşıḳuŋ ḥālin perīşān eyleyen sünbül gibi

3. Eksük olmaz sīneden gül gibi tāze dāġlar
Nāleler ḳılsa ʿaceb mi murġ-ı dil bülbül gibi

4. Kākülüŋ sevdālarından düşdi göŋlüm zülfüŋe
Bir belā daḫı ol oldı başuma kākül gibi

5. Çeşmüm üzre görinen ḫūn-āba ṣanma **Bāḳi**yā
Gözüme geldi şarāb-ı ʿışḳ-ı dil-ber mül gibi

---

430. MK. 984: 115[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 182.
Ḳabūlī.
5b o mehe: yüzine *Dīvān*.
3a İlk mısrada veznin çıkması için *az* kelimesi bir uzun, bir kısa iki hece değerinde okunmalıdır.

431. MK. 984: 115[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 492.
Bāḳī.

432.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Nice yıldur ṣoraruz yirlere ey meh yüzine
2. Ayaġuŋ ṭopraġına geçmede bir gün süreyin

433.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ẓulm ider māniʿ olur ḳuçmaġa sen sīm-teni
2. Girmesün aramuza būyınuŋ āl pireheni

434.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Düşmeni terk itmege ʿahd itdi ol peymānı süst
2. Ben didüm ʿahdüŋ bütün mi didi kim terküm dürüst

435.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Āh kim kūyından āsamdur beni meḥcūr iden
2. Bāddur zīrā mekānından ġubārı dūr iden

436.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

I

1. Ben ol dil-ḥaste vü derd ü belāyum ʿışḳ-ı yār ile
2. Cihāna yir yir āteş ṣaldum āh-ı pür-şerār ile

---

432. MK. 984: 116ª.
Ferd.
433. MK. 984: 116ª.
Ferd.
434. MK. 984: 116ª.
Ferd.
435. MK. 984: 116ª.
Ferd.
436. MK. 984: 116ª.
Ālī.
4d Hece eksikliğinden ötürü vezin aksamaktadır.

3. Helāk oldum ümīd-i vaṣl-ı yār şīve-yi yār ile
4. Budur vird-i zebānum rūz u şeb feryād u zār ile
5. Eger ḥaşrolmaz isem ol ḳıyāmet-ḳad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

II

1. Göŋül mecrūḥ olup şemşīr ḳahr-ı ṭaʿnı düşmenden
2. Ḫalāṣ olmaḳ muʿayyer olmadı hīç zār u şīvenden
3. Ümīdüm riştesin hemen çıḳınca belki cān tenden
4. Budur derdüm hemān yārān ṣorarsa ḥālümi benden
5. Eger ḥaşrolmaz isem ol ḳıyāmet-ḳad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

III

1. Ġamı hecr-i firāḳ eyleyelüm nā-gāh olursam ger
2. Güẕergāhında defn itsün bizi tek ol melek-manẓar
3. İrişse yā meşām-ı būy-ı cāna maḳdem-i dil-ber
4. Gerekmez baŋa ansuz ṣaḥn-ı cennetle leb-i kevṯer
5. Eger ḥaşrolmaz isem ol ḳıyāmet-ḳad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

IV

1. Belālar derd-i ʿışḳ-ı yār ile derdnāk dil-ḫaste
2. Yitür baġ ile maḥabbetde dāim zārdur meste
3. Sözüm bu evvel u āḫir benüm ʿuşşāḳ-ı ser-meste
4. Göre geldükçe yārāna varayın āheste āheste
5. Eger ḥaşrolmaz isem ol ḳıyāmet-ḳad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

V

1. Dirīġā ṣabr u ṭāḳat ḳalmadı cism-i nizārumda
2. Teraḥḥüm ḥāletin fehm itmedüm o ġamzekārumda
3. Eger derde düş olursam kūşe-yi kūy-ı nigārumda
4. Yiterler ḳanlu yaşumla nev-i seng-i mezārumda
5. Eger ḥaşrolmaz isem ol ḳıyāmet-ḳad nigārumla
6. Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

437.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ṣanmaŋuz kim dil-bere bin bir ḳabāḥat eylerin
2. Ben anı şām u seḥer ḳoş sevdā ile n’eylerin

438.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Virüp cān naḳdini alduŋ metāʿ-ı vaṣl-ı cānāna
2. Dilā-ḫoş rāyegān olduŋ eger çıḳmazsa ḥicrāna

439.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Āh kim dil-ber raḳībüŋ dāimā yanındadur
2. Bu meṯel meşhūrdur devlet ḳażā yanındadur

440.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Varamaz kūyuŋa ṣaf ṣaf ṭozına aġyārdan
2. Gülşenüŋ eṭrāfına ḥavlī çekilmiş ḫārdan

441.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dem-i ṣubḥ irdi getür bādeyi ṣoḥbet demidür
   Mey-i nāb ile pür it sāġārı ʿişret demidür
2. Yār ise maḥrem-i aġyār göŋül hem-dem-i ḫār
   Gözlerüm ḳan aḳıdursa n’ola ġayret demidür

---

437. MK. 984: 116[b].
Ferd.
438. MK. 984: 117[a].
Ferd.
439. MK. 984: 117[a].
Ferd.
440. MK. 984: 117[a].
Ferd.
441. MK. 984: 117[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G.81.
Bāḳī.

3. Çoḳ belā çekdi senüŋ çeng-i ġamunda dil-i zār
Nāyveş nāleler eylerse şikāyet demidür

4. ʿIşḳuŋı ṣaḳlar idüm sīnede ammā şimdi
Āh idersem beni ʿayb eyleme fürḳat demidür

5. Miḥneti dil ser-i zülfiŋde çeker ey **Bāḳī**
Kāfiristāna düşen kimsede miḥnet demidür

442.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + /– + –

1. Gördüm ʿadūyı kendüŋe dūn hem-dem eyledüŋ
Eksüldi sūz-ı ʿışḳum efendi kem eyledüŋ

2. Ġam-ḫāneden gidüp beni itdüŋ esīr-i ġam
Varduŋ ʿadū-yı bed-güheri ḫurrem eyledüŋ

3. Ḳan yutdı mey-i sāġar-ı ġayret çeküp müdām
Bezm-i viṣāle ġayrileri maḥrem eyledüŋ

4. Bīzār olursa dil n'ola ālemden ey ṣanem
Tenhā gezüp ʿadūlar ile ʿālem eyledüŋ

5. Mesken idindi cennet-i kūyuŋda **Āzerī**
Ḫōr u ḥaḳīr idi sen anı ādem eyledüŋ

443.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. N'ola gelse dil-i mecrūḥa derd-i dil-rübādan ḥaẓ
İder ḫaste ne deŋlü nā-ümīd olsa devādan ḥaẓ

2. Ġam-ı ʿışḳuŋ cihān mülkinde buldum şādmān oldum
Kişi ġurbet diyārında idermiş āşnādan ḥaẓ

---

442. MK. 984: 117[b].
Āzerī.

443. MK. 984: 117[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G.223.
Bāḳī.
5b hergiz: asla *Dīvān*.

3. Ṣafā-yı cām-ı laʿlüŋden ne ḥālet kesb ider ṣūfī
Ki ṭabʿ-ı bī-mezāḳ itmez şarāb-ı dil-güşādan ḥaẓ

4. Be-her taḳdīr olur māʿil güzeller ʿāşıḳ-ı zāra
Ṭabīb olanlar elbette iderler mübtelādan ḥaẓ

5. İlāhī ṭabʿ-ı **Bāḳī**den rüsūm-ı ġayrı maḥv eyle
Ki hergiz ḳalmaya ḳalbinde naḳş-ı mā-sivādan ḥaẓ

444.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. İltifātuŋ dīdeden dūr olmayınca bilmedüm
2. Luṭfuŋı hecrüŋle maḳḥūr olmayınca bilmedüm
3. Nār-ı ʿışḳuŋ sīne maḥrūr olmayınca bilmedüm
4. Nūr-ı mihrüŋ dīde bī-nūr olmayınca bilmedüm
5. Ḫıdmet-i ḫāk-i derüŋ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dīdārı maḳḥūr olmayınca bilmedüm

II

1. Pīç-der-pīçem ser-i zülf-i semen-būlar gibi
2. Tāb-der-tābem ḫam-ı gīsū-yı meh-rūlar gibi
3. Ṭaşlar ile döginüp gezsem n'ola cūlar gibi
4. Giryeler ḳılsam sürünsem yürüsem ṣular gibi
5. Ḫıdmet-i ḫāk-i derüŋ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dīdārı maḳḥūr olmayınca bilmedüm

III

1. Çün işigüŋden cüdā ḳıldı felek cān u teni
2. Eşk-i ḥasret tīre ḳaldı esdi çeşm-i rūşeni
3. Gülşen iken külḫān oldı murġ-ı cānuŋ meskeni
4. Ḥasretā derdā bu fürḳat öldürür āḫir beni
5. Ḫıdmet-i ḫāk-i derüŋ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dīdārı maḳḥūr olmayınca bilmedüm

---

444. MK. 984: 118[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: Msd:
Ḳabūlī.
II-3 döginüp gezsem: sīneler döğsem *Dīvān*.
V-1 ḫāṣ bendeŋün Ḳabūlī ḳuluŋuŋ gör himmetin: gör Ḳabūlī bendeŋüŋ şāhā özine himmetin *Dīvān*.

IV

1. Dergehüŋden ḫōd felek bin ẕerreyi ḳıldı cüdā
2. Rāh-ı kūyuŋ gözlesem encüm gibi ṣubḥ u mesā
3. Yaŋılup bilmezlik ile bir ḥaṭā ḳıldum şehā
4. Bildügüme yitmedi yaŋılduġum vā fürḳatā
5. Ḫıdmet-i ḫāk-i derüŋ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dīdārı maḳḥūr olmayınca bilmedüm

V

1. Ḫāṣ bendeŋün **Ḳabūlī** ḳuluŋuŋ gör himmetin
2. Devlet-i dünyāya virmez āsitāŋuŋ ḫıdmetin
3. Līk dūr oldı işigüŋden yitürdi devletin
4. Ḫāk-i pāyüŋ cevherinüŋ şimdi bildi ḳıymetin
5. Ḫıdmet-i ḫāk-i derüŋ dūr olmayınca bilmedüm
6. Devlet-i dīdārı maḳḥūr olmayınca bilmedüm

445.

Mef ʻūlü mefā ʻīlü mefā ʻīlü fe ʻūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Ey dil yine ṭabʿuŋda beşāşetden eṣer var
   Ol çeşm-i siyehden saŋa beŋzer ki naẓar var
2. Kūy-ı çemeninden yilerek geldi seḥer bād
   Ol ġonce-yi terden yine bir tāze ḫaber var
3. İncinme gider ḫāne-yi aġyāra deŋilse
   Sen bilmedügüŋ iy dil-i şeydā nice yir var
4. Aġyār giderse gelürin dirmiş o meh-rū
   Dil müntaẓır ammā ne gelür var ne gider var
5. Cān naḳdin alup ṣatsa viṣālin hep alurduḳ
   Müşkil bu ki ammā ne alur var ne ṣatur var
6. Ḳoyup bizi aġyār ile nār üzre sebeb ne
   Bizden saŋa ey şūḫ cefa-ḫū ne żarar var

---

445. MK. 984: 118[b].
Rūḥī

7. Bülbüllerini başladı ġlatmaġa **Rūḥī**
Ol ġonce-dehānun yine yüzine güler var

446.

Mefāʻīlün mefāʻīlün feʻūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Çemen gülzāra dil lāle dudaḳdur
Gül ü nergis aŋa gözdür ḳulaḳdur

2. Oḳuŋla sīne pürdür iy ḳaşı yā
Oŋa tirkeş dinürse mā-ṣadaḳdur

3. ʿArūs-ı dehre gök ẕerrīn cibinlik
Şafaḳ bir āl vālādan ṭuvaḳdur

4. ʿAceb mi ḥāṣıl-ı ʿömri geçerse
Felek dihḳān māh-ı nev oraḳdur

5. **Ḳabūlī** nāẓır olma şeş cihāta
Bilinmez dār-ı dünyā ḳaç bucaḳdur

447.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Olmasun ġayriye muḥtāc bu ḳalb-i nā-şād
Dil-i vīrānumı yā Rab yaluŋuz eyle ābād

2. Cenk idüp ḳaddümi dirsün ki fiġānuŋ kimden
Senüŋ ey yūsuf-ı gül-çihre elinden feryād

3. Rūḥ yoḳdur görelüm saŋa nice beŋzedelüm
Ḫūb naḳş eyler imiş ṣūreti gerçi Bih-zād

4. Bī-sütūnda bile çalışdı diyü vuṣlat içün
Tīşeye başınuŋ üstinde yir itmiş Ferhād

---

446. MK. 984: 119[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 126.
Ḳabūlī.
4a ʿaceb mi ḥāṣıl-ı ʿömri geçerse: biçerse ḥāṣıl-ı ʿömri ʿaceb mi *Dīvān*.

447. MK. 984: 119[a].
ʿAṭāyī.
Bu şiir ʿAṭāyī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

5. N'ola ümīd-i viṣāl itsem ʿ**Aṭāyī** senden
Ḫūblarun budur ey şūḫ-ı cefā-pīşe murād

448.

Mefāʻilün feʻilātün mefāʻilün feʻilün

Müctes + – + – / + + – – / + – + – / + + –

1. Umar göŋül nice gündür ki yār-ı ġam-ḫārın
Olursa luṭf-ı ilāhī bugün görür yārın

2. Nuḳūd-ı eşkümi yoluŋda dökmeden ḳaçmam
Yoġ olsun ol kişi kim saŋa virmeye varın

3. Ne deŋlü zār u zebūn var ise ṣatılmaḳda
ʿAceb revācda gördüm bu ʿışḳ bāzārın

4. Henūz ṭıfl idi laʿlin emerdüm ol māhuŋ
Ḳadīmi ol şehe ben ḥāṣılı emekdārın

5. Unutmasun hele **Yaḥyā**ya itdügin ol şāh
Revā mı aŋmaya bir öyle ʿāşıḳ-ı zārın

449.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Öykindi māh-ı nev ḳaşuŋa iştihārda
2. Maʿẕūr ṭut ki ṭoġdı büyüdi kenārda

450.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Göricek meykedede dürlü riyālar ṣatma
2. Baŋa sāib diyü zāhid bıyuġuŋ oynatma

---

448. MK. 984: 119[b]; Yaḥyā: *Dīvān*: G. 266.
Yaḥyā.
4. beyit *Dīvān*da bulunmamaktadır.
449. MK. 984: 119[b].
Ferd.
450. MK. 984: 119[b].
Ferd.

451.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. ʿĀşıḳı baġlatayum meylüm benüm dīdāradur
2. Dostlar Ferhād ile Mecnūn iki zen-pāredür

452.

Mef ʻūlü mefā ʻīlü mefā ʻīlü fe ʻūlün

Hezec – – + /+ – – + / + – – + / + – –

1. Geldüklerine ʿāleme nādim gibi bu ḫalḳ
2. Şöyle gide ki binmiş ölüsi dirisine

453.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Didi pür-şevḳ oluben rūz u gice mihr ü meh enver
2. N’ola sen āftāb iseŋ ḳuluŋa bedr vireler

454.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bu ne istiġnā olur bu nice ʿizz u nāz olur
2. Kim seni çoḳ sevdügümce bāŋa meylüŋ az olur

455.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Arturur cevri gözüŋ zülfüŋ ile yār olıcaḳ
2. Uġrınuŋ güni ṭoġar gibi şeb-i tār olıcaḳ

---

451. MK. 984: 119[b].
Ferd.
452. MK. 984: 119[b].
Ferd.
453. MK. 984: 119[b].
Ferd.
454. MK. 984: 120[a].
Ferd.
455. MK. 984: 120[a].
Ferd.

456.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Arturur cevri gözüŋ zülfüŋ ile yār olıcaḳ
2. Uġrınuŋ güni ṭoġar gibi şeb-i tār olıcaḳ

457.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. ʻĀşıḳuŋ ḥaḳḳına aġyār ne dirse dinleme
2. Böyle ḳalursa eger çoḳ söz işidür dil-ber

458.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dilā revādur olursaŋ bu ʻāleme rüsvāy
2. Saŋa ḳaşı ġamına kim didügüm ellere yay

459.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + –

1. Derde dermān ide ṣanurdum aḫı
2. Ögilürse ḥakīm imiş o daḫı

460.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dīdeden ġā ʼib olanlar ḳalbden mehcūr imiş
2. Her ne kim gözden ıraġ ola göŋülden dūr imiş

---

456. MK. 984: 120ª.
Ferd.
457. MK. 984: 120ª.
Ferd.
458. MK. 984: 120ª.
Ferd.
459. MK. 984: 120ª.
Ferd.
460. MK. 984: 120ª.
Ferd.

461.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + /+ – – + / + – – + /+ – –

1. Ḥālüm ġam-ı cānān ile ġāyetde diger-gūn
2. Dil fitne-yi āl-i leb-i dil-dār ile meftūn

462.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Ṣabr itmez iken bād-ı belā bir dil-i mecnūn
2. Müşkil bu ki günden güne ġam olmada efzūn

463.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Varıcaḳ kāġıdumuz luṭf ile ol yār iline
2. Umarum ṣaḳlayuben virmeye aġyār iline

464.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + /+ – – + / + – –

1. Kūyında naṣīb eyle ilāhi baŋa ḫāne
2. Tā murġ-ı dil anda bir iki gün yuvalana

465.

11'li Hece Ölçüsü

1. Zehr-i ḳahr-ı zemān düşe bu faḳīr
2. Dergeh-i luṭfuna ilticā eyler
3. Ya nedür tāb-ı teb meẓāliminden
4. Elüŋüzün gölgesin recā eyler

---

461. MK. 984: 120[a].
Ferd.
462. MK. 984: 120[a].
Ferd.
463. MK. 984: 120[a].
Ferd.
464. MK. 984: 120[b].
Ferd.
465. MK. 984: 120[b].
Ḳıṭ'a.

466.

11'li Hece Ölçüsü

1. Çün ola şīr-i ner hemīşe ḫāli
2. Peyküŋ olur ol iḳlīmüŋ şuġāli
3. Ne yirde bāzdan olmasa ḳorḫu
4. Özin ʿAnḳa ṣanur maḫbesüŋ vāhī

467.

Feʻilātün mefāʻilün feʻilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Daḳ olunsa ʿaceb midür bābum
2. Din idendüm şu deŋlü yārāna
3. Pādşāh-ı diyār-ı ḳaṣr oldum
4. Nevbetüm çalınur faḳīrāne

468.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kendi günden güne bī-ġayret u bī-ʿār olduŋ
2. Bulduġuŋ ehremene hem-dem olup yār olduŋ
3. Başı örtülü idüŋ ḳahbe-yi bāzār olduŋ
4. Ḫūn iḥsānuŋı köpekler idi murdār olduŋ

469.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Dil-i mecrūḥuma merhem didiler peykānuŋ
2. Ṭoḳınur mı baŋa iy ḳaşı kemān dermānuŋ

---

466. MK. 984: 120[b].
Ḳıṭʾa.
467. MK. 984: 120[b].
Ḳıṭʾa.
468. MK. 984: 120[b].
Ḳıṭʾa.
469. MK. 984: 116[a].
Ferd.

470.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ġubār-ı ḫaṭṭ-ı laʿlüŋ ġāyet ile ḫurde yazmışlar
Ṣanasın Sūre-yi Kevṯer durur bir dürde yazmışlar

2. Ne deŋlü telḫ ise erbāb-ı ʿışḳa ṣabr nāfiʿdür
Yazanlar ḥikmeti ekṯer devāyı merde yazmışlar

3. Yatan berf aŋlamaŋ gülzārda şeyḫ-i şitā gelmiş
Ḥarīm-i baġa daʿvet itmege bir yirde yazmışlar

4. Ölümlidür diyü efvāh-ı ʿālemden işitmişler
Güzeller defter-i ʿuşşāḳa bizi mürde yazmışlar

5. Senüŋ yoluŋda ölmekden ḳaçar diyü münāfıḳlar
Ḳabūlī ol şeh-i ḥüsne bizi öldürde yazmışlar

471.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Fikr-i laʿlüŋ her ḳaçan bu ḳalb-i şeydādan geçer
Dil ṣafādan mest olur gūyā ki ṣaḥbādan geçer

2. Dāmen-i pākister ḳılduġın maʿẕūr ṭut
N'eylesün dilden gelür bī-çāre deryādan geçer

3. Ḥˇāceyi cām-ı eceldür ṣanmaŋuz medḥūş iden
Mest idüp keyfiyyet-i rez anı dünyādan geçer

4. Yāre biŋ kerre beni aġyār geçsün ġam degül
Yārdan geçmez göŋül dünyā vü ʿuḳbādan geçer

5. Ol cüvānuŋ ʿışḳı dillerde nice ṣāf olmasun
Nevʿ**i**yā bir demde biŋ ḳalb-i muṣaffādan geçer

---

470. MK. 984: 121[a]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 102.
Ḳabūlī.

471. MK. 984: 121[a]; Nevʿī: *Dīvān*: G. 66.
Nevʿī.
2a dāmen-i pākister ḳılduġın maʿẕūr ṭut: eşkümüŋ ālūde-dāmān olduġın ʿayb eylemeŋ *Dīvān*.

472.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Zülf-i şeb-rengīni ṣarḳıtma ruḫ-ı rengīne
Ṣaḳın īmānum iŋen virme yüz ol bī-dīne

2. Bār-ı ʿışḳı ʿacebā nice getürmiş Mecnūn
Yatduġı yirde aġır gelmesün ol miskīne

3. Yāruŋ āyīni yüzi ayını göstermek ise
Degül āyīne anı görmek içün ay ine

4. Virmege bülbül-i dāmāda bu gün gülşende
Nev-ʿarūs-ı güli başladı ṣabā tezyīne

5. Bir duʿā eyledi derd ile **Ḳabūlī** bu gice
Ellerin ṭutdı bile Rūḥu'l-Emīn āmīne

473.

Fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

Ḫafīf + + – – / + –+ – / + + –

1. Fıstıḳī geyse ol gözi bādām
Tütekīler giyer dilā ārām

2. Bezmde laʿlüŋ öpmege ḳoyulur
Renk alursa ʿaceb mi meyden cām

3. Dāne dāne gözüm yaşı yem olup
Murġ-ı vaṣluŋ çün oldı ḳaddüm dām

4. Dökilüp geldi leşker-i eşküm
Yıḳamaġa cihān yüzini temām

5. Luṭf idüp bu ʿ**Ubeydī**den yaŋa
Ṣalına bir gün iy tīz-rev ü ḫırām

---

472. MK. 984: 121[b]
Ḳabūlī.
Bu şiir Ḳabūlī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

473. MK. 984: 121[b]; ʿUbeydī: *Dīvān*: G. 210.
ʿ**Ubeydī.**

474.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Elifler serv peykān ġonca ṣaḥn-ı sīne bāġumdur
Gül-i gülzār-ı ġam cismümde ḳanlu tāze dāġumdur

2. Senüŋ dikmeŋ geçer sīnemde tīrüŋ ey kemān-ebrū
Ġamuŋ odı ile göŋlümi ben yaḳdum çerāġumdur

3. Ben ol Mecnūnī ʿışḳam seyr-i ṣaḥrādan elüm çekdüm
Ṭuraġum kūy-ı ġam münc ü belā her şeb yataġumdur

4. Şafaḳ mey mihr ü meh sāġar ḥabābıdur anuŋ encüm
Elümde mest-i ʿışḳam iki ʿālem bir ayaġumdur

5. Niḥāl-i pādşāhdan her ḫazān-ı ġam ıraḳ olsun
Ḫayālī ṣolmasın ol gül budaġı bir budaġumdur

475.

Mefʻūlü fāʻilātü mefāʻīlü fāʻilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Baḥṣ itmesün ʿiẕāruŋ ile encümende şemʿ
Ḳanda çerāġ-ı māh-ı şeb-efrūz ḳanda şemʿ

2. Çün ṣubḥ olunca bellü olur yüzi ḳarası
Germ olmasun o ḥüsn ile ey māh iŋende şemʿ

3. Bād-ı ḫazān irişmedin ir ṣaḥn-ı bāġa kim
Bezm-i bahāra nergis olupdur çemende şemʿ

4. Olsun çerāġı ruḥlaruŋuŋ rūşen iy ṣanem
Yaḳdukca mihr ü māh bu deyr-i kühende şemʿ

5. **Bāḳī** ʿaceb mi şiʿr-i dil-efrūzuŋ itseler
Erbāb-ı ʿışḳ cemʿ olıcaḳ encümende şemʿ

---

474. MK. 984: 122ᵃ; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 128/13.
Ḫayālī.

475. MK. 984: 122ᵃ; Bāḳī: *Dīvān*: G. 224.
Bāḳī.

476.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Ḫūn-ı dil bāde ḫayāl-i dost hem-dem āh şem
Göŋlümi gāhī şarāb u şāhid egler gāh şem

2. Her ḥabāb-ı mey virür ʿālem fenāsından ḫaber
Gösterir her gice ʿömrüŋ oldugın kūtāh şemʿ

3. Ḳalur idi perde-yi şāmī ʿademde kāināt
Olmasaŋ maḫlūḳa cümle yā Resūlullāh şemʿ

4. Ṭāliʿümden āh idersem ḳorḳum oldur ḥaşre dek
Yaḳmaya fānūs-ı gerdūn içre mihr ü māh şemʿ

5. Ey **Ḫayālī** ḳılmaz ahı luṭf-ı Ḥaḳ mebẕūldür
Rūz-ı rūşende erenler yaḳmadı bī-rāh şemʿ

477.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Yıl geçer gelmez meh-i nā-mihribānumdan ḫaber
Ay olur virmez felek mihr-i ciḥānumdan ḫaber

2. Çıkdı nālum göklere buldum teraḥḥüm eylemez
Virür āhum ol semāyı lā-mekānumdan ḫaber

3. ʿĀşıḳ itmiş ṭaṭlu dillerle işitdüm düşmeni
Ey ṣabā bilmez misin şīrīn-zebānumdan ḫaber

4. Agız açmış ger ṣorarlarsa lebüŋ bizden yaŋa
Nāz ile dirsen ki alnumuz dehānumdan ḫaber

5. Gitdi ārāmum beni terk eyleyelden ol perī
Āzerī bilmez mi sen ārām-ı cānumdan ḫaber

---

476. MK. 984: 122[b]; Ḫayālī: *Dīvān*: G. 219/1.
Ḫayālī.
4. beyit *Dīvān*da bulunmamaktadır.

477. MK. 984: 123[a].
Āzerī.

478.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Giceyle nice girsün dīde-yi ġam-dīdeme uyḫu
Ḫayālüŋçün benüm iki gözüm olmuş durur memlū

2. Beni oḳ gibi atarsun yebāna gerçi sen şimdi
Velī ṣoŋra arayup bulımazsın iy keman-ebrū

3. Ṭoḳındı ḳaṭreler bārān-ı eşkümden siyāh oldı
Degüldür āteş-i ḫaddüŋde yir yir ḫāl-i ʿanber-bū

4. Melāmet şāhına gelmiş maḥabbet-nāmedür sīnem
Benüm başumda olursa ʿaceb midür ḳara yazu

5. ʿ**Ubeydī** gūş idelden vaṣf-ı dendānındaki naẓmum
Degül rişte ḳodı engüşt ḫayret aġzına lüʾlü

479.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Kūyına vardum gice seyr eyledüm cānān yok
Āsitānın şöyle tenhā buldum aṣlā cān yoḳ

2. Mihr ü māhı saŋa cānā nice teşbīh ideyin
Ṭutalum ṣāḥib-cemāl olmuşlar ammā ān yoḳ

3. Dil dehānuŋ derdine düşdi meded-vārum didüm
Ol ṭabīb cānā didi imdi aŋa dermān yoḳ

4. Ḫānmānın nāre virmiş yāri öldürmüş raḳīb
Mübtezel bī-çāre gördüm şimdi aṣlā şān yoḳ

5. Dirhem ü dīnārsuz dil-ber seversen ʿ**İlmi**yā
ʿĀşıḳ-ı dīdar olursun vaṣlına imkān yoḳ

---

478. MK. 984: 123[a]; ʿUbeydī: *Dīvān:* G. 258.
ʿ**Ubeydī.**
5. beyit *Dīvān*da bulunmamaktadır.

479. MK. 984: 123[b].
ʿ**İlmī.**
Bu şiir ʿİlmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

480.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḥāl-i ʿālem ezelī böyle perīşān ancaḳ
Kimi ḫandān kimi giryān kimi nālān ancaḳ

2. Kimisi bülbül-i nālān-ı gül-i ʿārıż-ı yār
Kimi pervāne-yi şemʿ-i ruḫ-ı cānān ancaḳ

3. Bu cihān kimine ḳaṣr-ı ṭarāb u ʿīş u ṣafā
Kiminüŋ miḥnet ile başına zindān ancaḳ

4. Pāy-māl olmada āḫir şütur-ı gerdūna
Pādşāh ile gedāsı hele yeksān ancaḳ

5. **Bāḳi**yā ḫānḳāh-ı ʿālem-i ḥayretde hemān
Her gelen kimse bu esrār ile ḥayrān ancaḳ

481.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Gerçi āyīn-i vefā uymaz senüŋ muʿtādına
2. Muttaṣıl resm-i cefā ammā ki düşmez aduŋa
3. Ḫasteŋe raḥm eylemeŋ bir kerre gelmez yāduŋa
4. Bī-güneh şemşīr çekmiş ʿāşıḳ-ı nāşāduŋa
5. Sen mi ögretdüŋ cefāyı ġamze-yi cellāduŋa
6. Ḫūb taʿlīm eylemişsin āferīn üstāduŋa

II

1. Gözlerüŋ ḫūn-rīz līk fennini taḥṣīl eylemiş
2. Mübtelālar ḳanını dökmekde taʿcīl eylemiş
3. Cevrine efzūn idüp luṭfına taḳlīl eylemiş
4. Yoḳ ḳuṣūrı mekteb-i ḥüsn içre tekmīl eylemiş
5. Sen mi ögretdüŋ cefā-yı ġamze-yi cellāduŋa
6. Ḫūb taʿlīm eylemişsin āferīn üstāduŋa

---

480. MK. 984: 123[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 224.
Bāḳī.

481. MK. 984: 124[a].
Āzerī.

III

1. Bendeŋe lāyıḳ görüp derd ü belādan ġayretin
2. Eylemezdük ʿāşıḳa mihr ü vefādan ġayrısın
3. Görmez idi ehl-i dil ẕevḳ u ṣafādan ġayrısın
4. Eylemezdük düşmene cevr ü cefadan ġayrısın
5. Sen mi ögretdüŋ cefā-yı ġamze-yi cellāduŋa
6. Ḫūb taʿlīm eylemişsin āferīn üstāduŋa

IV

1. Dergehünden red idüp aġyāruŋı mehcūr ṭut
2. ʿĀşıḳ-ı dil-ḫasteŋi derd ü belādan dūr ṭut
3. Ḳullaruŋ ġam çekmesün merdümüŋi mesrūr ṭut
4. Pādşāhum ṣordı ġam ʿayb olmasun maʿẕūr ṭut
5. Sen mi ögretdüŋ cefā-yı ġamze-yi cellāduŋa
6. Ḫūb taʿlīm eylemişsin āferīn üstāduŋa

V

1. **Āzerī**nüŋ itdügi feryād u āh u zār içün
2. Meḥbiṭ-i Rūḥu'l-Emīn ol şāh-ı ʿālī-cāh içün
3. Çarḫa āteşler ṣalınur sūz-ı dil güm-rāh içün
4. Ṭoġrı söyle ʿāleme var eylesin āb-dār içün
5. Sen mi ögretdüŋ cefā-yı ġamze-yi cellāduŋa
6. Ḫūb taʿlīm eylemişsin āferīn üstāduŋa

482.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Pāye-yi ʿālī recā itmez ḳapuŋda ḫāk olan
   Taḫt-ı şāhi istemez vezirligi eflāk olan
2. ʿĀḳıbet cām-ı sürūr-encām-ı vaṣlı nūş ider
   Sāġar-ı miḥnet-fezā-yı ḥicr ile ġam-nāk olan
3. Cānına minnet bilür ki yoluŋa cān virdügi
   Baş u cān ḳıydın cigerüm ʿāşıḳ-ı mey pāk olan

---

482. MK. 984: 124[b].
Āzerī.

4. ʿAḳl u idrākinle hem-rāh olma rāh-ı ʿışḳda
Menzil almaz pāy-bend-i rişte-yi idrāk olan

5. Seyr ider āḫir ʿiẕār-ı şāhid-i maḳṣūdunı
Āzerī naḳş-ı ġaraždan levḥ-i ḳalbi pāk olan

483.

Mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ne rāzum açmaġa maḥrem ne bir ġam-ḫār u hem-dem var
Belā küncinde aġlar baŋa ancaḳ çeşm-i pür-nem var

2. Gözüm merdümleridür saŋa her dem aġlayan ḥālin
Baŋa incinme sulṭānum ara yirde benüm nem var

3. Aŋılmaz meclis-i ʿirfānda sāḳī cām-ı Cem hergiz
Maḥabbet bezmidür bunda nice cām u nice Cem var

4. Temāşā eyleyenler on sekiz biŋ ʿālemi dirler
Bu çeşm ü ḳāmet ü zülf ü dehenden özge ʿālem var

5. Felek cevrin ʿadū ṭaʿnın güzel derdin çeker göŋlüm
Nice mesrūr olam ʿ**Ulvī** bu deŋlü ġuṣṣa vü ġam var

484.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + /+ – – + / + – – + / + – –

1. Düşdüm ayaġa yoḳ elem alur kişi ey dil
Bī-kes olıcaḳ bir kişi ʿālemde ne müşkil

2. İḥyāma delīl olsa n’ola laʿl ile zülfüŋ
Meşhūrdur e’d-dālü ʿale’l ḫayri kefāʿil

3. Maʿlūm degül mi saŋa ḥāl-i dil-i ʿuşşāḳ
Şerḥ itme ne lāzımdur eyā ḫūb-ı ḫaṣāil

4. Sen māha irem diyü binüp ḫink-i sipihre
Sulṭān-ı felek her gün ider ḳaṭʿ-ı menāzil

---

483. MK. 984: 125[a]; ʿUlvī: *Dīvān*: G. 198.
ʿ**Ulvī.**

484. MK. 984: 125[a].
Maḳālī.

5. Aġyār-ı şehā ḳadr-i **Maḳālī**yi ne bilsün
Sen olmayacaḳ çākerüŋe rāġıb u māʾil

485.

Feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Ḫafīf + + – – / + –+ – /+ + –

1. Eylemiş ḫaṭṭ laʿl-i cānānı
Ehl-i şevḳa şarāb-ı reyḥānī

2. Yüzi mirʿātına baḳan gördü
Cism içinde ṣūret-i cānı

3. Seyr idicek ʿiẕār-ı yārı felek
Yerlere çaldı mihr-i raḫşānı

4. Boynı baġlı esīr olup geldi
Lebi devrinde laʿl-i rümmānī

5. Ruḫ u zülfü **Ḫayālī**nüŋ oldı
Biri dīni birisi īmānı

486.

Mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

Hezec – – + /+ – – + / + – – + / + – –

1. Her tīr-i belā ḳavs-i ḳażādan ola nāzil
Ṣaḥrā-yı dil-i ehl-i vefādur aŋa menzil

2. Ḳaddüm gibi ḫāk-i ḳademüŋ öpdi naʿlçen
Meşhūrdur e’d-dālü ʿale’l ḫayri kefāʿil

3. Aġız bir idüp söylemek āsān idi yāre
Zaḫmuŋla gelüp olsa eger ḫanceri yek-dil

4. Cān cāna olurduḳ dem-i vuṣlatda senüŋle
Sīnem eger ey rūḥ-ı revān olmasa ḥāʿil

---

485. MK. 984: 125[b]; Ḫayālī.: *Dīvān*: G. 394/8.
Ḫayālī.

486. MK. 984: 125[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 298.
Bāḳī.
5a maḥabbet: firāḳuŋ *Dīvān*.

5. **Bāḳī**yi ḳalem eyledi şemşīr-i maḥabbet
Bir kerre naṣīb olmadı taḳbīl-i enāmil

487.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + /+ – – + /+ – – +/ + – –

1. Mecnūna gönül ʿışḳ ile hem-tā neden olduŋ
Dīvāne misin ḫalḳa temāşā neden olduŋ

2. Bir serv-i ser-efrāza ḳul olmuşsın işitdük
Āzāde iken ʿāşıḳ u şeydā neden olduŋ

3. Yel gibi bilürsin ṭaġıdup ṣabr u ḳarārı
Ṭaġlara düşüp bī-ser ü bī-pā neden olduŋ

4. Ol tevbe-şiken bozdı gibi tevbeŋi zāhid
Ḫum-ḫānede āvāre vü rüṣvā neden olduŋ

5. Vāʿiẓ gibi maḥbūb u meye egmez iken baş
ʿ**Ulvī** gibi rüsvā-yı cihān yā neden olduŋ

488.

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Recez – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. ʿĀlem ḥayāt[-ı nev] bulur cānlar baġışlar dem-be-dem
Enfās-ı Rūḥu'llāhdur gūyā nesīm-i ṣubḥ-dem

2. Ṣaḥn-ı felekde cilveger ṭāvūs-ı zerrīn bāl ü per
Bāġ-ı cihān pür-nūr u fer ʿālem gülistān-ı İrem

3. Bezm-i ṣafā vü reşḥ-i cām bu zemzem olmuş ol maḳām
Mey-ḫāneler Beytü'l-Ḥarām pīr-i muġān şeyḫü'l-ḥarem

4. Müşgīn-nesīm oldı ṣabā ʿanber-şemīm oldı hevā
Gülzāra gelse ġālibā urmaz Ḫotenden nāfe dem

---

487. MK. 984: 126[a]; ʿUlvī: *Dīvān*: G. 316.
ʿ**Ulvī.**

488. MK. 984: 126[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 318.
Bāḳī.
4a ṣabā: hevā *Dīvān*.

5. Bād-ı seḥerden ḫoş-nesīm ḫulḳ-ı ḫudāvend-i kerīm
Sulṭān-ı ʿādil Ḫān Selīm şāhenşeh-i ṣāḥib-kerem

6. Keyḫusrev-i Cemşīd-fer Cemşīd-i Keyḫusrev-güher
Dārā-yı İskender-zafer İskender-i Dārā-ḥaşem

7. Şāhā muraṣṣaʿ cāmdur sāḳī-yi sīm-endāmdur
ʿĪş-ı mey-i gül-fāmdur rāḥat-resān-ı rūḥ-ı Cem

8. ʿĪş u tanaʿʿum vaḳtidür sāz u terennüm vaḳtidür
Bāḳī tekellüm vaḳtidür güftāre saʿy it lā-cerem

9. Ḫāmūşluḳ senden ʿaceb ṭabʿuŋ müsellem ṭutdı hep
Siḥr-āferīnān-ı ʿArab pākīze-gūyān-ı ʿAcem

489.

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Recez – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. Açıldı ʿālem gül gibi esdi nesīm-i ṣubḥ-dem
Sāḳī peyāpey ṣun ḳadeḥ muṭrib sürūd it dem-be-dem

2. Saḳf-ı semāda zer-nişān ʿānḳā-yı fīrūz-āsitān
Pür-zīb u fer her būstān bāġ-ı cihān reşk-i İrem

3. Bülbül naġam-perdāz olup güllerle ʿişret-sāz olup
Ser-lāle mest-i nāz olup ilde ṭutarlar cām-ı Cem

4. Nūş eyle mey gül vaḳtidür hengām gül-i mül vaḳtidür
ʿĪş u tenāvül vaḳtidür gel bezm-i baġa eyledüm

5. Şiʿrüŋ gören ehl-i ṭaleb dirler **Maḳālī** saŋa hep
Hem-reng Ḥassān-ı ʿArab hem-ṭarz Selmān-ı ʿAcem

---

489. MK. 984: 126[b].
Maḳālī.

490.

Mef'ūlü mefā'īlü mefā'īlü fe'ūlün

Hezec – – + / + – – + / + – – + / + – –

1. Burc-ı şeref üzre görüp ol ruḫları māhı
Āhum sevinüp gök yüzine atdı külāhı

2. Varduḳça çemen seyrine göz degmemek içün
Ol gözleri mestāneyi sen ṣaḳla İlāhī

3. Oḳ gibi beni baġrına başardı kemānuŋ
Bir kez göz ucıyla baŋa ḳılsaydı nigāhı

4. Dil mürdesini düşde didüm kim ider iḥyā
Gösterdi baŋa Ḥażret-i ʿĪsā Memi şāhı

5. Yār işigüni bekle odur manṣıb-ı aʿlā
Terk eyle **Fiġānī** yüri var manṣıb u cāhı

491.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Maḥrem olmuşlar ḳapuŋda bir iki meẕmūmlar
Hem-dem olmaḳ saŋa hīç layıḳ mı cāna şūmlar

2. Mübtesimler ḫāk-i pāyuŋda yir itmişler yine
ʿIrżuŋı vīrān iderler ḳıl ḫaẕer ol būmlar

3. Ẓulm-i beydā eyleme āh-ı derūnumdan ṣaḳın
Yidi ḳat gökden geçer āh idicek maẓlūmlar

4. Bende-yi fermānuŋ olsa ey şeh-i ḥüsn-i cemāl
Yarışur biŋ cān ile begzādeler maḫdūmlar

5. Yād idüp diller ola kim **Ṣıdḳī**-yi bī-çāreyi
Arayup bulmayasın cānā yaḳupda mūmlar

---

490. MK. 984: 127ᵃ; Fiġānī: *Dīvān*: G. 95.
Fiġānī.
5a manṣıb-ı: matlab-ı *Dīvān*.

491. MK. 984: 127ᵃ.
Ṣıdḳī.
Bu şiir Ṣıdḳī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

492.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Yüzine baḳsam ol yāruŋ gice bir şemʿa yanınca
Yüzüm ursam ayaġına ṣafā sürsem uyanınca

2. Duḫāna āhı şemʿüŋ göklere irür teraḥḥumdan
Gice yirüse miskīn sūz-ı dilden aŋa yanınca

3. Yolına ḫarc iden bir dest-māli ol sehī-ḳaduŋ
Ṣalınur şāh-ı destūrī gibi her demde yanınca

4. Ele al cāmı düşdükçe yürür ḫum-ḫāneye kūpveş
Vücūduŋ cāmesi ey dil mey-i ʿışḳa boyanınca

5. Felekde sidre ḳadler gerçi çoḳdur ʿ**İlmi**yā ammā
Gerekdür sīm-tenlerde beden ġarrā miyānınca

493.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṭaşa ṭutar diyü gülzāra geçildü jāle
Baş açup şāh-ı güle itdi şikāyet lāle

2. Lāle ṣanmaŋ ḳızarur ḥasret-i ruḫsār güle
Bu yedi dāmen-i ṣaḥrā-yı sirişküm ala

3. Al ḳana boyuyup aġzını gülüŋ silleʾi āh
Murġ-ı ḫūban uçurur nergis-i baġuŋ nāle

4. Nāle çün sünbüle döndi gibi āġāz itdi
Gül gibi dāʾiresin destine aldı lāle

5. Lāleveş-i mūmiyānını ḳocaldan o mehüŋ
Nāleden döndi tehī **Ṣādıḳ**uŋ ey dil-i nāle

---

492. MK. 984: 127[b].
ʿ**İlmī.**
Bu şiir ʿİlmī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

493. MK. 984: 127[b].
Ṣādıḳ.
Bu şiir Ṣādıḳ *Dīvānı*'nda bulunmamaktadır.

494.

Mef'ūlü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün

Muzāri – – + / – + – + / + – – + / – + –

1. Şol bī-nevā ki göre maḥabbet gedāsıdur
Mülk-i fenāda kişver-i ġam pādşāhıdur

2. Başdan ayaġa penbelü yanaḳlarum ki var
Ben pīr-i ḫānḳāh-ı ġamuŋ aḳ ʿabāsıdur

3. Yer yer ṭuran tenümde degül tāze dāġlar
Cismüm libāsı köhnedi pul pul yamasıdur

4. Ḳaddümi çeng idüp beni tīz gibi aŋladın
Ol pīr olası tāze cüvānuŋ belāsıdur

5. Ṣordum ṭabībe ḥālini bīmār-ı ʿışḳuŋuŋ
Bildüm ġıdāsı ḫūn-ı ġam ölmek devāsıdur

6. Bu cism-i ḫuşk o şek ile görine **Nevāʿī**
Dir berr ü baḥr-ı ʿışḳ u ġamuŋ pādşāhıdur

495.

Mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ṣafā gülzārıdur sīnem gül-i bī-ḫārdur dāġum
Maḥabbet gülşeninde açılan gül-nārdur dāġum

2. Der-i ümmīdi ḳıldum beste ḫūbānuŋ vefāsından
Görinür sīnede yir yir ser-i mismārdur dāġum

3. Beni müflis ṣanur gerçi görenler rūy-ı zerdümden
Velī aġ aḳçadur eşküm ḳızıl dīnārdur dāġum

4. Şirār-ı nār-ı ḫırmen-sūz-ı ġamdan sīne yanmışdur
Nişān-ı āteş-i endūh-ı ʿışḳ-ı yārdur dāġum

5. Ḳızardı göz gibi nār-ı ġam-ı fürḳatde ey **Bāḳī**
Derūnum ḥālin aġlar dīde-yi ḫūn-bārdur dāġum

---

494. MK. 984: 128[a].
Nevāī.

495. MK. 984: 128[a]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 335.
Bāḳī.

496.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Meded ben düşdügüm derde giriftār olmasun kimse
Ġarīb u bī-kes u bīmār u bī-yār olmasun kimse

2. Göŋül āh itme sūzundan münāfiḳ olmasun vāḳıf
Gözüm yaş dökme derdünden ḫaber-dār olmasun kimse

3. Dil ü cān mest-i ʿışḳ oldı götür ey ʿaḳl ayaġı sen
Maḥabbet bezmidür arada hüşyār olmasun kimse

4. Cihānda ġam gibi sābit-ḳadem bir hem-dem olmazmış
Gerekmez andan özge baŋa ġamḫār olmasun kimse

5. Bozardı gözi aġardı ṣaḳalı ḳurı sevdādan
Cihānda **Ḥayretī** gibi siyehkār olmasun kimse

497.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Bizi güldürmedi dil-ber ġam-ı hicrānlar ile
Demidür aġlaşalum dīde-yi giryānlar ile

2. Öldügüm vaḳtin itüŋ ḳabrüme eylerse güẕār
Zeyn ola ḫāk-i mezārum gül-i ḫandānlar ile

3. Merdümüm devlet-i ʿışḳuŋda şehā ḳādirdür
Yoluŋa laʿl-i niẖār itmege dāmānlar ile

4. Āteş-i ḫaddüŋ ile her gice ṭutışmaḳdur
İşi pervānelerüŋ şemʿ-i şebistānlar ile

5. **Emri**yā gördi gözüm yaşı cihānı alıyor
Göge yapışdı ḳamer necm-i dıraḫşānlar ile

---

496. MK. 984: 128[b]; Ḥayretī: *Dīvān*: G. 398.
Ḥayretī.
1a bī-kes: ʿāşıḳ *Dīvān*.
2a vāḳıf: āgāh *Dīvān*.

497. MK. 984: 128[b]; Emrī: *Dīvān*: G. 466.
Emrī.

498.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sāḳiyā bezm-i şarāb-ı nābı bünyād eyleseŋ
Tevbeler bünyādını bir demde ber-bād eyleseŋ

2. Murġ-ı dil ey ṭıfl-ı nev-res oldı destüŋden zebūn
Luṭf idüp anı ya öldürseŋ ya āzād eyleseŋ

3. Yādlarla ʿādet oldı hem-nişīn olmaḳ saŋa
Rāżıyuz bārī efendi adumuz yād eyleseŋ

4. Geh cefā gāhī vefā itmekden ise dostum
Ḳurtarup ḫavf u recādan derde muʿtād eyleseŋ

5. Dergeh-i pīr-i muġāna varmasa şād olmaz ol
İy ṭarīḳat ṣāḥibi **Nevʿī**yi irşād eyleseŋ

499.

Mefʻūlü mefāʻīlün mefʻūlü mefāʻīlün

Hezec – – + /+ – – – / – – + /+ – – –

1. Şeb-nem gibi saçılsun ḳoŋ eşk-i firāvānum
Tek gül gibi açılsun ol ġonca-yı ḫandānum

2. Ben āb-ı revān itmek baş üzre gözüm yaşın
Tek meyl-i kenār itsün ol serv-i ḫırāmānum

3. Yād-ı ser-i zülfüŋle gülzār-ı dil ü cānda
Sünbüller ider peydā efkār-ı perīşānum

4. Cām-ı mey-i ʿişretdür ʿışḳuŋda dil-i pür-ḫūn
Şemʿ-i şeb-i vuṣlatdur dāġ-ı dil-i sūzānum

5. Sen gül gibi gülşende gülmekde açılmaḳda
İŋler ḳafes-i tende murġ-ı dil-i nālānum

---

498. MK. 984: 129ᵃ: Nevʿī: *Dīvān*: G. 252.
Nevʿī.

499. MK. 984: 129ᵃ; Bāḳī: *Dīvān*: G. 335.
Bāḳī.
1b tek gül gibi açılsun ol: güller gibi açılsun tek *Dīvān*.
2a baş: cān *Dīvān*.

6. Nāz uyḫusına varmış ʿālemden olup fāriġ
Ādem mi görür şimdi ol gözleri mestānum

7. Döksüŋ güher-i eski **Bāḳī** reh-i kūyuŋda
Maḥṣūl-i dil ü dīde hep yoluŋa sulṭānum

500.

Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Recez – – + – / – – + – / – – + – / – – + –

1. Ḫaṭṭum ḥisābın bil didüŋ ġavġālara ṣalduŋ beni
Zülfüm ḫayālin ḳıl didüŋ sevdālara ṣalduŋ beni

2. Geh ābveş giryān idüp geh bādveş püyān idüp
Mecnūn-ı ser-gerdān idüp ṣaḥrālara ṣalduŋ beni

3. Yūsuf gibi ʿizzetde sen Yaʿḳūbveş miḥnetde ben
Dil sākin-i Beytü'l-Ḫazen tenhālara ṣalduŋ beni

4. Vaṣlum dilersin çün didüŋ luṭf idüben olsun didüŋ
Yarın didüŋ bir gün didüŋ ferdālara ṣalduŋ beni

5. **Bāḳī**-ṣıfat virdüŋ elem itdüŋ gözüm yaşını yem
Ḳılduŋ ġarīḳ-i baḥr-ı ġam deryālara ṣalduŋ beni

501.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. İy göŋül āvāresin pür-yāresin ṣad-pāresin
Derdi çoḳ dil-ḫastesin dermānı yoḳ bī-çāresin

2. Ẕevḳ odur yārüŋ senüŋle geh küse geh barışa
Nāz ide ol gelmeye sen varasın yalvarasın

3. Açmasuŋ ol ġoncaya rāzuŋ saŋa ol açılur
Sen nihān itseŋ o gül raʿnā bilür āvāresin

---

500. MK. 984: 129[b]; Bāḳī: *Dīvān*: G. 531.
Bāḳī.

501. MK. 984: 129[b]; Ḳabūlī: *Dīvān*: G. 330.
Ḳabūlī.
3b o gül raʿnā bilür āvāresin: eger ol gül bilür āvāresin *Dīvān*.
4b evrāḳ arasın arasın: gülzārı varsun arasın *Dīvān*.

4. Reng-i rū yoḳdur gül-i gülşende ruḫsāruŋ gibi
Var mıdur görsün ṣabā evrāḳ arasın arasın

5. Müttehemdür kākül-i dil-ber göŋül almaġ ile
Söyle dil-dāra **Ḳabūlī** anı yusun ṭarasın

502.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Baġladum anuŋ içün dīde-yi nā-bīnāyı
Görmeyüm ġayr ile tā kim o melek-sīmāyı

2. Dem degüldür görinen bil ki dil-i ḫūnınum
Dīde ṭāḳına gelür görmegesin raʿnāyı

3. Ayaġuŋ ṭozını ayırma gözümden cāna
Görse baḫtı siyehi bir iki gün dünyāyı

4. Bulamaz dīde götürmez ṣanemā hīç ġubār
Ruḫuŋ üzre göricek ol ḫaṭ-ı ʿanber-sāyı

5. İtme şekvā bu ḳadar nāz ile istiġnādan
Göresin **Ḫaṭṭī** gelince ḥasen istiġnāyı

503.

Fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḥalḳa ḥalḳa idüp ol zülf-i ʿanber-āsāyı
Boynuma ṭaḳdı yine silsile-yi sevdāyı

2. İrmesün ṣubḥ-ı viṣāle şeb-i ḥicrüŋ cāna
Beŋzedürsem ruḫ ile mihr-i cihān-ārāyı

3. Ḫalḳ-ı ʿālem ne ʿaceb emriŋe rām olsa şehā
Çekdi menşur ile ḥatuna ḳaşuŋ ṭuġrāyı

4. Eylerüm cevrüŋi eşk-i firāvānı revāna
Der-kenār itmege sen serv-i semen bahāyı

---

502. MK. 984: 130[a].
Ḫaṭṭī.
503. MK. 984: 130[a].
Fehmī.

5. Her ḳaçan vaṣf-ı leb-i laʿlüŋe āġāz itse
Fehmī söyletmez olur ṭūtī-yi sükker-ḫāyı

504.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Vaṣl-ı yāre naḳd-i cān ile olurlar müşterī
Ol metāʿuŋ ḳıymetin aʿlā bilür ʿāşıḳları

2. Her gören dendānuŋı itdi dür-i eşkin niṣār
Seyr iden laʿl-i lebüŋ gözden bıraḳdı gevheri

3. Bende görsem dil-berā mihr u vefā ṣūretlerin
Raḥm idüp silsüŋ gidersüŋ dīdeden eşk-i teri

4. Mey yirine ṭurmayup ḳan yutdurur ehl-i dile
Sāḳī-yi dehrüŋ tehī devr eylemez bu sāġarı

5. Ey ʿ**Aṭāyī** ḫʿāb-ı iḥsān çekmege nādānlara
Çarḫ-ı dūn-himmet bulur elbette bir dūn-perveri

505.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ḫalḳ-ı mirʾāt-ı ruḫ-ı dil-bere nāẓırdur hep
2. Ḳorḳarın göz dege sen ṣaḳla naẓardan yā Rab

506.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Terk-i ser eyledi dil ḳuçmaġıçün sīm-tenüŋ
2. Baş idi geçmese ḳuçmazdı sīne-bürehnüŋ

---

504. MK. 984: 130[b].
ʿ**Atāyī.**
Bu şiir ʿAtāyī *Dīvān*'ında bulunmamaktadır.

505. MK. 984: 130[b].
Ferd.

506. MK. 984: 130[b].
Ferd.

507.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Lebüŋ aġzumda iken almaġa uyma anı
2. Ṣalıverüŋ güç olur aġıza gelmiş cānı

508.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Lebüŋ reşki meẕāḳın telḥ ḳıldın bāde-yi nābuŋ
2. Ḳaşuŋ meyli yüzini ḳıbleden döndürdi miḥrābuŋ

509.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ruḫuŋ mihrine meh didümse naḳlüm Aḫterīdendür
2. Dār-ı ıṭlāḳı o dendāne Ṣıḥāḥ-ı Cevherīdendür

510.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Āftāb-ı ṭalʻatuŋ hergiz zevāle irmesün
2. Māh-ı tābānsın Ḫudā eksükligüŋ göstermesün

511.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Öykinürse görüp ol ḳadd-i bülendüŋ şīvesin
2. Silküŋ dıraḫtı ḳoparuŋ dalın ḳomaŋ bir mīvesin

---

507. MK. 984: 130[b].
Ferd.
508. MK. 984: 130[b].
Ferd.
509. MK. 984: 130[b].
Ferd.
510. MK. 984: 131[a].
Ferd.
511. MK. 984: 131[a].
Ferd.
Vezin aksamaktadır.

512.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Bu ʿāşıḳda o meh çün mihr gördi atdı bir nāvek
2. Didi dil pā-şikeste yāre nıṣfun lī ve nısfun lek

513.

Mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün mefāʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ṭayanup ḥüsnüŋe şāhum iken aġlatma ʿuşşāḳa
2. Ḳalur ṣanma benüm ʿömrüm güzellik kimseye bāḳī

514.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Dostlar ḫandān u baḫtum yār u devlet dest-gīr
2. Müddeʿī maḥzūn aʿdā münhezim düşmen ḥaḳīr

515.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ben senüŋ işigüŋi mesned-i ʿizzet bilürem
2. Ayaġuŋ ṭozını ser-tāc-ı saʿādet bilürem

516.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Didüm ey māh ruḫuŋda ne ḳadar ḫālüŋ var
2. Didi varurdum içinde arabī ile şimāl

---

512. MK. 984: 131ª.
Ferd.
513. MK. 984: 131ª.
Ferd.
514. MK. 984: 131ª.
Ferd.
515. MK. 984: 131ª.
Ferd.
516. MK. 984: 131ª.
Ferd.

517.

Mefāʻīlün mefāʻīlün feʻūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Gözüm yaşına raḥm it sürse derdden
2. Ki merdüm-zāde var düşmüş naẓardan

518.

Feʻilātün feʻilātün feʻilātün feʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Ṣūfī tesbīḥ ü ridāyı mey-i gül-fāma degiş
   Ḫırḳa-yı zühd ü riyāyı çıḳarub cāme degiş
2. ʿĀrife çünki yiter bir gül eger ʿārif iseŋ
   Götürü ʿālemi bir yār-ı gül-endāma degiş
3. Bulmaḳ isterseŋ eger Kaʿbe-yi maḳṣūda vuṣūl
   Çıḳarup aṭlās u dībāyı bir iḥrāma degiş
4. Cānuŋı cāme virüp ol yüriye nām u nişān
   Mürdesüŋ naḳd-i ḥayāt bir iyi nāme degiş
5. Zevḳ-i bāḳī bulayın dirseŋ eger **Āzerī**yā
   ʿĀlemüŋ ẕevḳ u ṣafāsın ġam-ālāme degiş

519.

Feʻilātün mefāʻilün feʻilün

Ḫafīf + + – – / + – + – /+ + –

1. Firḳatuŋ nidügüni bilmez idüm
2. Pāy-ı müşkil belā imiş bildüm
3. Dostum evvel ḳıya ḳıya baḳışuŋ
4. Baŋa ʿayn u vefā imiş bildüm

---

517. MK. 984: 131[a].
Ferd.
518. MK. 984: 131[b].
Āzerī.
519. MK. 984: 131[b].
Ḳıṭʿa.

520.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Ne ġam yirüm eger derdüŋle nālān olduġum bilseŋ
2. Ne āh eylerdi dil hecrüŋle sūzān olduġum bilseŋ
3. Yıḳıḳ göŋlüm yapardıŋ şöyle vīrān olduġum bilseŋ
4. Ne ḳan aġlardı çeşmüm zār u giryān olduġum bilseŋ

521.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Vaz geldüm ey ṣanem saŋa hevādār olmadan
2. Gül yüzinçün her seher bülbül gibi zār olmadan
3. Ben elem çekdüm ġam-ı zülfüŋle ber-dār olmadan
4. Çünki sen el çekmedüŋ aġyār ile yār olmadan

522.

Fe ʻilātün mefā ʻilün fe ʻilün

Ḫafīf + + – – / + – + – / + + –

1. Gelmemiş ṣafḥa-yı cemāline ḫaṭ
2. Tāze dil-berdür ol beli ince
3. Āyete ḥüsni olmamış menṣūḥ
4. Bir güzeldür kitāb-ı ḥükmünce

523.

Mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün mefā ʻīlün

Hezec + – – – / + – – – / + – – – / + – – –

1. Yaratdı ḫākdan ḫallāḳ-ı ʿālem çün benī-ādem
   Bu fānī āsiyāb āḫir ögidür bilürem dānem

---

520. MK. 984: 131[b].
Ḳıṭʾa.
521. MK. 984: 132[a].
Ḳıṭʾa.
522. MK. 984: 132[a].
Ḳıṭʾa.
523. MK. 984: 132[a].
Şöhretī.

2. Gehī pākīze bir dür ṭālib-i ġavvāṣ-ı deryāyum
Gehī bāġ-ı cihānda serv-i raʿnā ararum cūyam

3. Neden ter-dāmen olmuşsun didüm gülşende dil-dāre
Didi ol gül ü bāġı ġoncelerden çimdi bu sīnem

4. Niçün dād itmedüŋ cānā görüp çāk-i giribānum
Ḥużūr-ı Ḥaḳda yārın dāmen-i pāküŋ dutam girem

5. Revā mı **Şöhretī** meydānda çün merdāneler vardur
Hemān bāġ-ı şecaʿat içre ben yitdüm didüŋ Rüstem

524.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Bir kitāba kim leb-i lāʿlüŋ ḥadīṯsin yazeler
Rişte-yi cān birle ʿışḳ ehli anı şirāzeler

2. Bu ne sırdur sırr-ı ʿışḳuŋ dimedin bir kimseye
Şehre düşmüş ben seni sevdüm diye āvāzeler

3. Şeyḫler mey-ḫāneden yüz döndürürler mescide
Bī-ṭarīḳatleri gör kim ṭoġrı yoldan azeler

4. Çāklar sīnemde ṣanmaŋ kim açupdur tīġ-i ʿışḳ
Göŋlümüŋ şehrine mihrüŋ girmege dervāzeler

5. Ey **Fużūlī** yār eger cevr itse sen incinme kim
Yār cevri ʿāşıḳa her dem maḥabbet tāzeler

525.

Fāʻilātün fāʻilātün fāʻilātün fāʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. ʿAḳlumı çāk itdi cānā [ol] hilāl-ebrūlaruŋ
2. Dest-i ḳudretle çekilmiş ṣan ḫayāl ebrūlaruŋ

---

524. MK. 984: 132[b]; Fużūlī: *Dīvān*: G. 65/12.
Fużūlī.
1a bir: her *Dīvān*.
4a sīnemde: göğsümde *Dīvān*.
5a sen incinme kim: andan incinme *Dīvān*.

525. MK. 984: 132[b].
Türkü.

3. Bārekāllāh ḥüsn-i ḫulḳuŋ pür-kemāl olmuş velī
4. Āh nigāhuŋ āhū çeşmüŋ āh hilāl-ebrūlaruŋ

II

1. Ḳadd-i mevzūnuŋ ḳıyāmetdür olursa cilveger
2. Ḫāk-i āsūde cemālüŋ üzre ṣalmış zīb ü fer
3. Ruḫlaruŋ şemʿine dil pervāneŋ olup yaḳdı per
4. Āh nigāhuŋ āhū çeşmüŋ āh hilāl-ebrūlaruŋ

III

1. Bir ḫadeng-i hāmedür müjgānuŋuŋ her dānesi
2. Muntaẓam dürr-i ʿAdendür dişlerüŋ her dānesi
3. Cūd-ı Kevṯerdür dehānuŋ leblerüŋ peymānesi
4. Āh nigāhuŋ āhū çeşmüŋ āh hilāl-ebrūlaruŋ

IV

1. Pādşāhum ṭūṭī-güftāruŋ dem-i ʿĪsā mıdur
2. Luṭf ile itseŋ tebessüm ʿāşıḳuŋ bayrāmıdur
3. Ḥāṣılı ancaḳ naẓīrüŋ Yūsūf-ı zībā mıdur
4. Āh nigāhuŋ āhū çeşmüŋ āh hilāl-ebrūlaruŋ

526.

11'li Hece Vezni

I

1. Göŋül intiẓārdur dostı görmege
2. Ḳaldı sefer itdi göçiyor bugün
3. Anca derdlerüm var dermān bulınmaz
4. Ġam saġnaḳ eylemiş içiyor bugün

II

1. Didüm dil-ber hercāyisin didi yoḳ
2. Mevlām ancaḳ bize virmiş derd çoḳ
3. Ḳaşlaruŋ yāy eylemiş kirpiklerin oḳ
4. Ṣaġına ṣolına ṣaçıyor bugün

III

1. Didüm dil-ber hercāyisin ne dirsin

---

526. MK. 984: 133[a].
Türkü.

2. Eliŋdedür ḳāmetümi yedürsin
3. Didüm beni ḳoyup ḳanda gidersin
4. Didi dostuŋ saġnaġı içiyor bugün

IV

1. Dermānsuzum kimse bilmez derdümi
2. Aldurmışam rūḥla hem fuzūnumı
3. Dervīş ider terk eyledüm yurdumı
4. Öyle gibi gözlerüm uçuyor bugün

527.

11'li Hece Vezni

I

1. Bed-duʿā idemem başuŋa gelsün
2. İl söziyle şimdi benden ḳaçarsın
3. Dilerüm ki dāme giriftār olsun
4. Hümā gibi havalarda uçan yār

II

1. Gör ʿāḳıbet saŋa bu felek n'eyler
2. Dāduŋı dād itmez paşalar begler
3. Ben gedāya meyli bilmem kim eyler
4. Her gün yādlar ile ḳonup göçen yār

III

1. Göŋlümüŋ şehrini ḫarāb eyledüŋ
2. ʿĀḳıbet meskenüm ḫarāb eyledüŋ
3. Yanar cigerümi kebāb eyledüŋ
4. Ḳanumuzı ḳadeḥ ile içen yār

---

527. MK. 984: 133[a]; Gevherī: *Dīvān*: K.424.
Türkü.
[Gevherī]
I-1idemem: eylemem *Dīvān*.
I-2 şimdi benden ḳaçarsın: bendesinden geçen yār *Dīvān*.
II-2 dāduŋı: dāimā *Dīvān*.
II-3 ben gedāya meyli bilmem kim eyler: ben gibi gedāya meyil mi eyler *Dīvān*.
II-4 yādlar ile ḳonup göçen yār: iller ile yiyüp içen yār *Dīvān*.
III-2 ʿāḳıbet meskenüm ḫarāb eyledüŋ: yėter meskenimi türāb eyledüŋ *Dīvān*.
III-4 ḳanumuzı ḳadeḥ ile içen yār: ḳanumı ḳadeḥe ḳoyup içen yār *Dīvān*.
IV-3 ṣalmış: ėtmiş *Dīvān*.
IV-4 ġayrıylan: ġayrīlere *Dīvān*.
V-2 bir anda gözlerin arar bulurum: bir ʿahdi bozmazı ben de bulurum *Dīvān*.

IV

1. Dest-i būs itmege baŋa el virmez
2. Reh-güzārı üzre dururum görmez
3. Zülfüŋ niḳāb ṣalmış yüzün göstermez
4. Ġayrıylan gögsin bendesin açan yār

V

1. **Gevherī** yeŋiden ʿāşıḳ olurum
2. Bir anda gözlerin arar bulurum
3. Seni terk itmekle daḫı n'olurum
4. Ya ölür mü hemān senden geçen yār

528.

8'li Hece Vezni

1. Yine geldi bahār oldı
2. Biter ġonca gülüŋ dāġlar
3. Derdinüŋ lālezār oldı
4. Öter ḫūb bülbülüŋ dāġlar
5. Gülüŋ biddi dirler
6. Bülbül ötdi dirler

529.

11'li Hece Vezni

I

1. Benüm dil bülbülüm ötmez
2. Açılmaz ġonca-dehānuŋ
3. Zülf-i nişānum gencistān ile
4. Zülüflerüŋ ʿanber midür ol yāre

II

1. Deştüm oṭağına ḳurmuş yaḳında
2. Yaḳdı beni ʿışḳuŋ odı yaḳında
3. Bu gün ḫaber aldum dostı yaḳında
4. Sızlayup sökülmez mi ol yāre

---

528. MK. 984: 133[b].
Türkü.

529. MK. 984: 133[b].
Türkü.

III

1. Şiresin içirmişdür meyinden
2. İçirmiş mest itmiş ʿışkuŋ meyinden
3. Beni mest eyledi lebi meyinden
4. Dilüm dönmez ne söyleyüm ol yāre

530.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Ġayr ile ṣoḥbetlerüŋ bir bir şehā alduḳ ḫaber
2. Hep duyuldu ḳalduġuŋ mihr-i vefā alduḳ ḫaber
3. Söyledi bizden nihān itdüklerüŋ ʿişretleri
4. Dün seḥer geldi bize peyk-i ṣabā alduḳ ḫaber

II

1. Duyduḳ ey meh yār ile aḫfā olan bāzāruŋ
2. Almazuz kūteh-bīn itseŋ efʿī tīmāruŋ
3. Düşlemiş kāfır ʿadūlar mīve-yi ruḫsāruŋı
4. Nā-sezālar el irişdürmüş saŋa alduḳ ḫaber

III

1. Nāmlı ʿālim perī eyler iken erir sevdügüm
2. Bī-tekellüf dīn olmuşsun musaḫḫar sevdügüm
3. Kendüŋi bilmezlik itmişsin yazılur sevdügüm
4. Vaṣluŋa irmiş raḳīb-i bed-liḳā alduḳ ḫaber

IV

1. **Hāşimī** zārı ḫoş-ı vechiyle aldanduḳlaruŋ
2. Dürlü dürlü vaʿd-i ferdālar idüp ṣanduḳlaruŋ
3. Ḫāne-yi aġyār velī-minnet varup yanduḳlaruŋ
4. Ṣaḳlama şimden girü ol bī-vefā alduḳ ḫaber

---

530. MK. 984: 134[a].
Türkü.

531.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Dil-beri tenhāda bulsa ʿāşıḳan oḫşar öper
2. Bir zemān eyler niyāzı bir zemān oḫşar öper
3. Sırr-ı ḥad pirāheni cānāne kim her rūz u şeb
4. Cism-i yāri cism-i ʿāşıḳdan nihān oḫşar öper

II

1. Dil senüŋ ol deŋlü niʿmetüŋ olupdur iy melek
2. Eyler idi terk-i ser vaṣluŋ müyesser olsa tek
3. Pā-būsınuŋ ḥasretin yād eyleyüp āh iderüŋ
4. Āsitāne dergehüŋ bir laḥẓa cāh oḫşar öper

III

1. Çekmedi bī-tāb olup yār-ı ġam-ı ḥicrānuŋı
2. Cānına müsekkin öpmek gūşe-yi dāmānuŋı
3. Ḫaste-diller göz göre ölsün mi kim gerdānuŋı
4. Rū-siyeh kāküllerüŋ iy nev-cüvān oḫşar öper

IV

1. Derd-i ġam āzādesi olup gezerken ḥasretā
2. Meyl idüp sen āfet-i devrāna oldum mübtelā
3. Derdmendüŋ yaşumuza ḫavf idüp hācim şehā
4. Ġayrı bir ḳaṣdı ḫalāḳ itmez hemān oḫşar öper

532.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Derd-i ʿışḳ-ı yār ile bīmār olan aġlar gelür
2. Āşnā-yı fürḳat-i dil-dār olan aġlar gelür
3. Tekye-yi ʿālemde feyż-i cürʿa-dān-ı ʿışḳdan

---

531. MK. 984: 134[b].
Türkü.

532. MK. 984: 135[a].
Velehū.

4. Vāḳıf-ı keyfiyyet-i esrār olan aġlar gelür

II

1. Vaṣlıla maġrūr olanlar hecr ile bīdār ḳalur
2. Hecrile mehcūr olanlar vāṣıl-ı cānān olur
3. Rāh-ı ġamda bir kişi cān virse cāna ne olur
4. Kār-ı ʿışḳ ile begüm der-kār olan aġlar gelür

III

1. Ḳanḳı dilegüm ile mey-ḫāne künc-i iḫtiyār
2. Anuŋ aḥvāli muḳarrerdür ki olmaz ber-ḳarār
3. Gāh ẕevḳ-bād geh endīşe-yi renc-i ḫumār
4. Böyledür geh mest u geh ḫūş-yār olan aġlar gelür

IV

1. Luṭf-ı çarḫuŋ **Hāşimī** olur ziyānı ʿanḳarīb
2. Bir nefes şād itse eyler imtināyı ʿanḳarīb
3. Her ne dem olsa bahār olur ḫüsrānı ʿanḳarīb
4. Bī-beḳā gülzār ḫidmetkār olan aġlar gelür

533.

Fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

I

1. Kevn içinde gerçi yüzin bulınur ʿāşıḳ saŋa
2. Ben gibi ammā bulınmaz ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ saŋa
3. Böyle hercāyiluḳ itmek şānuŋa düşmez senüŋ
4. Geşte-yi cevr ile öldürmek degül lāyıḳ sāŋa

II

1. Sīne-yi sad-çāk ola mānend-i şīşe sevdügüm
2. Ḫırmen-i īmānına āfet irişe sevdügüm
3. Raḥmet-i Ḥaḳdan cüdā olsa hemīşe sevdügüm
4. Bī-vefāluḳ resmini taʿlīm iden fāsıḳ saŋa

III

1. Cevr-i ẓulmüŋde şikāyet itmezüz itseŋ vasaṭ

---

533. MK. 984: 135[b].
Velehū.

2. Lākin inṣāf isteyüp sulṭānum eylersin ġalaṭ
3. Felek-i ḥüsn-ʿāḳıbet olur elüŋde ceyş-i ḫaṭ
4. Āḫirin fikreyle kim ḳalmaz bu raʿnāluḳ saŋa

IV

1. Ḫāk-i pāyuŋ ārzū itmiş idi şeydā eyleyüp
2. Gülşen-i kūyuŋda eylerdi temāşā eyleyüp
3. **Hāşimī**nüŋ ḫāṭırın yıḳduŋ dirīġā eyleyüp
4. Ṭaşa çalduŋ cevri yār-ı bī-vefā yazuḳ saŋa

534.

Fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilātün fe ʻilün

Remel + + – – / + + – – / + + – – / + + –

1. Kesb-i dünyāya bu deŋlü nedür iy dil ʿacele
2. Çünki bir nesne bulursun siper olmaz ecele

535.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Güşe-yi vaḥded idi ḳabrüŋ ġarāmı olmasa
2. Ḫoş temāşāgāhıdur maḥşer hesābı olmasa

536.

Fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilātün fā ʻilün

Remel – + – – / – + – – / – + – – / – + –

1. Sevdücegüm itme ẓulmü bu gedānuŋ cānına
2. Bu ḳānūndur kimsenüŋ itdügi ḳalmaz yanına

---

534. MK. 984: 135[b].
Ferd.
535. MK. 984: 135[b].
Ferd.
536. MK. 984: 135[b].
Ferd.

537.

Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

Hezec + – – – / + – – – / + – –

1. Hemān şol māle beŋzer vuṣlat-ı yār
2. Çoġalduḳca adam olur ṭamaʿkār

537. MK. 984: 135[b].
Ferd.

SONUÇ

Mecmûʿa, içerisinde barındırdığı onlarca şâire ait çeşitli nazım biçimlerden oluşmaktadır. Mecmûʿalar daha çok derleyicilerinin beğeni, zevk ve kültür durumlarını ortaya çıkarmaktadır. Mecmûʿa içerisine dahil edilen şâirler, dönemin öne çıkan isimlerinden olabilecği gibi tezkirelerde adı bulunmayan yada bilinmesine rağmen bir dîvâna sahip olmayan isimlerden de olabilir. Mecmûʿa tam olarak bu işlevselliği ile edebiyatımız için ciddî bir kaynak olarak görülebilir. Çalışılan bu mecmûʿada en çok şiiri yer alan şâirlerin Bâkî (38 şiir) ve Kabûlî (34 şiir) olduğu tespit edilmiştir. Mecmûʿada bulunan çoğu şâirin 16. ve 17. yüzyıl tarihlerinde yaşadıkları görülmüştür. Mecmûʿa içerisinde 94 farklı şâirin olması sebebiyle şiir yelpazesinin geniş olduğu söylenilebilir. Mecmûʿa içerisinde halk şiirine ait nazım türleri oldukça fazladır. Bu durum derleyicinin bu türlere olan merâkı ve edebî kültürü ile açıklanabilir. Mecmûʿanın farklı kişiler tarafından yazıldığı düşünülmektedir. Zîrâ çok güzel tâlik yazının yanında kötü nesihle yazılmış kısımlar da vardır. Nâdir de olsa şiirlerin yanlarında derkenarlar vardır. Bunlar ilgili şiirin yanında parantez içinde ve italik olarak yazılmıştır. Farklı derleyicilerin olması, mecmûʿanın tahrip olması gibi durumlar mecmûʿada bazı sorunlara sebebiyet vermiştir. Örneğin, aynı şiir iki kez tekrar edilirken bazı şiirlerde ne bir mahlas ne de bir başlık yer almıştır. Mürekkep lekesi, üzeri karalanmış ifadeler ve alışılagelmişin dışında harf tasarrufları nedeniyle okunamayan kısımlar belirtilmiştir. Mecmûʿada edebiyatımızın neredeyse bütün nazım biçimleri ve türleri kullanılmıştır. Hazırlanan bu çalışmada metin transkripsiyonu ile beraber mecmûʿa içerisinde yer alan şiirler detaylı bir şekilde gösterilmiştir. Çalışma sırasında mecmûʿa içerisinde yer alan şâirlerin dîvânları imkanlar dahilinde incelenmiştir. Mecmûʿa ile farkları veya eksik kısımları var ise dipnot ile belirtilmiştir. Bu çalışmanın amacı, dîvânı olan şâirlerin bir şekilde dîvânında bulunmayan şiirleri ortaya çıkarmak, eksik kısımları ve ilave edilen yerleri belirtmektir. Bununla beraber henüz dîvânı bulunamamış yahut dîvânı tamamlanamamış şâirlerin şiirlerini ortaya çıkarmak, hazırlanacak dîvâna katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

Albayrak, N. (2010). *Ansiklopedik Halk Edebiyatı Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul.

Aydemir, Y. (2007). "Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler", *Turkish Studies / Türkoloji Araştırmaları Dergisi Tunca Kortantamer Özel Sayısı*: (3 c.) (Summer), Vol. 2/3, I. sy., 122-137.

Devellioğlu, F.(1993). *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lūgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.

Dilçin, C. (2009*). Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Eyüboğlu, İ. Z. (1998). *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü*, Sosyal Yayınlar, İstanbul.

Hançerlioğlu, O. (1992). *Türk Dili Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Kanar, M. (2009). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Say Yayınları, c.II, İstanbul.

Kanar, M. (2013). *Farsça Türkçe Sözlük*, Say Yayınları, İstanbul.

Karataş, T. (2004). *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, Ankara.

Köksal, M. F. (2012) *"Şiir Mecmualarının Önemi ve Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)" Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı,* Turkuaz Yayınları, İstanbul, 411-435.

Kut, G. (1986) "Mecmua" *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi,* Dergah Yayınları, c.6, İstanbul.

Kılıç, A. (2012) *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Turkuaz Yayınları, İstanbul,

Levend, A. S. (2014).*Türk Edebiyatı Tarihi*, Dergah Yay, İstanbul.

Naci, M. (1995). *Lugat-ı Naci*, Çağrı Yayınları, İstanbul

Nazîmâ, A. Reşad, F. (2002). *Mükemmel Osmanlı Lugati*, TDK, Ankara.

Onay, A.T. (2013). *Açıklamalı Divan Şiiri Sözlüğü*, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara.

Özön, M. N. (1997).*Osmanlıca- Türkçe Sözlük*, İnkılap Kitabevi, İstanbul.

Pala, İ. (2010). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul.

Parlatır, İ. (2009), *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Yargı Yayınevi, Ankara.

Redhouse, Sir James W.(2006). *A Turkish and English Lexicon*, Çağrı Yayınları, İstanbul.

Sami, Ş. (2004). *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.

Tolasa, H. (2002). *Sehī, Latīfī, Āşık Çelebi Tezkirelerine Göre 16. Yy.'da Edebiyat Araştırma ve Eleştirisi,* Akçağ Yayınevi, Ankara.

Tulum, M. (2011). *17. Yüzyıl Türkçesi ve Söz Varlığı*, TDK, Ankara.

Tulum, M. (2013). *Osmanlı Türkçesi Büyük El Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul.

Uslu, M. (2007). *Ansiklopedik Türk Dili ve Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*, Yağmur Yayınları, İstanbul.

Uzun, M. (2003). *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedesi*, c.28, Türk Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.

Ünver, İ. (2010) *"*Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler*" Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume,* (Fall), Vol. 5/4, 1271-1303.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Beytullah YAVUZ
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Suşehri Lisesi
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı, Antalya, 2014
Yabancı Dil / Diller	İngilizce
E-Posta	bytllhyvz5807@gmail.com